

**EKSENEL YÜK ALTINDAKİ ORTASINDA DELİK BULUNAN
KOMPOZİT LEVHADA DEĞİŞİK SICAKLIKLARDA OLUŞAN
GERİLMELERİN DENEYSEL VE SONLU ELEMANLAR ANALİZİ
İLE İNCELENMESİ**

Özkan YAVUZYILMAZ

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
MAKİNA MÜHENDİSLİĞİ**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

TEMMUZ 2007

ANKARA

Özkan YAVUZYILMAZ tarafından hazırlanan EKSENEL YÜK ALTINDAKİ ORTASINDA DELİK BULUNAN KOMPOZİT LEVHADA DEĞİŞİK SICAKLIKLARDA OLUŞAN GERİLMELERİN DENEYSEL VE SONLU ELEMENLAR ANALİZİ İLE İNCELENMESİ adlı bu tezin yüksek lisans tezi olarak uygun olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Bedri TUÇ

Tez Yöneticisi

Bu çalışma, jürimiz tarafından oybirliği ile Makine Mühendisliği Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan: : Prof. Dr. Bedri TUÇ

Üye : Prof. Dr. Muammer NALBANT

Üye : Y. Doç. Dr. Selim TÜRKBAŞ

Tarih : 23.07.2007

Bu tez, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına uygundur.

TEZ BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada orijinal olmayan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

Özkan YAVUZYILMAZ

**EKSENEL YÜK ALTINDAKİ ORTASINDA DELİK BULUNAN KOMPOZİT
LEVHADA DEĞİŞİK SICAKLIKLARDA OLUŞAN GERİLMELERİN
DENEYSEL VE SONLU ELEMANLAR ANALİZİ İLE İNCELENMESİ
(Yüksek Lisans Tezi)**

Özkan YAVUZYILMAZ

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Temmuz 2007**

ÖZET

Çalışmada düzlemsel yüklenmiş üzerinde dairesel delik bulunan AS4 karbon fiber takviyeli kompozit malzemenin elasto-plastik analizi oda sıcaklığında ve oda sıcaklığından yüksek sıcaklıklarda deneysel ve sonlu elemanlar metodu ile gerçekleştirilmiştir. Malzeme ortotropik ve açılı simetrik olarak kabul edilmiştir. Elasto-plastik analizde Tsai-Hill akma kriteri kullanılmıştır. Her iki yöntemle elde edilen veriler karşılaştırılmıştır. Kompozit malzemenin dayanımının sıcaklıkla değiştiği ve ANSYS sonlu elemanlar yöntemi ile deney sonuçlarının birbiri ile uyumlu olduğu görülmüştür. Kompozit malzemenin mukavemetinin sıcaklıkla değiştiği ve maksimum gerilmelerin numunenin delik kenarlarında oluştuğu gözlemlenmiştir.

Bilim Kodu :914.1.093
Anahtar Kelimeler :Elasto-plastik gerilme, ortotropik, kompozit, termal, sonlu elemanlar
Sayfa Adedi :142
Tez Yöneticisi : Prof. Dr. Bedri TUÇ

**STRESS ANALYSIS OF COMPOSITE PLATES WHICH HAVE A HOLE
SUBJECTED TO IN-PLANE LOAD AT DIFFERFENT TEMPERATURES
WITH EXPERIMENTAL AND FINITE ELEMENT MODEL
(M.Sc. Thesis)**

Özkan YAVUZYILMAZ

**GAZI UNIVERSITY
INSTITUTE OF SCIENCE AND TECHNOLOGY
July 2007**

ABSTRACT

In this study elasto-plastic analysis on in-plane loaded AS4 carbon fiber reinforced composite plates with circular hole at room temperature and room elevated temperatures by finite element method and experimental method. Structure of the composite taken as ortotrophic and angle ply symmetric. Tsai-Hill yield criteria used for elasto-plastic analysis. Both experimental and finite analysis data discussed. As a result it seems that composite material strength changes with the temperature change and both ANSYS finite element data and experimental data is similar. The strength of the composite material seems to be changing by temperature, and maximum stress is found at the hole edges.

Science Code : 914.1.093

Key Words : Elasto-plastic stress, orthotropic, composite, thermal, finite element model

Page Number:142

Adviser : Prof. Dr. Bedri Tuç

TEŞEKKÜR

Öncelikle çalışmalarımnda değerli yardım ve katkılarıyla beni yönlendiren hocam Sayın Prof. Dr. Mahmut ÖZBAY' a, Sayın Prof. Dr. Bedri TUÇ' a, Y. Doç. Dr. Selim TÜRKBAS' a ve destekleriyle beni yalnız bırakmayan aileme, deney malzemesini sağlayan TUSAŞ HAVACILIK A.Ş.'ye ve deney yapmamıza olanak tanıyan BARIŞ ELEKTRİK ENDÜSTRİSİ A.Ş.'ye teşekkürü bir borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR	vi
İÇİNDEKİLER	vii
ÇİZELGELERİN LİSTESİ	xi
ŞEKİLLERİN LİSTESİ	xii
RESİMLERİN LİSTESİ	xv
SİMGELER VE KISALTMALAR	xvi
1. GİRİŞ	1
2. KOMPOZİT MALZEMELERİN TANITIMI	6
2.1. Kompozit Malzemelerin Tanımı	6
2.2. Kompozit Malzemelerin Sınıflandırılması	7
2.2.1. Yapılarını oluşturan malzemelere göre kompozit malzemeler	8
2.2.2. Bileşenlerinin şekillerine göre kompozit malzemeler	12
2.3. Karbon Fiber Kompozitler	14
2.3.1. Karbon fiber	14
2.3.2. Karbon fiber üretimi	14
3. KOMPOZİT MALZEMELERDE ELASTİK GERİLME ANALİZİ	16
3.1. Kompozit Malzemelerin Tasarımı	16
3.2. Anizotropik Malzemelerde Gerilme-Gerinim Bağlılıkları	17

Sayfa

3.3. Ortotropik Malzemelerde Mühendislik Sabitleri.....	21
3.4. Ortotropik Malzemelerde Düzlemsel Gerilme Durumu	22
3.5. Keyfi Düzenlenmiş Bir Tabakanın Gerilme-Şekil Değiştirme İlişkisi	24
3.6. Tabakalı Kompozit Malzemelerde Gerilme Analizi.....	29
3.7. Tabaka Bileşke Kuvvetleri ve Momentleri	33
3.8. Tabaka Rijitlik Matrislerinin Özel Durumları.....	39
3.8.1. İzotropik tek tabaka	39
3.8.2. Özel ortotropik tek tabaka	40
3.8.3. Genellikle ortotropik tek tabaka	41
3.8.4 Anizotropik tek tabaka.....	41
3.9. Simetrik Tabakalar	42
3.9.1. Çoklu izotropik yüzeye sahip simetrik tabakalar	43
3.9.2. Çoklu özel ortotropik yüzeye sahip simetrik tabakalar	44
3.9.2. Açık katlı simetrik genel ortotropik tabakalar	45
3.10. Simetrik Olmayan Tabakalar	46
3.10.1. Antisimetrik tabakalar.....	46
3.10.2 Antisimetrik çapraz tabakalar.....	47
3.10.3 Antisimetrik açık katlı tabakalar.....	48
4. TABAKALI PLAKALARDA ELASTİK TERMAL GERİLME ANALİZİ	49
4.1. Termal Şekil Değiştirme.....	49
4.2 Termal Gerilme Şekil Değiştirme Bağıntıları.....	51
4.3 Termal Kuvvet, Moment Şekil Değiştirme Bağıntıları.....	52

Sayfa

5. TABAKALARDAKİ HASAR TEORİLERİ VE ELASTOPLASTİK GERİLMELER.....	54
5.1. Tabakalardaki Hasar Teorileri	54
5.2. Maksimum Gerilme Teorisi	55
5.3. Maksimum Şekil Değiştirme Teorisi	56
5.4. Tsai-Hill Hasar Teorisi.....	56
5.5. Hoffman hasar kriteri	57
5.6. Tsai-Wu hasar teorisi	58
5.7. Hashin Hasar Teorisi.....	58
5.8. Elasto-Plastik Gerilmeler	60
6. TABAKALI MALZEMELERDE TERMAL ELASTO-PLASTİK GERİLME ANALİZİ	62
6.1 Plastik Gerilme analizi.....	62
6.2 Artık Gerilmeler	65
7. ÇEKME DENEYİ.....	68
7.1 İncelenen Malzemenin Tanıtımı	68
7.2. Deneyin Yapılışı	69
7.3. Deney Sonuçları.....	73
8. ANSYS İLE ELASTO-PLASTİK GERİLME ANALİZİ	80
8.1 Sonlu Elemanlar Analizi	80
8.2. ANSYS İle Modelleme	85
8.3. Deneysel Veriler İle ANSYS Elasto-Plastik Analiz Verilerinin Karşılaştırılması.....	100
9. SONUÇ	107

Sayfa

KAYNAKLAR.....	109
EKLER.....	112
EK-1 Çekme cihazından alınan gerilme-şekil değiştirme verileri.....	113
EK-2 Strain-gageler’ den alınan gerilme-şekil değiştirme verileri	117
ÖZGEÇMİŞ.....	142

ÇİZELGELERİN LİSTESİ

Çizelge	Sayfa
Çizelge 3.1. Gerilme şekil değiştirme notasyonlarının kısaltılması.	19
Çizelge 7.1. Malzeme özellikleri.....	68
Çizelge 7.2 Numune çekme sıcaklığı, çeneler arası uzunluk, strain gage konumları	72
Çizelge 7.3 . Deney sonuçları.....	74
Çizelge 7.4 . Verilerin ortalaması.	74
Çizelge 8.1. Maksimum yük altında şekil değişimlerinin karşılaştırılması.	106

ŞEKİLLERİN LİSTESİ

Şekil	Sayfa
Şekil 2.1. Tabakalı fiber kompozit malzemelerin tasarımı	11
Şekil 2.2. Yapılarına göre kompozit türleri.....	13
Şekil 2.3. Karbon fiber üretim aşamaları	14
Şekil 2.4. Karbon fiber kesiti.....	15
Şekil 2.5. Karbon epoksi tabakaların oda sıcaklığındaki çekme modülü	15
Şekil 3.1. Metalik malzemede ve polimerlerde gerilme-şekil değiştirme.....	17
Şekil 3.2. Üç boyutlu gerilme hali.....	18
Şekil 3.3. Tek yönlü fiber takviyeli tabaka	22
Şekil 3.4. Eksenler arasındaki ilişki.....	25
Şekil 3.5. Tabakaların deformasyonu	30
Şekil 3.6. x yönünde tek yönlü gerilme altında 4 plakadan oluşan tabakadaki şekil değiştirme, elastisite modülü, gerilim değişimi	33
Şekil 3.7. Tabakaya etkiyen bileşke kuvvetler	35
Şekil 3.8. Düz tabakada momentler	35
Şekil 3.9. N katmanlı plaka	36
Şekil 3.10. Kompozit malzemelerde 4 ayrı özel durum.....	39
Şekil 3.11. 3'lü isotropik yüzeye sahip simetrik tabakanın ayrılmış görüntüsü.....	43
Şekil 3.12. 3'lü özel ortotropik yüzeye sahip simetrik tabakalar	44
Şekil 3.13. 3'lü açı katlı simetrik genel ortotropik tabaka	45
Şekil 3.14. 2'li antisimetrik çapraz tabaka	47
Şekil 3.15. 2'li antisimetrik açı katlı tabaka.....	48
Şekil 7.1. Strain gagelerin yapıştırılma biçimleri numune yatay konumda iken.....	71

Şekil	Sayfa
Şekil 7.2. Bilgisayardan alınan strain gage verilerinin görünüşü	73
Şekil 7.3. Bilgisayardan alınan çekme cihazı verileri.....	73
Şekil 7.4. Sıcaklıkla şekil değişimi miktarının değişimi.....	75
Şekil 7.5. Sıcaklıkla uygulanan maksimum yükün değişimi	75
Şekil 7.6. Oda sıcaklığında yük-şekil değişimi grafiği.....	76
Şekil 7.7. 50 ⁰ sıcaklığında yük-şekil değişimi grafiği.	76
Şekil 7.8. 100 ⁰ C sıcaklığında yük-şekil değişimi grafiği.....	77
Şekil 7.9. Oda sıcaklığında strain gage –yük değişimi grafiği.....	78
Şekil 7.10. 50 ⁰ C sıcaklığında strain gage –yük değişimi grafiği.....	78
Şekil 7.11. 100 ⁰ C sıcaklığında strain gage –yük değişimi grafiği.....	79
Şekil 8.1 Solid 46 nın görünümü	81
Şekil 8.2. Solid 46 eleman tipinin seçilmesi	86
Şekil 8.3. Hill Plastisite çözümünün seçilmesi.....	86
Şekil 8.4. Isıl genleşme katsayılarının girilmesi.....	87
Şekil 8.5. Solid 46' ya göre tabaka sayısı, tabaka kalınlığı ve oryantasyon açılarının girilmesi	87
Şekil 8.6. Malzemenin mekanik özelliklerinin girilmesi	88
Şekil 8.7. Hill sabitlerinin girilmesi.....	88
Şekil 8.8. Bilinear isotropik değerlerinin girilmesi	89
Şekil 8.9. Oryantasyon açıları ve tabakaların dizilimi.....	89
Şekil 8.10. Sınır Şartları.	90
Şekil 8.11. Modelin elemanlara ayrılması.....	90

Şekil	Sayfa
Şekil 8.12. 25°C’da 27170 N yük altında deformasyonu ve yük uygulanmadan önceki halinin karşılaştırılması.....	91
Şekil 8.13. 25°C’ da x yönündeki şekil değişimi.....	91
Şekil 8.14 . 25°C’ da 27170 N yük altında y yönündeki şekil değişimi	92
Şekil 8.15. 25°C’ da 27170 N yük altında x yönündeki gerilim dağılımı.....	92
Şekil 8.16. Delik kenarındaki 25°C’ da x yönündeki oluşan maksimum gerilmenin gösterilişi	93
Şekil 8.17. 27170 N yük, 25°C’ da y yönündeki gerilmeler	93
Şekil 8.18. 25°C’ da xy kayma gerilmesi	94
Şekil 8.19. 50°C’da 30883 N yük altında malzemenin deformasyonu	94
Şekil 8.20. 50°C’da 30883 N yük altında malzemenin x yönündeki şekil değişimi	95
Şekil 8.21. 50°C’da 30883 N yük altında malzemenin y yönündeki şekil değişimi.....	95
Şekil 8.22. 50°C’da 30883 N yük altında malzemenin x yönündeki gerilmeler	96
Şekil 8.23. 50°C’da 30883 N yük altında malzemenin y yönündeki gerilmeler	96
Şekil 8.24. 50°C’da 30883 N yük altında malzemenin xy yönündeki kayma gerilmesi 100°C’da 29400 N yük altında malzemenin deformasyonu	97
Şekil 8.25. 100°C’da 29400 N yük altında malzemenin deformasyonu	97
Şekil 8.26. 100°C’da 29400 N yük altında x yönündeki şekil değişimleri	98
Şekil 8.27. 100°C’da 29400 N yük altında y yönündeki şekil değişimleri	98
Şekil 8.28. 100°C’da 29400 N yük altında x yönündeki gerilmeler	99
Şekil 8.29. 100°C’da 29400 N yük altında y yönündeki gerilmeler	99
Şekil 8.30. 100°C’da 29400 N yük altında xy yönündeki kayma gerilmeleri.....	100
Şekil 8.31. Oda sıcaklığında yük-şekil değişimi grafiği	101

Şekil	Sayfa
Şekil 8.32. Oda sıcaklığında strain gage –yük değişimi grafiği.....	101
Şekil 8.33. 50 ⁰ C sıcaklığında yük- şekil değişimi grafiği.....	102
Şekil 8.34. 50 ⁰ C sıcaklığında strain gage –yük değişimi grafiği.....	102
Şekil 8.35. 100 ⁰ C sıcaklığında yük- şekil değişimi grafiği.....	103
Şekil 8.36. 100 ⁰ C sıcaklığında strain gage –yük değişimi grafiği.....	103
Şekil 8.37. Oda sıcaklığında çenelerden kaynaklanan kayma çıkarılmış yük-şekil değişimi grafiği	104
Şekil 8.38. 50 ⁰ C sıcaklığında çenelerden kaynaklanan kayma çıkarılmış yük-şekil değişimi grafiği	105
Şekil 8.39. 100 ⁰ C sıcaklığında çenelerden kaynaklanan kayma çıkarılmış yük-şekil değişimi grafiği.....	105

RESİMLERİN LİSTESİ

Resim	Sayfa
Resim 2.1. Amerika Birleşik Devletleri Hava Kuvveti B-2 gelişmiş hayalet bombardıman uçağında kullanılan kompozit malzemeler	7
Resim 2.2. Grafit epoksi karbonfiber teyp	15
Resim 7.1. Simetrik tabakaların görünümü.....	69
Resim 7.2 . Sol; numunelerin sıralanışı, sağ; mm cinsinden numune boyutları	69
Resim 7.3. Sol; Instron çekme cihazının fırını , sağ; strain gage ve gerilme şekil değiştirme datalarının toplandığı bilgisayarlar	70
Resim 7.4 . Çenelere tutturulmuş numune, strain gage ve ona bağlı kablolar.....	70
Resim 7.5. Kullanılan çok yönlü strain gage.....	71
Resim 7.6. Strain gage'in yapıştırılması	71
Resim 7.8. Tek yönlü strain gage	72
Resim 8.1. ANSYS ile modelleme de maksimum yük altında oluşan maksimum şekil değişimi (üst) , çekme deneyi sonucunda kopmuş numune (alt) ..	106

SİMGELER VE KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış bazı simgeler, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Simgeler	Açıklama
E	Elastisite modülü
G	Kayma modülü
σ	Gerilme
u_0, v_0, w	x, y ve z yönündeki şekil değişimi
$\mathcal{E}$	Şekil değişimi
ν	Poisson oranı
γ	Kayma şekil değişimi
τ	Kayma gerilmesi
F	Kuvvet
M	Moment
N	Tabaka bileşke kuvveti
Π	Toplam potansiyel enerji
X	Boyuna akma dayanımı
Y	Enine akma dayanımı
S	Kayma dayanımı
θ	Oryantasyon açısı
α	Isıl genleşme katsayısı
T	Sıcaklık
ΔT	Sıcaklık değişimi

1. GİRİŞ

Kompozit malzemelerin mühendislikte kullanım alanı her geçen gün artmaktadır. Bununla birlikte kompozit malzemelerin mekanik özelliklerinin tasarım aşamasında, kullanılacakları yere göre uygun olup olmadığı hakkındaki sorunların giderilmesi bir zorunluluk haline gelmiştir. Bu nedenle karmaşık mukavemet özelliklerine sahip kompozit malzemelerin, mukavemet özellikleri üzerinde çalışmalar yapılmaktadır.

Bu çalışmada ortasında içi boş dairesel delik bulunan, tek yönlü karbon fiber takviyeli, karbon epoksi, teyp kompozit plakanın tek yönlü düzlemsel gerilme altındaki oda sıcaklığında ve oda sıcaklığından yüksek sıcaklıktaki gerilme-şekil değiştirme analizi, çekme deneyi yapılarak ve ANSYS sonlu elemanlar paket programı yardımı ile incelenmiş ve bu iki analiz sonuçları, veriler grafiklere aktararak karşılaştırılmıştır.

Bu konuda yapılan benzer çalışmalardan bazılarını özetleyecek olursak;

Odegard G. ,Kumosa M. (2000) tarafından tek yönlü karbon/PMR15 kompozit malzemenin oda sıcaklığında ve 316° C sıcaklığa kadar olan oda sıcaklığının üstündeki sıcaklıklarda eksensel çekme kuvveti sonucunda, malzemenin elastik ve plastik özelliklerinin sıcaklıkla nasıl değiştiğini, sıcaklığın fonksiyonu olarak tespit edilmesi üzerinde çalışmışlardır. Çalışma sonucunda polimer matrisin yumuşadığı ve kompozit malzemenin katılık değerlerinin düştüğü özellikle matrise bağlı sabitlerin düştüğü gözlemlenmiştir. Bunun yanında malzemeyi su jetiyle ve kobalt bant testere olmak üzere iki farklı yöntemle işleyerek deney numunesi hazırlamışlardır. Sonuç olarak kompozit malzemedeki sıcaklık yükseldikçe mühendislik sabitleri değerlerinin azaldıkları ve de su jetiyle işlenmiş malzemelerin daha iyi mukavemet değerlerine sahip oldukları tespit edilmiştir [6].

Eason T. G. ve Ochoa O. O. (2001) devamlı olmayan gelişigüzel dağılımlıcam fiber kompozitlerde termomekanik yük altında hasar başlangıcını ve hasar gelişimini temsili hacim elemanları yöntemiyle incelemişlerdir. Üretim sırasında uygulanan

ısının çekme dayanımına etkileri araştırılmıştır. Modellemede ABAQUS sonlu elemanlar programı kullanılmıştır. Sonuçta bu tür kompozitlerin meydana getirildikleri sıcaklıklar ve kullanıldıkları yerlerdeki sıcaklıklara göre çekme dayanımlarında önemli değişiklikler gösterdiği, bununla reçine ve matris oranındaki değişim ile ilişkisi grafiklerle gösterilmiştir. Tasarım aşaması sırasında bu özelliklere dikkat edilmesi gerektiği vurgulanmıştır [7].

Pettermann H. E., Plankensteiner A. F., Böhm H. J., Rammerstrofer F. G. (1999) içine sıralı termo-elastik takviye yerleştirilmiş matrisin termo-elasto-plastik mekanik davranışını artan Mori-Tanaka alan yaklaşımı metodu ile incelemişlerdir. Matris fazı davranışı, plastisite ve matrisin izotropisinin akma sırasındaki kırılması takip edilerek incelenmiştir. Oluşturdukları metot, kompozit malzemenin sonlu elemanlar yönteminde modellenip, sıcaklığa bağlı malzeme özelliklerinin bu model ile birlikte değerlendirilmesi yöntemine dayanmaktadır. Modellemede ABAQUS programı kullanılmıştır. Enine karbon fiber takviyeli magnezyum alaşım kompozit malzeme modellenmiş ve artan Mori-Tanaka metodu, sonlu elemanlar birim hücre metodu ve dönüşüm alan metoduyla malzemenin yük altındaki davranışları incelenmiş ve bu üç metodun sonuçları karşılaştırılmıştır [8].

You L. H. (2002) iç içe geçmiş silindir modeline dayanarak, simetrik eksenli termomekanik yüke maruz kalan enine izotropik, dairesel ortotropik ve radyal ortotropik etrafı plastik ve elastik matris ile çevrili fiberlerin, yükleme sonucunda oluşan deformasyon ve gerilmeler analitik olarak incelenmiştir. Matrisin, plastisitenin, hacim oranının fiziksel ve mekanik özelliklerinin, malzemenin termomekanik yüklere verdiği tepkiyi nasıl değiştirdiği araştırılmıştır.

Matris fazı plastisitesinin, eksenel basma nedeniyle büyük miktarda düştüğü, bununla birlikte fiberdeki basma gerilmesini büyük miktarda arttırdığı gözlemlenmiştir. İncelenen kompozitlerde hacim oranının, ısı genleşme katsayısının ve young modülünün azalması sonucu, malzemenin mukavemet değerlerinin ve sertliğinin arttığı bunun sonucunda da fiberin maksimum eşdeğer geriliminin düştüğü ve matrisin eşdeğer geriliminin arttığı gözlemlenmiştir [9].

Rui Miranda Guedes, Mario A. Vaz, (2001) R teyp tipi ve dokuma tipi karbon fiber kompozit malzemelerin bükülme ve bükülme altında şekil değiştirme dirençleri incelemiş, bu iki tür malzeme üzerinde yapılan deneylerin sonuçlarını karşılaştırmışlardır. İncelemelerinde malzemelerin kullanılan yerde uzun dönem şekil değiştirmeden kalmalarını istenmektedir. Bu nedenle kompozit malzemelerin uzun dönem dayanım karakteristikleri de incelenmiştir. Sonuç olarak teyp tipi kompozit plakaların dokuma tipi plakalara göre daha dirençli olduğu ortaya çıkmıştır [10].

Xu Jincheng, Zhao Liang, Deng Xiaoyan, Yu Hui (2006) çalışmalarında, deneylerde karşılaştırma yapılmak üzere karbon fiber takviyeli nikel bazlı kompozit toz metalurjisi yöntemi ile üretilmiş malzemeleri hazırlanmıştır. Bu iki malzemenin yüksek sıcaklıktaki mekanik özellikleri karşılaştırılmıştır. Sonuçta yüksek sıcaklıkta %5 karbon fiber oranına sahip kompozit malzemenin 20CrNi alaşımından daha iyi mekanik özelliklere sahip olduğu gözlemlenmiştir [11].

Rupnowski P., Gentz M., Kumosa M. çalışmalarında T650-35 grafit fiberlerden oluşan tek yönlü PMR-15 reçineli kompozit malzemenin mekanik özelliklerinin analitik ve numerik yöntemlerle sıcaklığın fonksiyonu olarak hesaplanmış ve bu özellikler deneysel verilerle karşılaştırılmıştır. Sonuçta bu malzemenin oda sıcaklığında ve 315° C da birbirine yakın akma dayanımı değerleri verdiği gözlenmiştir [12].

Çiçek Özes, Mine Demirsoy (2005), çalışmalarında dokuma cam fiber takviyeli epoksi matris, tabakalı zincir taşıyıcı pin bağlantı noktasındaki gerilmeyi, uygulanan çeşitli yükler ile, deneysel ve nümerik olarak ANSYS paket programıyla incelemişlerdir. Her iki yöntemde elde edilen sonuçlar karşılaştırılmıştır. Karşılaştırma sonucunda deneysel ve nümerik çözüm arasında fazla bir farkın olmadığı görülmüş ve taşıyıcı parçanın tasarımında yardımcı olabilecek gerilme değerleri elde edilmiştir [13].

Nurettin Arslan, Mehmet Çelik, Nuray Arslan (2002), ortasındaki kare matrisli, simetrik ve antisimetrik dokuma fiber takviyeli polietilen termoplastik matrisli

kompozit malzemenin elastik-plastik gerilme analizini incelemişlerdir. Gerilme analizi sonlu elemanlar metodu ve birinci dereceden kesme deformasyon teorisi yöntemleriyle incelenmiştir. Sonuçta kare deliğin kenarlarında gerilmelerin en yüksek seviyeye çıktığı gözlemlenmiştir [14].

Ramazan Karakuzu, Züleyha Aslan, Buket Okutan (2004) yaptıkları çalışmada örgü çelik fiber takviyeli termoplastik matrisli laminarlı kompozit plakalarda düzgün dağılmış enine yük altındaki elasto-plastik gerilme analizini ve artık gerilmeleri sayısal metod ile incelemişlerdir. Sonlu elemanlar analizinde ANSYS sonlu elemanlar analiz programı kullanılmış ve sekiz düğümlü tabakalı kabuk elemanlar çözümlemede kullanılmıştır. Simetrik ve antisimetrik tabakalı plakalar için basit desteklenmiş sınır koşulları ile akma dayanımları ve gerilme yığılmaları grafiklerle gösterilmiştir [15].

Arriaga A., Lazkano, J.M., Pagaldai, R., Zaldua M.A., Hernandez, R., Atxurra, R., Chrysostomou, A., (2007) çalışmalarında iki farklı termoplastik malzemenin sehîm incelemesini deneysel ve ANSYS sonlu elemanlar yöntemi ile araştırmışlar ve bu iki yöntemi karşılaştırmışlardır [16].

Prasad, E. N., Loidl, D., Vijayakumar, M., Krommp, K (2004) çalışmalarında devamlı fiber takviyeli seramik matrisli kompozit malzemenin oda sıcaklığında ve yüksek sıcaklıklarda, malzemenin yüksek frekanstaki titreşimlere verdiği tepkileri inceleyerek malzemenin elastik katsayısını bulmuşlar ve bulunan özellikleri değerlendirmişlerdir [17].

Song, G., Eang, Y. , Zhou, Y. (2002), araştırmalarında tungsten matrisli %30 hacim oranlı zirkonium parçacık içeren kompozit malzemenin imalatını gerçekleştirmişler ve bu malzemenin oda sıcaklığında ve oda sıcaklığının üstündeki sıcaklıklarda termofiziksel ve mekanik özelliklerinin bulunması konusunda çalışmışlardır [18].

Hasan Çallıoğlu, Onur Sayman, Necati Ataberk (2005) çalışmalarında, çelik fiber takviyeli simetrik termoplastik , tabakalı levhada termal elasto-plastik gerilmeleri

incelemişlerdir. Malzemenin gerilme sertleşmesine sahip olduğu varsayılmıştır. Değişik oryantasyon açılarında Tsai-Hill hasar teorisi kriteri çözümlemede kullanılmıştır. Yukarıdaki ve aşağıdaki yüzeylere göre $+T_0$ ve $-T_0$, sıcaklık dağılımı olarak seçilmiştir [19].

Numan B. Bektaş, Onur Sayman (2001) çalışmalarında termal yük altındaki simetrik çapraz-kat ve simetrik açılı-kat termoplastik tabakalı levhalarda elasto-plastik gerilme analizini incelemişlerdir. Tabakalı kompozit levhalar basit desteklenmiş ve kalınlık boyunca sabit sıcaklık değişimine tabii tutulmuştur. Termo elasto-plastik gerilme-şekil değiştirme bağıntısı ve sınır koşulları küçük plastik deformasyonlar için analitik çözümde kullanılmıştır. Akma kriteri için Tsai-Hill hasar teoremi kullanılmıştır [20].

Yang, Q., Qin, Q. (2003) öbeksiz fiberlerden oluşan tek yönlü kompozit malzemelerde öbek içindeki fiber sayısının enine yük altında ve akma durumunda malzemedeki elasto-plastik gerilmelere etkileri, mikro mekanik analizle sonlu elemanlar yöntemiyle araştırmışlardır [21].

Bülent Murat İçten, Ramazan Karakuzu (2002) pin bağlantılı karbon epoksi kompozit levhalarda rastgele seçilmiş oryantasyon açılarında hasar mukavemeti ve hasar durumunun modellenmesi ve gerilme analizi incelenmiştir [22].

F. Şen (2006) açılı oryantasyona sahip simetrik ve anti simetrik , çelik fiberler ile takviye edilmiş, tabakalı ve ortasında dairesel delik bulunan termoplastik kompozit plaklarda uniform sıcaklık etkisiyle meydana gelen gerilmeler ANSYS sonlu elemanlar yöntemi programı yardımıyla incelenmiştir [23].

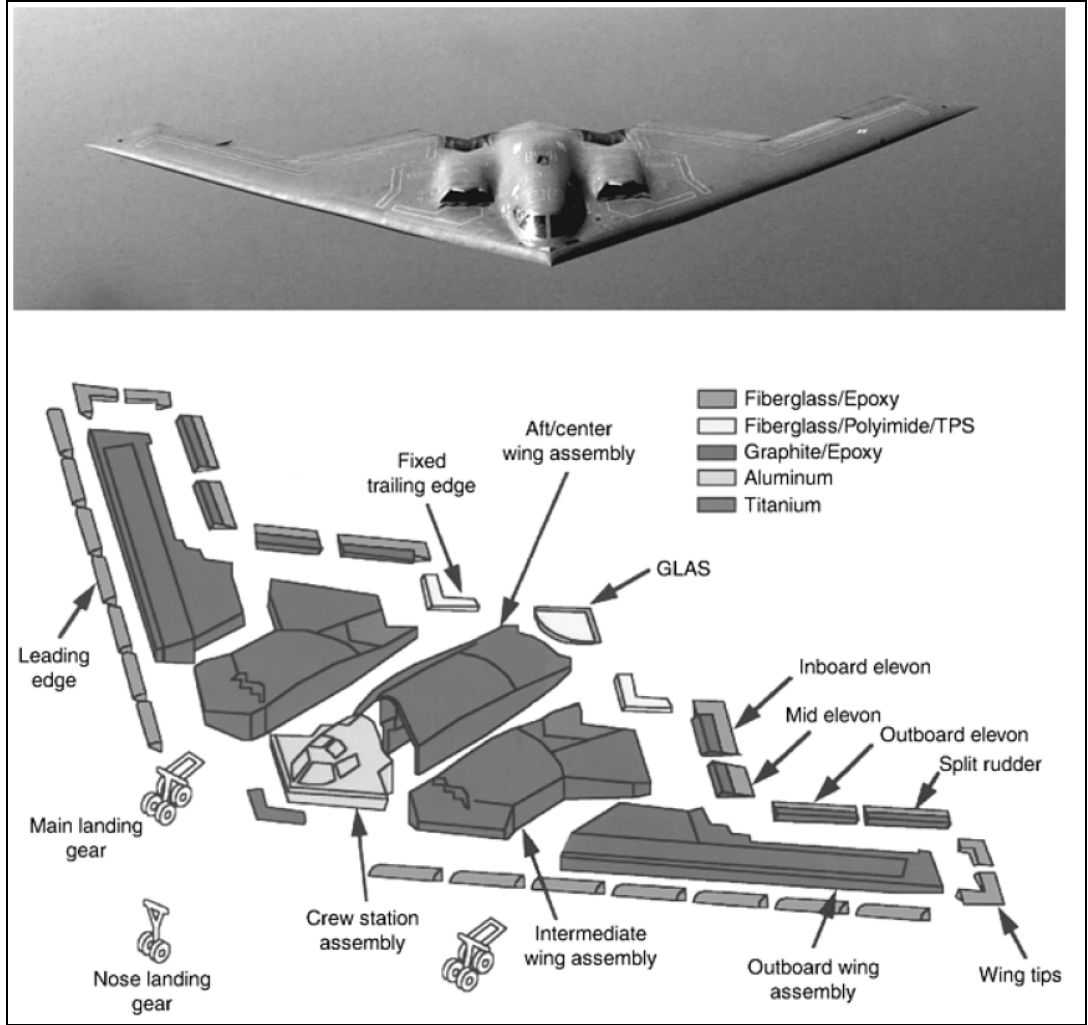
2. KOMPOZİT MALZEMELERİN TANITIMI

2.1. Kompozit Malzemelerin Tanımı

Teknolojinin gelişimi ve artan ihtiyaçlar doğrultusunda kullanılmakta olan klasik malzemelerden, daha dayanıklı ve daha hafif malzemelerin kullanılmasının ihtiyaç duyulması sonucunda, kompozit malzemeler günümüzde büyük önem kazanmıştır.

Genel bir tanım yapacak olursak; kompozit malzeme, kimyasal bileşenleri farklı birbiri içerisinde pratik olarak çözünmeyen iki veya daha fazla malzemenin kullanım yerindeki aranan özellikleri verebilecek daha uygun malzeme oluşumu için makro seviyede birleştirilmesi sonucu meydana gelen malzemelerdir. Makroskobik muayene ile yapı bileşenlerinin ayırt edilmesi mümkündür. Yapılarında birden fazla sayıda fazın yer aldığı klasik alaşımlar ise makro ölçüde homojen olmalarına karşılık mikroskobik muayene ile mikro ölçüde heterojen olduğu görülür. Kompozit malzemelerde yapı bileşenlerinin makro boyutta oldukları kabul edildiğinden bu kavram karışıklığı, bazı kural dışı durumlar olmakla beraber ortadan kalkmaktadır.

Kompozit malzemelerin kullanılmasındaki bir diğer önemli noktada ekonomikliktir. Kimya endüstrisinde çeşitli reaktif veya çözeltilerin depolanmasında, taşınmasında çözeltilere karşı inert davranan, reaksiyon vermeyen malzemelerin seçilmesi gerekir. Bu iş için en uygun malzemeler paslanmaz çelikler ve plastiklerdir. Tamamen plastik bir malzeme mukavemetsiz, tamamen paslanmaz çelikten yapı ise çok pahalıdır. Paslanmaz çeliğe göre çok daha ucuz olan düşük karbonlu çeliğin kimyasal maddeyle temas yüzeyinin plastik malzeme ile kaplanması hem yüksek mukavemetli hem de ucuz bir çözüm olacaktır [27,28].

Resim 2.1. Amerika Birleşik Devletleri Hava Kuvveti B-2 gelişmiş hayalet bombardıman uçağında kullanılan kompozit malzemeler. (Üstte soldan-sağa: düzeltilmiş firar kenarı, gövde kanat montaj parçası, cam, giriş elevon, orta elevon, çıkış elevon, yarık aşı boyası/ Altta soldan-sağa: temel kenar, ana iniş takımı, burun iniş takımı, mürettebat kabini, orta kanat montaj parçası, dış kanat montaj parçası, kanat ucu [27]

2.2. Kompozit Malzemelerin Sınıflandırılması

Genelde kompozit malzemelerde çekirdek olarak kullanılan bir fiber malzeme bulunmakta, bu malzemenin çevresinde hacimsel olarak çoğunluğu oluşturan bir matris malzeme bulunmaktadır. Bu iki malzeme grubundan, fiber malzeme kompozit malzemenin mukavemet ve yük taşıma özelliğini, matris malzeme ise plastik deformasyon sırasında oluşabilecek çatlak ilerlemelerini önleyici rol oynamakta ve

malzemenin kopmasını geciktirmektedir. Matris olarak kullanılan malzemenin bir amacı da fiber malzemeleri yük altında tutabilmek ve yükü lifler arasında homojen olarak dağıtmaktır. Böylece malzeme genelinde mukavemet artar.

Kompozit malzemeleri, yapılarını oluşturan malzemeler ve yapı bileşenlerinin şekillerine göre iki şekilde sınıflandırmak mümkündür. Matris malzemesinin türüne göre plastik kompozitler, metalik kompozitler, seramik kompozitler, vb. bir gruplandırma yapılabildiği gibi yapı bileşenlerinin şekillerine göre de partikül esaslı kompozitler, lamel esaslı kompozitler, fiber esaslı kompozitler, dolgulu (kafes) kompozitler, tabakalı kompozitler şeklinde sınıflandırılabilir.

2.2.1. Yapılarını oluşturan malzemelere göre kompozit malzemeler

Plastik-plastik kompozitler

Fiber olarak kullanılan plastik, yük taşıyıcı bir özelliğe sahip iken, matris olarak kullanılan plastik, esneklik verici darbe emici veya istenilen amaca göre kullanılan plastiğin özelliğine sahip olmaktadır. Kullanılabilecek plastiğin türleri de üç ayrı sınıfta incelenebilir.

Elastomerler

Üç boyutlu Şebeke yapısı oluşturarak yüksek esneklik gösteren polimerlerden meydana gelirler.

Termoplastikler

Termoplastikler, oda sıcaklığında katı malzeme olarak adlandırılır. Bunlarda çizgisel molekül zincirleri birbirine zayıf metaller arasında Van der Waals bağları ile bağlanır. Rijit bir yapıya sahip değildir. Isıtılırsa yumuşar, sıcaklık arttıkça viskozitesi düşer. Bu özellik bunlardan yapılan ürünleri daha ekonomik yapar ve kolaylıkla şekillenmesini sağlar. Bu tekrar soğutulduğunda yeniden sertleşir. Sıvı

halde bulunduğu sıcaklıklarda vizkozite hali yüksektir. Bu nedenle ara yüzey bağı termosete göre daha zordur. Ancak şekillendirme kapasitesi iyi olduğundan bunların kullanımı yaygınlaşmaktadır. Bu polimerler kristalin veya şekilsiz (amorf) olabilir. Kristal şekilli olanlarda moleküller büyük uzaklıklarda oldukça düzenli şekil oluştururlar. Amorf polimerler de ise uzun zincirler birçok noktada birbirine dolaşmıştır. Bunlar polimeri daha büyük sıcaklıklarda rijit yapar. Kısa elyafı küçük hacim ortamında hamur veya levha kalıplama yöntemi ile kullanılmaktadır. Kimyasal etkilere karşı keza hassastırlar. Ancak poliamid veya PEEK/karbon elyafı kompozit 95⁰ C'de suya karşı koyma dayanımında azalma olmamaktadır. Tutuşma direnci keza daha iyidir.

Termoset Plastikler

Bu tip plastiklerde ise ısıtılıp şekillendirildikten sonra soğutulduklarında artık mikroyapıda oluşan değişim nedeniyle eski yapıya dönüşüm mümkün olmamaktadır.

Plastik malzemeler genellikle reçineler olarak adlandırılır. Kompozit malzeme imalinde ise en çok kullanılan reçineler ise termosetlerdir. Gelişmiş mekanik özelliklere sahip olması istenen parçalar termoset plastikler kullanılarak kolaylıkla yapılabilir.

Günümüzde deniz araçları yapımında, otomotiv sanayinde, inşaat sektöründe, depo, tank, mobilya yapımında ekonomik olduğundan ve aranan özellikleri sağladığından büyük ölçüde kullanılmaktadır. Termosetler içerisinde en çok polyesterler, fenolik reçineler, epoksi reçineler ve silikonlar kullanılmaktadır. Epoksi reçineler yüksek mukavemet istenen yerlerde kullanılır.

Plastik-cam elyaf kompozitler

İsteğe göre termoplastikler veya oluşan matriks ve cam liflerin uygun kompozisyonundan üretilmektedir. Mekanik ve fiziksel özellikleri nedeniyle cam lifler birçok durumda metal, asbes, sentetik elyaf pamuk ipliği gibi liflere tercih

edilebilirler. Ancak cam elyaf kompozitler, büyük kuvvetleri iletmelerine rağmen camın kırılğan olması nedeniyle çok düşük dirençlidirler.

Bu tür malzemelerin fiziksel ve kimyasal özellikleri, kullanılan plastik reçineler uygun seçilerek arzu edilen şekle sokulabilir. Plastik reçineler de termoplastik ve termoset türünde olmaktadır. Termoset plastikler, fiberlerde düzgün oryantasyonu ile yüksek mukavemete ulaşabilirler. Cam elyaf takviyeleri ile en çok kullanılan plastik reçineler, polyesterlerdir. Polyesterlerde bu amaçlarla kullanılan birçok tür mevcuttur.

Plastik-metal fiber kompozitler

Endüstride çok kullanılan metal fiber takviyeli plastikten oluşan kompozitler oldukça hafif ve mukavemeti yüksek bir ürün olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu kompozitler, metal fiberlerin (bakır, bronz, çelik v.s.) poli-etilen ve poli-propilen plastiklerini takviyelendirmesi amacı ile elde edilmekte ve kullanılmaktadır. Özellikle deformasyon yönünde takviyelerde yaygın olarak kullanılmakta ve iyi verim alınmaktadır.

Plastik-köpük kompozitler

Bu tür kompozitlerde plastik, fiber olarak görev yapmakta; köpük ise matris, reçine konumunda olmaktadır. Köpükler, hücreli yapıya sahip, düşük yoğunlukta, gözenekli ve doğal halde bulunduğu gibi, büyük kısmı sentetik olarak imal edilmiş hafif maddedir. Köpük malzemeler hücre yapısına göre sert, kırılğan, yumuşak yada elastik olabilmektedir. Matris olarak kullanılan köpük türleri, kullanılan plastiğin çeşitlenebilmesiyle değişik özellikte kompozitlerin oluşumunu sağlar.

Metal matrisli kompozitler

Metallerin ve metal alaşımlarının bir çoğu yüksek sıcaklıklarda bazı özellikleri sağlamalarına rağmen kırılğan olmaktadır. Fakat metalik fiberlerle takviye edilmiş

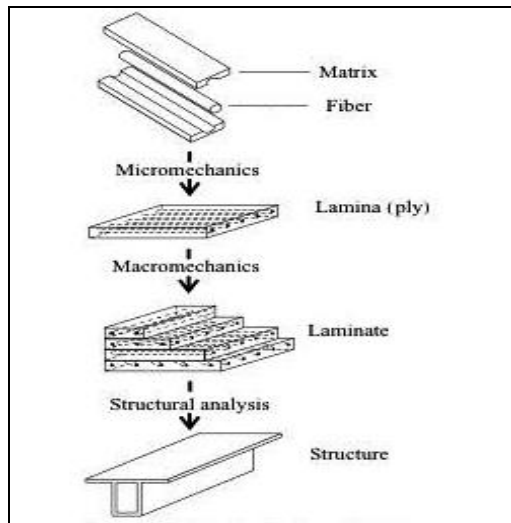
metal matrisli kompozitler her iki fazın uyumlu çalışması ile yüksek sıcaklıklarda da yüksek mukavemet özelliklerini vermektedirler.

Bakır ve alüminyum matrisli, wolfram ve molibden fiberli kompozitler ve Al-Cu kompoziti bize bu kompozisyonu veren en iyi örneklerdir. Bu tip kompozitler, matrisin özelliklerini iyileştirdiği gibi bu özelliklere daha ekonomik olarak ulaşılmasını sağlar.

Fiberlerin malzemeyi kuvvetlendirme derecesi, yüzeysel boşlukların olmayışına bağlıdır. Böylece teorik duruma yaklaşılabılır. Fiberlerin çaplarına ve matrisle olan adezyon niteliğine bağlı olarak belli bir kritik uzunluktan daha kısa olmalıdır. Bu kompozitlerde metal matris içine gömülen ikinci faz, sürekli lifler şeklinde olabildiği gibi gelişmiş güzel olarak dağıtılmış, küçük parçalar halinde de olabilmektedir.

Seramik kompozitler

Metal veya metal olmayan malzemelerin birleşimiyle oluşan seramik kompozitler, yüksek sıcaklıklara karşı çok iyi dayanım göstermekle birlikte rijit ve gevrek bir yapıya sahiptirler. Ayrıca iyi elektrik yalıtıkcıdır.

Şekil 2.1. Tabakalı fiber kompozit malzemelerin tasarımı [27]

2.2.2. Bileşenlerinin şekillerine göre kompozit malzemeler

Partikül esaslı kompozitler

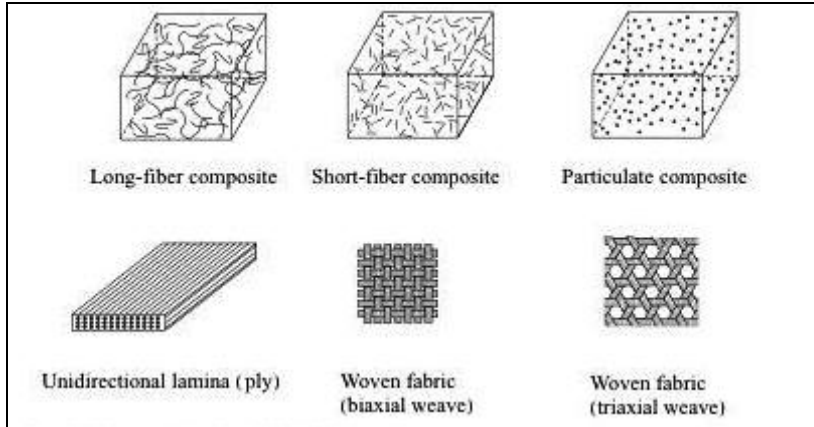
Rijitlik ve mukavemete artış sağlayan küçük granül dolgu maddesi ilavesiyle şekillendirilerek üretilir. Bir veya iki boyutlu makroskobik partiküllerin veya sıfır boyutlu olarak kabul edilen çok küçük mikroskobik partiküllerin matris fazı ile oluşturdukları malzemelerdir. Makroskobik veya mikroskobik boyutlu partiküller kompozit malzeme özelliklerini farklı şekilde etkilerler.

Lamel esaslı kompozitler

Yüksek yük taşıma kabiliyeti olan büyük uzunluk/çap oranında dolgu maddesi ilave edilerek üretilir. Matris içinde yer alan pulların konsantrasyonu düşük olabileceği gibi birbiri ile temas etmelerini sağlayacak derecede yüksek değerlerde olabilir. Düzlemsel yapıya sahip pullarla sıkı bir paketleme elde edilebilir. Pul esaslı sistemin maliyeti biraz daha fazla, ancak mukavemet özellikleri iyidir.

Fiber esaslı kompozitler

Mühendislikte kullanılan malzemelerin pek çoğu fiber şeklinde üretildiklerinde mukavemet ve rijitlikleri kütle hallerindeki değerlerinden çok üstünde olabilmektedir. Birçok özelliklerde artışı sağlayan, yüksek etkinliği olan liflerin ilavesiyle elde edilir. Karbon fiberlerin çekme mukavemeti kütle halindeki grafitten 50 kat, rijitliği 3 kat daha yüksektir.

Şekil 2.2. Yapılarına göre kompozit türleri (Üst; uzun-fiber kompozit, kısa-fiber kompozit, partiküllü kompozit/ Alt; tekyönlü tabaka, örülmüş iki eksenli, örülmüş üç eksenli [27])

Dolgu kompozitleri

Üç boyutlu sürekli bir matris malzemesinin yine 3 boyutlu dolgu maddesi ile doldurulması veya emprenye edilmesi ile oluşan malzemelerdir. Düzgün petekler, hücreler veya süngere benzeyen gözenekli yapılar arasında metalik, organik veya seramik esaslı dolgu maddeleri yer alabilir. Optimum özelliklere sahip olabilmesi için birbiri içinde çözünmeyen, kimyasal reaksiyon vermeyen bileşenlerin seçilmesi gerekir. Bu tür kompozitler sandviç kompozitleri olarak da bilinir.

Tabaka yapılı kompozitler

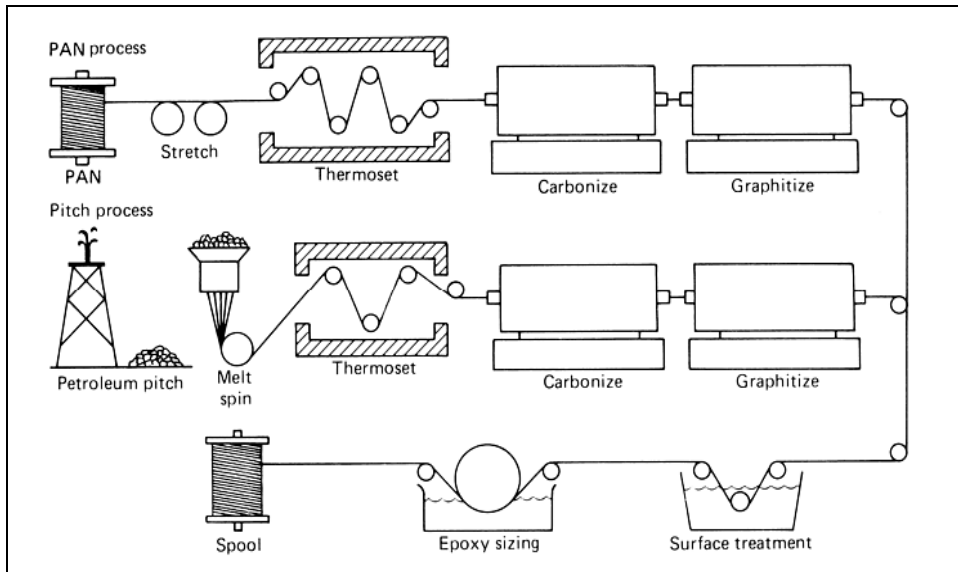
Çok değişik kombinasyonlarla tabakalanmış kompozitlerin üretimi mümkündür. Farklı özelliklere sahip en az iki tabakanın kombinasyonundan oluşur. Korozyon direnci zayıf metaller üzerine, daha yüksek dirençli metallerin veya plastiklerin kaplanmasıyla korozyon özelliğinin, yumuşak metallerin sert malzemelerle birleştirilmesiyle sertlik ve aşınma direncinin, farklı fiber yönlenmesine sahip tek tabakaların birleştirilmesiyle çok yönlü yük taşıma özelliğinin geliştirilmesi mümkün olmaktadır [27,28].

2.3. Karbon Fiber Kompozitler

2.3.1. Karbon fiber

Karbon fiber (lif) ile takviye edilmiş kompozit malzemeler, mukavemetlerinin ve rijitliklerinin cam lifleri ile imal edilen kompozitlere oranla çok fazla olması, yoğunluğunun az olması ve yorulma mukavemetinin fazla olması nedeniyle günümüzdeki kullanımları gittikçe artmaktadır. Uçak yapımında, roket lülelerinin imalinde, türbin kanatlarının yapımında kullanılmaktadır. Ayrıca disk, fren, yüksek basınç altında çalışan kaplar ve yatak malzemelerinin yapımında kullanılabilmektedir.

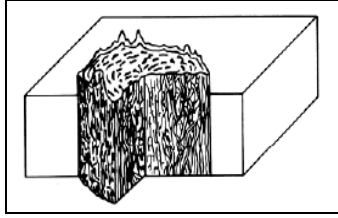
2.3.2. Karbon fiber üretimi

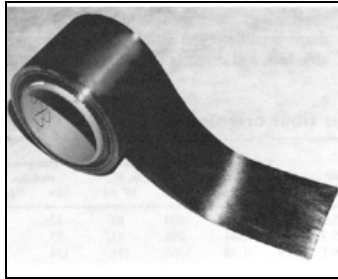
Şekil 2.3. Karbon fiber üretim aşamaları [27]

Karbon fiberler, germe ve termoset işlemleriyle üretilmektedir. Üretimde iki farklı karbon hammadde olarak kullanılmaktadır; bunlar Polyacrylonitrile (PAN) ve zifttir. PAN önceden üretilmiş makaralara sarılmış durumdadır. Zift ise bir petrol türevidir. Zift ise bir dizi işlemle geçirilerek fiber haline getirilir. Yapım aşamaları şunlardır:

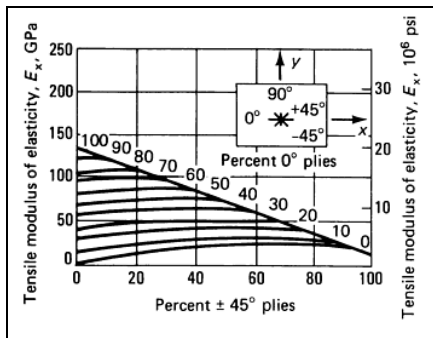
- Isıl işlem aşamasında fiberlere gerilim uygulanıp 400°C yi aşmayacak şekilde ısıtılır. Bu işlem karbon zincirlerinin birbirleriyle kesişmesini sağlayarak daha sonra ısıtılarda erimesini önler.
- Karbonizasyon aşamasında fiberler ortamda 800°C a kadar ısıtılır. Bu işlem karbon olmayan empürileri ortadan kaldırır.
- Garfitizasyon aşamasında fiberler %50 ila %100 uzayacak şekilde gerilmeye maruz bırakılırlar ve 1100°C ila 3000°C arasında ısıtılır. Gerilme, istenilen kristal oryantasyonu sağlayarak istenilen young modülü değerinin (300-600 Gpa) elde edilmesini sağlar.

Şekil 2.4. Karbon fiber kesiti [27]

Resim 2.2. Grafit epoksi karbonfiber teyp [27]

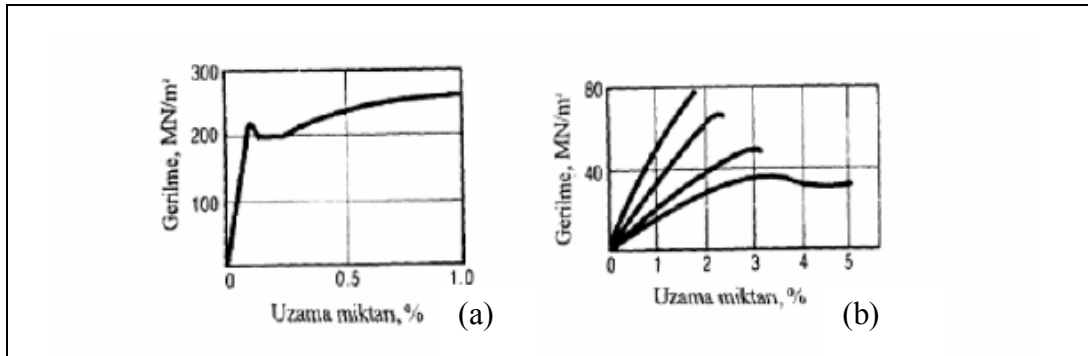
Şekil 2.5. Karbon epoksi tabakaların oda sıcaklığındaki çekme modülü [27]

3. KOMPOZİT MALZEMELERDE ELASTİK GERİLME ANALİZİ

3.1. Kompozit Malzemelerin Tasarımı

Kompozit malzemelerden yapılan tanklar, sütunlar, basınçlı kaplar ve tüp gibi yapı elemanları ve bunların tasarımı; öncelikle kompozit için uygun üretim metodu, elyaf doğrultusu ve en uygun malzemelerin seçimini gerektirir. Bunlardan her birinin, malzemenin mekanik özellikleri ve son ürünün dayanımı ve elastikliği üzerine belirli etkisi vardır. Belirli uygulamalar için metal ve plastik esaslı kompozitlerin tasarımı arasındaki fark kompozit parçayı meydana getiren bileşenlerin fabrikasyon zamanında olmasıdır. Bu nedenle, tasarım aşaması üretim tekniğinin seçimiyle birlikte düşünülmelidir. İlk önce kompozitin tasarım işlemleri için elyaf ve matriks malzemeleri seçimi yapılır. Ancak bu seçimler doğru olmayabilir ve yeni kompozit teorisi kullanılabilir. Bu noktada polimer malzemeler ve sünek malzemeler arasında farkı belirtmekte fayda vardır. Sünek bir malzemede tipik bir gerilme/uzama eğrisi Şekil 3.1.a da gösterilmiştir. Bu şekilde görüldüğü gibi % 0,2'den daha küçük uzamalarda elastik davranış adı verilir ve bunu akma ve plastik akma takip eder. Metallerin tasarımı malzeme elastik bölgede olduğundan gerilme-şekil değiştirme doğrusal kabul edilip (elastik olarak kabul edilip) küçük elastik uzamalar parçanın içinde gerilme ve uzama dağılımları hesaplandığında izotropik özellik gösterir. Eğilme, rijitlik ve yer değiştirme parametreleri malzemenin elastik sabitlerine, örneğin, elastik modülü, kayma modülü ve poisson's oranı'na bağlıdır. Bu malzemeler genellikle izotropik özellik sergiler. Fakat zamana, sıcaklığa ve yükleme miktarına bağlı değildir. Kırılma mekanizması muhtemelen akma ile meydana gelir. Standartlar metalik malzemelerin yapısının homojen ve sünekliği nedeniyle mekanik özellikleri arasında farkların az olduğunu göstermiştir. Bu da gerilme yığılmalarının etkisini azaltır. Genellikle metallerin elastik modülleri yüksek bunun sonucunda uzamalar, deformasyonlar küçük ve tasarımlar da akma gerilmesi sınırına bağlıdır. Buna ilaveten, bir metal parçanın sınırlanmış bölgesi içinde gerilme yığınları (artık gerilmeler) malzemelerde oluşan bölgesel akma ile giderilebilir .

Polimer malzemelerin özellikleri çok farklıdır. Çünkü bunların mekanik davranışları visko-elastiktir. Bunun sonucu olarak da rijitlik ve dayanım özellikleri, frekans ve yükleme miktarı bunların hepsi zamana bağlıdır. Kompozit malzeme içindeki elyaf bileşeninin mekanik özellikler üzerine etkisi mevcut ancak yine zamana bağlıdır. Fakat bu bağımlılık; elyaf hacim oranı ve elyaf doğrultusuna göre değişir. Üç Tip polimerin tipik gerilme/uzama eğrisi Şekil 3.1 b) de gösterilmiştir. Bu grafikten de, kırılma gerilmelerinin metallerden çok değişik olduğu gözlenmektedir. Bununla beraber, polimerlerin davranışları anizotropiktir. Bu anizotropiklik malzemenin üretimi sırasında polimer molekülleri yönlendiği zaman ortaya çıkmaktadır. Kompozit malzemede elyaf düzenlenmesi rasgele değilse elyaflar düzenli yönlenmişse malzeme anizotropik özellikler verecektir [28].

Şekil 3.1. Metalik malzemelerde ve polimerlerde gerilme-%uzama grafiği
a) Metalik malzemede gerilme-% uzama grafiği, b) polimerlerde gerilme-% uzama grafiği [28].

3.2. Anizotropik Malzemelerde Gerilme-Gerinim Bağlılıkları

Malzemenin mekanik özellikleri genel olarak bütün doğrultularda birbirinden farklıdır. Bu tür malzemeler anizotropik malzemeler olarak adlandırılır. Anizotropik malzemelerde, kütle kuvvetleri ihmal edildiğinde ve gerilme-şekil değiştirme tensörlerinin simetrik olduğu göz önüne alındığında 36 bağımsız elemana indirgenmiş, genelleştirilmiş Hooke Kanunu gerilme-şekil değiştirme ilişkisi,

$$\sigma_i = C_{ij} \epsilon_j \quad i, j = 1, \dots, 6 \quad (3.1)$$

$$\begin{bmatrix} \sigma_1 \\ \sigma_2 \\ \sigma_3 \\ \tau_{23} \\ \tau_{31} \\ \tau_{12} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} C_{11} & C_{12} & C_{13} & C_{14} & C_{15} & C_{16} \\ C_{21} & C_{22} & C_{23} & C_{24} & C_{25} & C_{26} \\ C_{31} & C_{32} & C_{33} & C_{34} & C_{35} & C_{36} \\ C_{41} & C_{42} & C_{43} & C_{44} & C_{45} & C_{46} \\ C_{51} & C_{52} & C_{53} & C_{54} & C_{55} & C_{56} \\ C_{61} & C_{62} & C_{63} & C_{64} & C_{65} & C_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varepsilon_1 \\ \varepsilon_2 \\ \varepsilon_3 \\ \gamma_{23} \\ \gamma_{31} \\ \gamma_{12} \end{bmatrix} \quad (3.2)$$

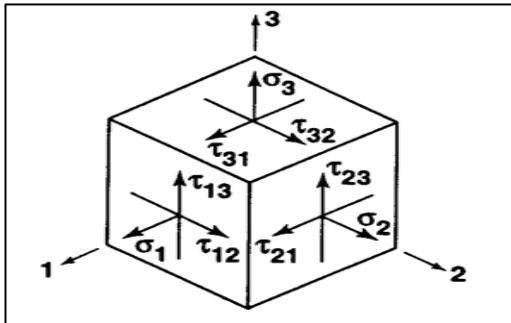
şeklinde yazılır. C_{ij} elastiklik katsayılarıdır.

Burada σ_i üç boyutlu küpteki gerilme bileşenlerini göstermektedir. Birim uzama için şekil değiştirme ε , birim kayma şekil değişimi için ise γ harfi kullanılır. Üç boyutlu zorlanma şekil değiştirme ifadeleri birim hacim için,

$$\varepsilon_1 = \frac{\partial u}{\partial x} \quad \varepsilon_2 = \frac{\partial v}{\partial y} \quad \varepsilon_3 = \frac{\partial w}{\partial z} \quad (3.3)$$

$$\gamma_{12} = \frac{\partial u}{\partial y} + \frac{\partial v}{\partial x} \quad \gamma_{23} = \frac{\partial v}{\partial z} + \frac{\partial w}{\partial y} \quad \gamma_{31} = \frac{\partial w}{\partial x} + \frac{\partial u}{\partial z}$$

Burada u,v,w sırasıyla x,y,z veya 1,2,3 yönlerindeki uzamaları göstermektedir.

Şekil 3.2. Üç boyutlu gerilme hali

Gerilme zorlanma notasyonunun kısaltılmış hali çizelge 3.1 de gösterilmiştir.

Çizelge 3.1. Gerilme şekil değiştirme notasyonlarının kısaltılması.

Gerilme		Şekil Değiştirme	
Tensör Notasyonu	Kısaltılmış Notasyon	Tensör Notasyonu	Kısaltılmış Notasyon
$\sigma_{11} (\sigma_1)$	σ_1	ϵ_{11}	ϵ_1
$\sigma_{22} (\sigma_2)$	σ_2	ϵ_{22}	ϵ_2
$\sigma_{33} (\sigma_3)$	σ_3	ϵ_{33}	ϵ_3
$\tau_{23} = \sigma_{23} = \sigma_{32}$	σ_4	$\gamma_{23} = \gamma_{32} = 2 \epsilon_{23}$	ϵ_4
$\tau_{31} = \sigma_{31} = \sigma_{13}$	σ_5	$\gamma_{13} = \gamma_{31} = 2 \epsilon_{13}$	ϵ_5
$\tau_{12} = \sigma_{12} = \sigma_{21}$	σ_6	$\gamma_{12} = \gamma_{21} = 2 \epsilon_{12}$	ϵ_6

Bir elastik malzemeye etkiyen σ_i gibi bir gerilmenin, bu malzemede $d\epsilon_i$ kadar şekil değişimi meydana getirdiği kabul edilirse, bu şekil değişimi elastik malzemenin birim hacimde dW kadar zorlanma enerjisi meydana getirir. dW ile tanımlanan enerji,

$$dW = \sigma_i d\epsilon_i \quad (3.4)$$

şeklinde ifade edilir. Eşitlik 3.1’de belirtilen gerilme denklemi, eşitlik 3.4’de yerine konulduğunda birim hacim elemanı için genel şekil değiştirme ifadesi,

$$W = \frac{1}{2} C_{ij} \epsilon_i \epsilon_j \quad (3.5)$$

şeklinde elde edilir. Zorlanma enerjisinin ϵ_i ve ϵ_j ’ye göre kısmi türevleri alınırsa,

$$\frac{\partial^2 W}{\partial \epsilon_i \partial \epsilon_j} = C_{ij} \quad (3.6)$$

eşitliği sağlanır. W büyüklüğü diferansiyel matematiksel bir ifade olduğundan kısmi türev almada sıranın önemi yoktur. Böylece

$$C_{ij} = C_{ji} \quad i, j = 1, \dots, 6 \quad (3.7)$$

Böylelikle Hooke Kanunu gerilme-şekil değiştirme ilişkisi,

$$\begin{bmatrix} \sigma_1 \\ \sigma_2 \\ \sigma_3 \\ \tau_{23} \\ \tau_{31} \\ \tau_{12} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} C_{11} & C_{12} & C_{13} & C_{14} & C_{15} & C_{16} \\ C_{12} & C_{22} & C_{23} & C_{24} & C_{25} & C_{26} \\ C_{13} & C_{23} & C_{33} & C_{34} & C_{35} & C_{36} \\ C_{14} & C_{24} & C_{34} & C_{44} & C_{45} & C_{46} \\ C_{15} & C_{25} & C_{35} & C_{45} & C_{55} & C_{56} \\ C_{16} & C_{26} & C_{36} & C_{46} & C_{56} & C_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varepsilon_1 \\ \varepsilon_2 \\ \varepsilon_3 \\ \gamma_{23} \\ \gamma_{31} \\ \gamma_{12} \end{bmatrix} \quad (3.8)$$

şeklini alır.

Eğer malzeme tek bir simetri düzlemine sahipse gerilme-şekil değiştirme ilişkisi,

$$\begin{bmatrix} \sigma_1 \\ \sigma_2 \\ \sigma_3 \\ \tau_{23} \\ \tau_{31} \\ \tau_{12} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} C_{11} & C_{12} & C_{13} & 0 & 0 & C_{16} \\ C_{12} & C_{22} & C_{23} & 0 & 0 & C_{26} \\ C_{13} & C_{23} & C_{33} & 0 & 0 & C_{36} \\ 0 & 0 & 0 & C_{44} & C_{45} & 0 \\ 0 & 0 & 0 & C_{45} & C_{55} & 0 \\ C_{16} & C_{26} & C_{36} & 0 & 0 & C_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varepsilon_1 \\ \varepsilon_2 \\ \varepsilon_3 \\ \gamma_{23} \\ \gamma_{31} \\ \gamma_{12} \end{bmatrix} \quad (3.9)$$

Belirtilen ilişki anizotropik malzemeler için geçerlidir ve Hooke kanununun en genel halidir. Tek yönlü elyaf takviyeli kompozit tabakalarda tüm elyaflerin birbirine paralel olduğu kabul edilirse, bu tür malzemelerin ortotropik malzeme olduğu söylenebilir. Ortotropik malzemelerde birbirlerine dik doğrultuda üç eksenle simetrik malzeme özelliği mevcuttur. Bu malzemeler için gerilme-şekil değiştirme ilişkisi şu şekilde ifade edilmektedir.

$$\begin{bmatrix} \sigma_1 \\ \sigma_2 \\ \sigma_3 \\ \tau_{23} \\ \tau_{31} \\ \tau_{12} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} C_{11} & C_{12} & C_{13} & 0 & 0 & 0 \\ C_{12} & C_{22} & C_{23} & 0 & 0 & 0 \\ C_{13} & C_{23} & C_{33} & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & C_{44} & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & C_{55} & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & C_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varepsilon_1 \\ \varepsilon_2 \\ \varepsilon_3 \\ \gamma_{23} \\ \gamma_{31} \\ \gamma_{12} \end{bmatrix} \quad (3.10)$$

Yukarıdaki ilişkide $[C]$ katılık matrisini ifade etmektedir. Gerilme-Şekil değiştirme ilişkisi bir başka şekilde şekil değiştirme-gerilme biçiminde, aşağıdaki gibi de ifade edilebilir,

$$\varepsilon_{ij} = S_{ij} \sigma_j \quad (3.11)$$

Böylelikle ortotropik malzemelerde şekil değiştirme-gerilim ilişkisi,

$$\begin{bmatrix} \varepsilon_1 \\ \varepsilon_2 \\ \varepsilon_3 \\ \gamma_{23} \\ \gamma_{31} \\ \gamma_{12} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} S_{11} & S_{12} & S_{13} & 0 & 0 & 0 \\ S_{12} & S_{22} & S_{23} & 0 & 0 & 0 \\ S_{13} & S_{23} & S_{33} & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & S_{44} & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & S_{55} & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & S_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \sigma_1 \\ \sigma_2 \\ \sigma_3 \\ \tau_{23} \\ \tau_{31} \\ \tau_{12} \end{bmatrix} \quad (3.12)$$

şeklinde yazılır [26,25].

3.3. Ortotropik Malzemelerde Mühendislik Sabitleri

Ortotropik malzeme için uygunluk matrisi mühendislik sabitleri cinsinden,

$$[S_{ij}] = \begin{bmatrix} \frac{1}{E_1} & -\frac{\nu_{21}}{E_2} & -\frac{\nu_{31}}{E_3} & 0 & 0 & 0 \\ -\frac{\nu_{12}}{E_1} & \frac{1}{E_2} & -\frac{\nu_{32}}{E_3} & 0 & 0 & 0 \\ -\frac{\nu_{13}}{E_1} & -\frac{\nu_{23}}{E_2} & \frac{1}{E_3} & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & \frac{1}{G_{23}} & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \frac{1}{G_{31}} & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & \frac{1}{G_{12}} \end{bmatrix} \quad (3.13)$$

şekliyle ifade edilir. Burada,

E_i : i ekseninde elastisite modülü

G_{ij} : ij düzlemindeki kayma modülü

ν_{ij} : Poisson oranı, j doğrultusundaki zorlanmanın i doğrultusundaki zorlanmaya oranıdır $(-\frac{\varepsilon_j}{\varepsilon_i})$.

Buna göre katılık matrisi C_{ij} şu şekilde tanımlanır,

$$c_{11} = \frac{1 - \nu_{23}\nu_{32}}{\Delta E_2 E_3} \quad c_{12} = \frac{\nu_{21} + \nu_{31}\nu_{23}}{\Delta E_2 E_3} = \frac{\nu_{12} + \nu_{32}\nu_{13}}{\Delta E_1 E_2}$$

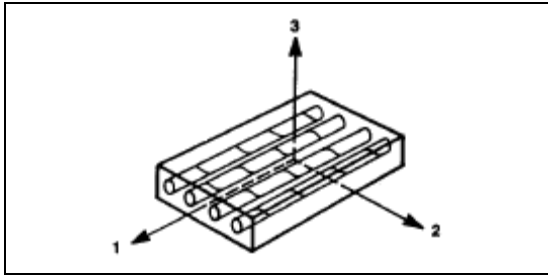
$$c_{13} = \frac{\nu_{31} + \nu_{21}\nu_{32}}{\Delta E_2 E_3} = \frac{\nu_{13} + \nu_{12}\nu_{23}}{\Delta E_1 E_2} \quad c_{22} = \frac{1 - \nu_{13}\nu_{31}}{\Delta E_1 E_3}$$

$$c_{13} = \frac{\nu_{32} + \nu_{12}\nu_{31}}{\Delta E_1 E_2} = \frac{\nu_{23} + \nu_{21}\nu_{13}}{\Delta E_1 E_2} \quad c_{33} = \frac{1 - \nu_{12}\nu_{21}}{\Delta E_1 E_2}$$

$$C_{44} = G_{23} \quad C_{55} = G_{13} \quad C_{66} = G_{12} \quad (3.14)$$

$$\Delta = \frac{1 - \nu_{12}\nu_{21} - \nu_{23}\nu_{32} - 2\nu_{21}\nu_{32}\nu_{13}}{E_1 E_2 E_3} \quad [26,25]$$

3.4. Ortotropik Malzemelerde Düzlemsel Gerilme Durumu

Şekil 3.3. Tek yönlü fiber takviyeli tabaka (1,2 ve 3 eksenlerinin gösterilişi)

Düzlemsel gerilme durumunda 3 eksenindeki gerilmelerin 0 olduğu kabul edilir (Şekil 3.3).

$$\begin{aligned} \sigma_3 &= 0 & \tau_{23} &= 0 & \tau_{31} &= 0 \\ \sigma_1 &\neq 0 & \sigma_2 &\neq 0 & \tau_{12} &\neq 0 \end{aligned} \quad (3.15)$$

Ortotropik malzemede, düzlemsel gerilme durumu için uygun matris elemanları,

$$\begin{aligned} \varepsilon_{13} &= S_{13}\sigma_1 + S_{23}\sigma_2 & \gamma_{23} &= 0 & \gamma_{31} &= 0 \\ S_{13} &= -\frac{\nu_{13}}{E_1} = -\frac{\nu_{31}}{E_3} & S_{23} &= -\frac{\nu_{23}}{E_2} = -\frac{\nu_{32}}{E_3} \end{aligned} \quad (3.16)$$

şeklinde yazılır. Böylece ortotropik malzemelerde, düzlemsel gerilme hali için şekil değiştirme-gerilme bağıntısı,

$$\begin{bmatrix} \varepsilon_1 \\ \varepsilon_2 \\ \gamma_{12} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} S_{11} & S_{12} & 0 \\ S_{12} & S_{22} & 0 \\ 0 & 0 & S_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \sigma_1 \\ \sigma_2 \\ \tau_{12} \end{bmatrix} \quad (3.17)$$

şeklinde yazılabilir. Eşitlik 3.17’deki uygunluk matrisinin elemanları,

$$\begin{aligned} S_{11} &= \frac{1}{E_1} \\ S_{12} &= -\frac{\nu_{21}}{E_1} = -\frac{\nu_{12}}{E_1} \\ S_{22} &= \frac{1}{E_2} \\ S_{66} &= \frac{1}{G_{12}} \end{aligned} \quad (3.18)$$

şeklindedir. Eşitlik 3.17' de belirtilen şekil değiştirme-gerilme bağıntısı, gerilme-şekil değiştirme bağıntısı olarak yazıldığında,

$$\begin{bmatrix} \sigma_1 \\ \sigma_2 \\ \tau_{12} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} Q_{11} & Q_{12} & 0 \\ Q_{12} & Q_{22} & 0 \\ 0 & 0 & Q_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varepsilon_1 \\ \varepsilon_2 \\ \gamma_{12} \end{bmatrix} \quad (3.19)$$

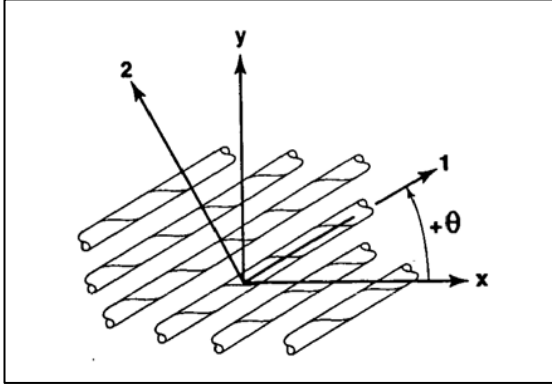
elde edilir. Eşitlik (3.19)' daki Q_{ij} matrisi indirgenmiş elastisite matrisi olarak tanımlanır ve bu matrisin elemanları,

$$Q_{11} = \frac{E_1}{1 - \nu_{21}\nu_{12}} \quad Q_{22} = \frac{E_2}{1 - \nu_{21}\nu_{12}} \quad Q_{21} = \frac{\nu_{12}E_2}{1 - \nu_{21}\nu_{12}} \quad Q_{66} = G_{12} \quad (3.20)$$

şeklinde ifade edilir [26,25].

3.5. Keyfi Düzenlenmiş Bir Tabakanın Gerilme-Şekil Değiştirme İlişkisi

Laminatlar genellikle farklı açılı tabakalardan meydana gelir. Bunun sebebi farklı yönlerde de yüksek mekanik özellikler elde etmektir. Tabakalarda kullanılan koordinat sistemi 1-2 olarak isimlendirilir. 1 nolu yön takviye elemanının (elyaf) yönünü belirtir. 2 nolu yön ise takviye elemanına dik olan yönü gösterir. x-y koordinat sistemi ile 1-2 koordinat sistemi açılı laminalarda çakışmaz. Bu durumda x-y koordinat sistemi ile 1-2 koordinat sistemi arasındaki bağıntı dönüşüm matrisi ile aşağıda belirtildiği gibi sağlanır.

Şekil 3.4. Eksenler arasındaki ilişki

$$\begin{bmatrix} \sigma_1 \\ \sigma_2 \\ \tau_{12} \end{bmatrix} = [T] \begin{bmatrix} \sigma_x \\ \sigma_y \\ \tau_{xy} \end{bmatrix} \quad (3.21)$$

$$\begin{bmatrix} \varepsilon_1 \\ \varepsilon_2 \\ \gamma_{12}/2 \end{bmatrix} = [T] \begin{bmatrix} \varepsilon_x \\ \varepsilon_y \\ \gamma_{xy}/2 \end{bmatrix} \quad (3.22)$$

şeklinde yazılır. T matrisi dönüşüm matrisi olarak adlandırılır,

$$[T] = \begin{bmatrix} \cos^2 \theta & \sin^2 \theta & 2 \sin \theta \cos \theta \\ \sin^2 \theta & \cos^2 \theta & -2 \sin \theta \cos \theta \\ -\sin \theta \cos \theta & \sin \theta \cos \theta & \cos^2 \theta - \sin^2 \theta \end{bmatrix} \quad (3.23)$$

ile ifade edilir. [T] matrisinin tersi $[T]^{-1}$ olarak tanımlanırsa,

$$\begin{bmatrix} \sigma_x \\ \sigma_y \\ \tau_{xy} \end{bmatrix} = [T]^{-1} \begin{bmatrix} \sigma_1 \\ \sigma_2 \\ \tau_{12} \end{bmatrix} \quad (3.24)$$

Elde edilir. Benzer olarak şekil değiştirme ifadesi;

$$\begin{bmatrix} \varepsilon_x \\ \varepsilon_y \\ \gamma_{xy}/2 \end{bmatrix} = [T]^{-1} \begin{bmatrix} \varepsilon_1 \\ \varepsilon_2 \\ \gamma_{12}/2 \end{bmatrix} \quad (3.25)$$

$$[T]^{-1} = \begin{bmatrix} \cos^2 \theta & \sin^2 \theta & -2 \sin \theta \cos \theta \\ \sin^2 \theta & \cos^2 \theta & 2 \sin \theta \cos \theta \\ \sin \theta \cos \theta & -\sin \theta \cos \theta & \cos^2 \theta - \sin^2 \theta \end{bmatrix} \quad (3.26)$$

$$[R] = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 2 \end{bmatrix} \quad (3.27)$$

Burada $[R]$ router matrisidir ve bu matris işleme sokulduğunda şekil değişimi bileşenleri vektörü daha basit bir hale dönüşür. Bu durumda γ_{xy} büyüklüğünde $\frac{1}{2}$ çarpanı ortadan kalkar.

$$\begin{bmatrix} \varepsilon_1 \\ \varepsilon_2 \\ \gamma_{12} \end{bmatrix} = [R] \begin{bmatrix} \varepsilon_1 \\ \varepsilon_2 \\ \gamma_{12}/2 \end{bmatrix} \quad (3.28)$$

1,2 ve x,y eksenlerinin birbiri ile çakışık olması durumunda, gerilme-şekil değiştirme bağıntısı

$$\begin{bmatrix} \sigma_x \\ \sigma_y \\ \tau_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \sigma_1 \\ \sigma_2 \\ \tau_{12} \end{bmatrix} = [Q] \begin{bmatrix} \varepsilon_1 \\ \varepsilon_2 \\ \gamma_{12} \end{bmatrix} \quad (3.29)$$

yazılır. 1,2 ve x,y eksenlerinin birbirleri ile çakışmama durumunda ise genel ifade aşağıdaki işlem basamakları ile bulunur.

$$\begin{bmatrix} \sigma_1 \\ \sigma_2 \\ \tau_{12} \end{bmatrix} = [Q] \begin{bmatrix} \varepsilon_1 \\ \varepsilon_2 \\ \gamma_{12} \end{bmatrix} \quad (3.30)$$

$$\begin{bmatrix} \sigma_x \\ \sigma_y \\ \tau_{xy} \end{bmatrix} = [T]^{-1} \begin{bmatrix} \sigma_1 \\ \sigma_2 \\ \tau_{12} \end{bmatrix} = [T]^{-1} [Q] \begin{bmatrix} \varepsilon_1 \\ \varepsilon_2 \\ \gamma_{12} \end{bmatrix} \quad (3.31)$$

$$\begin{bmatrix} \sigma_x \\ \sigma_y \\ \tau_{xy} \end{bmatrix} = [T]^{-1} [Q] [R] \begin{bmatrix} \varepsilon_1 \\ \varepsilon_2 \\ \gamma_{12} / 2 \end{bmatrix} = [T]^{-1} [Q] [R] [T] \begin{bmatrix} \varepsilon_x \\ \varepsilon_y \\ \gamma_{xy} / 2 \end{bmatrix} \quad (3.32)$$

$$\begin{bmatrix} \sigma_x \\ \sigma_y \\ \tau_{xy} \end{bmatrix} = [T]^{-1} [Q] [R] [T] [R]^{-1} \begin{bmatrix} \varepsilon_x \\ \varepsilon_y \\ \gamma_{xy} \end{bmatrix} \quad (3.33)$$

Bu işlemlerde $[R][T][R]^{-1}$ ifadesi T matrisinin transpozesidir

$$[T]^T = [R][T][R]^{-1} \quad (3.34)$$

$$\begin{bmatrix} \sigma_x \\ \sigma_y \\ \tau_{xy} \end{bmatrix} = [T]^{-1} [Q] [T]^T \begin{bmatrix} \varepsilon_x \\ \varepsilon_y \\ \gamma_{xy} \end{bmatrix} \quad (3.35)$$

$$[\bar{Q}] = [T]^{-1} [Q] [T]^T \quad (3.36)$$

θ açısı x eksen ile 1 eksen arasındaki açı olarak ele alınırsa xy koordinatlarına göre gerilme-şekil değiştirme ifadesi,

$$\begin{bmatrix} \sigma_x \\ \sigma_y \\ \tau_{xy} \end{bmatrix} = [\bar{Q}] \begin{bmatrix} \varepsilon_x \\ \varepsilon_y \\ \gamma_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \bar{Q}_{11} & \bar{Q}_{12} & \bar{Q}_{16} \\ \bar{Q}_{12} & \bar{Q}_{22} & \bar{Q}_{26} \\ \bar{Q}_{16} & \bar{Q}_{26} & \bar{Q}_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varepsilon_x \\ \varepsilon_y \\ \gamma_{xy} \end{bmatrix} \quad (3.37)$$

Burada $\bar{Q}_{ij}$; indirgenmiş rijitlik matrisini göstermektedir eşitlik (2.36) çözülürse,

$$\begin{aligned} \bar{Q}_{11} &= Q_{11} \cos^4 \theta + 2(Q_{12} + 2Q_{66}) \sin^2 \theta \cos^2 \theta + Q_{22} \sin^4 \theta \\ \bar{Q}_{12} &= (Q_{11} + Q_{22} - 4Q_{66}) \sin^2 \theta \cos^2 \theta + Q_{12} (\sin^4 \theta + \cos^4 \theta) \\ \bar{Q}_{22} &= Q_{11} \sin^4 \theta + 2(Q_{12} + 2Q_{66}) \sin^2 \theta \cos^2 \theta + Q_{22} \cos^4 \theta \\ \bar{Q}_{16} &= (Q_{11} - Q_{12} - 2Q_{66}) \sin \theta \cos^3 \theta + (Q_{12} - Q_{22} - 2Q_{66}) \sin^3 \theta \cos \theta \\ \bar{Q}_{26} &= (Q_{11} - Q_{12} - 2Q_{66}) \sin^3 \theta \cos \theta + (Q_{12} - Q_{22} - 2Q_{66}) \sin \theta \cos^3 \theta \\ \bar{Q}_{66} &= (Q_{11} + Q_{22} - 2Q_{12} - 2Q_{66}) \sin^2 \theta \cos^2 \theta + Q_{66} (\sin^4 \theta + \cos^4 \theta) \end{aligned} \quad (3.38)$$

ifadeleri bulunur.

Şekil değiştirme-gerilme bağıntısının oluşturulabilmesi için benzer şekilde indirgenmiş uygunluk matrisinin ($\bar{S}_{ij}$) tanımlanması gerekir.

$$\begin{bmatrix} \varepsilon_1 \\ \varepsilon_2 \\ \gamma_{12} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} S_{11} & S_{12} & 0 \\ S_{12} & S_{22} & 0 \\ 0 & 0 & S_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \sigma_1 \\ \sigma_2 \\ \tau_{12} \end{bmatrix} \quad (3.39)$$

$$\begin{bmatrix} \sigma_x \\ \sigma_y \\ \tau_{xy} \end{bmatrix} = [T]^T [Q] [T] \begin{bmatrix} \varepsilon_x \\ \varepsilon_y \\ \gamma_{xy} \end{bmatrix} \quad (3.40)$$

$$\begin{bmatrix} \varepsilon_x \\ \varepsilon_y \\ \gamma_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \bar{S}_{11} & \bar{S}_{12} & \bar{S}_{16} \\ \bar{S}_{12} & \bar{S}_{22} & \bar{S}_{26} \\ \bar{S}_{16} & \bar{S}_{26} & \bar{S}_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \sigma_x \\ \sigma_y \\ \tau_{xy} \end{bmatrix} \quad (3.41)$$

$$[T]^T = [R][T]^{-1}[R]^{-1} \quad (3.42)$$

$$[\bar{S}] = [T]^T [S][T] \quad (3.43)$$

yukarıdaki denklemler çözüldüğünde,

$$\bar{S}_{11} = S_{11} \cos^4 \theta + (2S_{12} + S_{66}) \sin^2 \theta \cos^2 \theta + S_{22} \sin^4 \theta \quad (3.44)$$

$$\bar{S}_{12} = (S_{11} + S_{12} - S_{66}) \sin^2 \theta \cos^2 \theta + S_{12} (\sin^4 \theta + \cos^4 \theta)$$

$$\bar{S}_{22} = S_{11} \sin^4 \theta + (2S_{12} + S_{66}) \sin^2 \theta \cos^2 \theta + S_{22} \cos^4 \theta$$

$$\bar{S}_{16} = (2S_{11} - 2S_{12} - S_{66}) \sin \theta \cos^3 \theta - (-2S_{12} + 2S_{22} - S_{66}) \sin^3 \theta \cos \theta$$

$$\bar{S}_{26} = (2S_{11} - 2S_{12} - S_{66}) \sin^3 \theta \cos \theta - (-2S_{12} + 2S_{22} - S_{66}) \sin \theta \cos^3 \theta$$

$$\bar{S}_{66} = 2(2S_{11} + 2S_{22} - 4S_{12} - S_{66}) \sin^2 \theta \cos^2 \theta + S_{66} (\sin^4 \theta + \cos^4 \theta)$$

ifadeleri elde edilir [26,25].

3.6. Tabakalı Kompozit Malzemelerde Gerilme Analizi

İzotropik malzemeden imal edilmiş prizmatik bir kirişi ele alalım. Çekme kuvvetine maruz kalan kiriş için herhangi bir kesitteki normal gerilme-şekil değişimi aşağıdaki gibi belirlenir.

$$\varepsilon_x = \frac{P}{AE} \quad (3.45)$$

Burada E; elastik modülü, P; uygulanan kuvveti, A; kesit alanını ifade etmektedir. Eğer kiriş sadece eğilme momentine maruz kalırsa bu durumda, yukarıdaki denklem aşağıdaki şekli alır, bu da tabakalı malzemeler için geçerlidir.

$$\varepsilon_x = \frac{z}{\rho} \quad (3.46)$$

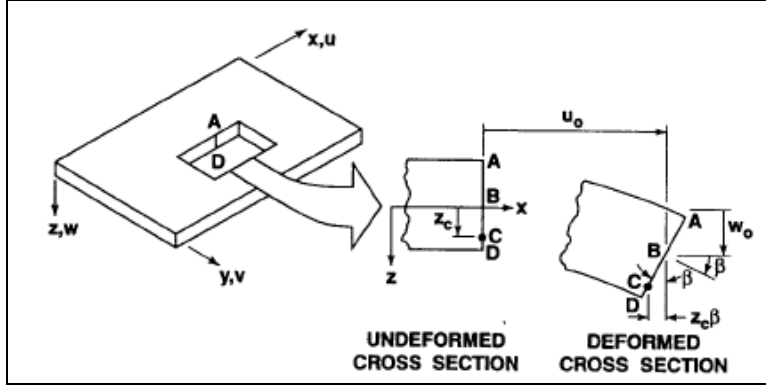
Burada şekil 3.5 de görüldüğü üzere z ; merkezden (B noktasından) olan uzaklık, ρ ; kirisin eğilme yarıçapıdır.

Kirişteki gerilmeler,

$$\sigma_x = \frac{Ez}{\rho}$$

$$\sigma_x = \frac{Mz}{I} \quad (3.47)$$

Burada M ; moment ve $I = \int_A z^2 dA$ olup alan eylemsizlik momentidir.

Şekil 3.5. Tabakaların deformasyonu, B noktası orta nokta (merkez) , β eğilme açısı.

Yukarıdaki şekle göre tabakanın x yönündeki yer değiştirmesi ; u_0 , y yönündeki yer değiştirmesi; v_0 ve z yönündeki yer değiştirmesi ise w_0 olup yalnız x ve y nin fonksiyonudurlar.

$$u_0 = u_0(x, y)$$

$$v_0 = v_0(x, y)$$

$$w_0 = f(x, y)$$

(3.48)

x ve y eksenlerindeki dönme;

$$\beta_x = \frac{\partial w}{\partial x}$$

$$\beta_y = \frac{\partial w}{\partial y} \quad (3.49)$$

Şekil 3.5’de gösterilen B noktasının yer değişimi;

$$\begin{aligned} u_b &= u_0 - \beta_x z_b \\ v_b &= v_0 - \beta_y z_b \end{aligned} \quad (3.50)$$

Eş. 3.49 Eş. 3.50’ de yerine konursa;

$$\begin{aligned} u &= u_0 - z \frac{\partial w}{\partial x} \\ v &= v_0 - z \frac{\partial w}{\partial y} \end{aligned} \quad (3.51)$$

elde edilir. Tabakanın yer değişimi;

$$\begin{aligned} \varepsilon_x &= \frac{\partial u}{\partial x} = \frac{\partial u_0}{\partial x} - z \frac{\partial^2 w}{\partial x^2} \\ \varepsilon_y &= \frac{\partial v}{\partial y} = \frac{\partial v_0}{\partial y} - z \frac{\partial^2 w}{\partial y^2} \\ \gamma_{xy} &= \frac{\partial u}{\partial y} + \frac{\partial v}{\partial x} = \frac{\partial u_0}{\partial y} + z \frac{\partial v_0}{\partial x} - 2z \frac{\partial^2 w}{\partial x \partial y} \\ \varepsilon_z &= \gamma_{xz} = \gamma_{yz} = 0 \end{aligned} \quad (3.52)$$

ifadesi ile, referans düzlemindeki şekil değiştirme;

$$\begin{aligned}
\varepsilon_x^0 &= \frac{\partial u_0}{\partial x} \\
\varepsilon_y^0 &= \frac{\partial v_0}{\partial y} \\
\gamma_{xy}^0 &= \frac{\partial u_0}{\partial y} + \frac{\partial v_0}{\partial x}
\end{aligned} \tag{3.53}$$

Tabakalardaki şekil değiştirme, matris şeklinde K ile tanımlanabilir, K matrisi elemanları;

$$\begin{aligned}
K_x &= -\frac{\partial^2 w}{\partial x^2} \\
K_y &= -\frac{\partial^2 w}{\partial y^2} \\
K_{xy} &= -\frac{2\partial^2 w}{\partial x \partial y}
\end{aligned} \tag{3.54}$$

ile tanımlanır. Tabakanın herhangi bir noktasındaki şekil değişimi, orta yüzeyin şekil değişimi ve çarpılması ile ilişkilendirilir.

$$\begin{bmatrix} \varepsilon_x \\ \varepsilon_y \\ \gamma_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \varepsilon_x^0 \\ \varepsilon_y^0 \\ \gamma_{xy}^0 \end{bmatrix} + z \begin{bmatrix} K_x \\ K_y \\ K_{xy} \end{bmatrix} \tag{3.55}$$

Gerilme-şekil değiştirme arasındaki bağıntı ise şu şekilde tanımlanabilir,

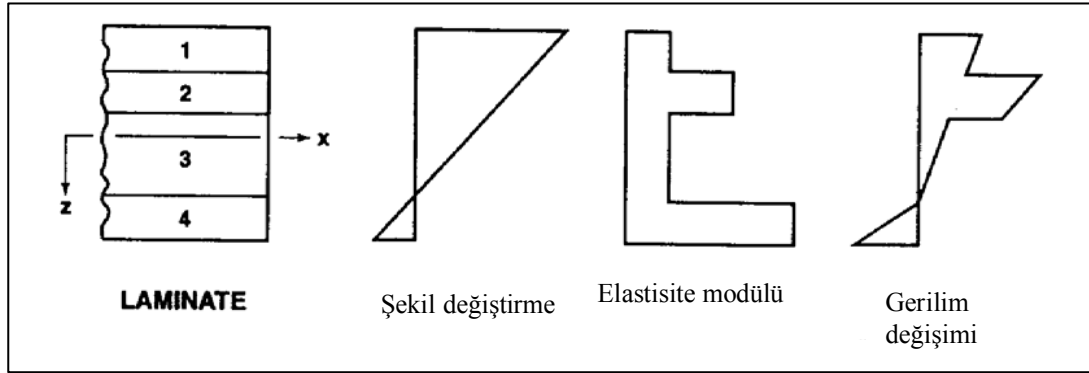
$$\begin{bmatrix} \sigma_x \\ \sigma_y \\ \tau_{xy} \end{bmatrix}_k = \begin{bmatrix} \bar{Q}_{11} & \bar{Q}_{12} & \bar{Q}_{16} \\ \bar{Q}_{12} & \bar{Q}_{22} & \bar{Q}_{26} \\ \bar{Q}_{16} & \bar{Q}_{26} & \bar{Q}_{66} \end{bmatrix}_k \begin{bmatrix} \varepsilon_x \\ \varepsilon_y \\ \gamma_{xy} \end{bmatrix}_k \tag{3.56}$$

Burada k tabakanın kaçınıcı tabaka olduğunu göstermektedir. 3.55 denklemi yerine konulduğunda;

$$\begin{bmatrix} \sigma_x \\ \sigma_y \\ \tau_{xy} \end{bmatrix}_k = \begin{bmatrix} \bar{Q}_{11} & \bar{Q}_{12} & \bar{Q}_{16} \\ \bar{Q}_{12} & \bar{Q}_{22} & \bar{Q}_{26} \\ \bar{Q}_{16} & \bar{Q}_{26} & \bar{Q}_{66} \end{bmatrix}_k \begin{bmatrix} \varepsilon_x^0 \\ \varepsilon_y^0 \\ \gamma_{xy}^0 \end{bmatrix}_k + z \begin{bmatrix} \bar{Q}_{11} & \bar{Q}_{12} & \bar{Q}_{16} \\ \bar{Q}_{12} & \bar{Q}_{22} & \bar{Q}_{26} \\ \bar{Q}_{16} & \bar{Q}_{26} & \bar{Q}_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} K_x \\ K_y \\ K_{xy} \end{bmatrix} \quad (3.57)$$

ifadesi elde edilir.

Eş. 3.56 ve 3.58' de görüldüğü gibi şekil değişiminin kalınlık boyunca lineer değiştiği, gerilmenin ise lineer olarak değişmediği anlaşılır. Tabakanın her katında $\bar{Q}_{ij}$ farklı olacağından şekil değişimi, tabaka kalınlığı boyunca lineer olmasına rağmen gerilme değişimi lineer olmaz. Bu değişim Şekil 3.6'da x yönündeki tek yönlü gerilme altında 4 plakadan oluşan tabakada gösterilmiştir. Her plakadaki ortalama gerilme; referans düzlemin zorlanması (ε_0), tabakanın kıvrıklığı K_{xy} , plakanın orta düzleme olan uzaklığı (z) ve dönüştürülmüş rijitlik matrisi $\bar{Q}_{ij}$ yardımı ile hesaplanır [26,25].

Şekil 3.6. x yönünde tek yönlü gerilme altında 4 plakadan oluşan tabakadaki şekil değişime, elastisite modülü, gerilim değişimi

3.7. Tabaka Bileşke Kuvvetleri ve Momentleri

N tabakadan oluşan bir kompozit şekil 3.9 daki gibi levha ele alınsın. Her bir tabaka kalınlığı t_k olsun. Levhanın toplam kalınlığı h ile ifade edilsin. Bu durumda levha kalınlığı şu şekilde de ifade edilebilir:

$$h = \sum_{k=1}^n t_k \quad (3.58)$$

birinci tabakanın z-eksenindeki konumu;

$$h_0 = -\frac{h}{2} \text{ (üst yüzey)}$$

$$h_1 = -\frac{h}{2} + t_1 \text{ (alt yüzey)} \quad (3.59)$$

tabaka k (k=2,3,.....,n-2,n-1) için:

$$h_{k-1} = -\frac{h}{2} + \sum_{n=1}^{k-1} t_n \text{ (üst yüzey)}$$

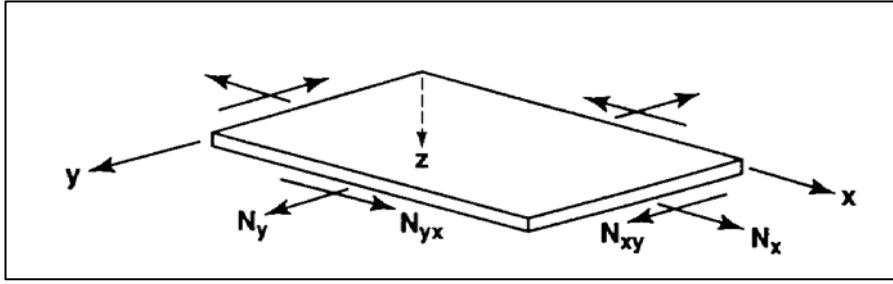
$$h_k = -\frac{h}{2} + \sum_{n=1}^k t_n \text{ (alt yüzey)} \quad (3.60)$$

tabaka n için:

$$h_{n-1} = \frac{h}{2} - t_n \text{ (üst yüzey)}$$

$$h_n = \frac{h}{2} \text{ (alt yüzey)} \quad (3.61)$$

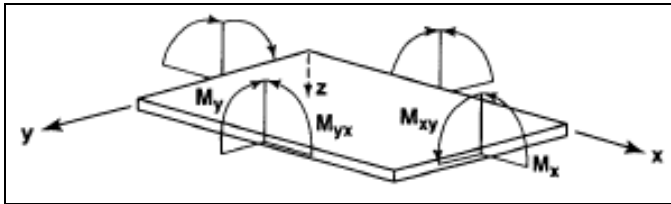
Her bir tabaka için global gerilmelerin integrali alındığında, x-y düzleminde, birim uzunlukta bileşke kuvvet şu şekilde ifade edilebilir:

Şekil 3.7. Tabakaya etkiyen bileşke kuvvetler, ve koordinat düzlemi

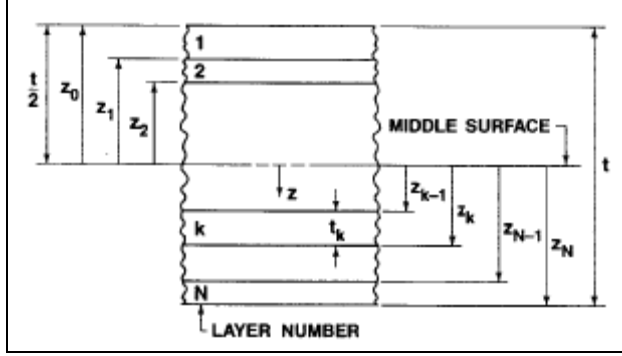
$$\begin{aligned}
 N_x &= \int_{-t/2}^{t/2} \sigma_x dz \\
 N_y &= \int_{-t/2}^{t/2} \sigma_y dz \\
 N_{xy} &= \int_{-t/2}^{t/2} \tau_{xy} dz
 \end{aligned}
 \tag{3.62}$$

Benzer şekilde, her bir tabaka için global gerilmelerin integrali alındığında, x-y düzleminde, birim uzunlukta bileşke moment şu şekilde ifade edilebilir:

Şekil 3.8. düz tabakada momentlerin gösterilişi

$$\begin{aligned}
 M_x &= \int_{-t/2}^{t/2} \sigma_x z dz \\
 M_y &= \int_{-t/2}^{t/2} \sigma_y z dz \\
 M_{xy} &= \int_{-t/2}^{t/2} \tau_{xy} z dz
 \end{aligned}
 \tag{3.63}$$

Şekil 3.9. N katmanlı plaka

Bileşke kuvvetler ve momentler matrisi cinsinden yazılırsa:

$$\begin{bmatrix} N_x \\ N_y \\ N_{xy} \end{bmatrix} = \int_{-t/2}^{t/2} \begin{bmatrix} \sigma_x \\ \sigma_y \\ \tau_{xy} \end{bmatrix} dz = \sum_{k=1}^N \int_{z_{k-1}}^{z_k} \begin{bmatrix} \sigma_x \\ \sigma_y \\ \tau_{xy} \end{bmatrix} dz \quad (3.64)$$

$$\begin{bmatrix} M_x \\ M_y \\ M_{xy} \end{bmatrix} = \int_{-t/2}^{t/2} \begin{bmatrix} \sigma_x \\ \sigma_y \\ \tau_{xy} \end{bmatrix} z dz = \sum_{k=1}^N \int_{z_{k-1}}^{z_k} \begin{bmatrix} \sigma_x \\ \sigma_y \\ \tau_{xy} \end{bmatrix} z dz$$

Eş 3.65'deki plaka gerilmeleri Eş. 3.58' de yerine konulduğunda;

$$\begin{bmatrix} N_x \\ N_y \\ N_{xy} \end{bmatrix} = \sum_{k=1}^N \begin{bmatrix} \bar{Q}_{11} & \bar{Q}_{12} & \bar{Q}_{16} \\ \bar{Q}_{12} & \bar{Q}_{22} & \bar{Q}_{26} \\ \bar{Q}_{16} & \bar{Q}_{26} & \bar{Q}_{66} \end{bmatrix}_k \begin{bmatrix} \int_{z_{k-1}}^{z_k} \begin{bmatrix} \epsilon_x^0 \\ \epsilon_y^0 \\ \gamma_{xy}^0 \end{bmatrix} dz \\ + \int_{z_{k-1}}^{z_k} \begin{bmatrix} K_x \\ K_y \\ K_{xy} \end{bmatrix} z dz \end{bmatrix} \quad (3.65)$$

$$\begin{bmatrix} M_x \\ M_y \\ M_{xy} \end{bmatrix} = \sum_{k=1}^N \begin{bmatrix} \bar{Q}_{11} & \bar{Q}_{12} & \bar{Q}_{16} \\ \bar{Q}_{12} & \bar{Q}_{22} & \bar{Q}_{26} \\ \bar{Q}_{16} & \bar{Q}_{26} & \bar{Q}_{66} \end{bmatrix}_k \begin{bmatrix} \int_{z_{k-1}}^{z_k} \begin{bmatrix} \epsilon_x^0 \\ \epsilon_y^0 \\ \gamma_{xy}^0 \end{bmatrix} z dz \\ + \int_{z_{k-1}}^{z_k} \begin{bmatrix} K_x \\ K_y \\ K_{xy} \end{bmatrix} z^2 dz \end{bmatrix} \quad (3.66)$$

$[\epsilon^0]$ ve $[K]$ matrislerinin z den bağımsız olduğu varsayılp, integral dışına alınırlarsa, bileşke kuvvet şekil değiştirme ilişkisi:

$$\begin{bmatrix} N_x \\ N_y \\ N_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} A_{11} & A_{12} & A_{16} \\ A_{12} & A_{22} & A_{26} \\ A_{16} & A_{26} & A_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varepsilon_x^0 \\ \varepsilon_y^0 \\ \gamma_{xy}^0 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} B_{11} & B_{12} & B_{16} \\ B_{12} & B_{22} & B_{26} \\ B_{16} & B_{26} & B_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} K_x \\ K_y \\ K_{xy} \end{bmatrix} \quad (3.67)$$

ve moment şekil değiştirme ilişkisi;

$$\begin{bmatrix} M_x \\ M_y \\ M_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} B_{11} & B_{12} & B_{16} \\ B_{12} & B_{22} & B_{26} \\ B_{16} & B_{26} & B_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varepsilon_x^0 \\ \varepsilon_y^0 \\ \gamma_{xy}^0 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} D_{11} & D_{12} & D_{16} \\ D_{12} & D_{22} & D_{26} \\ D_{16} & D_{26} & D_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} K_x \\ K_y \\ K_{xy} \end{bmatrix} \quad (3.68)$$

ile ifade edilir. Burada ;

$$\begin{aligned} A_{ij} &= \sum_{k=1}^N (\bar{Q}_{ij})_k (z_k - z_{k-1}) \\ B_{ij} &= \frac{1}{2} \sum_{k=1}^N (\bar{Q}_{ij})_k (z_k^2 - z_{k-1}^2) \\ D_{ij} &= \frac{1}{3} \sum_{k=1}^N (\bar{Q}_{ij})_k (z_k^3 - z_{k-1}^3) \end{aligned} \quad (3.69)$$

eşitliklerini sağlamaktadır.

Klasik tabaka (laminat) teorisi, kompozit tabakaların iç gerilme halini, rijitliklerini ve boyut oranının hesaplanmasında kullanılmaktadır. Tabaka üstündeki farklı tip yük ve momentlerin etkisi Eş. 3.67 ve Eş. 3.68 kullanılarak, ABD matrisinin oluşturulmasıyla hesaplanabilir.

$$\begin{bmatrix} N_x \\ N_y \\ N_{xy} \\ M_x \\ M_y \\ M_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} A_{11} & A_{12} & A_{16} & B_{11} & B_{12} & B_{16} \\ A_{12} & A_{22} & A_{26} & B_{12} & B_{22} & B_{26} \\ A_{16} & A_{26} & A_{66} & B_{16} & B_{26} & B_{66} \\ B_{11} & B_{12} & B_{16} & D_{11} & D_{12} & D_{16} \\ B_{12} & B_{22} & B_{26} & D_{12} & D_{22} & D_{26} \\ B_{16} & B_{26} & B_{66} & D_{16} & D_{26} & D_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varepsilon_x^0 \\ \varepsilon_y^0 \\ \varepsilon_{xy}^0 \\ K_x \\ K_y \\ K_{xy} \end{bmatrix} \quad (3.70)$$

Bu matris kısaca;

$$\begin{bmatrix} N \\ M \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} A & B \\ B & D \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varepsilon^0 \\ K \end{bmatrix} \quad (3.71)$$

şeklinde ifade edilebilir.

Bir tabakada, plakadan plakaya gerilme değişimi süreksiz olduğundan hesaplamalarda gerilme yerine kalınlık boyunca sürekliliğini koruyan şekil değişimi kullanılması tercih edilir. Bu nedenle kuvvet-şekil değişimi matrisinin tersi alınıp şekil değişimi-kuvvet bağıntısı bulunur.

$$\begin{bmatrix} \varepsilon^0 \\ K \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} A' & B' \\ C' & D' \end{bmatrix} \begin{bmatrix} N \\ M \end{bmatrix} \quad (3.72)$$

ifadesi verilir. Burada A', B', ve D', C' ifadeleri;

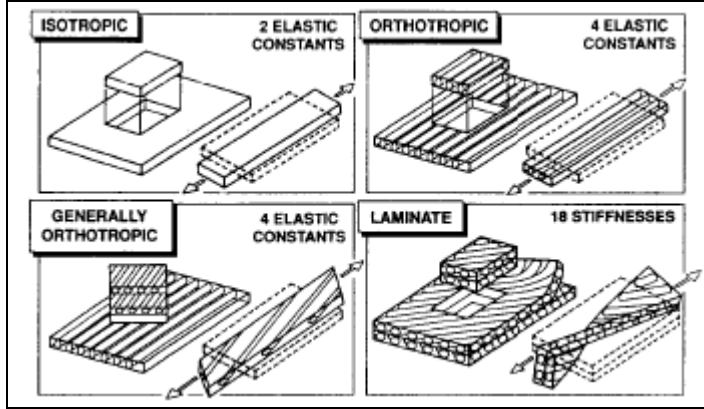
$$\begin{aligned} [A'] &= [A]^{-1} - \{[B^*][D^{*-1}]\}[C^*] \\ [B'] &= [B^*][D^{*-1}] \\ [C'] &= -[D^{*-1}][C^*] \\ [D'] &= [D^{*-1}] \end{aligned} \quad (3.73)$$

ifadelerine eşittir, burada da;

$$\begin{aligned} [B^*] &= -[A]^{-1}[B] \\ [C^*] &= [B][A]^{-1} \\ [D^*] &= [D] - \{[A]^{-1}[B]\}[B] \end{aligned} \quad (3.74)$$

ifadelerine eşit olur.

3.8 Tabaka Rijitlik Matrislerinin Özel Durumları

Şekil 3.10. Kompozit malzemelerde 4 ayrı özel durum[26,25]

3.8.1. İzotropik tek tabaka

Malzeme özellikleri E , ν kalınlığı t olan izotropik plakanın rijitliği denklem (3.69) çözülerek aşağıdaki hali alır.

$$\begin{bmatrix} N_x \\ N_y \\ N_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} A & \nu A & 0 \\ \nu A & A & 0 \\ 0 & 0 & \frac{1-\nu}{2} A \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \epsilon_x^0 \\ \epsilon_y^0 \\ \gamma_{xy}^0 \end{bmatrix} \quad (3.75)$$

$$\begin{bmatrix} M_x \\ M_y \\ M_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} D & \nu D & 0 \\ \nu D & D & 0 \\ 0 & 0 & \frac{1-\nu}{2} D \end{bmatrix} \begin{bmatrix} K_x \\ K_y \\ K_{xy} \end{bmatrix} \quad (3.76)$$

Burada;

$$A = \frac{Et}{1-\nu^2}$$

$$D = \frac{Et^3}{12(1-\nu^2)} \quad (3.77)$$

eşitlikleri vardır. Kuvvet, yalnız tabaka orta yüzeyinin zorlanmasına, moment ise yalnız orta yüzeyin zorlanmasına bağlıdır.

3.8.2. Özel ortotropik tek tabaka

t kalınlığındaki özel ortotropik plakanın katılık matrisi,

$$\begin{bmatrix} N_x \\ N_y \\ N_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} A_{11} & A_{12} & 0 \\ A_{12} & A_{22} & 0 \\ 0 & 0 & A_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varepsilon_x^0 \\ \varepsilon_y^0 \\ \gamma_{xy}^0 \end{bmatrix} \quad (3.78)$$

$$\begin{bmatrix} M_x \\ M_y \\ M_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} D_{11} & D_{12} & 0 \\ D_{12} & D_{22} & 0 \\ 0 & 0 & D_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} K_x \\ K_y \\ K_{xy} \end{bmatrix} \quad (3.79)$$

Burada;

$$\begin{aligned} A_{11} &= Q_{11}t & D_{11} &= \frac{Q_{11}t^3}{12} \\ A_{12} &= Q_{12}t & D_{12} &= \frac{Q_{12}t^3}{12} \\ A_{22} &= Q_{22}t & D_{22} &= \frac{Q_{22}t^3}{12} \\ A_{66} &= Q_{66}t & D_{66} &= \frac{Q_{66}t^3}{12} \end{aligned} \quad (3.80)$$

şeklinde ifade edilir.

3.8.3. Genellikle ortotropik tek tabaka

Genellikle ortotropik tek tabakada, t kalınlığında eğme ve çekme arasında bir çift olmadığından kuvvet ve momentler;

$$\begin{bmatrix} N_x \\ N_y \\ N_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} A_{11} & A_{12} & A_{16} \\ A_{12} & A_{22} & A_{26} \\ A_{16} & A_{26} & A_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varepsilon_x^0 \\ \varepsilon_y^0 \\ \gamma_{xy}^0 \end{bmatrix} \quad (3.81)$$

$$\begin{bmatrix} M_x \\ M_y \\ M_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} D_{11} & D_{12} & D_{16} \\ D_{12} & D_{22} & D_{26} \\ D_{16} & D_{26} & D_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} K_x \\ K_y \\ K_{xy} \end{bmatrix} \quad (3.82)$$

ile ifade edilir. Bu bağıntıdaki elemanlar ise,

$$\begin{aligned} A_{ij} &= \bar{Q}_{ij} t \\ D_{ij} &= \frac{\bar{Q}_{ij} t^3}{12} \end{aligned} \quad (3.83)$$

şeklinde ifade edilir.

3.8.4. Anizotropik tek tabaka

Genellikle tek ortotropik tabaka ile anizotropik tabaka arasındaki fark rijitlik matrisleridir.

Kuvvet ve Momentler;

$$\begin{bmatrix} N_x \\ N_y \\ N_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} A_{11} & A_{12} & A_{16} \\ A_{12} & A_{22} & A_{26} \\ A_{16} & A_{26} & A_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varepsilon_x^0 \\ \varepsilon_y^0 \\ \gamma_{xy}^0 \end{bmatrix} \quad (3.84)$$

$$\begin{bmatrix} M_x \\ M_y \\ M_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} D_{11} & D_{12} & D_{16} \\ D_{12} & D_{22} & D_{26} \\ D_{16} & D_{26} & D_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} K_x \\ K_y \\ K_{xy} \end{bmatrix} \quad (3.85)$$

Buradaki rijitlik matrisinin elemanları;

$$A_{ij} = Q_{ij}t$$

$$D_{ij} = \frac{Q_{ij}t^3}{12} \quad (3.86)$$

ile ifade edilir.

3.9. Simetrik Tabakalar

Orta yüzeyin her iki tarafında bulunan plakalar; referans düzleme eşit uzaklıkta, eşit kalınlıkta, eşit oryantasyon açısına ve aynı özelliklerine sahip ise bu plakaların oluşturdukları tabakalara simetrik tabaka denir. Tabaka, geometrik ve malzeme özelliği bakımından simetriktir.

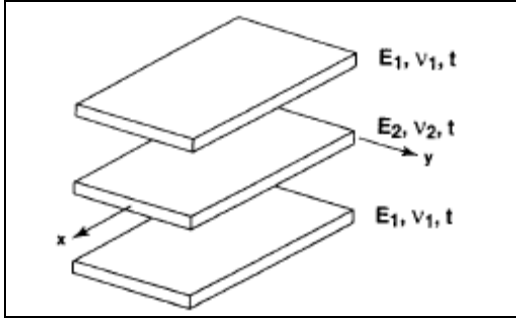
Düzlemsel yükleme ve düzlem dışı şekil değiştirme arasında ve eğme, burulma momentleri ile düzlemsel şekil değiştirme arasında ilişki yoktur. Eğilme ve uzama arasındaki çift eliminasyonun iki önemi vardır. Birincisi; tabaka analizlerinin daha kolay olması ikincisi ise simetrik tabakaların, pişirme prosesini takip eden soğuma işlemi sırasında meydana gelen termal kısalmalardan kaynaklanan burulma eğiliminin olmamasıdır. Sonuç olarak; özel durumlar dışında, genellikle simetrik tabakalar kullanılır. Simetrik tabakanın kuvvet ve moment denklemleri,

$$\begin{bmatrix} N_x \\ N_y \\ N_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} A_{11} & A_{12} & A_{16} \\ A_{12} & A_{22} & A_{26} \\ A_{16} & A_{26} & A_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varepsilon_x^0 \\ \varepsilon_y^0 \\ \gamma_{xy}^0 \end{bmatrix} \quad (3.87)$$

$$\begin{bmatrix} M_x \\ M_y \\ M_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} D_{11} & D_{12} & D_{16} \\ D_{12} & D_{22} & D_{26} \\ D_{16} & D_{26} & D_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} K_x \\ K_y \\ K_{xy} \end{bmatrix}$$

ile ifade edilir.

3.9.1. Çoklu izotropik yüzeye sahip simetrik tabakalar

Şekil 3.11. 3'lü izotropik yüzeye sahip simetrik tabakanın ayrılmış görüntüsü

Yüzeyler aynı malzemeye sahip olması gerekmeksizin izotropik olarak ve simetrik olarak k sıra numarası olmak üzere $\bar{Q}_{ij}$; indirgenmiş rijitlik matrisinin elemanları;

$$\begin{aligned} (\bar{Q}_{11})_k &= (\bar{Q}_{22})_k = \frac{E_k}{1-\nu_k^2} \\ (\bar{Q}_{16})_k &= (\bar{Q}_{26})_k = 0 \\ (\bar{Q}_{11})_k &= \frac{\nu^2 E_k}{1-\nu_k^2} \\ (\bar{Q}_{16})_k &= \frac{E_k}{2(1-\nu_k)} \end{aligned} \quad (3.88)$$

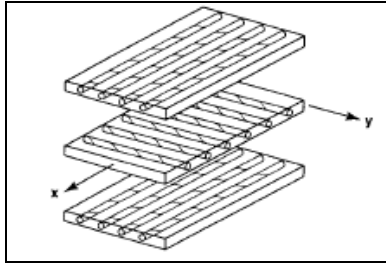
ifadeleri ile tanımlanır. Değişik kalınlıktaki tabakalar, referans düzlem etrafında geometrik ve malzeme özelliği bakımından simetrik olarak düzenlenmişse elde edilen tabakada eğilme ve uzama arasında çift oluşmaz. Kuvvet moment ilişkisi de aşağıdaki gibi elde edilir.

$$\begin{bmatrix} N_x \\ N_y \\ N_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} A_{11} & A_{12} & 0 \\ A_{12} & A_{22} & 0 \\ 0 & 0 & A_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varepsilon_x^0 \\ \varepsilon_y^0 \\ \gamma_{xy}^0 \end{bmatrix} \quad (3.89)$$

$$\begin{bmatrix} M_x \\ M_y \\ M_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} D_{11} & D_{12} & 0 \\ D_{12} & D_{22} & 0 \\ 0 & 0 & D_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} K_x \\ K_y \\ K_{xy} \end{bmatrix}$$

3.9.2. Çoklu özel ortotropik yüzeye sahip simetrik tabakalar

Çoklu özel ortotropik yüzeye sahip simetrik tabakalarda; plakların ana malzeme yönleri ile tabaka eksenleri üst üste gelir (örnek; 0/90/90/90/0). Simetriden dolayı düzlemde yükleme ve düzlem dışı şekil değiştirme arasında çift oluşmadığından uzama-eğme rijitliği sıfırdır. Tabakadaki k sıralı plakaya göre bağıntılardaki matris elemanları şu şekilde belirlenir.

Şekil 3.12. 3'lü özel ortotropik yüzeye sahip simetrik tabakalar

$$(\overline{Q}_{11})_k = \frac{E_1^k}{1 - \nu_{12}^k \nu_{21}^k} \quad (\overline{Q}_{12})_k = \frac{\nu_{12}^k E_1^k}{1 - \nu_{12}^k \nu_{21}^k}$$

$$(\bar{Q}_{12})_k = \frac{E_2^k}{1 - \nu_{12}^k \nu_{21}^k} \quad (\bar{Q}_{16})_k = 0 \quad (3.90)$$

$$(\bar{Q}_{26})_k = 0 \quad (\bar{Q}_{66})_k = G_{12}^k$$

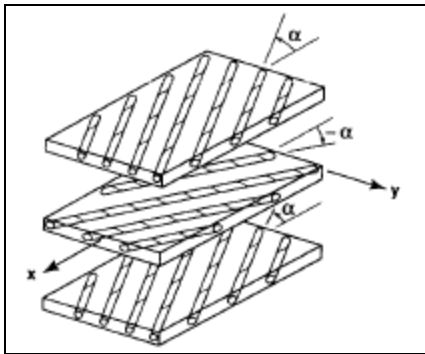
Buradan da kuvvet ve moment ilişkisi;

$$\begin{bmatrix} N_x \\ N_y \\ N_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} A_{11} & A_{12} & 0 \\ A_{12} & A_{22} & 0 \\ 0 & 0 & A_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varepsilon_x^0 \\ \varepsilon_y^0 \\ \gamma_{xy}^0 \end{bmatrix} \quad (3.91)$$

$$\begin{bmatrix} M_x \\ M_y \\ M_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} D_{11} & D_{12} & 0 \\ D_{12} & D_{22} & 0 \\ 0 & 0 & D_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} K_x \\ K_y \\ K_{xy} \end{bmatrix}$$

şeklinde bulunur.

3.9.2. Açı katlı simetrik genel ortotropik tabakalar

Şekil 3.13. 3'lü açı katlı simetrik genel ortotropik tabaka

$+\alpha$ ve $-\alpha$ açılarıyla oryantasyonu sağlanır. But tür yapılı malzemelerde kesme dayanımı diğerlerine göre daha fazla olur. Onun dışında eşitlikler Çoklu özel ortotropik yüzeye sahip simetrik tabakalarda ki ile aynıdır.

3.10. Simetrik Olmayan Tabakalar

3.10.1. Antisimetrik tabakalar

Merkeze göre simetriklik bulunmaz (Örnek; $+\alpha / -\alpha / +\alpha / -\alpha$), bu tür tabakalarda kuvvet ve moment eşitlikleri;

$$\begin{bmatrix} N_x \\ N_y \\ N_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} A_{11} & A_{12} & 0 \\ A_{12} & A_{22} & 0 \\ 0 & 0 & A_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varepsilon_x^0 \\ \varepsilon_y^0 \\ \gamma_{xy}^0 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} B_{11} & B_{12} & B_{16} \\ B_{12} & B_{22} & B_{26} \\ B_{16} & B_{26} & B_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} K_x \\ K_y \\ K_{xy} \end{bmatrix} \quad (3.92)$$

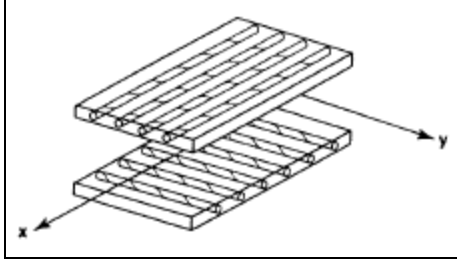
$$\begin{bmatrix} M_x \\ M_y \\ M_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} B_{11} & B_{12} & B_{16} \\ B_{12} & B_{22} & B_{26} \\ B_{16} & B_{26} & B_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varepsilon_x^0 \\ \varepsilon_y^0 \\ \gamma_{xy}^0 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} D_{11} & D_{12} & 0 \\ D_{12} & D_{22} & 0 \\ 0 & 0 & D_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} K_x \\ K_y \\ K_{xy} \end{bmatrix}$$

şeklinde ifade edilir. Bu eşitlikler ana matris de yerine yazılırsa kuvvet-moment şekil değiştirme ifadesi

$$\begin{bmatrix} N_x \\ N_y \\ N_{xy} \\ M_x \\ M_y \\ M_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} A_{11} & A_{12} & 0 & B_{11} & B_{12} & B_{16} \\ A_{12} & A_{22} & 0 & B_{12} & B_{22} & B_{26} \\ 0 & 0 & A_{66} & B_{16} & B_{26} & B_{66} \\ B_{11} & B_{12} & B_{16} & D_{11} & D_{12} & 0 \\ B_{12} & B_{22} & B_{26} & D_{12} & D_{22} & 0 \\ B_{16} & B_{26} & B_{66} & 0 & 0 & D_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varepsilon_x^0 \\ \varepsilon_y^0 \\ \varepsilon_{xy}^0 \\ K_x \\ K_y \\ K_{xy} \end{bmatrix} \quad (3.93)$$

şeklinde elde edilir [19,21,22].

3.10.2. Antisimetrik çapraz tabakalar

Şekil 3.14. 2'li antisimetrik çapraz tabaka

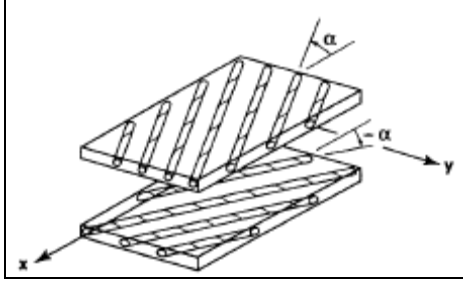
Antisimetrik çapraz kat tabakada ; ana malzeme yönlerine 0^0 ve 90^0 açı yapan plakalardan oluşur. Aynı malzeme özelliklerinde ve eşit kalınlıktaki plakalardan 0^0 açı yapan plaka orta yüzeye z uzaklıkta, 90^0 açı yapan plaka ise orta yüzeye $-z$ uzaklıkta bulunmaktadır. Bu tanımlamada bulunan tabakalar çift sayılı plakaya sahiptirler. Antisimetrik çapraz kat tabakalar için kuvvet ve moment şekil değiştirme ifadesi;

$$\begin{bmatrix} N_x \\ N_y \\ N_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} A_{11} & A_{12} & 0 \\ A_{12} & A_{22} & 0 \\ 0 & 0 & A_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varepsilon_x^0 \\ \varepsilon_y^0 \\ \gamma_{xy}^0 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} B_{11} & 0 & 0 \\ 0 & -B_{11} & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} K_x \\ K_y \\ K_{xy} \end{bmatrix} \quad (3.94)$$

$$\begin{bmatrix} M_x \\ M_y \\ M_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} B_{11} & 0 & 0 \\ 0 & -B_{11} & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varepsilon_x^0 \\ \varepsilon_y^0 \\ \gamma_{xy}^0 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} D_{11} & D_{12} & 0 \\ D_{12} & D_{22} & 0 \\ 0 & 0 & D_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} K_x \\ K_y \\ K_{xy} \end{bmatrix}$$

şeklinde ifade edilir [19,21,22].

3.10.3. Antisimetrik açılı katlı tabakalar

Şekil 3.15. 2'li antisimetrik açılı katlı tabaka

Bir antisimetrik açılı katlı tabakada, orta yüzeyin bir tarafında koordinat eksenine $+\alpha$ açılı ile yerleştirilmiş diğer tarafında ise eşit kalınlıkta $-\alpha$ açılı ile yerleştirilmiş aynı özelliklere sahip plakalardan oluşur. Antisimetrik açılı katlı tabakalarda kuvvet ve moment şekil değiştirme ifadeleri;

$$\begin{bmatrix} N_x \\ N_y \\ N_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} A_{11} & A_{12} & 0 \\ A_{12} & A_{22} & 0 \\ 0 & 0 & A_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varepsilon_x^0 \\ \varepsilon_y^0 \\ \gamma_{xy}^0 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 & 0 & B_{16} \\ 0 & 0 & B_{26} \\ B_{16} & B_{26} & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} K_x \\ K_y \\ K_{xy} \end{bmatrix} \quad (3.95)$$

$$\begin{bmatrix} M_x \\ M_y \\ M_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 & B_{16} \\ 0 & 0 & B_{26} \\ B_{16} & B_{26} & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varepsilon_x^0 \\ \varepsilon_y^0 \\ \gamma_{xy}^0 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} D_{11} & D_{12} & 0 \\ D_{12} & D_{22} & 0 \\ 0 & 0 & D_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} K_x \\ K_y \\ K_{xy} \end{bmatrix}$$

şeklinde ifade edilirler.

4. TABAKALI PLAKALARDA ELASTİK TERMAL GERİLME ANALİZİ

4.1. Termal Şekil Değiştirme

Eğer ΔT sıcaklık değişimi tabakalı plakalarda meydana gelirse şekil değişimi;

$$\begin{aligned}\varepsilon_x &= \varepsilon_x^M + \varepsilon_x^T = \varepsilon_x^0 + zK_x \\ \varepsilon_y &= \varepsilon_y^M + \varepsilon_y^T = \varepsilon_y^0 + zK_y \\ \gamma_{xy} &= \gamma_{xy}^M + \gamma_{xy}^T = \gamma_{xy}^0 + zK_{xy}\end{aligned}\tag{4.1}$$

eşitlikleriyle gösterilir. Burada ε^M ve ε^T sırasıyla mekanik ve termal şekil değişimini göstermektedir.

Buradan kuvvet ve momentleri termal etkiler ile birlikte yazarsak;

$$\begin{bmatrix} N_x^T \\ N_y^T \\ N_{xy}^T \end{bmatrix} = [A] \begin{bmatrix} \varepsilon_x^0 \\ \varepsilon_y^0 \\ \gamma_{xy}^0 \end{bmatrix} + [B] \begin{bmatrix} K_x \\ K_y \\ K_{xy} \end{bmatrix} - [T^*] \Delta T\tag{4.2}$$

ve

$$\begin{bmatrix} M_x^T \\ M_y^T \\ M_{xy}^T \end{bmatrix} = [B] \begin{bmatrix} \varepsilon_x^0 \\ \varepsilon_y^0 \\ \gamma_{xy}^0 \end{bmatrix} + [D] \begin{bmatrix} K_x \\ K_y \\ K_{xy} \end{bmatrix} - [T^{**}] \Delta T\tag{4.3}$$

şeklinde ifade edilirler, burada T sıcaklık ΔT sıcaklık değişimini göstermektedir,

$$[T^*] = \begin{bmatrix} \sum_{k=1}^N [(\bar{Q}_{11})_k (\alpha_x)_k + (\bar{Q}_{12})_k (\alpha_y)_k + (\bar{Q}_{16})_k (\alpha_{xy})_k] (z_k - z_{k-1}) \\ \sum_{k=1}^N [(\bar{Q}_{12})_k (\alpha_x)_k + (\bar{Q}_{22})_k (\alpha_y)_k + (\bar{Q}_{26})_k (\alpha_{xy})_k] (z_k - z_{k-1}) \\ \sum_{k=1}^N [(\bar{Q}_{16})_k (\alpha_x)_k + (\bar{Q}_{26})_k (\alpha_y)_k + (\bar{Q}_{66})_k (\alpha_{xy})_k] (z_k - z_{k-1}) \end{bmatrix} \quad (4.4)$$

$$[T^{**}] = \frac{1}{2} \begin{bmatrix} \sum_{k=1}^N [(\bar{Q}_{11})_k (\alpha_x)_k + (\bar{Q}_{12})_k (\alpha_y)_k + (\bar{Q}_{16})_k (\alpha_{xy})_k] (z_k^2 - z_{k-1}^2) \\ \sum_{k=1}^N [(\bar{Q}_{12})_k (\alpha_x)_k + (\bar{Q}_{22})_k (\alpha_y)_k + (\bar{Q}_{26})_k (\alpha_{xy})_k] (z_k^2 - z_{k-1}^2) \\ \sum_{k=1}^N [(\bar{Q}_{16})_k (\alpha_x)_k + (\bar{Q}_{26})_k (\alpha_y)_k + (\bar{Q}_{66})_k (\alpha_{xy})_k] (z_k^2 - z_{k-1}^2) \end{bmatrix} \quad (4.5)$$

şekilde ifade edilir. Burada α ısı genleşme katsayısıdır. Dengeli simetrik tabakalarda $[T^{**}]$ matrisi 0 olur.

1 yönündeki Isıl genleşme katsayısı α ;

$$\alpha_1 = \frac{E_f \alpha_f V_f + E_m \alpha_m V_m}{E_f V_f + E_m V_m} = \frac{(E\alpha)_1}{E_1} \quad (4.6)$$

burada;

E_f, E_m : Fiber ve matris elastisite modülü

α_f, α_m : Fiber ve matris ısı genleşme katsayıları

V_f, V_m : Fiber ve matris hacim oranları

E_1 : Boyuna kompozit elastisite modülünü temsil etmektedir.

Enine ısı genleşme katsayısı enerji kanununa göre şu şekilde hesaplanır;

$$\alpha_2 = \alpha_f V_f (1 + \nu_f) + \alpha_m V_m (1 + \nu_m) - \nu_{12} \alpha_1 \quad (4.7)$$

burada ,

ν_f, ν_m : Fiber ve matrisin poisson oranları

$\nu_{12} = \nu_f V_f + \nu_m V_m$: Kompozit tabakasının büyük poisson oranı

α_1 : Tabakanın boyuna ısı genleşme katsayısıdır.

x ve y ye göre ısı genleşme katsayıları değişim bağıntılarıyla hesaplanır.

$$\begin{aligned} \alpha_x &= \alpha_1 \cos^2 \theta + \alpha_2 \sin^2 \theta \\ \alpha_y &= \alpha_1 \sin^2 \theta + \alpha_2 \cos^2 \theta \\ \alpha_{xy} &= 2 \cos \theta \sin \theta (\alpha_1 - \alpha_2) \end{aligned} \quad (4.8)$$

4.2. Termal Gerilme Şekil Değiştirme Bağıntıları

Düzlem gerilmede ortotropik tabakalar için termal Gerilme-Şekil değiştirme bağıntıları;

$$\begin{bmatrix} \sigma_1 \\ \sigma_2 \\ \tau_{12} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} Q_{11} & Q_{12} & 0 \\ Q_{12} & Q_{22} & 0 \\ 0 & 0 & Q_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varepsilon_1 - \alpha_1 \Delta T \\ \varepsilon_2 - \alpha_2 \Delta T \\ \gamma_{12} - \alpha_{12} \Delta T \end{bmatrix} \quad (4.9)$$

şeklinde ifade edilir. Buradan da x,y koordinatlarında k sırasındaki tabakadaki termal gerilme-şekil değiştirme bağıntısı;

$$\begin{bmatrix} \sigma_x \\ \sigma_y \\ \tau_{xy} \end{bmatrix}_k = \begin{bmatrix} Q_{11} & Q_{12} & 0 \\ Q_{12} & Q_{22} & 0 \\ 0 & 0 & Q_{66} \end{bmatrix}_k \begin{bmatrix} \varepsilon_x - \alpha_1 \Delta T \\ \varepsilon_y - \alpha_2 \Delta T \\ \gamma_{xy} - \alpha_{12} \Delta T \end{bmatrix}_k \quad (4.10)$$

şeklinde ifade edilir [19,21,22].

4.3 Termal Kuvvet, Moment Şekil Değiştirme Bağlılıları

Termal kuvvet ve moment, şekil değiştirme bağıntıları Eş. 4.9 dan yola çıkılarak;

$$\begin{bmatrix} N_x \\ N_y \\ N_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} A_{11} & A_{12} & A_{16} \\ A_{12} & A_{22} & A_{26} \\ A_{16} & A_{26} & A_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varepsilon_x^0 \\ \varepsilon_y^0 \\ \gamma_{xy}^0 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} B_{11} & B_{12} & B_{16} \\ B_{12} & B_{22} & B_{26} \\ B_{16} & B_{26} & B_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} K_x \\ K_y \\ K_{xy} \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} N_x^T \\ N_y^T \\ N_{xy}^T \end{bmatrix} \quad (4.12)$$

şeklinde hesaplanır. Buradaki termal kuvvetler,

$$\begin{bmatrix} N_x^T \\ N_y^T \\ N_{xy}^T \end{bmatrix} = \int \begin{bmatrix} \bar{Q}_{11} & \bar{Q}_{12} & \bar{Q}_{16} \\ \bar{Q}_{12} & \bar{Q}_{22} & \bar{Q}_{26} \\ \bar{Q}_{16} & \bar{Q}_{26} & \bar{Q}_{66} \end{bmatrix}_k \begin{bmatrix} \alpha_x \\ \alpha_y \\ \alpha_{xy} \end{bmatrix}_k \Delta T dz \quad (4.13)$$

bağıntısıyla hesaplanır. Momentler ise;

$$\begin{bmatrix} M_x \\ M_y \\ M_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} B_{11} & B_{12} & B_{16} \\ B_{12} & B_{22} & B_{26} \\ B_{16} & B_{26} & B_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varepsilon_x^0 \\ \varepsilon_y^0 \\ \gamma_{xy}^0 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} D_{11} & D_{12} & D_{16} \\ D_{12} & D_{22} & D_{26} \\ D_{16} & D_{26} & D_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} K_x \\ K_y \\ K_{xy} \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} M_x^T \\ M_y^T \\ M_{xy}^T \end{bmatrix} \quad (4.14)$$

şeklinde hesaplanır, buradaki ısı gerilmelerden oluşan momentler ise,

$$\begin{bmatrix} M_x^T \\ M_y^T \\ M_{xy}^T \end{bmatrix} = \int \begin{bmatrix} \bar{Q}_{11} & \bar{Q}_{12} & \bar{Q}_{16} \\ \bar{Q}_{12} & \bar{Q}_{22} & \bar{Q}_{26} \\ \bar{Q}_{16} & \bar{Q}_{26} & \bar{Q}_{66} \end{bmatrix}_k \begin{bmatrix} \alpha_x \\ \alpha_y \\ \alpha_{xy} \end{bmatrix}_k \Delta T_z dz \quad (4.15)$$

şeklinde hesaplanır.

5. TABAKALARDAKİ HASAR TEORİLERİ VE ELASTOPLASTİK GERİLMELER

5.1. Tabakalardaki Hasar Teorileri

Tabakaların hasar gerilmeleri için birçok akma teorisi ortaya konmuştur. Bu teorilerin hemen hepsi tabakaların homojen ve gerilme-şekil değiştirmenin lineer olduğu varsayımı üzerine kurulmuştur. Bütün teoriler ana malzeme yönündeki mukavemet parametreleri ile açıklanabilir. Aşağıda yaygın olarak kullanılan altı teori açıklanmıştır.

- I. Maksimum Gerilme Teorisi
- II. Maksimum Şekil Değiştirme Teorisi
- III. Tsai-Hill Hasar Teorisi
- IV. Hoffman Hasar Teorisi
- V. Tsai-Wu Hasar Teorisi
- VI. Hashin Hasar Teorisi

Tabaka şeklindeki kompozit malzemelerin mukavemet özellikleri Şekil 3.3 de gösterildiği gibi 1-2-3 eksenleri doğrultusunda verilir. Bir başka deyişle, tabaka şeklindeki kompozit malzemelerin takviye elemanı doğrultusundaki mukavemeti ve takviye elemanına dik doğrultudaki mukavemeti çekme/basma testleri ile belirlenir. Kompozit malzemedeki 1-2-3 ekseninde maksimum kopma ve şekil değiştirme şu şekilde isimlendirilmektedir:

- X^c : 1 yönündeki maksimum basma dayanımı
- X^t : 1 yönündeki maksimum çekme dayanımı
- Y^c : 2 yönündeki maksimum basma dayanımı
- Y^t : 2 yönündeki maksimum çekme dayanımı
- Z^c : 3 yönündeki maksimum basma dayanımı
- Z^t : 3 yönündeki maksimum çekme dayanımı
- S_{12} : 1-2 düzlemindeki maksimum kayma dayanımı

S_{23} : 2-3 düzlemindeki maksimum kayma dayanımı

S_{13} : 1-3 düzlemindeki maksimum kayma dayanımı

ε_1^c : 1 yönündeki maksimum basma birim uzaması

ε_1^T : 1 yönündeki maksimum çekme birim uzaması

ε_2^c : 2 yönündeki maksimum basma birim uzaması

ε_2^T : 2 yönündeki maksimum çekme birim uzaması

ε_3^c : 3 yönündeki maksimum basma birim uzaması

ε_3^T : 3 yönündeki maksimum çekme birim uzaması

γ_{12}^F : 1-2 düzlemindeki maksimum kayma açısı

γ_{23}^F : 2-3 düzlemindeki maksimum kayma açısı

γ_{13}^F : 1-3 düzlemindeki maksimum kayma açısı

5.2. Maksimum Gerilme Teorisi

Kompozit tabakada 1-2-3 eksenlerinde normal ve kayma gerilmeleri, aşağıda verilen durumları sağladığı takdirde kompozit malzemede hasar meydana gelmez.

$$-X^C < \sigma_1 < X^T$$

$$-Y^C < \sigma_2 < Y^T$$

$$-Z^C < \sigma_3 < Z^T$$

(5.1)

$$-S_{12} < \tau_{12} < S_{12}$$

$$-S_{23} < \tau_{23} < S_{23}$$

$$-S_{13} < \tau_{13} < S_{13}$$

5.3. Maksimum Şekil Değiştirme Teorisi

Kompozit tabakada 1-2-3 eksenlerinde normal ve kayma sekil değiştirmeleri, aşağıda verilen durumları sağladığı takdirde kompozit malzemede hasar oluşmaz.

$$\begin{aligned}
 -\varepsilon_1^c < \varepsilon_1 < \varepsilon_1^T \\
 -\varepsilon_2^c < \varepsilon_2 < \varepsilon_2^T \\
 -\varepsilon_3^c < \varepsilon_3 < \varepsilon_3^T \\
 -\gamma_{12}^F < \gamma_{12} < \gamma_{12}^F \\
 -\gamma_{23}^F < \gamma_{23} < \gamma_{23}^F \\
 -\gamma_{13}^F < \gamma_{13} < \gamma_{13}^F
 \end{aligned} \tag{5.2}$$

5.4. Tsai-Hill Hasar Teorisi

Tsai-Hill Hasar teorisi, izotropik malzemeler için geliştirilmiş Von-Mises teorisinin anizotropik malzemelere uyarlanmış seklidir. Bu teoriye göre kompozit tabakadaki gerilme dağılımı aşağıdaki eşitlikleri sağlıyorsa malzemede hasar meydana gelmez.

$$\left[(G_2 + G_3)\sigma_1^2 + (G_1 + G_3)\sigma_2^2 + (G_1 + G_2)\sigma_3^2 - 2G_3\sigma_1\sigma_2 - 2G_2\sigma_1\sigma_3 - 2G_1\sigma_2\sigma_3 + 2G_4\tau_{23}^2 \right. \\
 \left. + 2G_5\tau_{13}^2 + 2G_6\tau_{12}^2 \right] < 1 \tag{5.3}$$

$$G_1 = \frac{1}{2} \left(\frac{2}{[\sigma_2^T]^2} - \frac{1}{[\sigma_1^T]^2} \right)$$

$$G_2 = \frac{1}{2} \left(\frac{1}{[\sigma_1^T]^2} \right) \quad (5.4)$$

$$G_3 = \frac{1}{2} \left(\frac{1}{[\sigma_2^T]^2} \right)$$

$$G_6 = \frac{1}{2} \left(\frac{1}{[\tau_{12}^T]^2} \right)$$

5.5. Hoffman hasar kriteri

Bu teoriye göre kompozit tabakadaki gerilme dağılımı aşağıdaki durumu sağlıyorsa malzemede hasar meydana gelmez.

$$\frac{[C_1(\sigma_1 - \sigma_3)^2 + C_2(\sigma_3 - \sigma_1)^2 + C_3(\sigma_1 - \sigma_2)^2 + C_4\sigma_1 + C_5\sigma_2 + C_6\sigma_3 + C_7\tau_{23}^2 + C_8\tau_{13}^2 + C_9\tau_{12}^2]}{F} < 1 \quad (5.5)$$

$$C_1 = \frac{1}{2} \left(\frac{1}{Z^T Z^C} + \frac{1}{Y^T Y^C} - \frac{1}{X^T X^C} \right)$$

$$C_2 = \frac{1}{2} \left(\frac{1}{X^T X^C} + \frac{1}{Z^T Z^C} - \frac{1}{Y^T Y^C} \right)$$

$$C_3 = \frac{1}{2} \left(\frac{1}{X^T X^C} + \frac{1}{Y^T Y^C} - \frac{1}{Z^T Z^C} \right)$$

$$C_4 = \frac{1}{X^T} - \frac{1}{X^C} \quad C_5 = \frac{1}{Y^T} - \frac{1}{Y^C} \quad C_6 = \frac{1}{Z^T} - \frac{1}{Z^C}$$

$$C_7 = \frac{1}{S_{23}^2} \quad C_8 = \frac{1}{S_{13}^2} \quad C_9 = \frac{1}{S_{12}^2} \quad (5.6)$$

5.6. Tsai-Wu Hasar Teorisi

Tsai-Wu hasar teorisi kompozit malzemelerin gerilme analizlerinde en çok kullanılan teorilerden biridir. Bu teoriye göre aşağıdaki eşitlik sağlandığında yapıda hasar meydana gelmez.

$$F_i \sigma_i + F_{ij} \sigma_i \sigma_j < 1 \quad i, j = 1, 2, 3, \dots, 6$$

$$\left[\left(\frac{1}{X^T} - \frac{1}{X^C} \right) \sigma_1 + \left(\frac{1}{Y^T} - \frac{1}{Y^C} \right) \sigma_2 + \left(\frac{1}{Z^T} - \frac{1}{Z^C} \right) \sigma_3 + \frac{\sigma_1^2}{X^T X^C} + \frac{\sigma_2^2}{Y^T Y^C} + \frac{\sigma_3^2}{Z^T Z^C} + \frac{\tau_{12}^2}{S_{12}^2} + \frac{\tau_{23}^2}{S_{23}^2} + \frac{\tau_{13}^2}{S_{13}^2} + 2F_{12} \sigma_1 \sigma_2 + 2F_{23} \sigma_2 \sigma_3 + 2F_{13} \sigma_1 \sigma_3 \right] < 1 \quad (5.7)$$

$$F_{12}^2 = \frac{1}{X^T X^C} \frac{1}{Y^T Y^C}$$

$$F_{23}^2 = \frac{1}{Y^T Y^C} \frac{1}{Z^T Z^C} \quad (5.8)$$

$$F_{13}^2 = \frac{1}{X^T X^C} \frac{1}{Z^T Z^C}$$

5.7. Hashin Hasar Teorisi

Hashin hasar teorisi hasarın şeklini ayırt edebilmektedir. Bu teoriye göre matris yapıda veya elyafta bir hasarın olup olmadığı tespit edilebilmektedir.

Matris çekme hasarı aşağıdaki durum sağlandığı takdirde meydana gelir.

$$\sigma_2 > 0 \text{ için;}$$

$$\left(\frac{\sigma_2}{Y^T} \right)^2 + \left(\frac{\tau_{12}}{S_{12}} \right)^2 + \left(\frac{\tau_{23}}{S_{23}} \right)^2 > 1 \quad (5.9)$$

Matris basma hasarı aşağıdaki durum sağlandığı takdirde meydana gelir.

$\sigma_2 < 0$ için;

$$\left(\frac{\sigma_2}{Y^c}\right)^2 + \left(\frac{\tau_{12}}{S_{12}}\right)^2 + \left(\frac{\tau_{23}}{S_{23}}\right)^2 > 1 \quad (5.10)$$

Elyaf-matris arasındaki kayma hasarı aşağıdaki durum sağlandığı takdirde meydana gelir.

$\sigma_1 < 0$ için;

$$\left(\frac{\sigma_1}{X^c}\right)^2 + \left(\frac{\tau_{12}}{S_{12}}\right)^2 + \left(\frac{\tau_{13}}{S_{13}}\right)^2 > 1 \quad (5.11)$$

Elyaf çekme hasarı aşağıdaki durum sağlandığı takdirde meydana gelir.

$\sigma_1 > 0$ için;

$$\left(\frac{\sigma_1}{X^T}\right)^2 + \left(\frac{\tau_{12}}{S_{12}}\right)^2 + \left(\frac{\tau_{13}}{S_{13}}\right)^2 > 1 \quad (5.12)$$

Elyaf çekme hasarı aşağıdaki durum sağlandığı takdirde meydana gelir. $\sigma_1 < 0$ için;

$$\left(\frac{\sigma_1}{X^c}\right) > 1 \quad (5.13)$$

5.8. Elasto-Plastik Gerilmeler

Malzemedeki gerilme elastik bölgede ise gerilmeler kaldırıldığında malzeme eski şekline geri döner, bu olay gerilme-şekil değiştirme diyagramında doğrusal bir denklemle ifade edilebilir. Fakat kompozit malzemelerde durum farklıdır, kompozit malzemelerde gerilme-şekil değiştirme doğrusal değildir ve heterojen yapıdan dolayı farklılık gösterir. Tabakalı kompozit malzemelerde genelde akma olayı gerçekleşmez ve malzeme belli değerden sonra kopar . Bu tür malzemelerde daha ayrıntılı gerilme-şekil değiştirme analizi yapmak için elasto-plastik gerilme analizi kullanılır. Elasto plastik gerilme analizi iki adımda incelenir. Birincisi elastik gerilme analizi, ikincisi ise plastik deformasyonun hesaba katılması ile her yük artışında gerilme-zorlanma ilişkilerinin belirlenmesidir.

Plastik bölgede gerilme-zorlanma ilişkisi Ludwik tarafından verilen denklem ile ifade edilmiştir.

$$\sigma = \sigma_p + K\varepsilon_p^n \quad (5.14)$$

Eş. 5.14, toplam şekil değiştirmeye uyarlandığında;

$$\varepsilon = \varepsilon_p + \varepsilon_n^p = \frac{\sigma}{E} + \varepsilon_p \quad (5.15)$$

şeklinde ifade edilir. Eş. 5.14 ve Eş 5.15 denklemleri kullanılarak aşağıdaki gerilme ve toplam şekil değiştirme arasındaki bağıntı bulunur.

$$\varepsilon = \frac{\sigma}{E} + \left(\frac{\sigma}{K} \right)^{\frac{-1}{n}} \quad (5.16)$$

Burada K; şekil değişimi sertleşmesi parametresi, n ise şekil değişimi sertleşmesi üssünü belirlemektedir. K ve n tek eksenli çekme deneyi sonucunda elde edilen gerilme-şekil değiştirme eğrisinden alınan değerler yardımıyla hesaplanır.

İki boyutlu düzlemsel gerilme halinde Tsai-Hill kuralına göre ortotropik malzeme için elde edilen akma gerilmesi σ_{eq}^2 eşdeğer gerilme olarak kullanılır.

$$\sigma_{eq}^2 = \bar{\sigma}^2 = \sigma_1^2 - \sigma_1\sigma_2 + \left(\sigma_2 \frac{X}{Y}\right)^2 + \left(\tau_{12} \frac{X}{S}\right)^2 \quad (5.17)$$

Başlangıç gerilme metoduna göre elasto-plastik gerilme analizinde, σ_y gerilme fonksiyonu

$$\sigma_y = \sigma_0 + K\varepsilon_p^n \quad (5.18)$$

şeklinde yazılır [19,21,22,25].

6. TABAKALI MALZEMELERDE TERMAL ELASTO-PLASTİK GERİLME ANALİZİ

6.1. Plastik Gerilme analizi

Elasto-plastik çözümlemede malzeme üzerinde oluşan küçük plastik deformasyonların artış miktarından yararlanılır. Tsai-Hill akma kriteri kompozit tabakaların elasto-plastik gerilme şekil değiştirme analizinde kullanılmıştır. Şekil 3.3' te görüldüğü üzere 1 doğrultusu fibere paralel 2 doğrultusu da tabaka düzlemine paraleldir ve 3 doğrultusu tabakaya dik doğrultudur. Burada X ve Y sırasıyla 1 ve 2 doğrultularındaki akma noktalarını ve S' de 1-2 düzlemindeki maksimum kayma gerilmesini belirtmektedir. Tsai-Hill' e göre ortotropik malzemelerde düzlem gerilme hali için, ilk başlıca malzeme yönündeki eşdeğer gerilme;

$$\sigma_{eq}^2 = \bar{\sigma}^2 = \sigma_1^2 - \sigma_1\sigma_2 + \left(\sigma_2 \frac{X}{Y}\right)^2 + \left(\tau_{12} \frac{X}{S}\right)^2 \quad (6.1)$$

şeklinde yazılır. Bu eşdeğer gerilme X' e ulaştığında, plastik deformasyon başlar. Gerilme artışları potansiyel enerji fonksiyonundan aşağıdaki şekilde elde edilir.

$$\begin{Bmatrix} d\varepsilon_1^p \\ d\varepsilon_2^p \\ d\varepsilon_3^p \end{Bmatrix} = \begin{Bmatrix} \frac{\partial f}{\partial \sigma_1} d\lambda \\ \frac{\partial f}{\partial \sigma_2} d\lambda \\ \frac{\partial f}{\partial \sigma_3} d\lambda \end{Bmatrix} \quad (6.2)$$

Burada $f = \bar{\sigma} - \sigma_Y(\varepsilon_p)$ ve $d\lambda$ eşdeğer plastik şekil değiştirme artışını temsil etmektedir. Ludwik eşitliğinden gerilme-şekil değiştirme bağıntısı,

$$\sigma_Y = \sigma_0 + K\varepsilon_p^n \quad (6.3)$$

Burada σ_0 X e eşit, K plastisite sabiti ve n de şekil değiştirme sertleşmesi parametresini temsil eder.

Başlıca malzeme eksenlerine göre toplam şekil değiştirme artışları $\varepsilon_p = d\lambda$ kabul edilirse aşağıdaki şekilde yazılır,

$$d\varepsilon_1 = a_{11}d\sigma_1 + a_{12}d\sigma_2 + \frac{2\sigma_1 - \sigma_2}{2\bar{\sigma}}d\varepsilon_p + \alpha_1dT$$

$$d\varepsilon_2 = a_{12}d\sigma_1 + a_{22}d\sigma_2 + \frac{-\sigma_1 + 2\sigma_2 \left(X^2/Y^2 \right)}{2\bar{\sigma}}d\varepsilon_p + \alpha_2dT \quad (6.4)$$

$$d\varepsilon_{12} = \frac{a_{16}}{2}d\tau_{12} + 2\tau_{12} \frac{X^2/S^2}{2\bar{\sigma}}d\varepsilon_p$$

burada, $a_{11} = \frac{1}{E_1}$, $a_{12} = -\frac{\nu_{12}}{E_{11}}$, $a_{22} = \frac{1}{E_{22}}$ ve $a_{66} = \frac{1}{G_{12}}$ değerlerine eşittir.

Yukarıdaki eşitlikler değişim matrisiyle x-y koordinatlarına dönüştürülürse;

$$\begin{bmatrix} d\varepsilon_x \\ d\varepsilon_y \\ d\varepsilon_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} m^2 & n^2 & -2mn \\ n^2 & m^2 & 2mn \\ mn & -mn & (m^2 - n^2) \end{bmatrix} \begin{bmatrix} d\varepsilon_1 \\ d\varepsilon_2 \\ d\varepsilon_{12} \end{bmatrix} \quad (6.4)$$

şeklinde ifade edilir, burada $m = \cos \theta$ ve $n = \sin \theta$, $d\varepsilon_{xy} = \frac{1}{2}d\gamma_{xy}$ ve $d\varepsilon_{12} = \frac{1}{2}d\gamma_{12}$.

Mükemmel sınırlanmış sınır şartları için ε_x , ε_y , ε_{xy} plakanın bütün kenarlarında sıfır kabul edilir. Bunun sonucunda, $d\varepsilon_x$, $d\varepsilon_y$, $d\varepsilon_{xy}$ sıfıra eşit olur buradan da;

$$\begin{aligned}
d\varepsilon_x &= (a_{11}m^2 + a_{12}n^2)d\sigma_1 + (a_{11}m^2 + a_{22}n^2)d\sigma_2 - a_{66}mnd\tau_{12} \\
&+ \left(\frac{2\sigma_1 - \sigma_2}{2\bar{\sigma}}m^2 + \frac{-\sigma_1 + 2\sigma_2 \left(\frac{X^2}{Y^2} \right)}{2\bar{\sigma}}n^2 - \frac{4\tau_{12} \left(\frac{X^2}{Y^2} \right)}{2\bar{\sigma}}mn \right) d\varepsilon_p \\
&+ (\alpha_1 m^2 + \alpha_2 n^2) dT = 0 \\
\\
d\varepsilon_y &= (a_{11}n^2 + a_{12}m^2)d\sigma_1 + (a_{11}n^2 + a_{22}m^2)d\sigma_2 + a_{66}mnd\tau_{12} \\
&+ \left(\frac{2\sigma_1 - \sigma_2}{2\bar{\sigma}}n^2 + \frac{-\sigma_1 + 2\sigma_2 \left(\frac{X^2}{Y^2} \right)}{2\bar{\sigma}}m^2 - \frac{4\tau_{12} \left(\frac{X^2}{S^2} \right)}{2\bar{\sigma}}mn \right) d\varepsilon_p \\
&+ (\alpha_1 n^2 + \alpha_2 m^2) dT = 0
\end{aligned} \tag{6.5}$$

$$\begin{aligned}
d\varepsilon_{xy} &= (a_{11} - a_{12})mn\sigma_1 + (a_{12} - a_{22})mn\sigma_2 + \frac{a_{66}}{2}(m^2 - n^2)d\tau_{12} \\
&+ \left(\frac{2\sigma_1 - \sigma_2}{2\bar{\sigma}}mn - \frac{-\sigma_1 + 2\sigma_2 \left(\frac{X^2}{Y^2} \right)}{2\bar{\sigma}}mn + \frac{4\tau_{12} \left(\frac{X^2}{S^2} \right)}{2\bar{\sigma}}(m^2 - n^2) \right) d\varepsilon_p \\
&+ (\alpha_1 - \alpha_2)mndT = 0
\end{aligned}$$

Akma kriteri diferansiyel formda geliştirilirse;

$$(2\sigma_1 - \sigma_2)d\sigma_1 + \left(-\sigma_1 + 2\sigma_2 \frac{X^2}{Y^2} \right) d\sigma_2 + 2\tau_{12} \frac{X^2}{S^2} d\tau_{12} - 2K\bar{\sigma}n\varepsilon_p^{n-1} d\varepsilon_p = 0 \tag{6.6}$$

şeklinde ifade edilir. Bu denklemlerin çözümleri, belirsiz olabilir. Bu nedenle çözüm nümerik metot kullanılarak devam ettirilir. Denklemler diferansiyel ve sembolik formda gösterildiklerinde;

$$\begin{aligned}
\Delta\varepsilon_x &= a_1\Delta\sigma_1 + b_1\Delta\sigma_2 + c_1\Delta\tau_{12} + d_1\Delta\varepsilon_p + e_1\Delta T = 0 \\
\Delta\varepsilon_y &= a_2\Delta\sigma_1 + b_2\Delta\sigma_2 + c_2\Delta\tau_{12} + d_2\Delta\varepsilon_p + e_2\Delta T = 0 \\
\Delta\varepsilon_{xy} &= a_3\Delta\sigma_1 + b_3\Delta\sigma_2 + c_3\Delta\tau_{12} + d_3\Delta\varepsilon_p + e_3\Delta T = 0
\end{aligned} \tag{6.7}$$

$$a_4 \Delta \sigma_1 + b_4 \Delta \sigma_2 + c_4 \Delta \tau_{12} + d_4 \Delta \varepsilon_p = 0$$

şeklinde yazılır. Bunlar matris formuna dönüştürülürse;

$$\begin{bmatrix} a_1 & b_1 & c_1 & d_1 \\ a_2 & b_2 & c_2 & d_2 \\ a_3 & b_3 & c_3 & d_3 \\ a_4 & b_4 & c_4 & d_4 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \Delta \sigma_1 \\ \Delta \sigma_2 \\ \Delta \tau_{12} \\ \Delta \varepsilon_p \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -e_1 \\ -e_2 \\ -e_3 \\ 0 \end{bmatrix} \Delta T \quad (6.8)$$

elde edilir. Sembolik olarak $[A][\Delta \sigma] = [C]$ şeklinde gösterilebilir. $\Delta \sigma_1$, $\Delta \sigma_2$, $\Delta \tau_{12}$, ve $\Delta \varepsilon_p$ matrisin tersi $[\Delta \sigma] = [A]^{-1}[C]$ alınarak hesaplanabilir.

Şekil değiştirme bileşenleri ve eşdeğer plastik şekil değişimi, adımlarla arttırılan yükler ile bulunur.

$$\begin{aligned} \sigma_1^{(i)} &= \sigma_1^{(i-1)} + \Delta \sigma_1^{(i)} \\ \sigma_2^{(i)} &= \sigma_2^{(i-1)} + \Delta \sigma_2^{(i)} \\ \tau_{12}^{(i)} &= \tau_{12}^{(i-1)} + \Delta \tau_{12}^{(i)} \\ \varepsilon_p^{(i)} &= \varepsilon_p^{(i-1)} + \Delta \varepsilon_p^{(i)} \end{aligned} \quad (6.9)$$

Burada i adım sayısını ifade etmektedir.

6.2. Artık Gerilmeler

Artık gerilmeleri bulmak için +T sıcaklığına göre elde edilen gerilme verilerinin, -T'deki tamamen elastik gerilme verileri ile birleştirilmesi ile bulunur. Tamamen elastik çözümü bulmak için, plastik çözümde elde edilen yük ters yönde uygulanır. Artık gerilmeler sıfır dış yüklerle göre statik dengede durmak zorundadır. Birim uzunluk için plastik çözümdeki bileşke momentler;

$$\begin{bmatrix} M_x^P \\ M_y^P \\ M_{xy}^P \end{bmatrix} = \int \begin{bmatrix} \sigma_x^P \\ \sigma_y^P \\ \sigma_{xy}^P \end{bmatrix}_k z dz \quad (6.10)$$

Plastik akmanın başladığı noktadaki bileşke momentler;

$$\begin{bmatrix} M_x^e \\ M_y^e \\ M_{xy}^e \end{bmatrix} = \int \begin{bmatrix} \sigma_x^e \\ \sigma_y^e \\ \sigma_{xy}^e \end{bmatrix}_k z dz \quad (6.11)$$

şeklinde yazılır. Buradaki yöntem malzemedeki yüklerde de aynı şekilde uygulanır.

Sıcaklık üstteki ve aşağılardaki yüzeylerde sıfıra ulaştığında, elastik gerilme bileşenleri şu şekilde hesaplanır;

$$\begin{aligned} \sigma_x &= \frac{(\sigma_x)^e M_x^P}{M_x^P} \\ \sigma_y &= \frac{(\sigma_y)^e M_y^P}{M_y^P} \\ \tau_{xy} &= \frac{(\sigma_{xy})^e M_{xy}^P}{M_{xy}^P} \end{aligned} \quad (6.12)$$

burada;

$$\begin{bmatrix} (\sigma_x)^e \\ (\sigma_y)^e \\ (\tau_{xy})^e \end{bmatrix}_k = \begin{bmatrix} Q_{11} & Q_{12} & Q_{16} \\ Q_{12} & Q_{22} & Q_{26} \\ Q_{16} & Q_{26} & Q_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} K_x \\ K_y \\ K_{xy} \end{bmatrix} z \quad (6.13)$$

Plastik gerilmelerin ve elastik gerilmelerin arasındaki fark artık gerilmeleri verir.

$$\sigma_x^r = \sigma_x^p - \sigma_x^e$$

$$\sigma_y^r = \sigma_y^p - \sigma_y^e \quad (6.14)$$

$$\sigma_{xy}^r = \sigma_{xy}^p - \sigma_{xy}^e$$

Burada gerilmeler tabakalı plakalarda statik dengeyi sağlamaktadır.

7. ÇEKME DENEYİ

7.1. İncelenen Malzemenin Tanıtımı

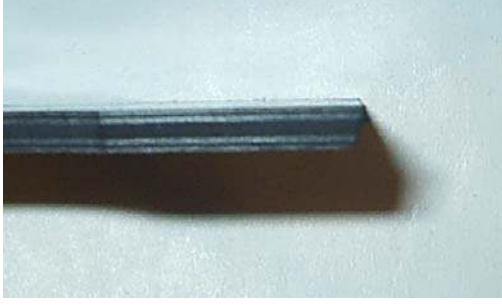
Çalışmada teyp tipi Hexply carbon fiber takviyeli epoksi AS4-8552 kompozit malzeme incelenmiştir. Deney numuneleri su jetiyle hazırlanmıştır, bunun sonucunda numuneler üzerinde ve delik etrafında küçük kabarmalar oluşmuştur bu da malzemenin mukavemetine azaltıcı etki etmiştir. Kompozit malzeme TUSAŞ Havacılık AŞ den temin edilmiş ve malzeme ile ilgili bilgiler HEXCEL firmasının kataloglarından temin edilmiştir. Malzeme sınırlı miktarda olduğu için 10 adet numune oluşturulabilmiştir. Deney numuneleri ve boyutları ile malzeme özellikleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Çizelge 7.1. Malzeme Özellikleri [31]

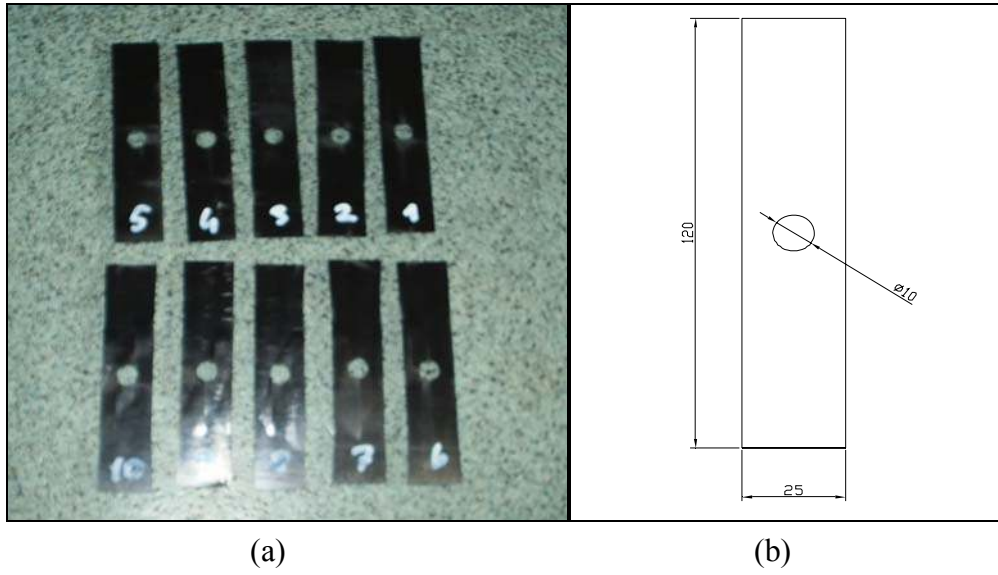
Malzeme Özellikleri			
Elastisite Modülü	Kayma Modülü	Poisson Oranı	Termal Genleşme Katsayısı
$E_{11}=128$ Gpa	$G_{12}=5.2$ Gpa	$\nu_{12}=0.3$	$\alpha_1 = 0,14.10^{-6} 1/^{\circ}C$
$E_{22}=10$ Gpa	$G_{13}=5.2$ Gpa	$\nu_{13}=0.3$	$\alpha_2 = 8,44.10^{-6} 1/^{\circ}C$
$E_{33}=10$ Gpa	$G_{23}=3.9$ Gpa	$\nu_{23}=0.48$	$\alpha_3 = 0,14.10^{-6} 1/^{\circ}C$

Malzeme özelliklerinden termal genleşme katsayısı, yaklaşık olarak seçilmiş olup malzemenin çekme dayanımı 625 MPa dır. Yoğunluğu $1,79 \text{ g/cm}^3$, malzemenin kalınlığı 2,9 mm dir.

Kullanılan kompozit simetrik ortotropik olarak kabul edilmiştir, tabakaların oryantasyon açıları sırasıyla, $0^{\circ}/0^{\circ}/45^{\circ}/0^{\circ}/0^{\circ}/-45^{\circ}/90^{\circ}/90^{\circ}/90^{\circ}/90^{\circ}/-45^{\circ}/0^{\circ}/0^{\circ}/45^{\circ}/0^{\circ}/0^{\circ}$ şeklindedir.

Resim 7.1. Simetrik tabakaların görünümü

Resim 7.2 . Numunelerin sıralanışı ve numune boyutları

a) numunelerin sıralanışı, b) mm cinsinden numune boyutları; boy 120 mm, eni 25 mm, ortasında 10mm çapında delik bulunmaktadır.

Resim 7.2 gösterilen numune boyutu ASTM standartlarına göre belirlenmiş olup deney için 10 adet hazırlanıp 1 den 10'a kadar numaralandırılmıştır.

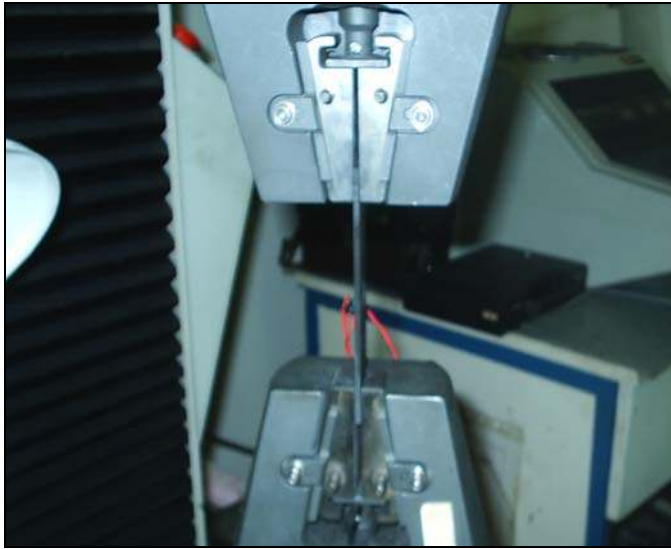
7.2. Deneyin Yapılışı

Deneyler Barış Elektrik Endüstrisi AŞ de 10 tonluk Instron fırınlı çekme cihazında gerçekleştirilmiştir. Deneylerde malzeme üzerlerine Şekil 7.1'de belirtilen şekillerde strain gage yapıştırılmış ve o noktalardaki, strain gage yönündeki şekil değişimi ölçülmüştür. Deneyler ASTM standardına göre oda sıcaklığında (25°C) 4 adet, oda

sıcaklığından yüksek sıcaklıklarda, 3 adet 50°C ve 3 adet 100°C sıcaklıklarında fırın içinde malzemede kopma meydana gelene kadar çekilmiştir. Ortamın neminin malzeme özelliklerine etki etmediği kabul edilmiştir. Deneyde alttaki çene sabit ve üstteki çene hareket etmektedir.

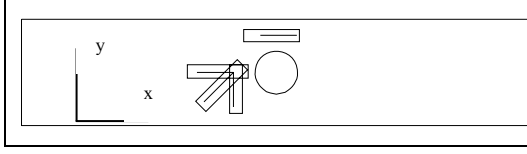

Resim 7.3. Sol; Instron çekme cihazının fırını , sağ; strain gage ve gerilme şekil değiştirme datalarının toplandığı bilgisayarlar.

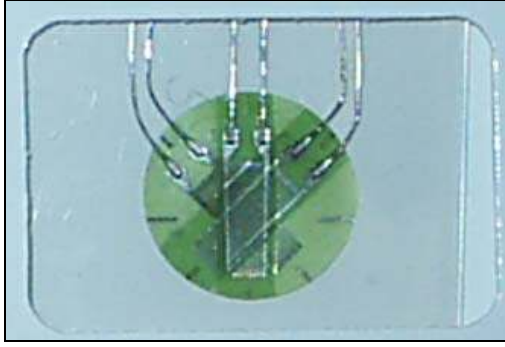
Resim 7.4 . Çenelere tutturulmuş numune, strain gage ve ona bağlı kablolar.

Çekme işlemi 5mm/dak hızla yapılmıştır. Malzemelere yapıştırılan strain gagelerin yerleri aşağıdaki şekilde gösterilmiştir;

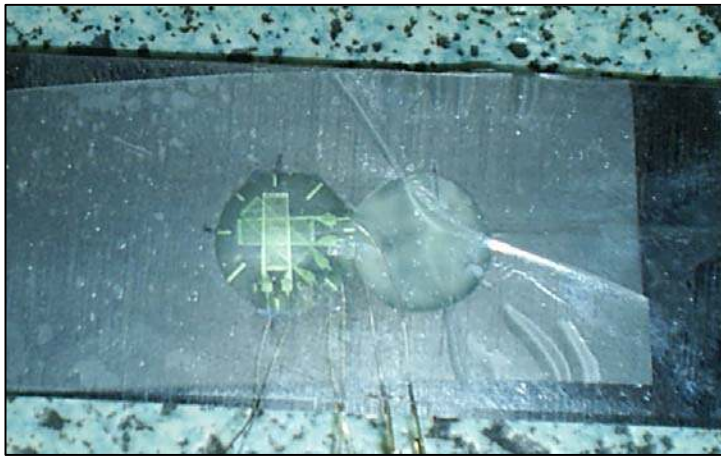

Şekil 7.1. Strain gagelerin yapıştırılma biçimleri numune yatay konumda iken

Burada Şekil 7.1' de, deliğin sol kısmında x'e göre 0° , 45° ve 90° lik açılarda, deliğin üstünde ise 0° açısında strain gage yerleştirilmiştir. Malzeme yüzeyindeki fiberlerin çekme deneyi sırasında kopması nedeniyle her numuneden farklı açılarda veriler elde edilmiştir.

Resim 7.5. Kullanılan çok yönlü strain gage.

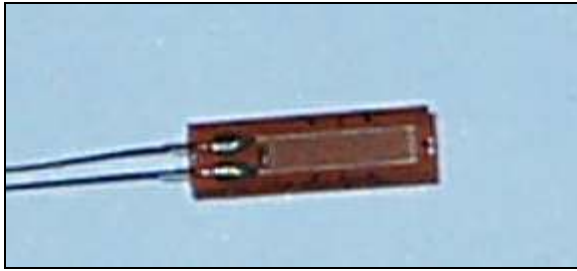

Resim 7.6. Strain gage'in yapıştırılması

Numunelerin hangi sıcaklıklarda çekildikleri ve strain gagelerin hangi numuneye nasıl yerleştirildikleri Çizelge 7.2.'de gösterilmiştir. Strain gagelerin verilerinin

toplandığı üç adet devrenin numaraları 1, 5 ve 8 dir. Bu numaralar bilgisayardan gelen verilerin hangi strain gage den geldiğini gösterir.

Strain gageler içinden elektrik akımı geçen dirençlerdir. Şekil değişimi ile birlikte dirençlerde değişim olur bu potansiyel değişiminin bilgisayarda değerlendirilmesi sonucunda malzemenin strain gage yapıştırılan noktasındaki birim şekil değişimi hesaplanır.

Resim 7.8. Tek yönlü strain gage

Çizelge 7.2. Numune çekme sıcaklığı, çeneler arası uzunluk, strain gage konumları, parantez içindeki numaralar straingagelerin bağlandığı devre numarasını göstermektedir.

Numune No:	Çekme deneyinin yapıldığı sıcaklık	Çeneler arası uzunluk (mm)	0° delik üstü, devre numarası	0° delik yanı, devre numarası	45° delik yanı, devre numarası	90° delik yanı, devre numarası
1	100°C	84,02	Var , (1)	Yok	Yok	Var, (5)
2	50°C	77,16	Yok	Var , (1)	Yok	Var , (5)
3	25°C	94,18	Yok	Var , (1)	Var , (5)	Var , (8)
4	100°C	72,22	Yok	Var , (1)	Var , (5)	Var , (8)
5	50°C	87,09	Yok	Yok	Var , (5)	Var , (8)
6	100°C	88,07	Var , (1)	Yok	Yok	Yok
7	50°C	81,06	Var , (1)	Yok	Yok	Yok
8	25°C	82,97	Yok	Yok	Yok	Yok
9	25°C	81,60	Yok	Yok	Yok	Yok
10	25°C	76,18	Yok	Yok	Yok	Yok

7.3. Deney Sonuçları

Deney sırasında uzama miktarı ve gerilim hesaplanarak veriler saniyede bir kez kaydedilerek, her numune için gerilme, şekil değiştirme diyagramı oluşturulmuştur. Strain gage verileri ise saniyede 3 defa veri alınmış ve bu veriler eklerde verilmiştir. Numuneler için maksimum akma dayanımı değerleri tablo 7.3’de verilmiştir. Ayrıca gerilme şekil değiştirme verilerinde gerilme kg/cm^2 kuvvet birimi ve uzama da inç cinsinden elde edilmiş sonradan bu değerler MPa ve mm’ye çevrilmiştir. Deney verileri eklerde verilmiştir. 1 nolu numunenin çekme-şekil değişimi verileri sisteme çekme cihazı tarafından girilmediğinden bu veriler elde edilememiştir.

Sample	Time (s)	Resistance (ohm)	Strain
0.00			
1 348.8367	0.0000	-5.127E-0006	
5 353.1682	0.0000	-5.104E-0006	
8 351.3382	0.0000	-5.090E-0006	
0.33			
1 348.8290	0.0000	-1.534E-0005	
5 353.1682	0.0000	-5.104E-0006	
8 351.3344	0.0000	-1.018E-0005	
0.67			
1 348.8214	0.0000	-2.555E-0005	
5 353.1644	0.0000	-1.021E-0005	
8 351.3267	0.0000	-2.036E-0005	
1.00			
1 348.8214	0.0000	-2.555E-0005	
5 353.1644	0.0000	-1.021E-0005	
8 351.3228	0.0000	-2.549E-0005	
1.33			
1 348.8214	0.0000	-2.555E-0005	
5 353.1644	0.0000	-1.021E-0005	
8 351.3228	0.0000	-2.549E-0005	

Şekil 7.2. Bilgisayardan alınan strain gage verilerinin görünüşü. Burada en üstteki veri saniyeyi, ilk sütundaki veriler devrelere atanan numaralar, ikinci sütun direnç (ohm) değeri, üçüncü sütun boş veriyi, dördüncü sütun birim şekil değiştirmeyi göstermektedir.

Sample	Elongation (in)	Load (kg/cm^2)
1,	0,000000,	-0,9039
2,	0,003280,	38,162
3,	0,006570,	45,261
4,	0,009850,	49,692
5,	0,013130,	65,676
6,	0,016410,	138,47
7,	0,019690,	223,7
8,	0,022970,	324,01
9,	0,026250,	490,9
10,	0,029530,	681,78
11,	0,032810,	895,74
12,	0,036090,	1115
13,	0,039370,	1334,3

Şekil 7.3. Bilgisayardan alınan çekme cihazı verileri. Burada soldan ilk sütun saniyeyi, ikinci sütun inç cinsinden uzamayı, üçüncü sütun kg/cm^2 yük değerini göstermektedir

Çizelge 7.3 . Deney sonuçları.

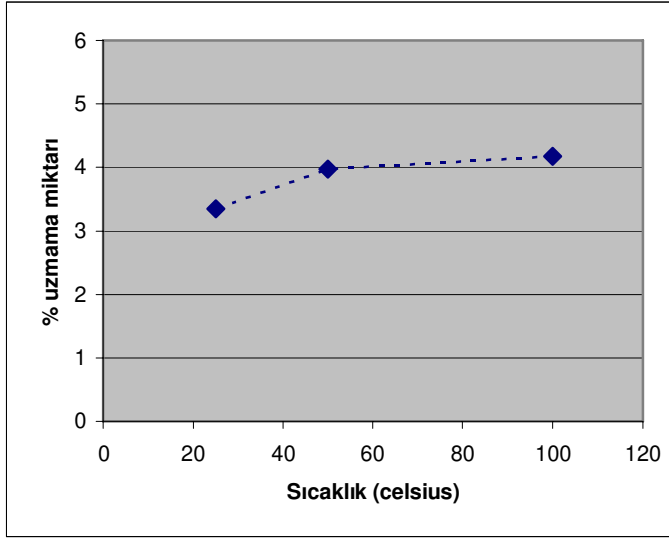
Numune No:	Çekme deneyinin yapıldığı sıcaklık	Maksimum yük altında şekil değişimi (mm)	Maksimum kuvvet (N)	Maksimum Gerilme (Mpa)	Maksimum yük altındaki % şekil değiştirme
1	100°C	2,987	26030	551,6	3,555
2	50°C	2,974	29580	623,2	3,854
3	25°C	3,544	27630	577,9	3,763
4	100°C	3,395	31230	688,0	4,701
5	50°C	3,941	34020	705,8	4,525
6	100°C	3,754	30940	647,7	4,263
7	50°C	2,862	29050	631,5	3,531
8	25°C	3,085	28390	648	3,718
9	25°C	2,213	25060	526,94	2,712
10	25°C	2,444	27600	592,1	3,208

Gerilme değerlerinin aynı sıcaklıklarda birbirinden farklı çıkmasının nedeni numunelerde imalat sırasında oluşan çentiklerin delik yüzeylerinde meydana gelen yüksek gerilimler nedeniyle malzemenin kopmasına yol açtığını tahmin edilmektedir. Tablodaki değerlerin ortalaması alınır ;

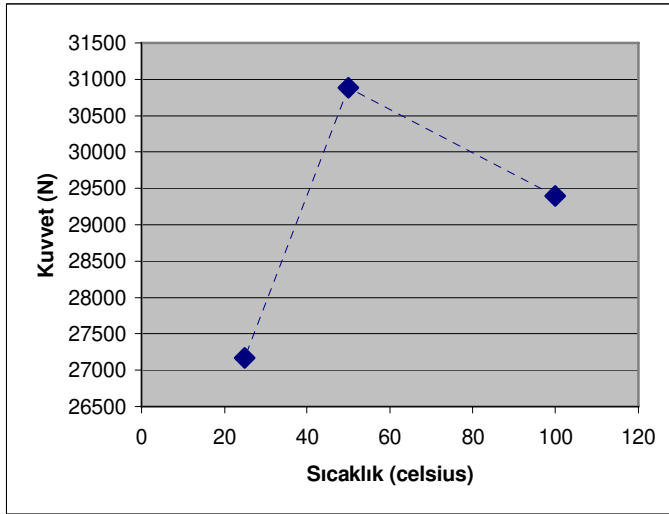
Çizelge 7.4. Verilerin ortalaması

Çekme deneyinin yapıldığı sıcaklık	Maksimum yük altında şekil değişimi ortalaması (mm)	Maksimum kuvvet ortalaması (N)	Maksimum kuvvet altında x yönündeki gerilme(Mpa)	Maksimum yük altındaki % şekil değiştirme ortalaması
100°C	2,987	29400	629,1	4,173
50°C	3,259	30883	653,5	3,97
25°C	3,378	27170	585,98	3,350

Görüldüğü üzere sıcaklığa bağlı olarak mukavemet değerleri değişmiştir. Bu değişimleri daha iyi gözleyebilmek sonuçları grafik olarak gösterirsek;

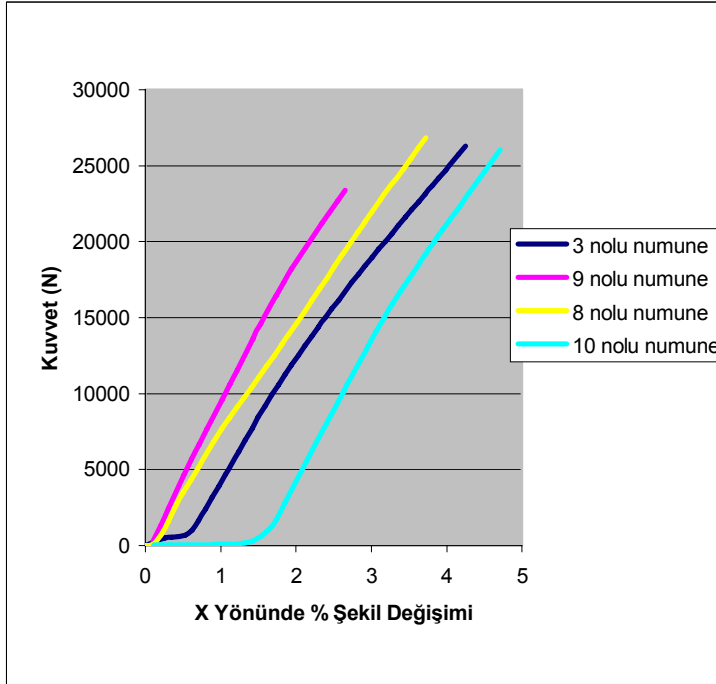

Şekil 7.4 maksimum yük altında sıcaklıkla şekil değişimi miktarının değişimi

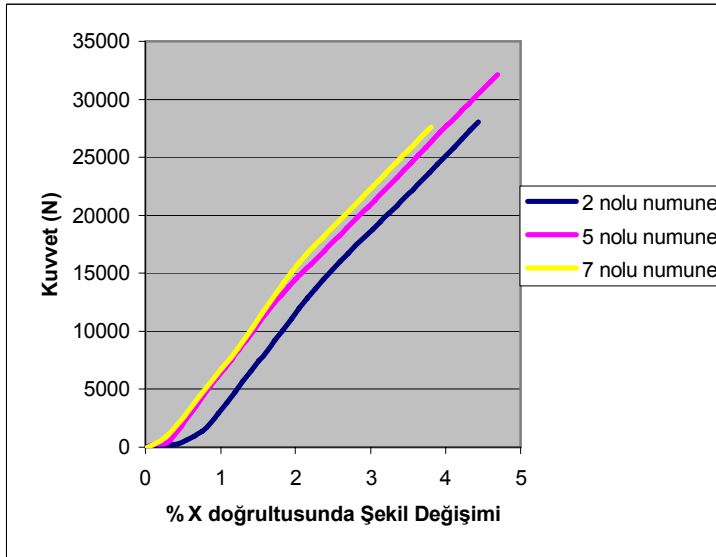

Şekil 7.5 sıcaklıkla uygulanan maksimum yükün değişimi

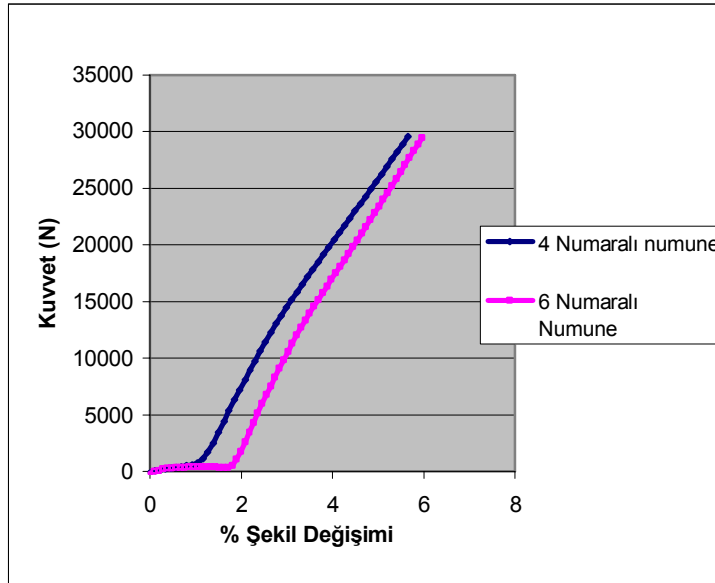
Malzemeyi koparmak için maksimum kuvvetin 50⁰ C de uygulandığını görülmektedir. Bilgisayardan alınan yük ve şekil değiştirme verileri grafik haline getirilerek aşağıdaki grafikler elde edilmiştir.

Şekil 7.6. Oda sıcaklığında yük-şekil değişimi grafiği

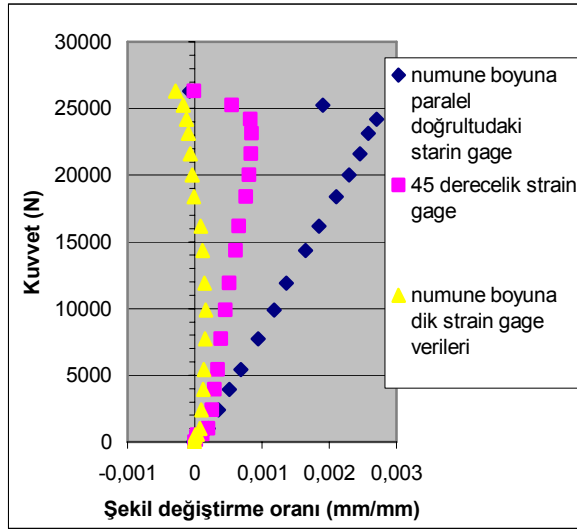
Şekil 7.7. 50° sıcaklığında yük-şekil değişimi grafiği

Şekil 7.8. 100° C sıcaklığında yük-şekil değişimi grafiği

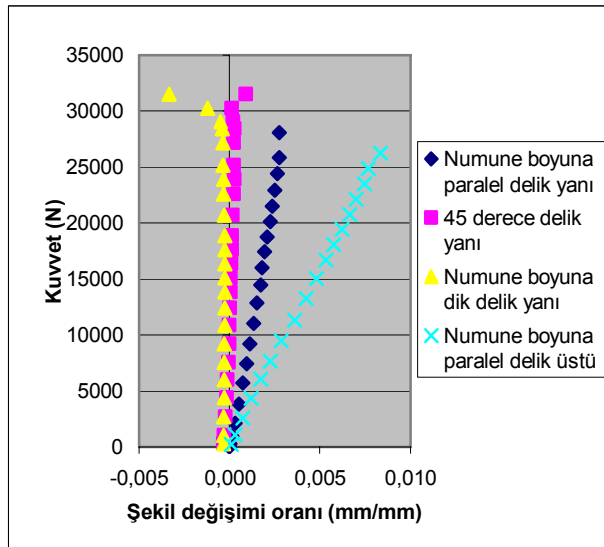
Grafiklerde kuvvette çok yüksek bir artış olmadan önce malzemede şekil değişimi olduğu gözükmemektedir. Bunun nedeni malzeme üzerindeki çenelerin çekme sırasında tam olarak tutunmadan önce bir miktar kayması ve kompozit malzemenin çeneye değen en üst ve en alt tabakanın çeneler yeteri kadar sıkışmadan kayması olarak tahmin edilmektedir. Grafiklere göre sıcaklık yükseldikçe % şekil değişimi artmaktadır.

Kullanılan strain gagelerden alınan veriler incelenip karşılık geldiği kuvvetler grafikte yerine konulursa;

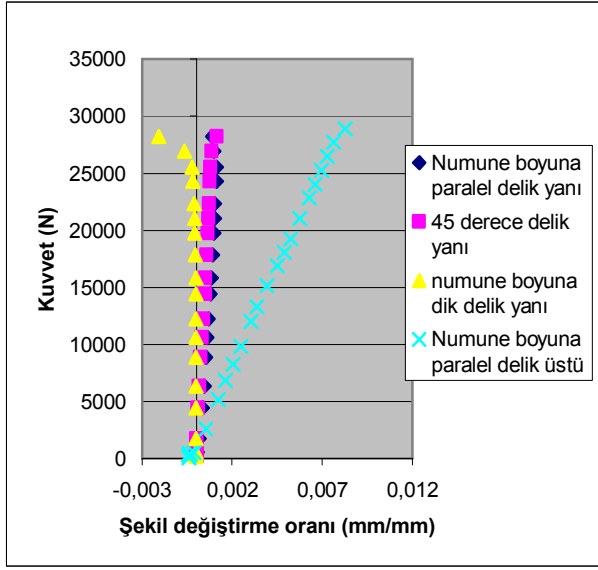

Şekil 7.9. Oda sıcaklığında strain gage –yük değişimi grafiği

Şekil 7.9’ da görülen şekil değiştirme oranı 1mm uzunlukta oluşan şekil değişimini ifade etmektedir.

Şekil 7.10. 50⁰ C sıcaklığında strain gage –yük değişimi grafiği

Şekil 7.11. 100⁰ C sıcaklığında strain gage –yük değişimi grafiği

grafikleri elde edilir. Grafiklerden görüldüğü üzere numunede deliğin sol tarafında x doğrultusunda çekme gerilimi sonucunda şekil değişimi oluşmaktadır. Grafikler yardımı ile o bölgedeki şekil değişimleri gözlenmektedir. Delik yanında numune boyuna dik bölgede boyda daralma gözlemlenmektedir. Diğer bölgelerde uzama görülmüştür.

8. ANSYS İLE ELASTO-PLASTİK GERİLME ANALİZİ

8.1. Sonlu Elemanlar Analizi

Sonlu elemanlar metodu, mühendislik problemlerinin çözümünde kullanılan sayısal bir metottur. Sonlu elemanlar metodu kullanılarak, örnek olarak bir yapıda kuvvet altında meydana gelen gerilme dağılımı, deformasyon vb. hesaplanabilir. Bu metod kullanılarak ayrıca ısı transferi, dinamik, titreşim analizi gibi analizler de yapılabilir. Sonlu elemanlar metodunda analiz edilen yapı belirli sayıda elemanlara bölünerek ağ oluşturulur. Her bir eleman birbirine düğüm noktaları ile bağlanır. Analiz sekline ve incelenen yapının geometrisine göre farklı eleman tipleri seçilebilir. Analiz sonucunda elde edilen gerilme, deplasman, sıcaklık, vb. bilgiler düğüm noktalarına aittir. Düğüm noktalarındaki bu bilgilerin ortalamaları alınarak elemana ait bilgiler elde edilir.

Bölüm 2 de belirtilen şekil değiştirme bağıntılarından düzlemsel ortotropik gerilme hali için;

$$\begin{bmatrix} \varepsilon_1 \\ \varepsilon_2 \\ \gamma_{12} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} S_{11} & S_{12} & 0 \\ S_{12} & S_{22} & 0 \\ 0 & 0 & S_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \sigma_1 \\ \sigma_2 \\ \tau_{12} \end{bmatrix} \quad (8.1)$$

şeklinde yazılabilir. Eş 8.1' deki uygunluk matrisinin elemanları,

$$\begin{aligned} S_{11} &= \frac{1}{E_1} \\ S_{12} &= -\frac{\nu_{21}}{E_1} = -\frac{\nu_{12}}{E_1} \\ S_{22} &= \frac{1}{E_2} \\ S_{66} &= \frac{1}{G_{12}} \end{aligned} \quad (8.2)$$

şeklindedir. Eş. 8.1' de belirtilen şekil değiştirme-gerilme bağıntısı, gerilme-şekil değiştirme bağıntısı olarak yazıldığında,

$$\begin{bmatrix} \sigma_1 \\ \sigma_2 \\ \tau_{12} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} Q_{11} & Q_{12} & 0 \\ Q_{12} & Q_{22} & 0 \\ 0 & 0 & Q_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varepsilon_1 \\ \varepsilon_2 \\ \gamma_{12} \end{bmatrix} \quad (8.3)$$

elde edilir. Eş. 8.3' daki Q_{ij} matrisi indirgenmiş elastisite matrisi olarak tanımlanır ve bu matrisin elemanları,

$$Q_{11} = \frac{E_1}{1 - \nu_{21}\nu_{12}} \quad Q_{22} = \frac{E_2}{1 - \nu_{21}\nu_{12}} \quad Q_{21} = \frac{\nu_{12}E_2}{1 - \nu_{21}\nu_{12}} \quad Q_{66} = G_{12} \quad (8.4)$$

Şekil değiştirme-deplasman bağıntısı ise,

$$\begin{pmatrix} \varepsilon_x \\ \varepsilon_y \\ \gamma_{xy} \end{pmatrix} = \begin{bmatrix} \frac{\partial}{\partial x} & 0 \\ 0 & \frac{\partial}{\partial y} \\ \frac{\partial}{\partial y} & \frac{\partial}{\partial x} \end{bmatrix} \begin{Bmatrix} u \\ v \end{Bmatrix} \quad (8.5)$$

şeklinde ifade edilir. Burada u ve v sırasıyla x ve y yönündeki deplasmanı ifade eder. buradaki eşitlik kısaca ;

$$[\varepsilon] = [D][\delta] \quad (8.6)$$

şeklinde tanımlanabilir.

Minimum potansiyel enerji teorisine göre, elastik bir cismin potansiyel enerjisi,

$$\Pi = U - W \quad (8.7)$$

şeklinde tanımlanır. Burada U ; şekil değiştirme enerjisini, W ise dış kuvvetlerin cisim üzerinde yapmış olduğu işi tanımlamaktadır. Minimum potansiyel enerji teorisine göre bir cismin dengede olabilmesi için potansiyel enerjisinin minimum olması gerekir. O halde,

$$\delta\Pi = \delta U - \delta W = 0 \quad (8.8)$$

olmalıdır. buradan şekil değiştirme ifadesi şu şekilde elde edilir.

$$U = \frac{1}{2} \int_V [\varepsilon]^T \{\sigma\} dV = \frac{1}{2} \int_V [\varepsilon]^T [Q] [\varepsilon] dV \quad (8.9)$$

Bir cisme dışarıdan etkiyen yükler üç ana grupta toplanabilir. Bunlar; yayılı yükler (basınç vb.), cisim kuvvetleri ve noktasal yüklerdir. Dış yüklemelerin cisim üzerinde yapmış oldukları iş şu şekilde ifade edilebilir:

$$W = \int_V [\delta]^T [b] dV - \int_{S_1} [\delta]^T [T] dS_1 + \sum_{i=1}^I [\delta_i]^T [P_i] \quad (8.10)$$

Deplasman vektörü, şekil fonksiyonu cinsinden şu şekilde ifade edilmektedir:

$$[\delta] = \begin{bmatrix} u(x, y, z) \\ v(x, y, z) \\ w(x, y, z) \end{bmatrix} = [N] \{q\} \quad (8.11)$$

şekil değiştirme vektörü, düğüm noktalarının yer değiştirmesine $\{q\}$ bağlı olarak şu şekilde gösterilebilir:

$$[\varepsilon] = [d][N]\{q\} = [B]\{q\} \quad (8.12)$$

Gerilme vektörünün düğüm noktalarının fonksiyonu olarak gösterimi ise;

$$[\sigma] = [D]\{[\varepsilon] - [\varepsilon_0]\} = [D][B]\{q\} - [D]\{\varepsilon_0\} \quad (8.13)$$

Burada;

$$\varepsilon_0 = [\alpha \Delta T, \alpha \Delta T, 0]^T \quad (8.14)$$

α ; ısı genleşme katsayısı, ΔT ; sıcaklık farkıdır.

Bu durumda bir elemana ait şekil değiştirme enerjisi aşağıdaki gibi elde edilir:

$$\begin{aligned} \Pi^e = & \frac{1}{2} \int_{V^e} \{q\}^T [B]^T [D][B] \{q\} dV - \int_{V^e} \{q\}^T [B]^T [D][\varepsilon_0] dV \\ & - \int_{V^e} \{q\}^T [N]^T \{b\} dV - \int_{S^e} \{q\}^T [N]^T \{T\} dS_1 \end{aligned} \quad (8.15)$$

Yapıya ait toplam potansiyel enerji, her bir elemanın enerjisinin toplamıdır.

$$\Pi = \sum_{e=1}^E \Pi^e - \{Q\}^T \{F_c\} \quad (8.16)$$

Burada, $\{Q\}$, yapının yer değiştirme vektörü tanımlamaktadır.

$$\begin{aligned} \Pi^e = & \frac{1}{2} \{Q\}^T \sum_{e=1}^E \left[\int_V [B]^T [D][B] dV \right] [Q] \\ & - \{Q\}^T \sum_{e=1}^E \left\{ \int_V [B]^T [D][\varepsilon_0] dV + \int_V [N]^T \{b\} dV + \int_V [N]^T [D][T] dS \right\} - \{Q\}^T \{F_c\} \end{aligned} \quad (8.17)$$

Minimum potansiyel enerji teorisi yukarıda ifade edilen eşitliklerden sonra kısaca şu şekilde de ifade edilebilir:

$$\frac{\partial \Pi}{\partial \{Q\}} = \{0\} \quad (8.18)$$

Buradan,

$$[K]\{Q\} = \{F\} \quad (8.19)$$

eşitliği elde edilir. Bu eşitlik kullanılarak elemanların düğüm noktalarındaki deplasman değerleri ve reaksiyon kuvvetler elde edilir. İki boyutlu, üç düğüm noktasına sahip üçgen eleman için sekil fonksiyonu aşağıda belirtildiği gibidir. u, v deplasmanlarının eleman içerisinde lineer fonksiyon oldukları varsayımı ile şöyle ifade edilebilir:

$$u = b_1 + b_2x + b_3y, \quad v = b_4 + b_5x + b_6y$$

$$b_i (i = 1, 2, \dots, 6)$$

$$u_1 = b_1 + b_2x_1 + b_3y_1$$

$$u_2 = b_1 + b_2x_2 + b_3y_2$$

$$u_3 = b_1 + b_2x_3 + b_3y_3$$

$$v_1 = b_4 + b_5x_1 + b_6y_1$$

$$v_2 = b_4 + b_5x_2 + b_6y_2$$

$$v_3 = b_4 + b_5x_3 + b_6y_3 \quad (8.20)$$

Yukarıda tanımlanan eşitlikler yeniden düzenlenerek aşağıdaki eşitlik elde edilir.

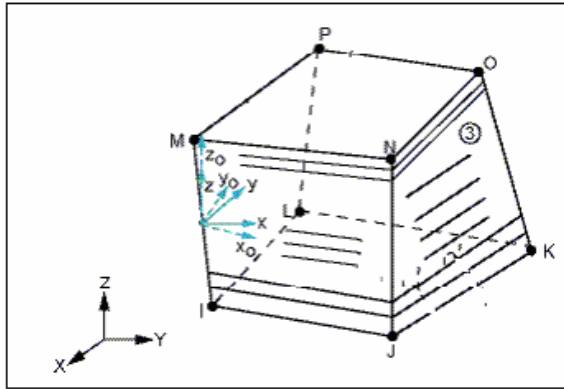
$$\begin{bmatrix} \varepsilon_x \\ \varepsilon_y \\ \gamma_{xy} \end{bmatrix} = [B]\{q\} = \frac{1}{2A} \begin{bmatrix} y_{23} & 0 & y_{31} & 0 & y_{12} & 0 \\ 0 & x_{32} & 0 & x_{13} & 0 & x_{21} \\ x_{32} & y_{23} & x_{13} & y_{31} & x_{21} & y_{12} \end{bmatrix} \begin{Bmatrix} u_1 \\ v_1 \\ u_2 \\ v_2 \\ u_3 \\ v_3 \end{Bmatrix} \quad (8.21)$$

Burada A üçgen elemanın alanıdır. buradaki matris ana matriste yerine konulup çözüldüğünde üçgenin köşelerindeki (düğüm noktaları) şekil değişimi bulunur. [29]

8.2. ANSYS İle Modelleme

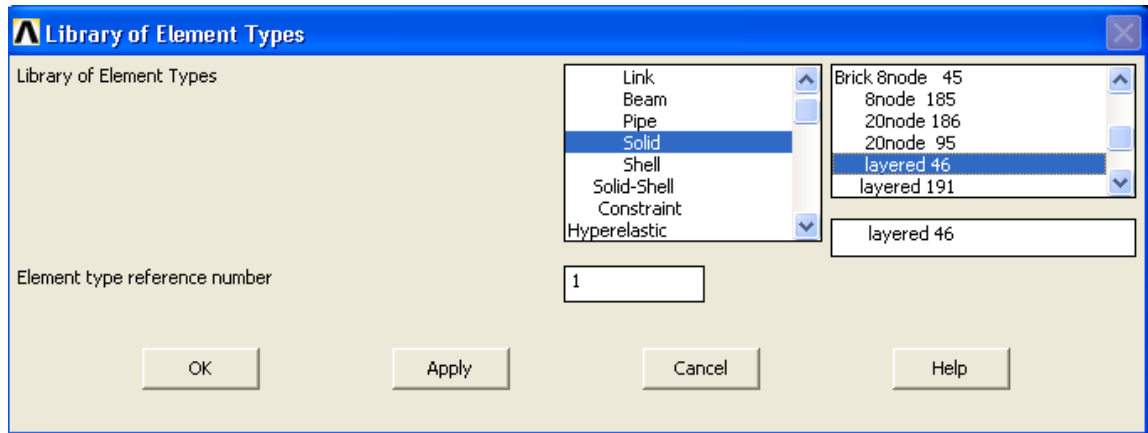
Araştırmada ANSYS v10.0 kullanılmıştır. ANSYS programı modellenen malzemenin üzerinde mesh denen bu üçgenlerden oluşturarak bu üçgenlerdeki düğüm noktalarına gelen kuvvetleri çok uzun hesaplamalar gereken yerlerde hesaplamaları yaparak hem zaman kazandırmakta hem de çok karmaşık modellemelere olanak sağlamaktadır.

Yapılacak modellemede eleman olarak tabakalı malzemeler için olan layered solid 46 eleman türü seçilmiştir. SOLID 46 elemanı, 8 düğüm noktasına sahip olup, tabakalı malzemelerin modellenmesinde kullanılmaktadır. 250'ye kadar tabaka bir eleman içinde modellenebilir. Elemanın her bir düğüm noktasının 3 serbestlik derecesi vardır. Bunlar; x,y, ve z eksenlerindeki doğrusal harekettir. Her tabakadaki gerilme ve sekil değiştirme değerleri hesaplanabilir.

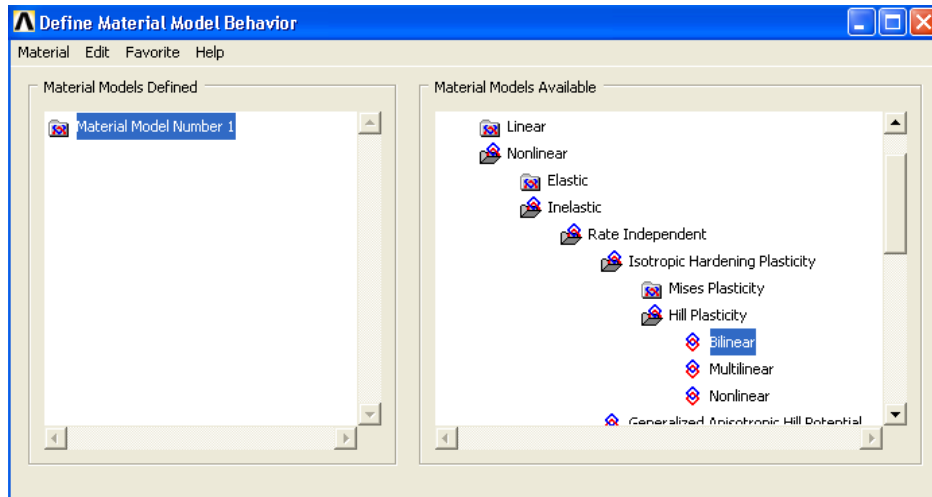
Şekil 8.1 Solid 46 nın görünümü

ANSYS'te eleman seçimi ;

Şekil 8.2: Solid 46 eleman tipinin seçilmesi

Eleman tipi seçildikten sonra malzemenin özelliklerinin girilmesi gerekmektedir. Özelliklerin girilmesi için de malzemenin hangi çözüm yöntemiyle işleneceği belirtilir. Çalışmada Hill bilinear isotropik nonlinear ve linear ortotropik yöntemleri kullanılmıştır. Ayrıca sıcaklık için sıcaklık katsayıları da girilmiştir.

Şekil 8.3. Hill Plastisite çözümünün seçilmesi

Thermal Expansion Secant Coefficient for Material Number 1

Reference temperature

T1	
Temperatures	____
ALPX	0.14e-6
ALPY	8.44e-6
ALPZ	0.14e-6

Add Temperature Delete Temperature Graph

OK Cancel Help

Şekil 8.4. Isıl genleşme katsayılarının girilmesi

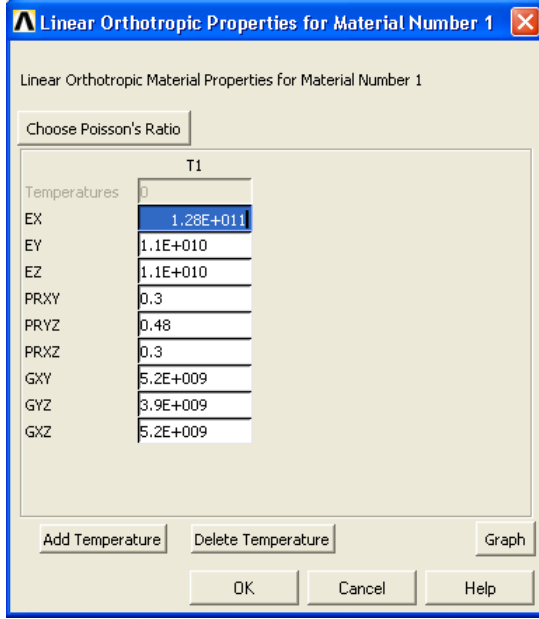
Real Constant Set Number 1, for SOLID46

Layer number	Mat no., X-axis rotation, layer thk	MAT	THETA	TK
Layer number 1	1 0 0.182	1	0	0.182
Layer number 2	1 0 0.182	1	0	0.182
Layer number 3	1 45 0.182	1	45	0.182
Layer number 4	1 0 0.182	1	0	0.182
Layer number 5	1 0 0.182	1	0	0.182
Layer number 6	1 -45 0.182	1	-45	0.182
Layer number 7	1 90 0.182	1	90	0.182
Layer number 8	1 90 0.182	1	90	0.182
Layer number 9	1 90 0.182	1	90	0.182
Layer number 10	1 90 0.182	1	90	0.182

Press [OK] for next 6 layers

OK Cancel Help

Şekil 8.5. solid 46' ya göre tabaka sayısı, tabaka kalınlığı ve oryantasyon açılarının girilmesi

Linear Orthotropic Material Properties for Material Number 1

Choose Poisson's Ratio

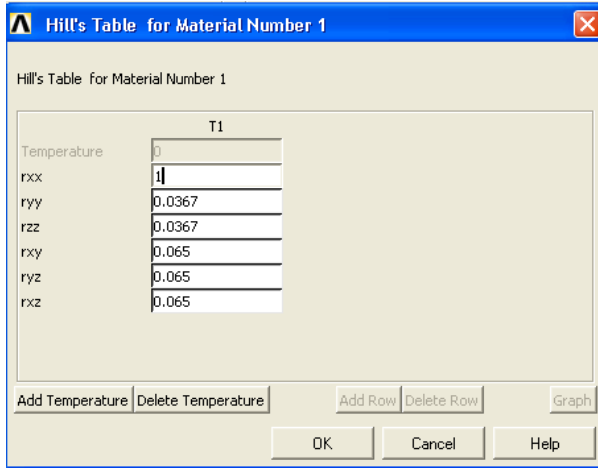
Temperatures: 0

	T1
EX	1.28E+011
EY	1.1E+010
EZ	1.1E+010
PRXY	0.3
PRYZ	0.48
PRXZ	0.3
GXY	5.2E+009
GYZ	3.9E+009
GXZ	5.2E+009

Add Temperature Delete Temperature Graph

OK Cancel Help

Şekil 8.6. Malzemenin mekanik özelliklerinin girilmesi

Hill's Table for Material Number 1

Temperature: 0

	T1
rxx	1
ryy	0.0367
rzz	0.0367
rxz	0.065
ryz	0.065
rxz	0.065

Add Temperature Delete Temperature Add Row Delete Row Graph

OK Cancel Help

Şekil 8.7. Hill sabitlerinin girilmesi

Hill tablosunu oluştururken X, Y ve Z yönündeki tabaka akma mukavemeti değerleri kullanılır bunlar modellenen malzeme için; X=2207 Mpa, Y= 81 Mpa, Z= 144 Mpa ve r değerleri;

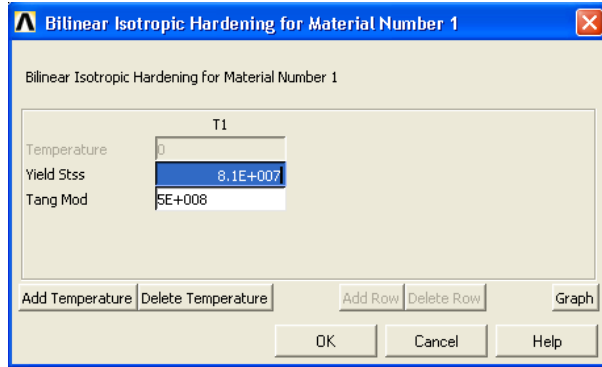
$$r_{xx} = X/X = 1$$

$$r_{yy} = Y/X = 0,0367$$

$$r_{zz} = Y/X = 0,0367$$

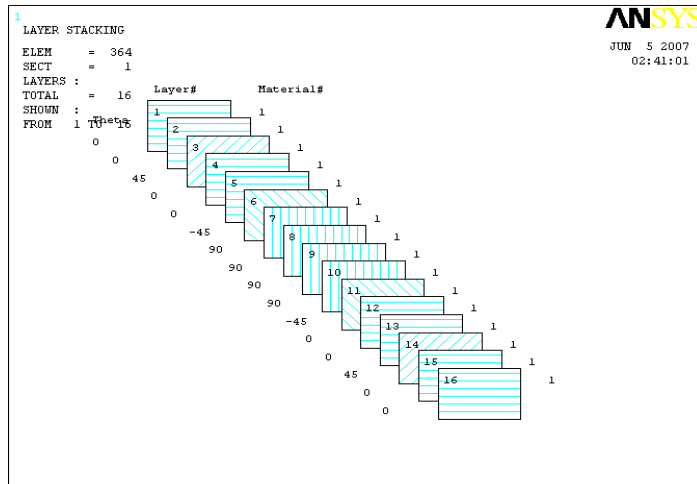
$r_{xy} = r_{xz} = r_{yz} = Z/X = 0,065$ şeklinde hesaplanır.

Son olarak da bilinear izotropik malzeme özellikleri girilir bunlar da, Yield stres; 81 Mpa ve tanjant modülü 500 Mpa olarak seçilir.

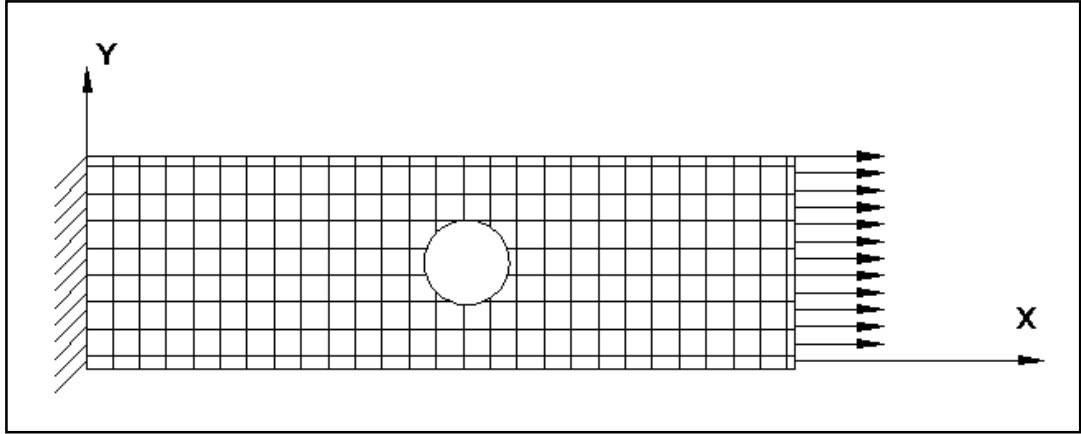
Şekil 8.8. Bilinear izotropik değerlerinin girilmesi

Kompozit malzemenin oryantasyon açıları ve tabakalar şekilde görüldüğü gibi dizilmektedir.

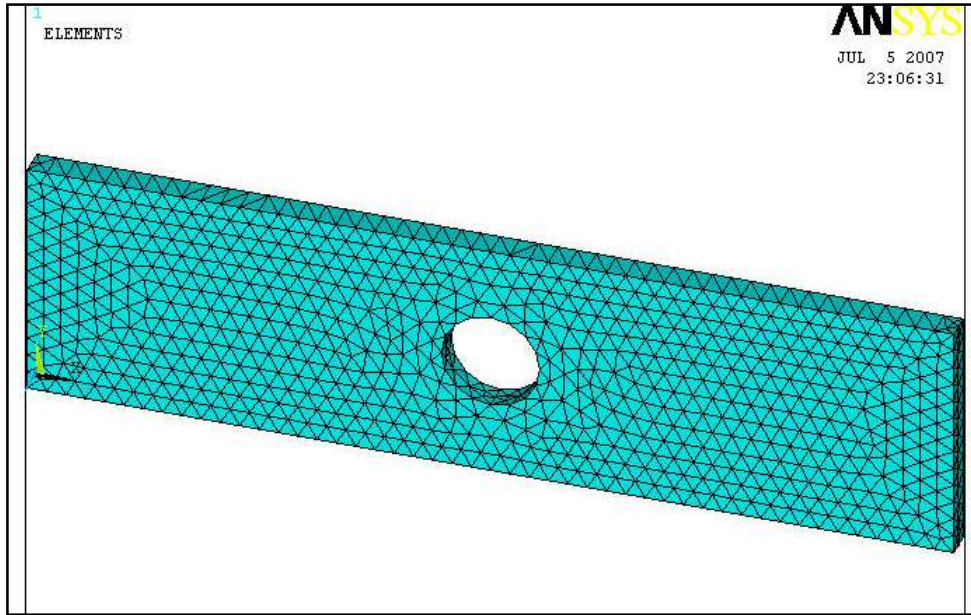

Şekil 8.9: Oryantasyon açıları ve tabakaların dizilimi

Malzeme özellikleri ve eleman türleri belirlendikten sonra modelin şekli oluşturulur ve sınır şartları belirlenir. Aşağıdaki şekilde sınır şartları gösterilmiştir. Oluşturulan bu şartlar deney ortamı göz önünde tutularak tasarlanmıştır.

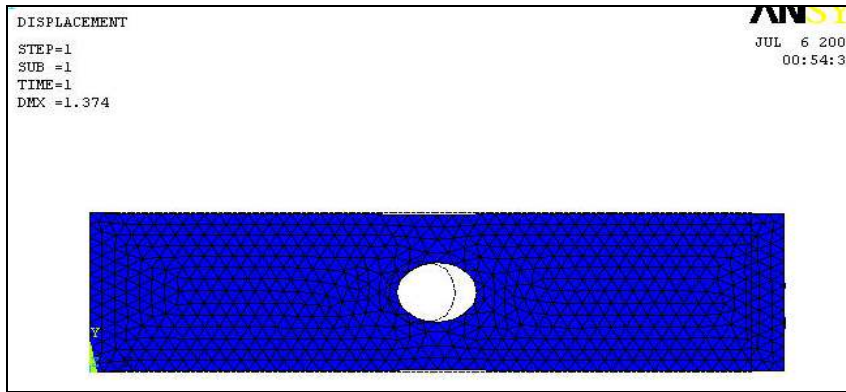
Şekil 8.10. Sınır şartları

Şekil 8.11. Modelin elemanlara ayrılması

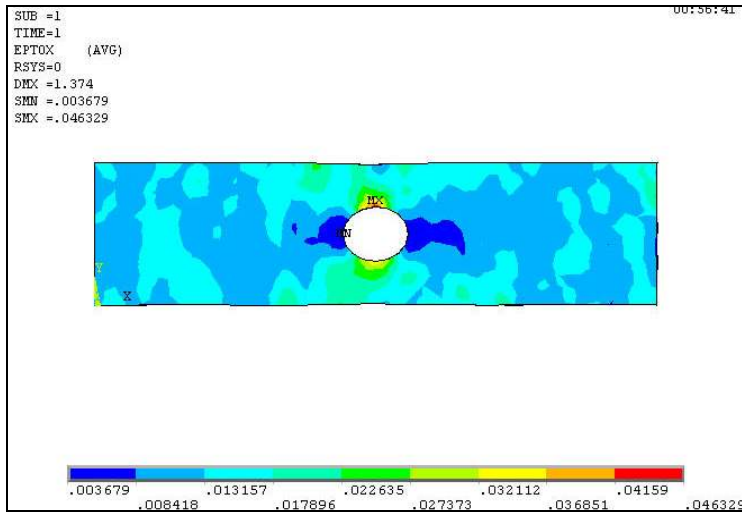
Yapılacak incelemede deneylerde elde edilen maksimum gerilme değerleri ve bu değerlerdeki sıcaklıklar kullanılmaktadır. Buna göre malzemede 100° C’da 29400 N, 50° C’da 30883 N ve 25° C’da 27170 N yük uygulanarak 3 farklı üç farklı sıcaklıkta, numune uzunluğu en uzun çene boyu olan 94 mm alınarak çekme gerilmesi altında incelenmiştir.

Kuvvet doğrultusuna x ve ona dik doğrultuya y dersek, 25° C’da x yönünde 27170 N yük altında malzemenin deformasyonu;

Şekil 8.12. 25°C’da 27170 N yük altında deformasyonu ve yük uygulanmadan önceki halinin karşılaştırılması

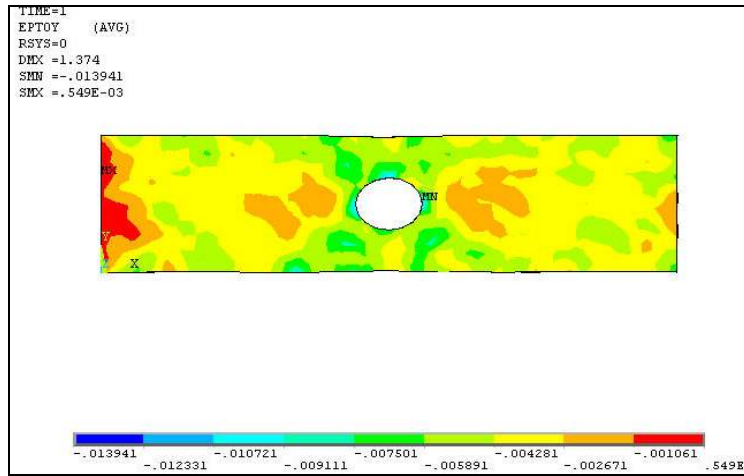
Strain gagelerdeki şekil değişimini görmek için malzemenin x doğrultusundaki şekil değişimi;

Şekil 8.13. 25°C’ da x doğrultusundaki şekil değişimi

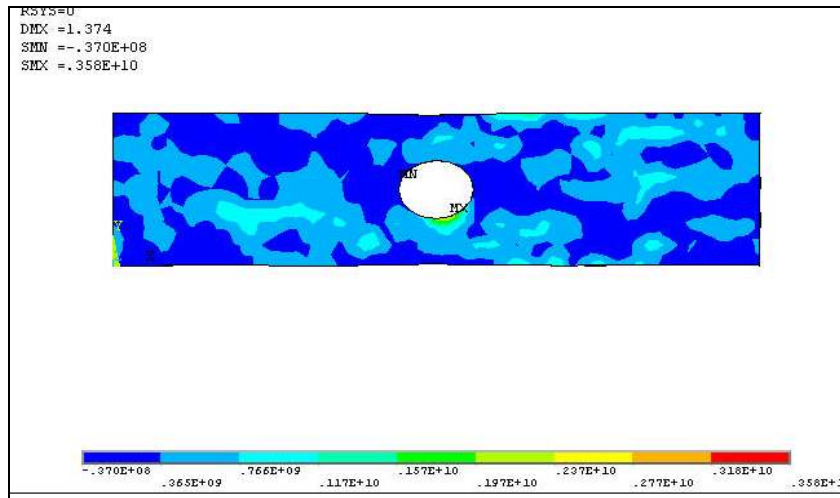
Burada maksimum birim şekil değişimi deliğin üst ve alt kenarlarında oluşmuştur. Buradaki “MN” ve “MX” işaretleri malzeme üzerindeki sırasıyla minimum ve maksimum değerlerin bulunduğu noktaları göstermektedir (Bu değerler mutlak değer olarak hesaplanmamıştır).

Y yönündeki şekil değişimi;

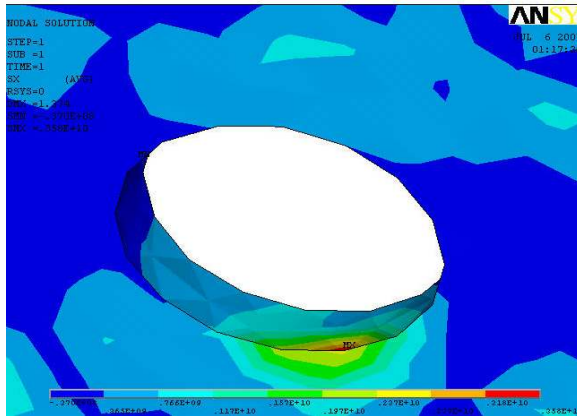
Şekil 8.14 . 25°C’ da 27170 N yük altında y doğrultusundaki şekil değişimi

şeklinde görülür burada maksimum şekil değişimi parçanın alt kısmında görülmüştür. Deliğin yüzeyindeki maksimum gerilme ve şekil değişimlerinin meydana geldiği yerlerde malzemede akma ve kopma görülmektedir.

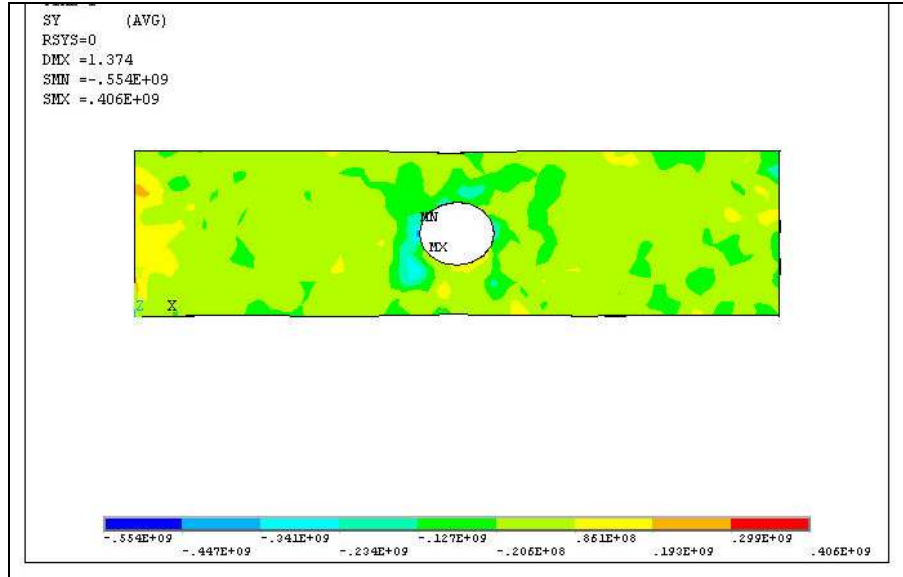

Şekil 8.15. 25°C’ da 27170 N yük altında x doğrultusundaki gerilim dağılımı (Altındaki renkler, o renkteki bölgelere ait Pa olarak gerilme değerlerini göstermektedir).

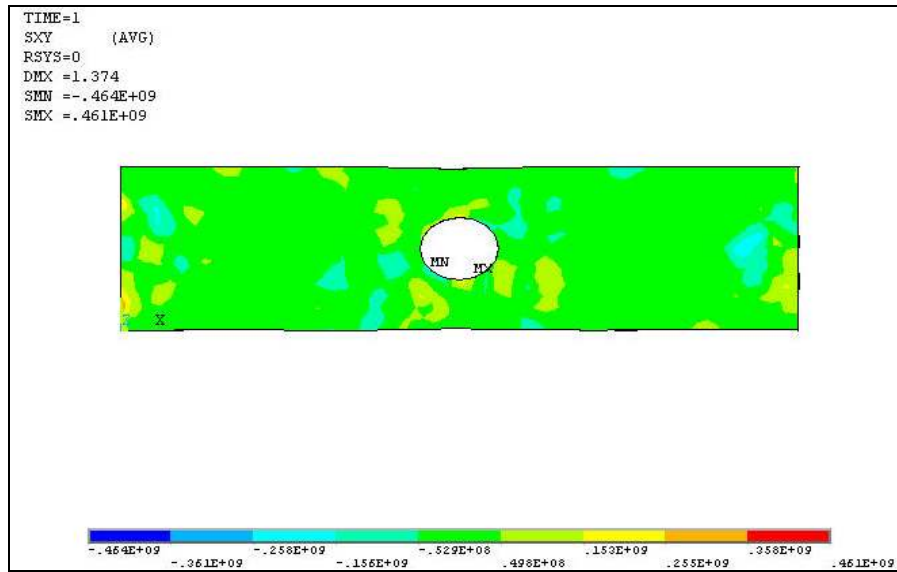
Malzemenin kopmaya başladığı nokta olarak tahmin edilen bölge şekil (8.15) de x doğrultusunda gerilme dağılımında görülmektedir.

Şekil 8.16. Delik kenarındaki 25°C’ da x doğrultusundaki oluşan maksimum gerilmenin gösterilişi

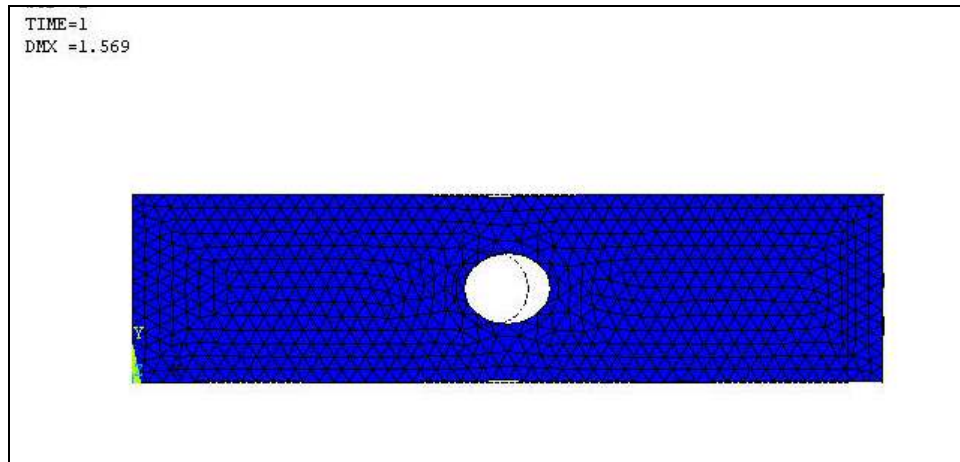

Şekil 8.17. 27170 N yük, 25°C’ da y doğrultusundaki gerilmeler

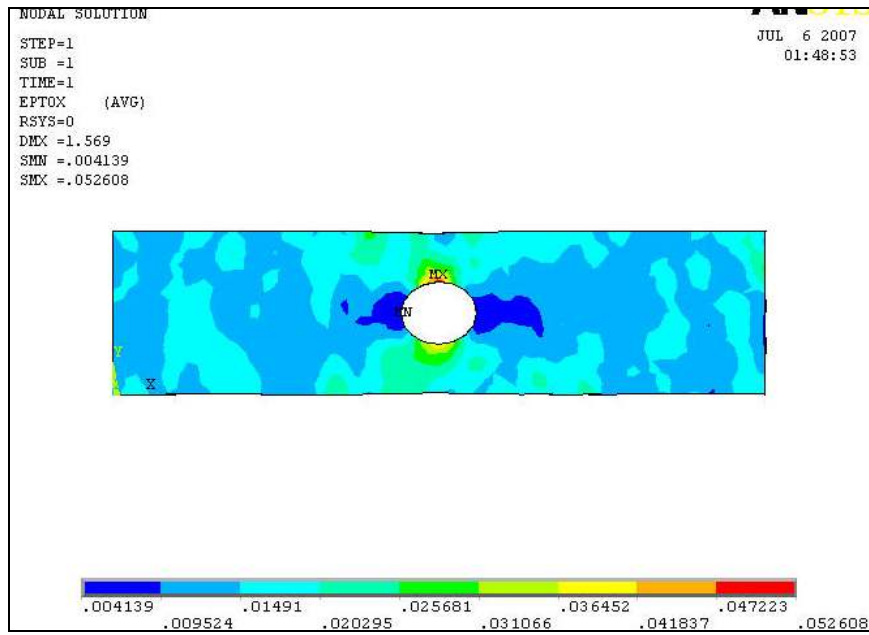

Şekil 8.18. 25°C’ da xy kayma gerilmesi. (mutlak maksimum gerilme malzemenin alt yüzeyinde meydana gelmiştir)

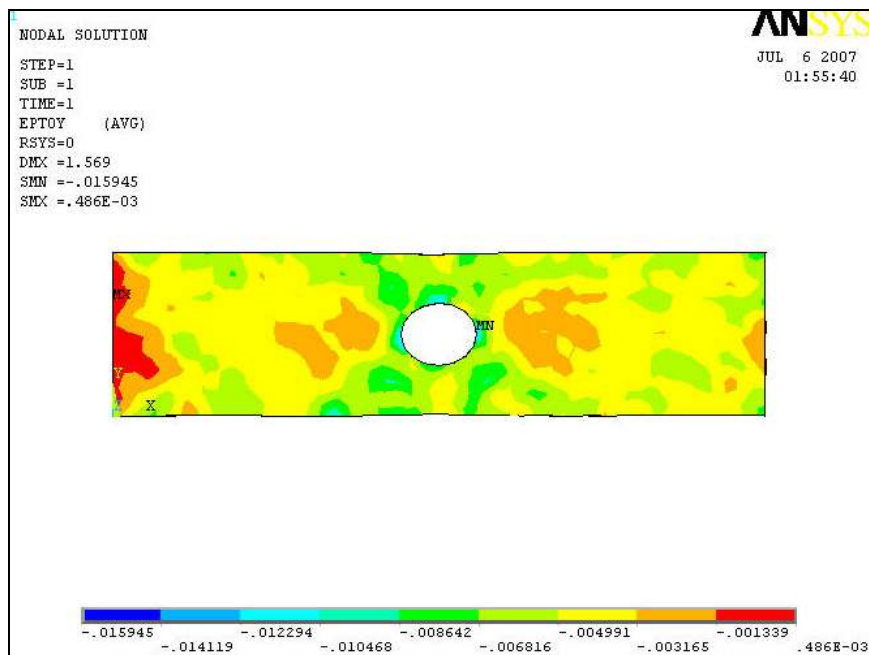
50°C’da 30883 N yük altında malzemenin deformasyonu;

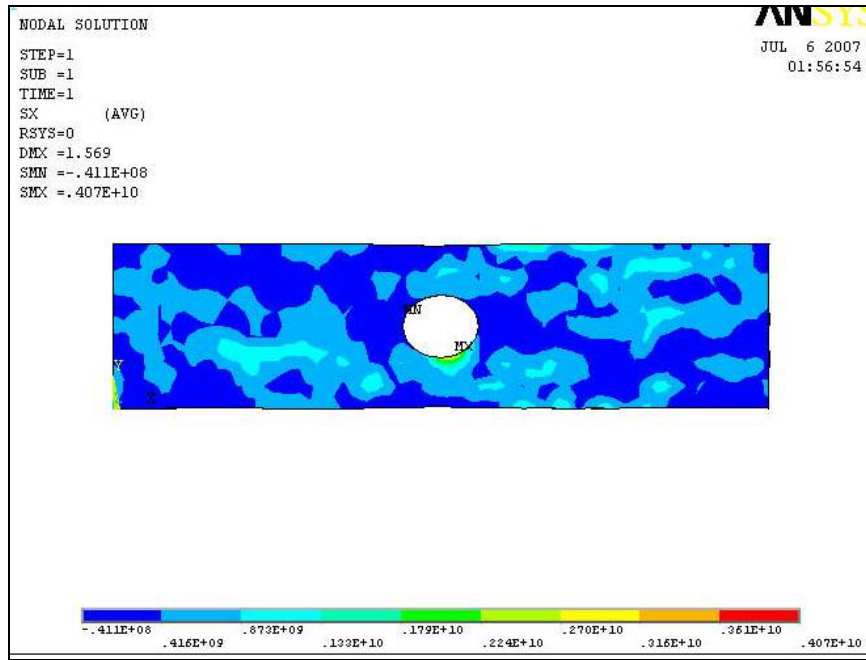
Şekil 8.19. 50°C’da 30883 N yük altında malzemenin deformasyonu

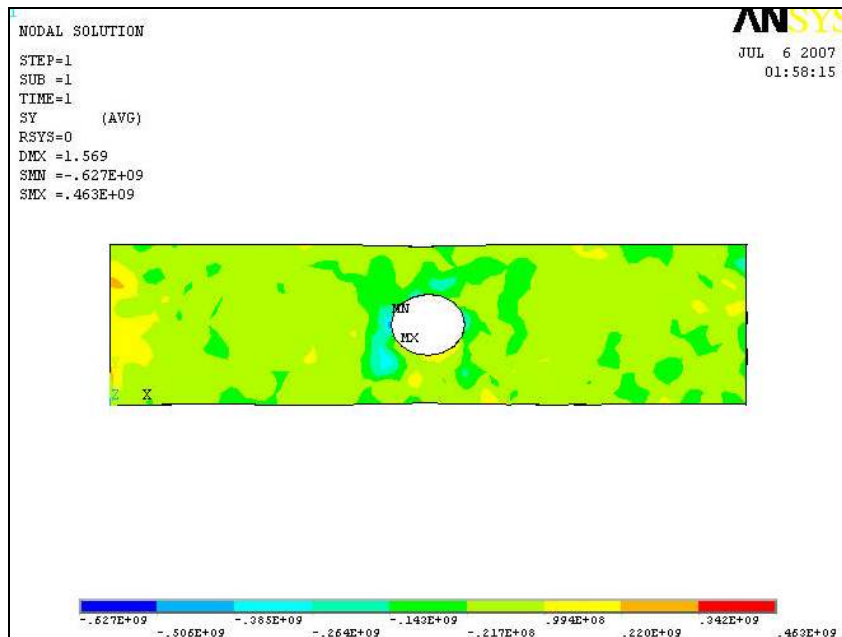
Şekil 8.20. 50°C'da 30883 N yük altında malzemenin x doğrultusundaki şekil değişimi

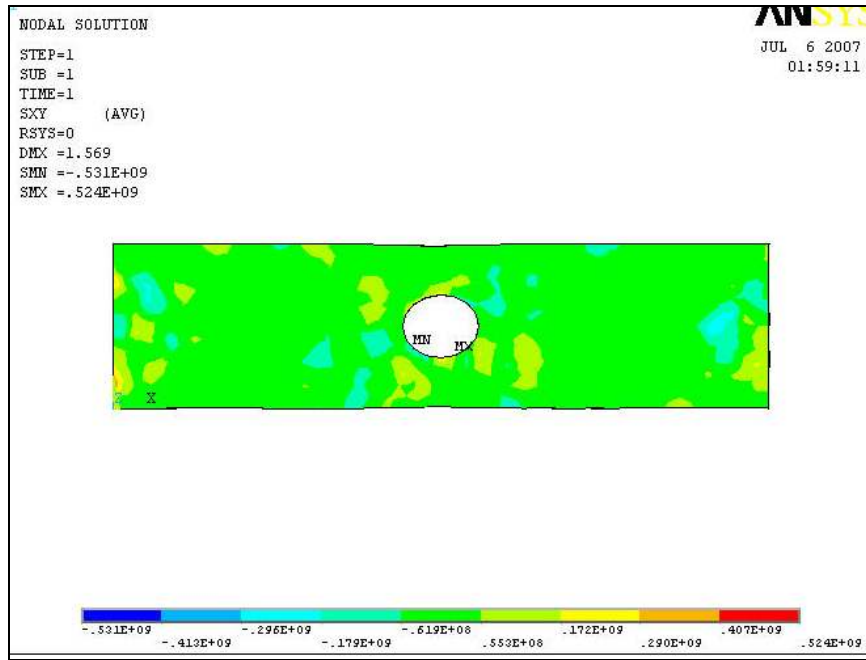
Şekil 8.21. 50°C'da 30883 N yük altında malzemenin y doğrultusundaki şekil değişimi

Şekil 8.22. 50°C’da 30883 N yük altında malzemenin x doğrultusundaki gerilmeler

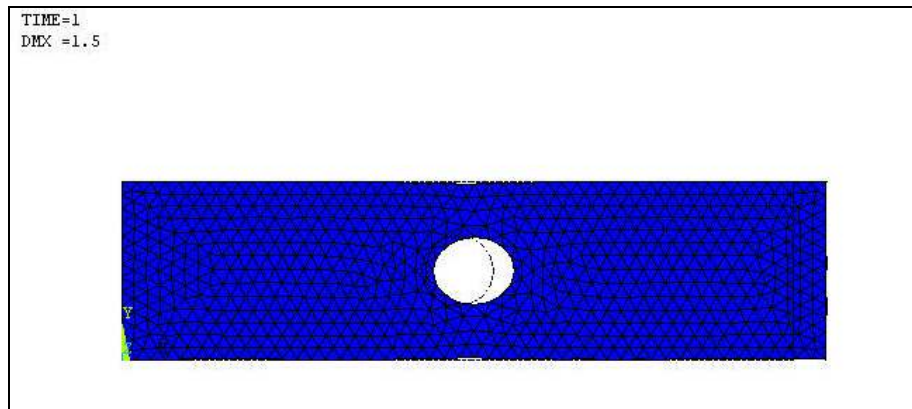

Şekil 8.23. 50°C’da 30883 N yük altında malzemenin y doğrultusundaki gerilmeler

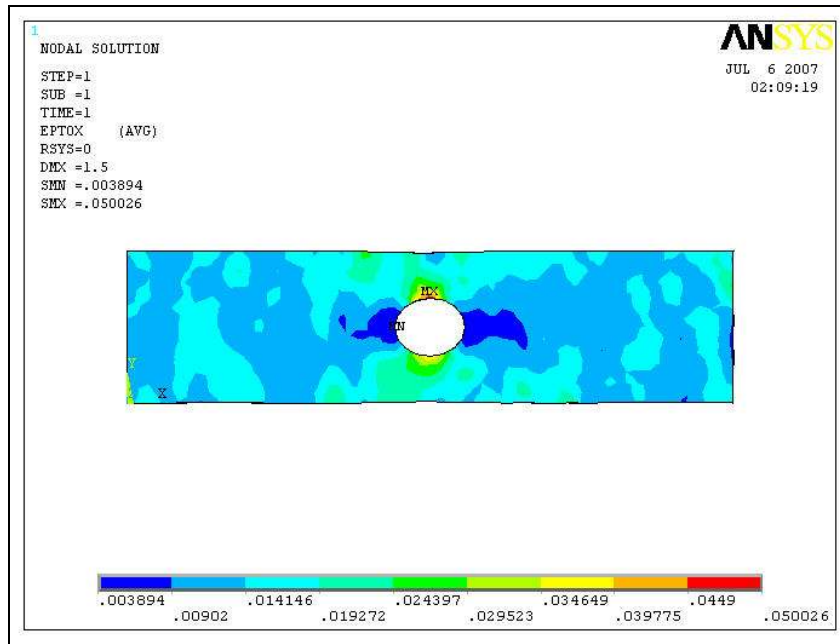

Şekil 8.24. 50°C’da 30883 N yük altında malzemenin xy doğrultusundaki kayma gerilmesi

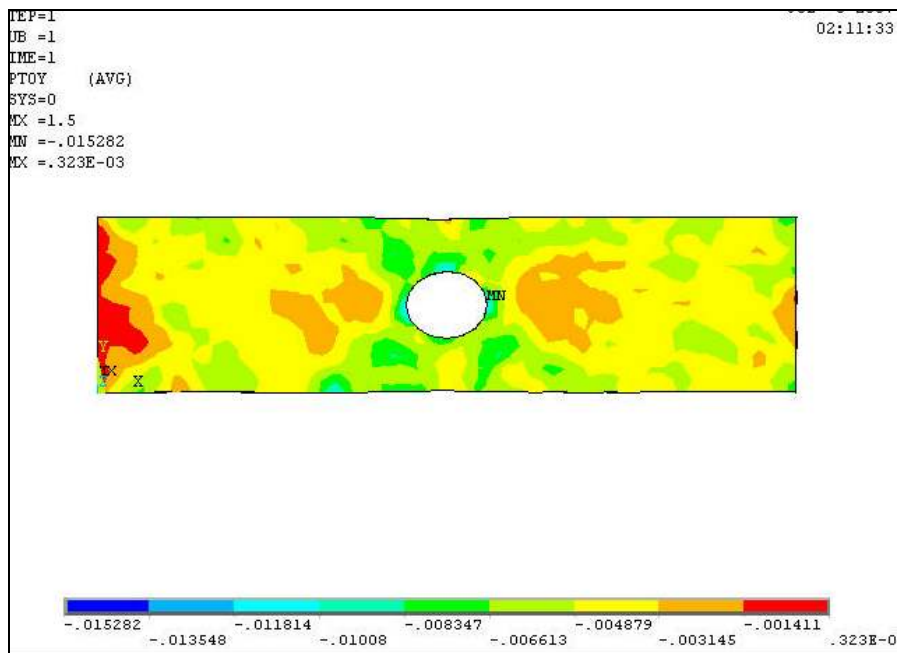
100°C’da 29400 N yük altında malzemenin deformasyonu

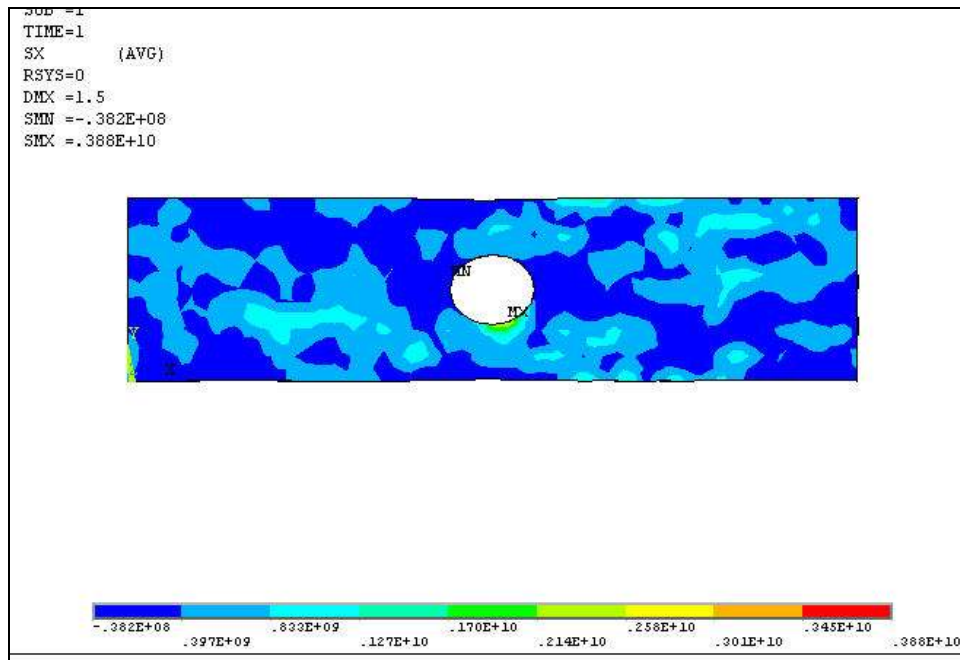
Şekil 8.25. 100°C’da 29400 N yük altında malzemenin deformasyonu

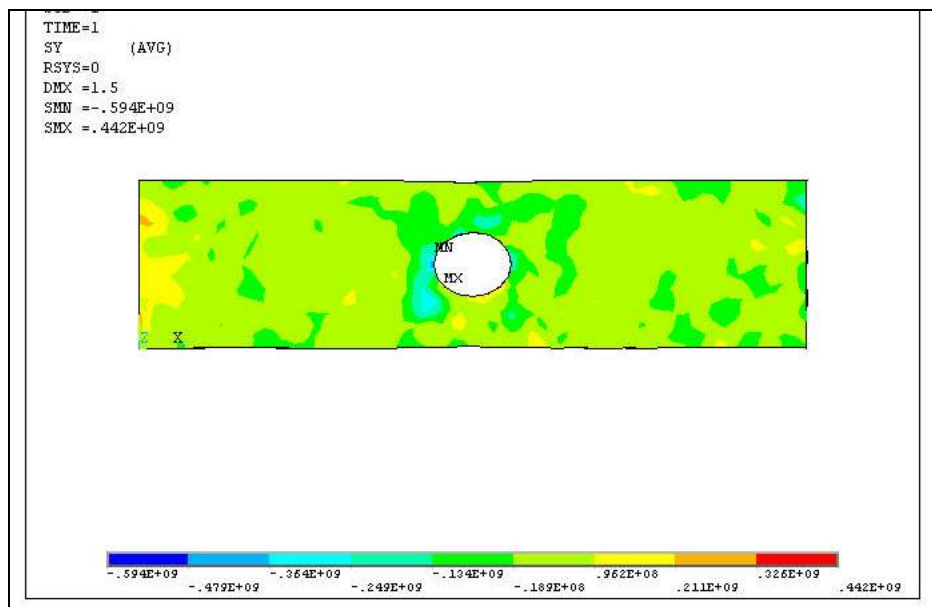
Şekil 8.26. 100°C'da 29400 N yük altında x doğrultusundaki şekil değişimleri

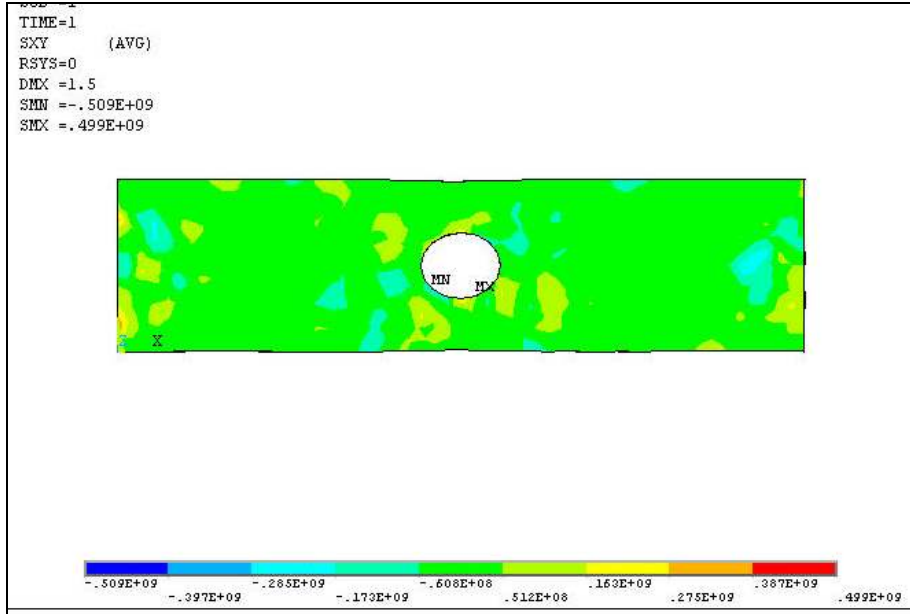
Şekil 8.27. 100°C'da 29400 N yük altında y doğrultusundaki şekil değişimleri

Şekil 8.28. 100°C’da 29400 N yük altında x doğrultusundaki gerilmeler

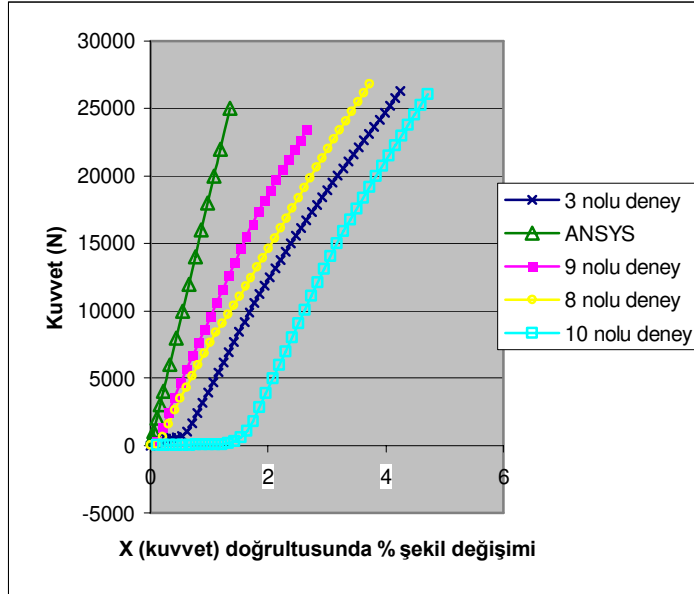
Şekil 8.29. 100°C’da 29400 N yük altında y doğrultusundaki gerilmeler

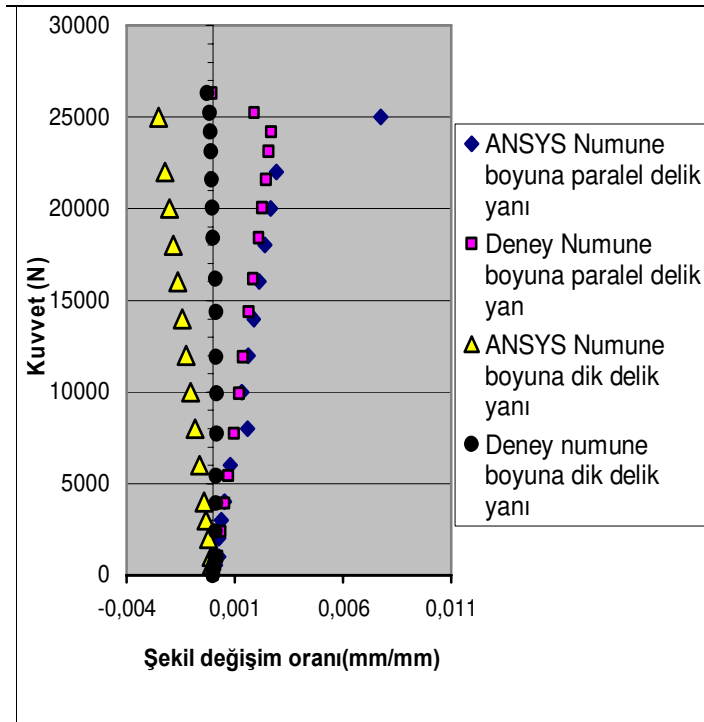
Şekil 8.30. 100°C’da 29400 N yük altında xy doğrultusundaki kayma gerilmeleri

8.3. DeneySEL Veriler İle ANSYS Elasto-Plastik Analiz Verilerinin Karşılaştırılması

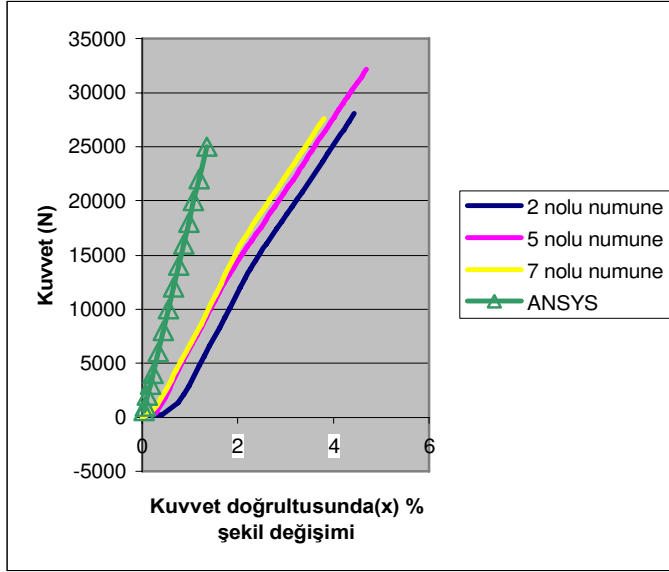
Ansyes ile deney ortamı modellenip 2kN artışla çekme yükü uygulanarak veriler değerlendirilip 550-25000 N arasında kuvvet-şekil değişimi ve strain gage şekil değişimi-kuvvet grafikleri ANSYS’ den elde edilen verilerle birlikte aşağıdaki şekilde grafikler oluşturulmuştur.

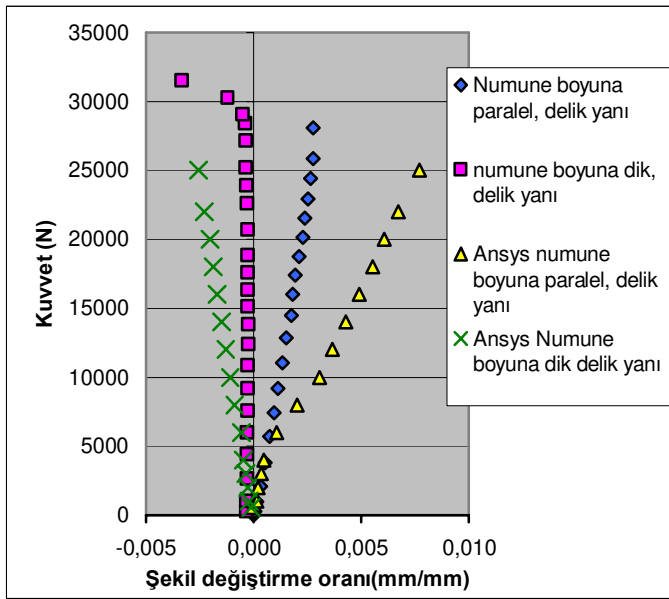
Şekil 8.31. Oda sıcaklığında yük-şekil değişimi grafiği

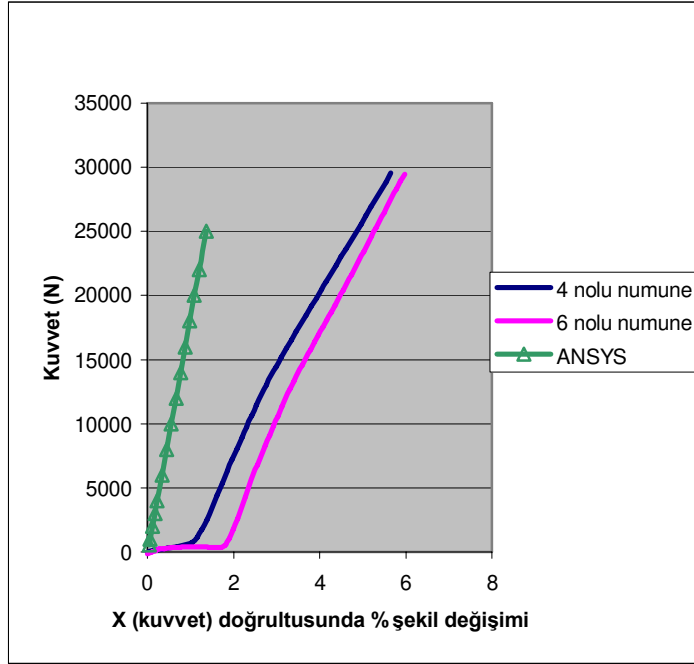
Şekil 8.32. Oda sıcaklığında strain gage –yük değişimi grafiği

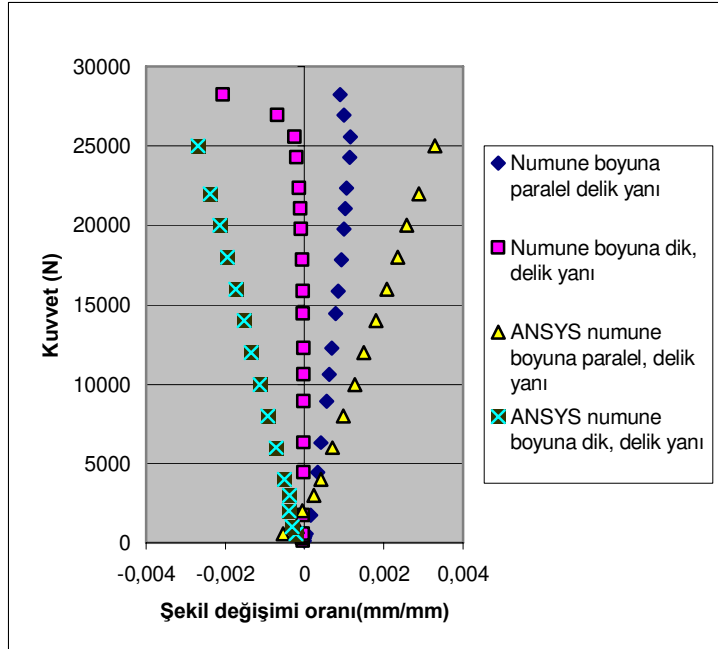
Şekil 8.33. 50⁰ C sıcaklığında yük-şekil değişimi grafiği

Şekil 8.34. 50⁰ C sıcaklığında strain gage –yük değişimi grafiği

Şekil 8.35. 100⁰ C sıcaklığında yük- şekil değişimi grafiği

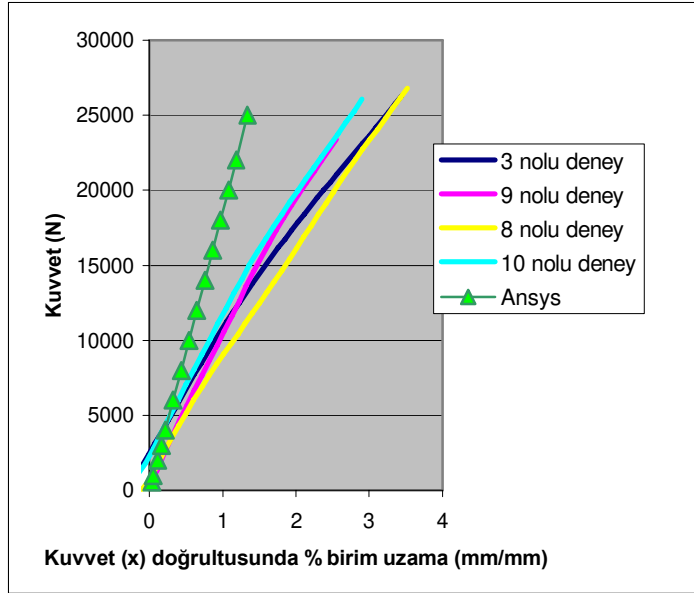

Şekil 8.36. 100⁰ C sıcaklığında strain gage –yük değişimi grafiği

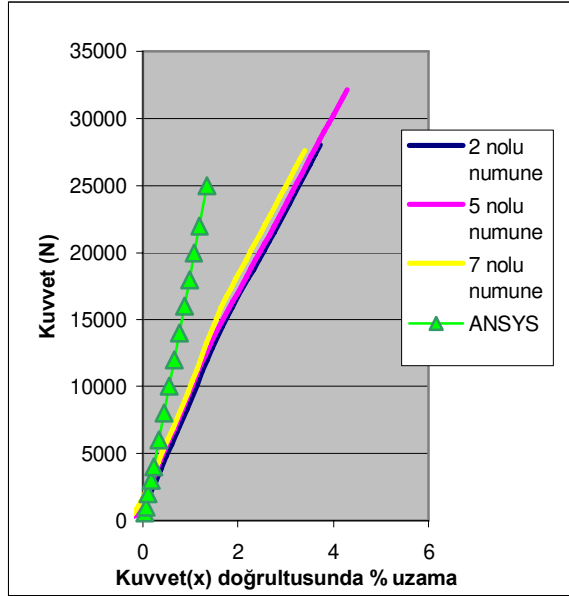
Strain gage verileri ile ANSYS programından alınan veriler benzerlik göstermektedir. ANSYS verileri doğrusal olarak yük artışıyla birlikte değişmektedir.

Deney verileri ise eğrisel bir değişim göstermektedir. ANSYS verileri mutlak değer olarak deney verilerinden daha fazladır.

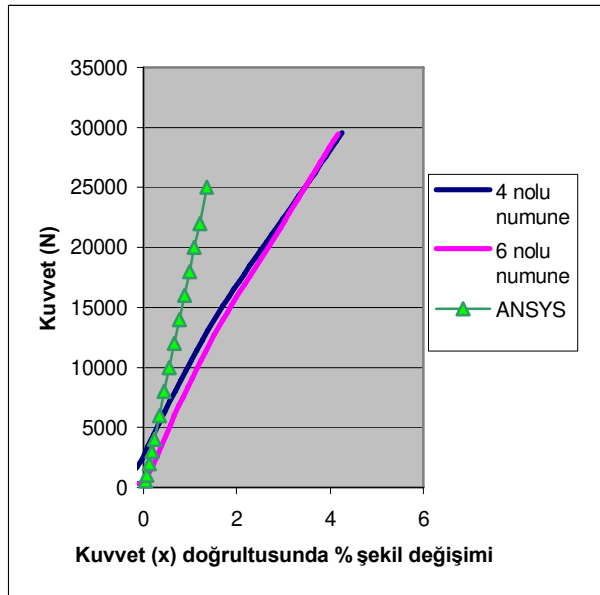
Malzemenin x yönündeki şekil değişim-yük diyagramlarında grafik çizgilerinde küçük kuvvet artışına rağmen yüksek şekil değişimi olduğu görülmüştür. Bu olayın çenelerin tam tutunamadığı için meydana geldiği tahmin edilmektedir. Daha iyi bir karşılaştırma için kayma şekil değişim miktarları göz önüne alınıp bütün değerlerden çıkarılırsa aşağıdaki grafikler elde edilir.

Şekil 8.37. Oda sıcaklığında çenelerden kaynaklanan kayma çıkarılmış yük- şekil değişimi grafiği

Şekil 8.38. 50⁰ C sıcaklığında çenelerden kaynaklanan kayma çıkarılmış yük- şekil değişimi grafiği

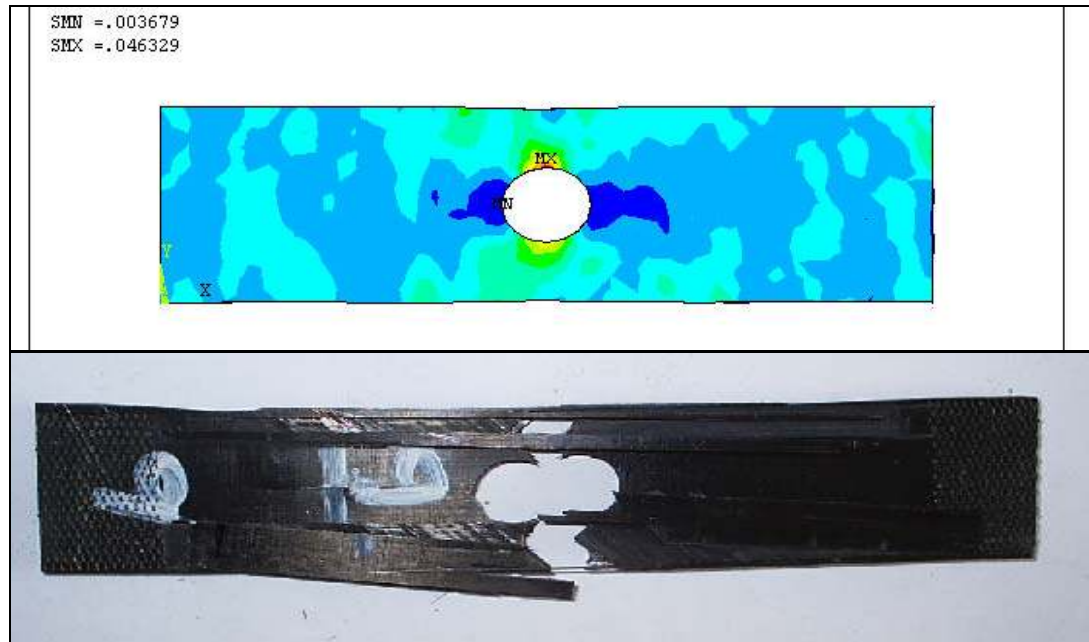
Şekil 8.39. 100⁰ C sıcaklığında çenelerden kaynaklanan kayma çıkarılmış yük-şekil değişimi grafiği

Yukarıdaki grafiklerden ANSYS ile deney verilerinin yakınlığı görülmektedir. ANSYS verileri deney verilerinden daha az gözükmekte ve de ANSYS ile elde edilen veriler yük artışıyla doğrusal bir artma göstermektedir. ANSYS verileri ile

deneysel veriler arasındaki farkın deney numunesinin meydana getiriliş sıcaklığının mukavemette önemli bir etkisi olduğu nedeniyle olduğu tahmin edilmektedir.

Çizelge 8.1. Maksimum yük altında şekil değişimlerinin karşılaştırılması

Çekme deneyinin yapıldığı sıcaklık	Maksimum yük altında şekil değişimi ortalaması (mm)		Maksimum yük altında % şekil değişimi ortalaması	
	Deney Verileri	ANSYS Verileri	Deney Verileri	ANSYS Verileri
100°C	2,987	2,173	4,173	1,595
50°C	3,259	2,253	3,970	1,699
25°C	3,378	2,016	3,350	2,016

Resim 8.1. Üst; ANSYS ile modelleme de maksimum yük altında oluşan x yönündeki şekil değişimi, Alt; çekme deneyi sonucunda kopmuş numune. ANSYS ile modellemede maksimum şekil değişimi olan noktada malzeme kopmuştur.

9. SONUÇ

Yapılan çalışmayı özetleyecek olursak, ortasında 10 mm delik bulunan AS4 8552 karbon fiber takviyeli kompozit teyp tipi malzeme üç farklı sıcaklıkta çekme deneyine tabii tutulmuştur ve deliğin kenarından strain gage ile şekil değiştirme verileri alınmıştır. Deney sonuçları grafiklerle gösterilmiştir. Ayrıca malzemenin ANSYS Hill yardımı ile çekme deneyinde elde edilen maksimum yük altında oluşan, malzemenin üzerindeki gerilmeler numune sayısı az olduğundan ve malzeme 130-150°C sıcaklığa kadar dayanabildiğinden üç sıcaklık ortamında incelenmiştir bunlar; 25°C(oda sıcaklığı), 50°C ve 100°C' dir. Malzeme üzerinde oluşan gerilmeler gösterilmiştir. Deney verileri ekler kısmında verilmiştir. Deneylerde kullanılan malzeme özel olarak üretildiğinden sınırlı sayıda deney yapılmak zorunda kalmıştır.

Odegard G. ,Kumosa M. (2000) tarafından tek yönlü karbon/PMR15 kompozit malzemenin oda sıcaklığında ve 316° C sıcaklığa kadar olan oda sıcaklığının üstündeki sıcaklıklarda eksensel çekme kuvveti sonucunda, malzemenin elastik ve plastik özelliklerinin sıcaklıkla değiştiği gözlemlenmiştir. Çalışma sonucunda polimer matrisin yumuşadığı ve kompozit malzemenin katılık değerlerinin düştüğü özellikle matrise bağlı sabitlerin düştüğü gözlemlenmiştir[6]. Tez çalışmasında yapılan deneylerde de kompozit malzemenin sıcaklık değişimi ile birlikte mukavemet değerlerinin değiştiği gözlemlenmiştir.

Deney verilerine göre oda sıcaklığında gerçekleştirilen deneylerde ortasında delik bulunan numune dayanımı en düşük çıkmıştır, dayanım 50°C de artmış, ve 100°C de düşmüştür bunun sonucunda malzemenin sıcaklık değişimi ile birlikte dayanımının değiştiği belirlenmiştir.

Deneylerde elde edilen ve ANSYS ten elde edilen kuvvetin etki ettiği x eksenini doğrultusunda % şekil değiştirme miktarı deneysel verilerden düşük çıkmıştır. Bunun nedeninin, çenelerin malzemeyi tam olarak sıkıştırmadan önce bir miktar uzamanın meydana gelmiş olması ve yüzey tabakalarının yeterli basma kuvveti olmadan önce

bir miktar kayarak şekil değişimini etkilemesi olarak tahmin edilmektedir. ANSYS ile yapılan analizde x yönünde maksimum şekil değişiminin görüldüğü nokta kompozit malzemenin kopmaya başladığı noktalar olarak belirlenmiştir. Bunu da çekme deneyi sonucunda numunelerde oluşan hasarlar ile karşılaştırdığımızda benzerlik gösterdiği görülmektedir. Ayrıca malzemenin yük-şekil değişimi grafikleri ANSYS sonuçları ile karşılaştırıldığında grafiklerin artma oranları birbiri ile benzerlik göstermektedir. Böylelikle kompozit malzemelerin kopmaya hangi noktadan başlayabileceği yüksek olasılıkla tespit edilebilir. Yapılan çalışmada ANSYS sonlu elemanlar yönteminin ve deney verilerinin karşılaştırılması sonucunda hassasiyet gerektiren uygulamalarda deney verilerinin gerekli olduğu ancak çok karmaşık yapılarda ANSYS sonlu elemanlar modelinden faydalanılabileceği sonucuna varılmıştır.

Strain-gage verileri ile ANSYS sonlu elemanlar analizi verileri karşılaştırıldığında ANSYS verilerinin yük değişimi ile doğrusal olarak arttığı fakat strain-gage verilerinin doğrusal olarak artmadığı gözlemlenmiştir. Strain-gage verileri ile ANSYS verilerinin karşılaştırılması sonucunda çekme ve basma durumlarının aynı olduğu görülmüştür.

Hill sonlu elemanlar analizinde malzemenin kırılmaya başladığı noktalar delik içinde çekme yönüne paralel dairesel deliğin teğetinde oluşmaktadır. Mukavemeti arttırmak için deliğin şekil değişimini engelleyecek şekilde takviye edilmesi mukavemette artış sağlayacaktır.

Kompozit malzeme üretiminin yaygınlaşması ve kompozit malzeme üzerinde daha çok araştırma yapılması, bu yeni malzeme türünün geliştirilmesine yarar sağlayacağı tahmin edilmektedir.

KAYNAKLAR

1. Fagan, M.J., "Finite element Analysis Theory and Practice", **Longman**, New York, 61-201 (1992).
2. Moaveni S. "Finite Element Analysis Theory and Application with ANSYS" **Prentice Hall**, Upper Saddle River, New Jersey 30-200 (1999)
3. Kaw, A.K., "Mechanics of Composite Materials", **CRC Press LLC**, New York, 30-120 (1997).
4. Cook, R.D., "Finite Element Modeling for Stress Analysis", **John Wiley & Sons Ltd.**, New York, 1-144 (1995).
5. Daniel, I.M., Ishai, O., "Engineering Mechanics of Composite Materials", **Oxford University Press**, New York, 37-187 (1994).
6. Odegard, G., Kumosa, M. "Elastic-plastic and failure properties of unidirectional carbon/PMR-15 composite at room and elevated temperatures" **Composites Science and Technology**, 60: 2979-2988 (2000).
7. Eason, T. G. ,Ochoa, O. O. "Material behavior of structural reaction injection molded composites under thermomechanical loading" **Journal of Composite Materials** 34(05): 411-432 (2001)
8. Pettermann, H. E., Plankensteiner, A. F., Böhm, H. J., Rammerstrofer, F. G. "A thermo-elasto-plastic constitutive law for inhomogeneous materials based on an incremental Mori-Tanaka approach" **Computers Structures** 72: 197-204 (1999)
9. You, L. H. "Effect of elastic-plastic matrix on thermo-mechanical response of continuous anisotropic fiber-reinforced composites" **Composites Science and Technology**, 62: 2209-2218 (2002).
10. Rui, M. G., Vaz, M. A., "Comparison of Creep Behaviour of UD and Woven CFRP in Bending" **Mechanics of Composite Materials and Structures** 8: 119-134 (2001).
11. Xu Jincheng, Zhao Liang, Deng Xiaoyan, Yu Hui "High temperature simulation of short carbon fiber-reinforced nickel base composite" **Materials and Design** 27: 1152-1156 (2006).
12. Rupnowski, P., Gentz, M., Kumosa, M. "Mechanical response of a unidirectional graphite fiber/polyimide komposite as a function of temperature" **Composites Science and Technology** 66: 1045-1055 (2006).

13. Özes, Ç., Demirsoy, M. “Stres analysis of pin-loaded woven-glass fiber reinforced epoxy laminate conveying chain components” *Computers Structures* 69: 470-481 (2005).
14. Arslan, N., Çelik, M., Arslan, N. “Prediction of the elastic-plastic behaviour of thermoplastic composite laminated plates ($[0^\circ/\theta^\circ]$) with square hole” *Computers Structures* 55: 37-39 (2002).
15. Karakuzu, R., Aslan, Z., Okutan, B. “The effect of ply number, orientation angle and bonding type on residual stresses of woven steel fiber reinforced thermoplastic laminated composite plates subjected to transverse uniform load” *Composites Science and Technology* 64: 1049-1056 (2004).
16. Arriaga A., Lazkano, J.M., Pagaldai, R., Zaldua M.A., Hernandez, R., Atxurra, R., Chrysostomou, A., “Finite-element analysis of quasi-static characterisation tests in thermoplastic materials: Experimental and numerical analysis results correlation with ANSYS” *Polymer Testing* 26: 284-305 (2007).
17. Prasad, E. N., Loidl, D., Vijayakumar, M., Krompp, K. “Elastic properties of silica-silica continuous fibre reinforced, ceramic matrix composites” *Scripta Materialia* 50: 1121-1126 (2004).
18. Song, G., Eang, Y., Zhou, Y. “The mechanical and thermophysical properties of ZrC/W composites at elevated temperature” *Materials Science and Engineering* A334: 223-232 (2002).
19. Çallioğlu, H., Sayman, O., Ataberk, N. “Elasto-plastic thermal stress analysis in symmetric thermoplastic laminates” *Journal of Thermoplastic Composite Materials* 18: 59-76 (2005).
20. Yang, Q., Qin, Q. “Modeling the effective elasto-plastic properties of unidirectional composites reinforced by fibre bundles under transverse tension and shear loading” *Materials Science and Engineering* A344: 140-145 (2003)
21. Bektaş, N., B., Sayman, O. “Elasto-plastic stress analysis in simply supported thermoplastic laminated plates under thermal loads” *Composites Science and Technology* 61: 1695-1701 (2001).
22. İçten, B. M., Karakuzu, R. “Progressive failure analysis of pin-loaded carbon-epoxy woven composite plates” *Composites Science and Technology* 62: 1259-1271 (2002).
23. Şen F. “[60°/60°]_s ve [60°/60°]₂ oryantasyona sahip delikli ve tabakalı termoplastik kompozit plakalarda uniform sıcaklık altında meydana gelen ısı

- gerilmelerin analizi” *Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi* 10: 249-254 (2006).
24. Özbay, M., Özer, D., “The analysis of elasto-plastic stres in the composite laminate with a circular hole subjected to in plane loads by means of infinite element method” *Journal of Reinforced Plastics & Composites* 24: 621-631 (2005).
  25. Kollar, L., P., Springer, S. G. “Mechanics of Compsoitte Structures” *Cambridge Univercity Pres*, Newyork, 1-168 (2003).
  26. Jones, R., M., “Mechanics od Composite Materials 2. Ed.” *Taylor and Francis*, Philadelphia, 1-275 (1998).
  27. Miracle D., B., Donaldson, S. L. “ASM Handbook Volume 21: Composites” *ASM International* , 21:1-168 (2001).
  28. Şahin, Y., “Kompozit Malzemelere Giriş” *Gazi Kitabevi* , Ankara 1-210 (2000).
  29. Dursun, T., “ Cıvata Bağlantılı Tabakalı Kompozit Levhalarda Hasar Analizi”, doktora tezi, *Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü* ,Ankara 15-35 (2006).
  30. Şenel, M., “Thermal Elastic-Plastic Stres Analysis of Composite Laminated Plates” *Graduate School of Natural and Applied Sciences of Dokuz Eylül University* , İzmir 15-48 (2002).
  31. Volger, H, T.J., Kyriakides, S. “Inelastic behavior of an AS4/PEEK composite under combined transverse compression and shear. Part II: Modeling” *International Journal of Plasticity*, Texas-USA 15: 807-836 (1999).

EKLER

EK-1 Çekme cihazından alınan gerilme-şekil değiştirme verileri

2 nolu numune hariç, ondalık kısım nokta ile ayrılmıştır.

2 nolu Numune:

Saniye/x yönünde uzama (inç) /yük (kg/cm²)

1,	0,000000, -0,9039	15,	0,045940, 1743,5	29,	0,091870, 4397,9
2,	0,003280, 38,162	16,	0,049220, 1945,1	30,	0,095150, 4557,7
3,	0,006570, 45,261	17,	0,052500, 2156,3	31,	0,098430, 4717,5
4,	0,009850, 49,692	18,	0,055780, 2372,1	32,	0,101710, 4880,8
5,	0,013130, 65,676	19,	0,059060, 2587,8	33,	0,104990, 5044,2
6,	0,016410, 138,47	20,	0,062340, 2805,3	34,	0,108270, 5207,5
7,	0,019690, 223,7	21,	0,065620, 3013,9	35,	0,111550, 5378
8,	0,022970, 324,01	22,	0,068900, 3211,9	36,	0,114830, 5548,4
9,	0,026250, 490,9	23,	0,072180, 3396,5	37,	0,118110, 5718,9
10,	0,029530, 681,78	24,	0,075460, 3572,3	38,	0,121390, 5887,5
11,	0,032810, 895,74	25,	0,078740, 3749,8	39,	0,124680, 6059,8
12,	0,036090, 1115	26,	0,082020, 3918,5	40,	0,127960, 6228,4
13,	0,039370, 1334,3	27,	0,085310, 4083,6	41,	0,131240, 6405,1
14,	0,042650, 1542	28,	0,088590, 4239,9	42,	0,134520, 6578,2

3 nolu Numune:

Saniye / x yönünde uzama (inç) / yük (kg/cm²)

1,	.000000, -.903900	18,	.055690, 1982.300000	35,	.111470, 4445.800000
2,	.003200, 35.494000	19,	.058970, 2151.900000	36,	.114750, 4571.900000
3,	.006480, 88.758000	20,	.062260, 2319.700000	37,	.118030, 4696.200000
4,	.009760, 119.840000	21,	.065540, 2481.200000	38,	.121310, 4815.100000
5,	.013040, 129.610000	22,	.068810, 2638.400000	39,	.124590, 4939.400000
6,	.016320, 135.800000	23,	.072090, 2788.400000	40,	.127870, 5063.700000
7,	.019600, 157.120000	24,	.075380, 2931.300000	41,	.131150, 5184.400000
8,	.022890, 237.900000	25,	.078660, 3082.300000	42,	.134430, 5305.200000
9,	.026170, 386.160000	26,	.081940, 3229.600000	43,	.137710, 5424.100000
10,	.029440, 561.050000	27,	.085220, 3369.900000	44,	.140990, 5546.600000
11,	.032730, 744.810000	28,	.088500, 3515.500000	45,	.144270, 5669.100000
12,	.036010, 921.470000	29,	.091780, 3652.200000	46,	.147560, 5791.700000
13,	.039290, 1095.500000	30,	.095060, 3787.100000	47,	.150840, 5914.200000
14,	.042570, 1268.600000	31,	.098340, 3923.800000	48,	.154120, 6038.500000
15,	.045850, 1447.900000	32,	.101630, 4062.300000	49,	.157400, 6164.500000
16,	.049130, 1629.900000	33,	.104910, 4190.200000		
17,	.052410, 1806.600000	34,	.108190, 4314.400000		

EK-1 (Devam) Çekme cihazından alınan gerilme-şekil değiştirme verileri

4 nolu Numune:

Saniye / x yönünde uzama (inç) / yük (kg/cm²)

1,	.000000,	-14.220000	18,	.055810,	1685.800000	35,	.111420,	4635.800000
2,	.003150,	17.747000	19,	.059090,	1890.000000	36,	.114870,	4795.600000
3,	.006430,	32.827000	20,	.062370,	2091.500000	37,	.117980,	4939.400000
4,	.009720,	51.478000	21,	.065490,	2282.400000	38,	.121260,	5090.300000
5,	.013000,	67.461010	22,	.068930,	2492.800000	39,	.124540,	5237.700000
6,	.016440,	81.659000	23,	.072050,	2680.100000	40,	.127830,	5390.400000
7,	.019560,	97.643010	24,	.075500,	2879.000000	41,	.131110,	5539.500000
8,	.022840,	115.390000	25,	.078780,	3059.200000	42,	.134390,	5692.200000
9,	.026120,	135.800000	26,	.081890,	3226.100000	43,	.137670,	5843.200000
10,	.029400,	172.200000	27,	.085170,	3387.600000	44,	.140940,	5990.500000
11,	.032850,	271.630000	28,	.088460,	3552.700000	45,	.144230,	6145.000000
12,	.035960,	403.910000	29,	.091740,	3716.100000	46,	.147510,	6311.900000
13,	.039240,	579.680000	30,	.095020,	3874.100000	47,	.150790,	6462.800000
14,	.042690,	811.390000	31,	.098300,	4028.600000	48,	.154070,	6618.100000
15,	.045970,	1039.500000	32,	.101580,	4181.300000	49,	.157350,	6769.100000
16,	.049090,	1253.500000	33,	.104860,	4334.000000	50,	.160630,	6933.300000
17,	.052530,	1480.800000	34,	.108300,	4492.000000			

5 nolu Numune:

Saniye / x yönünde uzama (inç) / yük (kg/cm²)

1,	.000000,	-32.849000	18,	.055700,	2728.000000	35,	.111470,	5298.100000
2,	.003200,	47.047000	19,	.058980,	2908.200000	36,	.114760,	5449.000000
3,	.006490,	64.794010	20,	.062260,	3082.300000	37,	.118040,	5599.900000
4,	.009770,	96.761000	21,	.065540,	3247.400000	38,	.121310,	5750.800000
5,	.013050,	239.690000	22,	.068820,	3398.300000	39,	.124600,	5905.300000
6,	.016330,	419.890000	23,	.072100,	3543.900000	40,	.127880,	6059.800000
7,	.019610,	624.080000	24,	.075390,	3689.500000	41,	.131160,	6216.000000
8,	.022890,	833.590000	25,	.078670,	3835.100000	42,	.134440,	6369.600000
9,	.026170,	1037.800000	26,	.081940,	3978.900000	43,	.137720,	6507.200000
10,	.029450,	1226.000000	27,	.085230,	4126.200000	44,	.141000,	6658.100000
11,	.032730,	1408.800000	28,	.088510,	4271.800000	45,	.144280,	6809.000000
12,	.036020,	1590.800000	29,	.091790,	4421.000000	46,	.147560,	6937.700000
13,	.039300,	1774.600000	30,	.095070,	4566.600000	47,	.150840,	7097.500000
14,	.042570,	1962.800000	31,	.098350,	4708.600000	48,	.154130,	7248.400000
15,	.045860,	2154.600000	32,	.101630,	4852.400000	49,	.157410,	7386.100000
16,	.049140,	2349.000000	33,	.104910,	4999.800000	50,	.160690,	7537.000000
17,	.052420,	2543.400000	34,	.108190,	5148.900000			

EK-1 (Devam) Çekme cihazından alınan gerilme-şekil değiştirme verileri

6 nolu Numune:

Saniye / x yönünde uzama (inç) / yük (kg/cm²)

1,	.000070,	-39.970000	23,	.072250,	605.430000	45,	.144430,	4238.100000
2,	.003360,	3.549400	24,	.075540,	808.720000	46,	.147720,	4374.800000
3,	.006640,	18.629000	25,	.078810,	1011.100000	47,	.151000,	4511.500000
4,	.009920,	53.264000	26,	.082100,	1212.700000	48,	.154280,	4650.000000
5,	.013200,	63.008000	27,	.085380,	1410.600000	49,	.157560,	4788.500000
6,	.016480,	71.893010	28,	.088660,	1595.300000	50,	.160840,	4930.600000
7,	.019760,	77.228000	29,	.091940,	1769.300000	51,	.164120,	5069.000000
8,	.023040,	80.777000	30,	.095220,	1946.800000	52,	.167400,	5211.100000
9,	.026320,	85.209010	31,	.098500,	2130.600000	53,	.170680,	5349.600000
10,	.029600,	89.662000	32,	.101780,	2308.100000	54,	.173960,	5491.600000
11,	.032890,	93.211010	33,	.105060,	2483.900000	55,	.177240,	5630.100000
12,	.036170,	96.761000	34,	.108340,	2656.100000	56,	.180520,	5772.100000
13,	.039440,	94.975010	35,	.111630,	2822.100000	57,	.183800,	5917.700000
14,	.042730,	92.308010	36,	.114910,	2981.900000	58,	.187080,	6059.800000
15,	.046010,	91.426000	37,	.118190,	3130.200000	59,	.190360,	6203.600000
16,	.049290,	86.994000	38,	.121460,	3275.800000	60,	.193640,	6351.800000
17,	.052570,	85.209010	39,	.124750,	3416.000000	61,	.196930,	6493.900000
18,	.055850,	83.445010	40,	.128030,	3556.300000	62,	.200210,	6635.900000
19,	.059130,	80.777000	41,	.131310,	3698.300000	63,	.203490,	6778.000000
20,	.062410,	118.060000	42,	.134590,	3835.100000	64,	.206770,	6906.700000
21,	.065690,	246.790000	43,	.137870,	3970.000000			
22,	.068970,	414.560000	44,	.141150,	4103.200000			

7 nolu Numune:

Saniye / x yönünde uzama (inç) / yük (kg/cm²)

1,	.000000,	-21.319000	14,	.042520,	2220.300000	27,	.085170,	4712.200000
2,	.003150,	52.360000	15,	.045800,	2439.500000	28,	.088450,	4868.400000
3,	.006430,	125.160000	16,	.049080,	2660.600000	29,	.091730,	5026.400000
4,	.009710,	256.550000	17,	.052360,	2884.300000	30,	.095010,	5186.200000
5,	.012990,	421.680000	18,	.055640,	3108.900000	31,	.098290,	5344.200000
6,	.016270,	608.100000	19,	.058920,	3323.700000	32,	.101570,	5505.800000
7,	.019550,	809.630000	20,	.062200,	3529.700000	33,	.104850,	5665.600000
8,	.022830,	1020.000000	21,	.065480,	3730.300000	34,	.108130,	5827.200000
9,	.026110,	1219.800000	22,	.068760,	3913.200000	35,	.111410,	5987.000000
10,	.029390,	1415.100000	23,	.072040,	4073.000000	36,	.114700,	6148.500000
11,	.032670,	1605.900000	24,	.075330,	4234.600000	37,	.117980,	6311.900000
12,	.035960,	1803.000000	25,	.078610,	4394.300000	38,	.121260,	6471.700000
13,	.039240,	2007.200000	26,	.081890,	4554.100000			

8 nolu Numune:

Saniye / x yönünde uzama (inç) / yük (kg/cm²)

1,	.000040,	.881850	14,	.042860,	2288.600000	27,	.085350,	4483.100000
2,	.003320,	18.629000	15,	.045980,	2439.500000	28,	.088630,	4655.300000
3,	.006610,	156.240000	16,	.049260,	2600.200000	29,	.092070,	4838.200000
4,	.009890,	375.510000	17,	.052700,	2769.800000	30,	.095190,	5001.600000
5,	.013330,	617.870000	18,	.055820,	2923.400000	31,	.098470,	5168.500000
6,	.016450,	820.270000	19,	.059260,	3102.700000	32,	.101750,	5330.000000
7,	.019730,	1010.200000	20,	.062380,	3263.300000	33,	.105030,	5489.800000
8,	.023010,	1208.200000	21,	.065660,	3430.200000	34,	.108480,	5646.100000
9,	.026290,	1408.800000	22,	.069100,	3613.100000	35,	.111760,	5809.400000
10,	.029740,	1612.100000	23,	.072220,	3781.800000	36,	.115040,	5971.000000
11,	.033020,	1795.000000	24,	.075500,	3957.600000	37,	.118310,	6132.600000
12,	.036300,	1969.000000	25,	.078780,	4133.300000	38,	.121430,	6287.000000
13,	.039580,	2131.500000	26,	.082060,	4310.900000			

EK-1 (Devam) Çekme cihazından alınan gerilme-şekil değiştirme verileri

9 nolu Numune:

Saniye / x yönünde uzama (inç) / yük (kg/cm²)

1, .000000, .881850	10, .029460, 2025.800000	19, .058990, 4064.100000
2, .003220, 71.011000	11, .032750, 2256.700000	20, .062280, 4263.000000
3, .006500, 305.380000	12, .036030, 2489.200000	21, .065560, 4447.600000
4, .009780, 569.040000	13, .039310, 2720.900000	22, .068830, 4621.600000
5, .013060, 833.590000	14, .042590, 2956.200000	23, .072110, 4797.400000
6, .016340, 1089.300000	15, .045870, 3188.800000	24, .075400, 4974.900000
7, .019620, 1331.600000	16, .049150, 3419.600000	25, .078680, 5148.900000
8, .022910, 1564.200000	17, .052430, 3645.100000	26, .081960, 5314.000000
9, .026190, 1794.100000	18, .055710, 3856.400000	27, .085240, 5482.700000

10 nolu Numune:

Saniye / x yönünde uzama (inç) / yük (kg/cm²)

1, .000000, .881850	16, .049220, 246.790000	31, .098430, 3732.100000
2, .003280, 7.980700	17, .052500, 420.770000	32, .101710, 3930.900000
3, .006570, 8.862599	18, .055780, 657.820000	33, .104990, 4120.900000
4, .009850, 9.744400	19, .059060, 911.700000	34, .108270, 4309.100000
5, .013130, 9.744400	20, .062340, 1157.600000	35, .111550, 4499.100000
6, .016410, 10.648000	21, .065620, 1402.600000	36, .114830, 4682.000000
7, .019690, 11.530000	22, .068900, 1645.900000	37, .118110, 4866.600000
8, .022970, 12.412000	23, .072180, 1886.500000	38, .121390, 5042.400000
9, .026250, 14.198000	24, .075460, 2125.300000	39, .124680, 5216.400000
10, .029530, 15.961000	25, .078740, 2364.900000	40, .127960, 5392.200000
11, .032810, 19.511000	26, .082020, 2606.400000	41, .131240, 5571.500000
12, .036090, 22.179000	27, .085310, 2842.600000	42, .134520, 5749.000000
13, .039370, 35.494000	28, .088590, 3076.900000	43, .137800, 5924.800000
14, .042650, 71.011000	29, .091870, 3302.400000	44, .141080, 6107.700000
15, .045940, 139.380000	30, .095150, 3520.800000	

EK-2 Strain-gage'lerden alınan şekil değişimi verileri

(E x = 10^x)

1 numaralı numune:

Saniye,

Strain-gage bağlandığı devre numarası / direnç değeri / boşluk / şekil değişimi oranı

0.00	5.67	11.33
1 118.9213 0.0000 9.318E-0006	1 119.1751 0.0000 1.025E-0003	1 119.1867 0.0000 1.072E-0003
5 119.8906 0.0000 0.000E+0000	5 119.9069 0.0000 6.488E-0005	5 119.9092 0.0000 7.415E-0005
0.33	6.00	11.67
1 119.0028 0.0000 3.355E-0004	1 119.1751 0.0000 1.025E-0003	1 119.1890 0.0000 1.081E-0003
5 119.9116 0.0000 8.342E-0005	5 119.9069 0.0000 6.488E-0005	5 119.9069 0.0000 6.488E-0005
0.67	6.33	12.00
1 119.0936 0.0000 6.990E-0004	1 119.1727 0.0000 1.016E-0003	1 119.1890 0.0000 1.081E-0003
5 119.9302 0.0000 1.576E-0004	5 119.9092 0.0000 7.415E-0005	5 119.9069 0.0000 6.488E-0005
1.00	6.67	12.33
1 119.1145 0.0000 7.829E-0004	1 119.1774 0.0000 1.035E-0003	1 119.1890 0.0000 1.081E-0003
5 119.9256 0.0000 1.390E-0004	5 119.9092 0.0000 7.415E-0005	5 119.9092 0.0000 7.415E-0005
1.33	7.00	12.67
1 119.1331 0.0000 8.575E-0004	1 119.1844 0.0000 1.063E-0003	1 119.1914 0.0000 1.091E-0003
5 119.9209 0.0000 1.205E-0004	5 119.9092 0.0000 7.415E-0005	5 119.9092 0.0000 7.415E-0005
1.67	7.33	13.00
1 119.1471 0.0000 9.134E-0004	1 119.1867 0.0000 1.072E-0003	1 119.1960 0.0000 1.109E-0003
5 119.9186 0.0000 1.112E-0004	5 119.9092 0.0000 7.415E-0005	5 119.9092 0.0000 7.415E-0005
2.00	7.67	13.33
1 119.1588 0.0000 9.601E-0004	1 119.1867 0.0000 1.072E-0003	1 119.2007 0.0000 1.128E-0003
5 119.9162 0.0000 1.020E-0004	5 119.9092 0.0000 7.415E-0005	5 119.9069 0.0000 6.488E-0005
2.33	8.00	13.67
1 119.1657 0.0000 9.880E-0004	1 119.1867 0.0000 1.072E-0003	1 119.2053 0.0000 1.147E-0003
5 119.9139 0.0000 9.270E-0005	5 119.9092 0.0000 7.415E-0005	5 119.9022 0.0000 4.636E-0005
2.67	8.33	14.00
1 119.1704 0.0000 1.007E-0003	1 119.1844 0.0000 1.063E-0003	1 119.2147 0.0000 1.184E-0003
5 119.9116 0.0000 8.342E-0005	5 119.9092 0.0000 7.415E-0005	5 119.9022 0.0000 4.636E-0005
3.00	8.67	14.33
1 119.1704 0.0000 1.007E-0003	1 119.1867 0.0000 1.072E-0003	1 119.2240 0.0000 1.221E-0003
5 119.9092 0.0000 7.415E-0005	5 119.9092 0.0000 7.415E-0005	5 119.9022 0.0000 4.636E-0005
3.33	9.00	14.67
1 119.1727 0.0000 1.016E-0003	1 119.1890 0.0000 1.081E-0003	1 119.2333 0.0000 1.258E-0003
5 119.9092 0.0000 7.415E-0005	5 119.9092 0.0000 7.415E-0005	5 119.9022 0.0000 4.636E-0005
3.67	9.33	15.00
1 119.1751 0.0000 1.025E-0003	1 119.1867 0.0000 1.072E-0003	1 119.2449 0.0000 1.305E-0003
5 119.9092 0.0000 7.415E-0005	5 119.9092 0.0000 7.415E-0005	5 119.8999 0.0000 3.709E-0005
4.00	9.67	15.33
1 119.1751 0.0000 1.025E-0003	1 119.1867 0.0000 1.072E-0003	1 119.2589 0.0000 1.361E-0003
5 119.9069 0.0000 6.488E-0005	5 119.9092 0.0000 7.415E-0005	5 119.8976 0.0000 2.782E-0005
4.33	10.00	15.67
1 119.1774 0.0000 1.035E-0003	1 119.1867 0.0000 1.072E-0003	1 119.2729 0.0000 1.417E-0003
5 119.9069 0.0000 6.488E-0005	5 119.9069 0.0000 6.488E-0005	5 119.8929 0.0000 9.303E-0006
4.67	10.33	16.00
1 119.1751 0.0000 1.025E-0003	1 119.1867 0.0000 1.072E-0003	1 119.2892 0.0000 1.482E-0003
5 119.9069 0.0000 6.488E-0005	5 119.9069 0.0000 6.488E-0005	5 119.8882 0.0000 -9.212E-0006
5.00	10.67	16.33
1 119.1727 0.0000 1.016E-0003	1 119.1867 0.0000 1.072E-0003	1 119.3032 0.0000 1.538E-0003
5 119.9092 0.0000 7.415E-0005	5 119.9069 0.0000 6.488E-0005	5 119.8836 0.0000 -2.776E-0005
5.33	11.00	16.67
1 119.1727 0.0000 1.016E-0003	1 119.1867 0.0000 1.072E-0003	1 119.3218 0.0000 1.613E-0003
5 119.9092 0.0000 7.415E-0005	5 119.9092 0.0000 7.415E-0005	5 119.8766 0.0000 -5.561E-0005

EK-2 (devam) Strain-gage'lerden alınan şekil değişimi verileri

17.00	24.33	31.67
1 119.3381 0.0000 1.678E-0003	1 119.6784 0.0000 3.041E-0003	1 120.0329 0.0000 4.460E-0003
5 119.8719 0.0000 -7.406E-0005	5 119.7483 0.0000 -5.650E-0004	5 119.5362 0.0000 -1.408E-0003
17.33	24.67	32.00
1 119.3544 0.0000 1.743E-0003	1 119.6947 0.0000 3.106E-0003	1 120.0516 0.0000 4.535E-0003
5 119.8649 0.0000 -1.019E-0004	5 119.7413 0.0000 -5.928E-0004	5 119.5268 0.0000 -1.445E-0003
17.67	25.00	32.33
1 119.3707 0.0000 1.809E-0003	1 119.7110 0.0000 3.171E-0003	1 120.0632 0.0000 4.582E-0003
5 119.8602 0.0000 -1.205E-0004	5 119.7343 0.0000 -6.206E-0004	5 119.5198 0.0000 -1.472E-0003
18.00	25.33	32.67
1 119.3824 0.0000 1.855E-0003	1 119.7273 0.0000 3.237E-0003	1 120.0772 0.0000 4.638E-0003
5 119.8556 0.0000 -1.389E-0004	5 119.7273 0.0000 -6.484E-0004	5 119.5128 0.0000 -1.500E-0003
18.33	25.67	33.00
1 119.3940 0.0000 1.902E-0003	1 119.7460 0.0000 3.311E-0003	1 120.0936 0.0000 4.703E-0003
5 119.8532 0.0000 -1.482E-0004	5 119.7203 0.0000 -6.762E-0004	5 119.5059 0.0000 -1.528E-0003
18.67	26.00	33.33
1 119.4103 0.0000 1.967E-0003	1 119.7623 0.0000 3.377E-0003	1 120.1099 0.0000 4.769E-0003
5 119.8462 0.0000 -1.760E-0004	5 119.7156 0.0000 -6.947E-0004	5 119.5012 0.0000 -1.547E-0003
19.00	26.33	33.67
1 119.4243 0.0000 2.023E-0003	1 119.7786 0.0000 3.442E-0003	1 120.1309 0.0000 4.853E-0003
5 119.8416 0.0000 -1.945E-0004	5 119.7087 0.0000 -7.225E-0004	5 119.4895 0.0000 -1.593E-0003
19.33	26.67	34.00
1 119.4383 0.0000 2.079E-0003	1 119.7973 0.0000 3.517E-0003	1 120.1472 0.0000 4.918E-0003
5 119.8369 0.0000 -2.131E-0004	5 119.7040 0.0000 -7.410E-0004	5 119.4779 0.0000 -1.639E-0003
19.67	27.00	34.33
1 119.4569 0.0000 2.154E-0003	1 119.8136 0.0000 3.582E-0003	1 120.1636 0.0000 4.984E-0003
5 119.8299 0.0000 -2.408E-0004	5 119.6970 0.0000 -7.688E-0004	5 119.4662 0.0000 -1.685E-0003
20.00	27.33	34.67
1 119.4732 0.0000 2.219E-0003	1 119.8299 0.0000 3.648E-0003	1 120.1776 0.0000 5.040E-0003
5 119.8229 0.0000 -2.687E-0004	5 119.6900 0.0000 -7.966E-0004	5 119.4569 0.0000 -1.722E-0003
20.33	27.67	35.00
1 119.4872 0.0000 2.275E-0003	1 119.8462 0.0000 3.713E-0003	1 120.1893 0.0000 5.087E-0003
5 119.8183 0.0000 -2.872E-0004	5 119.6853 0.0000 -8.151E-0004	5 119.4476 0.0000 -1.759E-0003
20.67	28.00	35.33
1 119.5035 0.0000 2.341E-0003	1 119.8626 0.0000 3.778E-0003	1 120.2033 0.0000 5.143E-0003
5 119.8136 0.0000 -3.057E-0004	5 119.6807 0.0000 -8.336E-0004	5 119.4406 0.0000 -1.787E-0003
21.00	28.33	35.67
1 119.5175 0.0000 2.397E-0003	1 119.8766 0.0000 3.834E-0003	1 120.2173 0.0000 5.199E-0003
5 119.8066 0.0000 -3.335E-0004	5 119.6760 0.0000 -8.522E-0004	5 119.4313 0.0000 -1.824E-0003
21.33	28.67	36.00
1 119.5315 0.0000 2.453E-0003	1 119.8929 0.0000 3.900E-0003	1 120.2266 0.0000 5.236E-0003
5 119.8019 0.0000 -3.520E-0004	5 119.6690 0.0000 -8.799E-0004	5 119.4243 0.0000 -1.852E-0003
21.67	29.00	36.33
1 119.5478 0.0000 2.518E-0003	1 119.9092 0.0000 3.965E-0003	1 120.2430 0.0000 5.302E-0003
5 119.7973 0.0000 -3.705E-0004	5 119.6620 0.0000 -9.077E-0004	5 119.4173 0.0000 -1.880E-0003
22.00	29.33	36.67
1 119.5641 0.0000 2.583E-0003	1 119.9256 0.0000 4.031E-0003	1 120.2593 0.0000 5.367E-0003
5 119.7903 0.0000 -3.983E-0004	5 119.6550 0.0000 -9.355E-0004	5 119.4057 0.0000 -1.926E-0003
22.33	29.67	37.00
1 119.5804 0.0000 2.649E-0003	1 119.9419 0.0000 4.096E-0003	1 120.2756 0.0000 5.432E-0003
5 119.7856 0.0000 -4.168E-0004	5 119.6364 0.0000 -1.010E-0003	5 119.3940 0.0000 -1.972E-0003
22.67	30.00	37.33
1 119.5968 0.0000 2.714E-0003	1 119.9606 0.0000 4.171E-0003	1 120.2850 0.0000 5.470E-0003
5 119.7809 0.0000 -4.354E-0004	5 119.6014 0.0000 -1.148E-0003	5 119.3847 0.0000 -2.009E-0003
23.00	30.33	37.67
1 119.6131 0.0000 2.779E-0003	1 119.9769 0.0000 4.236E-0003	1 120.2990 0.0000 5.526E-0003
5 119.7763 0.0000 -4.539E-0004	5 119.5758 0.0000 -1.250E-0003	5 119.3754 0.0000 -2.046E-0003
23.33	30.67	38.00
1 119.6271 0.0000 2.835E-0003	1 119.9909 0.0000 4.292E-0003	1 120.3153 0.0000 5.591E-0003
5 119.7693 0.0000 -4.817E-0004	5 119.5665 0.0000 -1.287E-0003	5 119.3637 0.0000 -2.093E-0003
23.67	31.00	38.33
1 119.6410 0.0000 2.891E-0003	1 120.0049 0.0000 4.348E-0003	1 120.3293 0.0000 5.647E-0003
5 119.7646 0.0000 -5.002E-0004	5 119.5571 0.0000 -1.324E-0003	5 119.3567 0.0000 -2.120E-0003
24.00	31.33	38.67
1 119.6574 0.0000 2.957E-0003	1 120.0189 0.0000 4.404E-0003	1 120.3480 0.0000 5.722E-0003
5 119.7576 0.0000 -5.280E-0004	5 119.5455 0.0000 -1.371E-0003	5 119.3451 0.0000 -2.167E-0003

EK-2 (devam) Strain-gage'lerden alınan şekil değişimi verileri

39.00	46.33	53.67
1 120.3597 0.0000 5.769E-0003	1 120.7289 0.0000 7.247E-0003	1 119.7926 0.0000 3.498E-0003
5 119.3334 0.0000 -2.213E-0003	5 118.9353 0.0000 -3.794E-0003	5 120.0539 0.0000 6.487E-0004
39.33	46.67	54.00
1 120.3714 0.0000 5.816E-0003	1 120.7429 0.0000 7.303E-0003	1 119.7693 0.0000 3.405E-0003
5 119.3241 0.0000 -2.250E-0003	5 118.9306 0.0000 -3.813E-0003	5 120.0539 0.0000 6.487E-0004
39.67	47.00	54.33
1 120.3877 0.0000 5.881E-0003	1 120.7593 0.0000 7.369E-0003	1 119.7973 0.0000 3.517E-0003
5 119.3101 0.0000 -2.305E-0003	5 118.9004 0.0000 -3.933E-0003	5 120.0562 0.0000 6.580E-0004
40.00	47.33	54.67
1 120.4017 0.0000 5.937E-0003	1 120.7756 0.0000 7.434E-0003	1 119.8299 0.0000 3.648E-0003
5 119.2985 0.0000 -2.352E-0003	5 118.8678 0.0000 -4.062E-0003	5 120.0562 0.0000 6.580E-0004
40.33	47.67	55.00
1 120.4181 0.0000 6.003E-0003	1 120.7943 0.0000 7.509E-0003	1 119.8019 0.0000 3.535E-0003
5 119.2892 0.0000 -2.389E-0003	5 118.8399 0.0000 -4.173E-0003	5 120.0562 0.0000 6.580E-0004
40.67	48.00	55.33
1 120.4321 0.0000 6.059E-0003	1 120.9065 0.0000 7.959E-0003	1 119.7809 0.0000 3.451E-0003
5 119.2775 0.0000 -2.435E-0003	5 118.6608 0.0000 -4.885E-0003	5 120.0562 0.0000 6.580E-0004
41.00	48.33	55.67
1 120.4438 0.0000 6.106E-0003	1 121.0211 0.0000 8.418E-0003	1 119.7670 0.0000 3.395E-0003
5 119.2682 0.0000 -2.472E-0003	5 118.5096 0.0000 -5.485E-0003	5 120.0586 0.0000 6.673E-0004
41.33	48.67	56.00
1 120.4601 0.0000 6.171E-0003	1 120.9814 0.0000 8.258E-0003	1 119.8019 0.0000 3.535E-0003
5 119.2589 0.0000 -2.509E-0003	5 118.9446 0.0000 -3.757E-0003	5 120.0586 0.0000 6.673E-0004
41.67	49.00	56.33
1 120.4812 0.0000 6.255E-0003	1 120.9533 0.0000 8.146E-0003	1 119.8486 0.0000 3.722E-0003
5 119.2449 0.0000 -2.564E-0003	5 119.3730 0.0000 -2.055E-0003	5 120.0586 0.0000 6.673E-0004
42.00	49.33	56.67
1 120.4998 0.0000 6.330E-0003	1 120.9978 0.0000 8.324E-0003	1 119.8626 0.0000 3.778E-0003
5 119.2333 0.0000 -2.611E-0003	5 119.3660 0.0000 -2.083E-0003	5 120.0586 0.0000 6.673E-0004
42.33	49.67	57.00
1 120.5115 0.0000 6.377E-0003	1 121.0375 0.0000 8.483E-0003	1 119.8369 0.0000 3.676E-0003
5 119.2216 0.0000 -2.657E-0003	5 119.3591 0.0000 -2.111E-0003	5 120.0609 0.0000 6.765E-0004
42.67	50.00	57.33
1 120.5279 0.0000 6.442E-0003	1 121.0749 0.0000 8.633E-0003	1 119.7879 0.0000 3.479E-0003
5 119.2100 0.0000 -2.703E-0003	5 119.3497 0.0000 -2.148E-0003	5 120.0609 0.0000 6.765E-0004
43.00	50.33	57.67
1 120.5489 0.0000 6.527E-0003	1 121.1100 0.0000 8.774E-0003	1 119.7739 0.0000 3.423E-0003
5 119.1984 0.0000 -2.749E-0003	5 119.3404 0.0000 -2.185E-0003	5 120.0609 0.0000 6.765E-0004
43.33	50.67	58.00
1 120.5629 0.0000 6.583E-0003	1 121.1451 0.0000 8.914E-0003	1 119.7879 0.0000 3.479E-0003
5 119.1844 0.0000 -2.805E-0003	5 119.3311 0.0000 -2.222E-0003	5 120.0609 0.0000 6.765E-0004
43.67	51.00	
1 120.5793 0.0000 6.648E-0003	1 121.1756 0.0000 9.036E-0003	
5 119.1518 0.0000 -2.934E-0003	5 119.3241 0.0000 -2.250E-0003	
44.00	51.33	
1 120.5980 0.0000 6.723E-0003	1 121.2036 0.0000 9.148E-0003	
5 119.1145 0.0000 -3.082E-0003	5 119.3171 0.0000 -2.278E-0003	
44.33	51.67	
1 120.6120 0.0000 6.779E-0003	1 120.6798 0.0000 7.051E-0003	
5 119.1006 0.0000 -3.138E-0003	5 119.5944 0.0000 -1.176E-0003	
44.67	52.00	
1 120.6284 0.0000 6.845E-0003	1 120.0002 0.0000 4.330E-0003	
5 119.0912 0.0000 -3.175E-0003	5 119.9536 0.0000 2.502E-0004	
45.00	52.33	
1 120.6471 0.0000 6.920E-0003	1 119.8322 0.0000 3.657E-0003	
5 119.0773 0.0000 -3.230E-0003	5 120.0422 0.0000 6.024E-0004	
45.33	52.67	
1 120.6611 0.0000 6.976E-0003	1 119.8183 0.0000 3.601E-0003	
5 119.0354 0.0000 -3.397E-0003	5 120.0469 0.0000 6.209E-0004	
45.67	53.00	
1 120.6821 0.0000 7.060E-0003	1 119.7973 0.0000 3.517E-0003	
5 118.9562 0.0000 -3.711E-0003	5 120.0516 0.0000 6.395E-0004	
46.00	53.33	
1 120.7078 0.0000 7.163E-0003	1 119.7903 0.0000 3.489E-0003	
5 118.9190 0.0000 -3.859E-0003	5 120.0516 0.0000 6.395E-0004	

EK-2 (devam) Strain-gage'lerden alınan şekil değişimi verileri

2 numaralı numune:

Saniye,

Strain-gage bağlandığı devre numarası / direnç değeri / boşluk / şekil değişimi oranı

0.00	1 118.8189 0.0000 1.026E-0004	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
1 118.7934 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	12.33
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	6.33	1 118.9586 0.0000 6.622E-0004
0.33	1 118.8213 0.0000 1.119E-0004	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
1 118.7934 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	12.67
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	6.67	1 118.9679 0.0000 6.996E-0004
0.67	1 118.8259 0.0000 1.306E-0004	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
1 118.7934 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	13.00
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	7.00	1 118.9749 0.0000 7.275E-0004
1.00	1 118.8283 0.0000 1.399E-0004	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
1 118.7957 0.0000 9.328E-0006	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	13.33
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	7.33	1 118.9842 0.0000 7.649E-0004
1.33	1 118.8329 0.0000 1.585E-0004	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
1 118.7957 0.0000 9.328E-0006	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	13.67
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	7.67	1 118.9911 0.0000 7.928E-0004
1.67	1 118.8399 0.0000 1.866E-0004	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
1 118.7957 0.0000 9.328E-0006	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	14.00
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	8.00	1 119.0005 0.0000 8.302E-0004
2.00	1 118.8469 0.0000 2.145E-0004	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
1 118.7980 0.0000 1.859E-0005	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	14.33
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	8.33	1 119.0074 0.0000 8.582E-0004
2.33	1 118.8539 0.0000 2.425E-0004	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
1 118.7980 0.0000 1.859E-0005	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	14.67
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	8.67	1 119.0167 0.0000 8.955E-0004
2.67	1 118.8608 0.0000 2.704E-0004	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
1 118.7980 0.0000 1.859E-0005	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	15.00
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	9.00	1 119.0237 0.0000 9.235E-0004
3.00	1 118.8701 0.0000 3.078E-0004	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
1 118.7980 0.0000 1.859E-0005	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	15.33
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	9.33	1 119.0330 0.0000 9.608E-0004
3.33	1 118.8771 0.0000 3.357E-0004	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
1 118.8003 0.0000 2.798E-0005	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	15.67
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	9.67	1 119.0400 0.0000 9.888E-0004
3.67	1 118.8864 0.0000 3.730E-0004	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
1 118.8003 0.0000 2.798E-0005	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	16.00
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	10.00	1 119.0493 0.0000 1.026E-0003
4.00	1 118.8934 0.0000 4.011E-0004	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
1 118.8003 0.0000 2.798E-0005	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	16.33
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	10.33	1 119.0563 0.0000 1.054E-0003
4.33	1 118.9027 0.0000 4.383E-0004	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
1 118.8027 0.0000 3.728E-0005	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	16.67
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	10.67	1 119.0633 0.0000 1.082E-0003
4.67	1 118.9120 0.0000 4.757E-0004	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
1 118.8027 0.0000 3.728E-0005	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	17.00
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	11.00	1 119.0726 0.0000 1.119E-0003
5.00	1 118.9213 0.0000 5.130E-0004	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
1 118.8073 0.0000 5.594E-0005	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	17.33
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	11.33	1 119.0796 0.0000 1.147E-0003
5.33	1 118.9306 0.0000 5.502E-0004	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
1 118.8096 0.0000 6.526E-0005	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	17.67
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	11.67	1 119.0889 0.0000 1.185E-0003
5.67	1 118.9399 0.0000 5.876E-0004	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
1 118.8143 0.0000 8.392E-0005	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	18.00
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	12.00	1 119.0982 0.0000 1.222E-0003
6.00	1 118.9493 0.0000 6.249E-0004	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000

EK-2 (devam) Strain-gage'lerden alınan şekil değişimi verileri

18.33	25.67	33.00
1 119.1052 0.0000 1.250E-0003	1 119.2519 0.0000 1.838E-0003	1 119.3824 0.0000 2.361E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
18.67	26.00	33.33
1 119.1122 0.0000 1.278E-0003	1 119.2589 0.0000 1.866E-0003	1 119.3870 0.0000 2.380E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
19.00	26.33	33.67
1 119.1215 0.0000 1.315E-0003	1 119.2635 0.0000 1.885E-0003	1 119.3917 0.0000 2.398E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
19.33	26.67	34.00
1 119.1285 0.0000 1.343E-0003	1 119.2705 0.0000 1.913E-0003	1 119.3987 0.0000 2.426E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
19.67	27.00	34.33
1 119.1378 0.0000 1.381E-0003	1 119.2752 0.0000 1.932E-0003	1 119.4033 0.0000 2.445E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
20.00	27.33	34.67
1 119.1448 0.0000 1.409E-0003	1 119.2799 0.0000 1.950E-0003	1 119.4080 0.0000 2.464E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
20.33	27.67	35.00
1 119.1518 0.0000 1.437E-0003	1 119.2868 0.0000 1.978E-0003	1 119.4150 0.0000 2.492E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
20.67	28.00	35.33
1 119.1588 0.0000 1.465E-0003	1 119.2915 0.0000 1.997E-0003	1 119.4220 0.0000 2.520E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
21.00	28.33	35.67
1 119.1681 0.0000 1.502E-0003	1 119.2985 0.0000 2.025E-0003	1 119.4266 0.0000 2.539E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
21.33	28.67	36.00
1 119.1751 0.0000 1.530E-0003	1 119.3055 0.0000 2.053E-0003	1 119.4313 0.0000 2.557E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
21.67	29.00	36.33
1 119.1820 0.0000 1.558E-0003	1 119.3125 0.0000 2.081E-0003	1 119.4383 0.0000 2.585E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
22.00	29.33	36.67
1 119.1890 0.0000 1.586E-0003	1 119.3171 0.0000 2.100E-0003	1 119.4429 0.0000 2.604E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
22.33	29.67	37.00
1 119.1937 0.0000 1.605E-0003	1 119.3218 0.0000 2.118E-0003	1 119.4476 0.0000 2.623E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
22.67	30.00	37.33
1 119.1984 0.0000 1.623E-0003	1 119.3288 0.0000 2.146E-0003	1 119.4546 0.0000 2.651E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
23.00	30.33	37.67
1 119.2053 0.0000 1.651E-0003	1 119.3334 0.0000 2.165E-0003	1 119.4592 0.0000 2.669E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
23.33	30.67	38.00
1 119.2100 0.0000 1.670E-0003	1 119.3404 0.0000 2.193E-0003	1 119.4639 0.0000 2.688E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
23.67	31.00	38.33
1 119.2170 0.0000 1.698E-0003	1 119.3451 0.0000 2.212E-0003	1 119.4686 0.0000 2.707E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
24.00	31.33	38.67
1 119.2216 0.0000 1.717E-0003	1 119.3521 0.0000 2.240E-0003	1 119.4732 0.0000 2.725E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
24.33	31.67	39.00
1 119.2286 0.0000 1.745E-0003	1 119.3567 0.0000 2.258E-0003	1 119.4779 0.0000 2.744E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
24.67	32.00	39.33
1 119.2356 0.0000 1.773E-0003	1 119.3637 0.0000 2.286E-0003	1 119.4826 0.0000 2.763E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
25.00	32.33	39.67
1 119.2403 0.0000 1.791E-0003	1 119.3684 0.0000 2.305E-0003	1 119.4872 0.0000 2.781E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
25.33	32.67	40.00
1 119.2449 0.0000 1.810E-0003	1 119.3754 0.0000 2.333E-0003	1 119.4919 0.0000 2.800E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000

EK-2 (devam) Strain-gage'lerden alınan şekil değişimi verileri

40.33	41.67	43.00
1 119.4989 0.0000 2.828E-0003	1 122.3214 0.0000 1.414E-0002	1 124.9794 0.0000 2.480E-0002
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
40.67	42.00	43.33
1 119.5035 0.0000 2.847E-0003	1 124.9794 0.0000 2.480E-0002	1 124.9794 0.0000 2.480E-0002
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
41.00	42.33	43.67
1 119.5082 0.0000 2.865E-0003	1 124.9794 0.0000 2.480E-0002	1 124.9794 0.0000 2.480E-0002
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
41.33	42.67	44.00
1 119.6224 0.0000 3.323E-0003	1 124.9794 0.0000 2.480E-0002	1 124.9794 0.0000 2.480E-0002
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000

3 numaralı numune:

Saniye,

Strain-gage bağlandığı devre numarası / direnç değeri / boşluk / şekil değişimi oranı

0.00	5 119.8766 0.0000 2.773E-0005	7.00
1 118.8283 0.0000 0.000E+0000	8 121.4354 0.0000 9.185E-0006	1 118.8585 0.0000 1.212E-0004
5 119.8696 0.0000 0.000E+0000	3.67	5 119.9069 0.0000 1.482E-0004
8 121.4330 0.0000 0.000E+0000	1 118.8445 0.0000 6.524E-0005	8 121.4494 0.0000 6.429E-0005
0.33	5 119.8789 0.0000 3.707E-0005	7.33
1 118.8259 0.0000 -9.325E-0006	8 121.4354 0.0000 9.185E-0006	1 118.8632 0.0000 1.398E-0004
5 119.8672 0.0000 -9.274E-0006	4.00	5 119.9092 0.0000 1.575E-0004
8 121.4330 0.0000 0.000E+0000	1 118.8445 0.0000 6.524E-0005	8 121.4494 0.0000 6.429E-0005
0.67	5 119.8789 0.0000 3.707E-0005	7.67
1 118.8213 0.0000 -2.798E-0005	8 121.4354 0.0000 9.185E-0006	1 118.8678 0.0000 1.585E-0004
5 119.8672 0.0000 -9.274E-0006	4.33	5 119.9139 0.0000 1.761E-0004
8 121.4330 0.0000 0.000E+0000	1 118.8445 0.0000 6.524E-0005	8 121.4518 0.0000 7.342E-0005
1.00	5 119.8812 0.0000 4.631E-0005	8.00
1 118.8213 0.0000 -2.798E-0005	8 121.4354 0.0000 9.185E-0006	1 118.8748 0.0000 1.865E-0004
5 119.8672 0.0000 -9.274E-0006	4.67	5 119.9162 0.0000 1.854E-0004
8 121.4330 0.0000 0.000E+0000	1 118.8469 0.0000 7.457E-0005	8 121.4541 0.0000 8.260E-0005
1.33	5 119.8859 0.0000 6.486E-0005	8.33
1 118.8236 0.0000 -1.862E-0005	8 121.4377 0.0000 1.834E-0005	1 118.8794 0.0000 2.052E-0004
5 119.8696 0.0000 0.000E+0000	5.00	5 119.9209 0.0000 2.039E-0004
8 121.4330 0.0000 0.000E+0000	1 118.8469 0.0000 7.457E-0005	8 121.4541 0.0000 8.260E-0005
1.67	5 119.8882 0.0000 7.413E-0005	8.67
1 118.8259 0.0000 -9.325E-0006	8 121.4377 0.0000 1.834E-0005	1 118.8841 0.0000 2.237E-0004
5 119.8719 0.0000 9.274E-0006	5.33	5 119.9209 0.0000 2.039E-0004
8 121.4330 0.0000 0.000E+0000	1 118.8492 0.0000 8.389E-0005	8 121.4565 0.0000 9.182E-0005
2.00	5 119.8906 0.0000 8.335E-0005	9.00
1 118.8306 0.0000 9.294E-0006	8 121.4377 0.0000 1.834E-0005	1 118.8911 0.0000 2.518E-0004
5 119.8742 0.0000 1.849E-0005	5.67	5 119.9232 0.0000 2.131E-0004
8 121.4330 0.0000 0.000E+0000	1 118.8492 0.0000 8.389E-0005	8 121.4565 0.0000 9.182E-0005
2.33	5 119.8929 0.0000 9.265E-0005	9.33
1 118.8329 0.0000 1.862E-0005	8 121.4401 0.0000 2.749E-0005	1 118.8957 0.0000 2.704E-0004
5 119.8766 0.0000 2.773E-0005	6.00	5 119.9256 0.0000 2.224E-0004
8 121.4330 0.0000 0.000E+0000	1 118.8492 0.0000 8.389E-0005	8 121.4565 0.0000 9.182E-0005
2.67	5 119.8952 0.0000 1.019E-0004	9.67
1 118.8376 0.0000 3.733E-0005	8 121.4424 0.0000 3.674E-0005	1 118.9027 0.0000 2.983E-0004
5 119.8766 0.0000 2.773E-0005	6.33	5 119.9279 0.0000 2.316E-0004
8 121.4354 0.0000 9.185E-0006	1 118.8515 0.0000 9.325E-0005	8 121.4588 0.0000 1.010E-0004
3.00	5 119.8999 0.0000 1.204E-0004	10.00
1 118.8399 0.0000 4.666E-0005	8 121.4448 0.0000 4.592E-0005	1 118.9097 0.0000 3.264E-0004
5 119.8766 0.0000 2.773E-0005	6.67	5 119.9326 0.0000 2.502E-0004
8 121.4330 0.0000 0.000E+0000	1 118.8539 0.0000 1.026E-0004	8 121.4588 0.0000 1.010E-0004
3.33	5 119.9022 0.0000 1.297E-0004	10.33
1 118.8422 0.0000 5.592E-0005	8 121.4471 0.0000 5.511E-0005	1 118.9167 0.0000 3.543E-0004

EK-2 (devam) Strain-gage'lerden alınan şekil değişimi verileri

5 119.9349 0.0000 2.594E-0004	16.00	5 119.9932 0.0000 4.911E-0004
8 121.4588 0.0000 1.010E-0004	1 119.0377 0.0000 8.393E-0004	8 121.4729 0.0000 1.561E-0004
10.67	5 119.9629 0.0000 3.707E-0004	21.67
1 118.9237 0.0000 3.823E-0004	8 121.4705 0.0000 1.469E-0004	1 119.1448 0.0000 1.269E-0003
5 119.9372 0.0000 2.687E-0004	16.33	5 119.9955 0.0000 5.004E-0004
8 121.4611 0.0000 1.102E-0004	1 119.0447 0.0000 8.673E-0004	8 121.4729 0.0000 1.561E-0004
11.00	5 119.9652 0.0000 3.799E-0004	22.00
1 118.9306 0.0000 4.102E-0004	8 121.4705 0.0000 1.469E-0004	1 119.1518 0.0000 1.296E-0003
5 119.9396 0.0000 2.780E-0004	16.67	5 119.9955 0.0000 5.004E-0004
8 121.4611 0.0000 1.102E-0004	1 119.0517 0.0000 8.953E-0004	8 121.4729 0.0000 1.561E-0004
11.33	5 119.9675 0.0000 3.892E-0004	22.33
1 118.9376 0.0000 4.383E-0004	8 121.4705 0.0000 1.469E-0004	1 119.1564 0.0000 1.315E-0003
5 119.9419 0.0000 2.873E-0004	17.00	5 119.9979 0.0000 5.097E-0004
8 121.4635 0.0000 1.194E-0004	1 119.0610 0.0000 9.326E-0004	8 121.4705 0.0000 1.469E-0004
11.67	5 119.9675 0.0000 3.892E-0004	22.67
1 118.9446 0.0000 4.662E-0004	8 121.4705 0.0000 1.469E-0004	1 119.1611 0.0000 1.334E-0003
5 119.9442 0.0000 2.966E-0004	17.33	5 119.9979 0.0000 5.097E-0004
8 121.4635 0.0000 1.194E-0004	1 119.0656 0.0000 9.513E-0004	8 121.4705 0.0000 1.469E-0004
12.00	5 119.9699 0.0000 3.985E-0004	23.00
1 118.9516 0.0000 4.942E-0004	8 121.4729 0.0000 1.561E-0004	1 119.1681 0.0000 1.362E-0003
5 119.9466 0.0000 3.058E-0004	17.67	5 120.0002 0.0000 5.190E-0004
8 121.4658 0.0000 1.286E-0004	1 119.0726 0.0000 9.793E-0004	8 121.4705 0.0000 1.469E-0004
12.33	5 119.9722 0.0000 4.078E-0004	23.33
1 118.9586 0.0000 5.222E-0004	8 121.4729 0.0000 1.561E-0004	1 119.1727 0.0000 1.381E-0003
5 119.9466 0.0000 3.058E-0004	18.00	5 120.0026 0.0000 5.283E-0004
8 121.4658 0.0000 1.286E-0004	1 119.0773 0.0000 9.979E-0004	8 121.4705 0.0000 1.469E-0004
12.67	5 119.9722 0.0000 4.078E-0004	23.67
1 118.9632 0.0000 5.409E-0004	8 121.4729 0.0000 1.561E-0004	1 119.1797 0.0000 1.408E-0003
5 119.9489 0.0000 3.151E-0004	18.33	5 120.0049 0.0000 5.375E-0004
8 121.4658 0.0000 1.286E-0004	1 119.0866 0.0000 1.035E-0003	8 121.4729 0.0000 1.561E-0004
13.00	5 119.9746 0.0000 4.170E-0004	24.00
1 118.9725 0.0000 5.782E-0004	8 121.4729 0.0000 1.561E-0004	1 119.1844 0.0000 1.427E-0003
5 119.9512 0.0000 3.243E-0004	18.67	5 120.0049 0.0000 5.375E-0004
8 121.4658 0.0000 1.286E-0004	1 119.0936 0.0000 1.063E-0003	8 121.4705 0.0000 1.469E-0004
13.33	5 119.9769 0.0000 4.263E-0004	24.33
1 118.9795 0.0000 6.061E-0004	8 121.4729 0.0000 1.561E-0004	1 119.1890 0.0000 1.446E-0003
5 119.9512 0.0000 3.243E-0004	19.00	5 120.0072 0.0000 5.468E-0004
8 121.4658 0.0000 1.286E-0004	1 119.1006 0.0000 1.091E-0003	8 121.4705 0.0000 1.469E-0004
13.67	5 119.9792 0.0000 4.355E-0004	24.67
1 118.9842 0.0000 6.248E-0004	8 121.4752 0.0000 1.653E-0004	1 119.1937 0.0000 1.464E-0003
5 119.9536 0.0000 3.336E-0004	19.33	5 120.0072 0.0000 5.468E-0004
8 121.4658 0.0000 1.286E-0004	1 119.1075 0.0000 1.119E-0003	8 121.4705 0.0000 1.469E-0004
14.00	5 119.9792 0.0000 4.355E-0004	25.00
1 118.9911 0.0000 6.528E-0004	8 121.4729 0.0000 1.561E-0004	1 119.2007 0.0000 1.492E-0003
5 119.9559 0.0000 3.428E-0004	19.67	5 120.0095 0.0000 5.560E-0004
8 121.4682 0.0000 1.377E-0004	1 119.1122 0.0000 1.138E-0003	8 121.4682 0.0000 1.377E-0004
14.33	5 119.9815 0.0000 4.448E-0004	25.33
1 119.0005 0.0000 6.901E-0004	8 121.4752 0.0000 1.653E-0004	1 119.2053 0.0000 1.511E-0003
5 119.9582 0.0000 3.522E-0004	20.00	5 120.0119 0.0000 5.653E-0004
8 121.4682 0.0000 1.377E-0004	1 119.1168 0.0000 1.156E-0003	8 121.4682 0.0000 1.377E-0004
14.67	5 119.9839 0.0000 4.541E-0004	25.67
1 119.0074 0.0000 7.181E-0004	8 121.4752 0.0000 1.653E-0004	1 119.2123 0.0000 1.539E-0003
5 119.9582 0.0000 3.522E-0004	20.33	5 120.0142 0.0000 5.746E-0004
8 121.4705 0.0000 1.469E-0004	1 119.1238 0.0000 1.185E-0003	8 121.4682 0.0000 1.377E-0004
15.00	5 119.9862 0.0000 4.634E-0004	26.00
1 119.0144 0.0000 7.461E-0004	8 121.4752 0.0000 1.653E-0004	1 119.2170 0.0000 1.558E-0003
5 119.9606 0.0000 3.614E-0004	20.67	5 120.0142 0.0000 5.746E-0004
8 121.4705 0.0000 1.469E-0004	1 119.1285 0.0000 1.203E-0003	8 121.4682 0.0000 1.377E-0004
15.33	5 119.9886 0.0000 4.727E-0004	26.33
1 119.0237 0.0000 7.833E-0004	8 121.4729 0.0000 1.561E-0004	1 119.2240 0.0000 1.586E-0003
5 119.9606 0.0000 3.614E-0004	21.00	5 120.0166 0.0000 5.839E-0004
8 121.4705 0.0000 1.469E-0004	1 119.1355 0.0000 1.231E-0003	8 121.4658 0.0000 1.286E-0004
15.67	5 119.9909 0.0000 4.819E-0004	26.67
1 119.0284 0.0000 8.020E-0004	8 121.4729 0.0000 1.561E-0004	1 119.2286 0.0000 1.604E-0003
5 119.9629 0.0000 3.707E-0004	21.33	5 120.0189 0.0000 5.931E-0004
8 121.4705 0.0000 1.469E-0004	1 119.1401 0.0000 1.250E-0003	8 121.4635 0.0000 1.194E-0004

EK-2 (devam) Strain-gage'lerden alınan şekil değişimi verileri

27.00	5 120.0469 0.0000 7.044E-0004	38.00
1 119.2333 0.0000 1.623E-0003	8 121.4518 0.0000 7.342E-0005	1 119.4127 0.0000 2.342E-0003
5 120.0212 0.0000 6.024E-0004	32.67	5 120.0772 0.0000 8.249E-0004
8 121.4635 0.0000 1.194E-0004	1 119.3288 0.0000 2.006E-0003	8 121.4213 0.0000 -4.589E-0005
27.33	5 120.0516 0.0000 7.229E-0004	38.33
1 119.2403 0.0000 1.651E-0003	8 121.4448 0.0000 4.592E-0005	1 119.4173 0.0000 2.361E-0003
5 120.0235 0.0000 6.116E-0004	33.00	5 120.0796 0.0000 8.341E-0004
8 121.4635 0.0000 1.194E-0004	1 119.3358 0.0000 2.034E-0003	8 121.4213 0.0000 -4.589E-0005
27.67	5 120.0609 0.0000 7.600E-0004	38.67
1 119.2473 0.0000 1.679E-0003	8 121.4377 0.0000 1.834E-0005	1 119.4220 0.0000 2.379E-0003
5 120.0235 0.0000 6.116E-0004	33.33	5 120.0796 0.0000 8.341E-0004
8 121.4611 0.0000 1.102E-0004	1 119.3404 0.0000 2.052E-0003	8 121.4190 0.0000 -5.508E-0005
28.00	5 120.0656 0.0000 7.785E-0004	39.00
1 119.2519 0.0000 1.698E-0003	8 121.4330 0.0000 0.000E+0000	1 119.4243 0.0000 2.389E-0003
5 120.0235 0.0000 6.116E-0004	33.67	5 120.0819 0.0000 8.434E-0004
8 121.4611 0.0000 1.102E-0004	1 119.3451 0.0000 2.071E-0003	8 121.4190 0.0000 -5.508E-0005
28.33	5 120.0632 0.0000 7.693E-0004	39.33
1 119.2566 0.0000 1.716E-0003	8 121.4307 0.0000 -9.185E-0006	1 119.4313 0.0000 2.417E-0003
5 120.0259 0.0000 6.210E-0004	34.00	5 120.0842 0.0000 8.527E-0004
8 121.4588 0.0000 1.010E-0004	1 119.3497 0.0000 2.090E-0003	8 121.4190 0.0000 -5.508E-0005
28.67	5 120.0632 0.0000 7.693E-0004	39.67
1 119.2635 0.0000 1.744E-0003	8 121.4307 0.0000 -9.185E-0006	1 119.4336 0.0000 2.426E-0003
5 120.0306 0.0000 6.395E-0004	34.33	5 120.0842 0.0000 8.527E-0004
8 121.4541 0.0000 8.260E-0005	1 119.3544 0.0000 2.108E-0003	8 121.4190 0.0000 -5.508E-0005
29.00	5 120.0632 0.0000 7.693E-0004	40.00
1 119.2682 0.0000 1.763E-0003	8 121.4307 0.0000 -9.185E-0006	1 119.4383 0.0000 2.445E-0003
5 120.0306 0.0000 6.395E-0004	34.67	5 120.0819 0.0000 8.434E-0004
8 121.4494 0.0000 6.429E-0005	1 119.3591 0.0000 2.127E-0003	8 121.4190 0.0000 -5.508E-0005
29.33	5 120.0656 0.0000 7.785E-0004	40.33
1 119.2752 0.0000 1.791E-0003	8 121.4330 0.0000 0.000E+0000	1 119.4406 0.0000 2.454E-0003
5 120.0329 0.0000 6.487E-0004	35.00	5 120.0819 0.0000 8.434E-0004
8 121.4494 0.0000 6.429E-0005	1 119.3637 0.0000 2.146E-0003	8 121.4167 0.0000 -6.426E-0005
29.67	5 120.0702 0.0000 7.971E-0004	40.67
1 119.2799 0.0000 1.810E-0003	8 121.4330 0.0000 0.000E+0000	1 119.4453 0.0000 2.473E-0003
5 120.0352 0.0000 6.580E-0004	35.33	5 120.0842 0.0000 8.527E-0004
8 121.4494 0.0000 6.429E-0005	1 119.3684 0.0000 2.164E-0003	8 121.4167 0.0000 -6.426E-0005
30.00	5 120.0726 0.0000 8.064E-0004	41.00
1 119.2845 0.0000 1.828E-0003	8 121.4307 0.0000 -9.185E-0006	1 119.4499 0.0000 2.491E-0003
5 120.0352 0.0000 6.580E-0004	35.67	5 120.0842 0.0000 8.527E-0004
8 121.4541 0.0000 8.260E-0005	1 119.3754 0.0000 2.193E-0003	8 121.4143 0.0000 -7.345E-0005
30.33	5 120.0702 0.0000 7.971E-0004	41.33
1 119.2892 0.0000 1.847E-0003	8 121.4307 0.0000 -9.185E-0006	1 119.4546 0.0000 2.510E-0003
5 120.0375 0.0000 6.672E-0004	36.00	5 120.0842 0.0000 8.527E-0004
8 121.4565 0.0000 9.182E-0005	1 119.3800 0.0000 2.211E-0003	8 121.4143 0.0000 -7.345E-0005
30.67	5 120.0726 0.0000 8.064E-0004	41.67
1 119.2938 0.0000 1.866E-0003	8 121.4260 0.0000 -2.758E-0005	1 119.4569 0.0000 2.519E-0003
5 120.0375 0.0000 6.672E-0004	36.33	5 120.0842 0.0000 8.527E-0004
8 121.4565 0.0000 9.182E-0005	1 119.3870 0.0000 2.239E-0003	8 121.4120 0.0000 -8.266E-0005
31.00	5 120.0749 0.0000 8.156E-0004	42.00
1 119.2985 0.0000 1.884E-0003	8 121.4237 0.0000 -3.677E-0005	1 119.4616 0.0000 2.538E-0003
5 120.0399 0.0000 6.766E-0004	36.67	5 120.0866 0.0000 8.620E-0004
8 121.4541 0.0000 8.260E-0005	1 119.3917 0.0000 2.258E-0003	8 121.4096 0.0000 -9.185E-0005
31.33	5 120.0749 0.0000 8.156E-0004	42.33
1 119.3055 0.0000 1.912E-0003	8 121.4237 0.0000 -3.677E-0005	1 119.4662 0.0000 2.557E-0003
5 120.0422 0.0000 6.858E-0004	37.00	5 120.0866 0.0000 8.620E-0004
8 121.4541 0.0000 8.260E-0005	1 119.3940 0.0000 2.267E-0003	8 121.4096 0.0000 -9.185E-0005
31.67	5 120.0749 0.0000 8.156E-0004	42.67
1 119.3101 0.0000 1.931E-0003	8 121.4260 0.0000 -2.758E-0005	1 119.4709 0.0000 2.575E-0003
5 120.0446 0.0000 6.951E-0004	37.33	5 120.0866 0.0000 8.620E-0004
8 121.4518 0.0000 7.342E-0005	1 119.4010 0.0000 2.295E-0003	8 121.4096 0.0000 -9.185E-0005
32.00	5 120.0749 0.0000 8.156E-0004	43.00
1 119.3148 0.0000 1.950E-0003	8 121.4237 0.0000 -3.677E-0005	1 119.4732 0.0000 2.585E-0003
5 120.0492 0.0000 7.136E-0004	37.67	5 120.0842 0.0000 8.527E-0004
8 121.4518 0.0000 7.342E-0005	1 119.4057 0.0000 2.314E-0003	8 121.4073 0.0000 -1.010E-0004
32.33	5 120.0772 0.0000 8.249E-0004	43.33
1 119.3195 0.0000 1.968E-0003	8 121.4213 0.0000 -4.589E-0005	1 119.4779 0.0000 2.603E-0003

EK-2 (devam) Strain-gage'lerden alınan şekil değişimi verileri

5 120.0842 0.0000 8.527E-0004	49.00	5 119.8672 0.0000 -9.274E-0006
8 121.4073 0.0000 -1.010E-0004	1 118.8096 0.0000 -7.460E-0005	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004
43.67	5 119.8672 0.0000 -9.274E-0006	54.67
1 119.4802 0.0000 2.613E-0003	8 121.3605 0.0000 -2.846E-0004	1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005
5 120.0819 0.0000 8.434E-0004	49.33	5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005
8 121.4050 0.0000 -1.102E-0004	1 118.8120 0.0000 -6.531E-0005	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004
44.00	5 119.8672 0.0000 -9.274E-0006	55.00
1 119.4849 0.0000 2.631E-0003	8 121.3605 0.0000 -2.846E-0004	1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005
5 120.0819 0.0000 8.434E-0004	49.67	5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005
8 121.4050 0.0000 -1.102E-0004	1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004
44.33	5 119.8672 0.0000 -9.274E-0006	55.33
1 119.4895 0.0000 2.650E-0003	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004	1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005
5 120.0796 0.0000 8.341E-0004	50.00	5 119.8672 0.0000 -9.274E-0006
8 121.4026 0.0000 -1.193E-0004	1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004
44.67	5 119.8672 0.0000 -9.274E-0006	55.67
1 119.4965 0.0000 2.678E-0003	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004	1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005
5 120.0796 0.0000 8.341E-0004	50.33	5 119.8672 0.0000 -9.274E-0006
8 121.4026 0.0000 -1.193E-0004	1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004
45.00	5 119.8672 0.0000 -9.274E-0006	56.00
1 119.5012 0.0000 2.697E-0003	8 121.3605 0.0000 -2.846E-0004	1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005
5 120.0796 0.0000 8.341E-0004	50.67	5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005
8 121.4026 0.0000 -1.193E-0004	1 118.8120 0.0000 -6.531E-0005	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004
45.33	5 119.8672 0.0000 -9.274E-0006	56.33
1 119.5035 0.0000 2.706E-0003	8 121.3605 0.0000 -2.846E-0004	1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005
5 120.0796 0.0000 8.341E-0004	51.00	5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005
8 121.4003 0.0000 -1.286E-0004	1 118.8120 0.0000 -6.531E-0005	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004
45.67	5 119.8672 0.0000 -9.274E-0006	56.67
1 119.5082 0.0000 2.725E-0003	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004	1 118.8120 0.0000 -6.531E-0005
5 120.0796 0.0000 8.341E-0004	51.33	5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005
8 121.4003 0.0000 -1.286E-0004	1 118.8120 0.0000 -6.531E-0005	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004
46.00	5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005	57.00
1 119.5105 0.0000 2.734E-0003	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004	1 118.8120 0.0000 -6.531E-0005
5 120.0796 0.0000 8.341E-0004	51.67	5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005
8 121.4026 0.0000 -1.193E-0004	1 118.8120 0.0000 -6.531E-0005	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004
46.33	5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005	57.33
1 119.5152 0.0000 2.753E-0003	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004	1 118.8120 0.0000 -6.531E-0005
5 120.0819 0.0000 8.434E-0004	52.00	5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005
8 121.4050 0.0000 -1.102E-0004	1 118.8120 0.0000 -6.531E-0005	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004
46.67	5 119.8672 0.0000 -9.274E-0006	57.67
1 119.5175 0.0000 2.762E-0003	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004	1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005
5 120.0796 0.0000 8.341E-0004	52.33	5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005
8 121.4096 0.0000 -9.185E-0005	1 118.8120 0.0000 -6.531E-0005	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004
47.00	5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005	58.00
1 119.5222 0.0000 2.781E-0003	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004	1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005
5 120.0772 0.0000 8.249E-0004	52.67	5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005
8 121.4143 0.0000 -7.345E-0005	1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004
47.33	5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005	58.33
1 119.5245 0.0000 2.790E-0003	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004	1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005
5 120.0749 0.0000 8.156E-0004	53.00	5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005
8 121.4143 0.0000 -7.345E-0005	1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005	8 121.3651 0.0000 -2.663E-0004
47.67	5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005	58.67
1 119.5268 0.0000 2.799E-0003	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004	1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005
5 120.0749 0.0000 8.156E-0004	53.33	5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005
8 121.4096 0.0000 -9.185E-0005	1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005	8 121.3651 0.0000 -2.663E-0004
48.00	5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005	59.00
1 119.5315 0.0000 2.818E-0003	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004	1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005
5 120.0749 0.0000 8.156E-0004	53.67	5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005
8 121.4073 0.0000 -1.010E-0004	1 118.8120 0.0000 -6.531E-0005	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004
48.33	5 119.8672 0.0000 -9.274E-0006	59.33
1 119.3055 0.0000 1.912E-0003	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004	1 118.8120 0.0000 -6.531E-0005
5 120.0095 0.0000 5.560E-0004	54.00	5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005
8 121.3886 0.0000 -1.744E-0004	1 118.8120 0.0000 -6.531E-0005	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004
48.67	5 119.8672 0.0000 -9.274E-0006	59.67
1 118.9469 0.0000 4.756E-0004	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004	1 118.8120 0.0000 -6.531E-0005
5 119.9045 0.0000 1.389E-0004	54.33	5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005
8 121.3651 0.0000 -2.663E-0004	1 118.8120 0.0000 -6.531E-0005	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004

EK-2 (devam) Strain-gage'lerden alınan şekil değişimi verileri

60.00	5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005
1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004
5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005	65.67
8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004	1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005
60.33	5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005
1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004
5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005	66.00
8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004	1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005
60.67	5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005
1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004
5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005	66.33
8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004	1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005
61.00	5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005
1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004
5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005	66.67
8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004	1 118.8120 0.0000 -6.531E-0005
61.33	5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005
1 118.8120 0.0000 -6.531E-0005	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004
5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005	67.00
8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004	1 118.8120 0.0000 -6.531E-0005
61.67	5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005
1 118.8120 0.0000 -6.531E-0005	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004
5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005	67.33
8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004	1 118.8120 0.0000 -6.531E-0005
62.00	5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005
1 118.8120 0.0000 -6.531E-0005	8 121.3651 0.0000 -2.663E-0004
5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005	67.67
8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004	1 118.8120 0.0000 -6.531E-0005
62.33	5 119.8672 0.0000 -9.274E-0006
1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004
5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005	68.00
8 121.3651 0.0000 -2.663E-0004	1 118.8120 0.0000 -6.531E-0005
62.67	5 119.8672 0.0000 -9.274E-0006
1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004
5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005	68.33
8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004	1 118.8120 0.0000 -6.531E-0005
63.00	5 119.8672 0.0000 -9.274E-0006
1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004
5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005	68.67
8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004	1 118.8120 0.0000 -6.531E-0005
63.33	5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005
1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005	8 121.3651 0.0000 -2.663E-0004
5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005	69.00
8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004	1 118.8120 0.0000 -6.531E-0005
63.67	5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005
1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005	8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004
5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005	
8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004	
64.00	
1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005	
5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005	
8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004	
64.33	
1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005	
5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005	
8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004	
64.67	
1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005	
5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005	
8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004	
65.00	
1 118.8143 0.0000 -5.595E-0005	
5 119.8649 0.0000 -1.855E-0005	
8 121.3628 0.0000 -2.754E-0004	
65.33	
1 118.8120 0.0000 -6.531E-0005	

EK-2 (devam) Strain-gage'lerden alınan şekil değişimi verileri

4 numaralı numune:

Saniye,

Strain-gage bağlandığı devre numarası / direnç değeri / boşluk / şekil değişimi oranı

0.00	4.67	9.33
1 348.8367 0.0000 -5.127E-0006	1 348.8367 0.0000 -5.127E-0006	1 348.8749 0.0000 4.590E-0005
5 353.1682 0.0000 -5.104E-0006	5 353.1914 0.0000 2.536E-0005	5 353.1798 0.0000 1.009E-0005
8 351.3382 0.0000 -5.090E-0006	8 351.3113 0.0000 -4.076E-0005	8 351.3190 0.0000 -3.058E-0005
0.33	5.00	9.67
1 348.8290 0.0000 -1.534E-0005	1 348.8367 0.0000 -5.127E-0006	1 348.8826 0.0000 5.611E-0005
5 353.1682 0.0000 -5.104E-0006	5 353.1914 0.0000 2.536E-0005	5 353.1798 0.0000 1.009E-0005
8 351.3344 0.0000 -1.018E-0005	8 351.3113 0.0000 -4.076E-0005	8 351.3190 0.0000 -3.058E-0005
0.67	5.33	10.00
1 348.8214 0.0000 -2.555E-0005	1 348.8367 0.0000 -5.127E-0006	1 348.8903 0.0000 6.636E-0005
5 353.1644 0.0000 -1.021E-0005	5 353.1914 0.0000 2.536E-0005	5 353.1798 0.0000 1.009E-0005
8 351.3267 0.0000 -2.036E-0005	8 351.3113 0.0000 -4.076E-0005	8 351.3152 0.0000 -3.563E-0005
1.00	5.67	10.33
1 348.8214 0.0000 -2.555E-0005	1 348.8405 0.0000 0.000E+0000	1 348.8979 0.0000 7.658E-0005
5 353.1644 0.0000 -1.021E-0005	5 353.1914 0.0000 2.536E-0005	5 353.1798 0.0000 1.009E-0005
8 351.3228 0.0000 -2.549E-0005	8 351.3152 0.0000 -3.563E-0005	8 351.3190 0.0000 -3.058E-0005
1.33	6.00	10.67
1 348.8214 0.0000 -2.555E-0005	1 348.8405 0.0000 0.000E+0000	1 348.9094 0.0000 9.184E-0005
5 353.1644 0.0000 -1.021E-0005	5 353.1875 0.0000 2.026E-0005	5 353.1798 0.0000 1.009E-0005
8 351.3228 0.0000 -2.549E-0005	8 351.3152 0.0000 -3.563E-0005	8 351.3190 0.0000 -3.058E-0005
1.67	6.33	11.00
1 348.8252 0.0000 -2.043E-0005	1 348.8405 0.0000 0.000E+0000	1 348.9171 0.0000 1.020E-0004
5 353.1644 0.0000 -1.021E-0005	5 353.1875 0.0000 2.026E-0005	5 353.1798 0.0000 1.009E-0005
8 351.3228 0.0000 -2.549E-0005	8 351.3152 0.0000 -3.563E-0005	8 351.3190 0.0000 -3.058E-0005
2.00	6.67	11.33
1 348.8252 0.0000 -2.043E-0005	1 348.8444 0.0000 5.127E-0006	1 348.9285 0.0000 1.173E-0004
5 353.1682 0.0000 -5.104E-0006	5 353.1875 0.0000 2.026E-0005	5 353.1836 0.0000 1.515E-0005
8 351.3228 0.0000 -2.549E-0005	8 351.3152 0.0000 -3.563E-0005	8 351.3190 0.0000 -3.058E-0005
2.33	7.00	11.67
1 348.8252 0.0000 -2.043E-0005	1 348.8444 0.0000 5.127E-0006	1 348.9400 0.0000 1.327E-0004
5 353.1721 0.0000 0.000E+0000	5 353.1875 0.0000 2.026E-0005	5 353.1836 0.0000 1.515E-0005
8 351.3228 0.0000 -2.549E-0005	8 351.3152 0.0000 -3.563E-0005	8 351.3190 0.0000 -3.058E-0005
2.67	7.33	12.00
1 348.8290 0.0000 -1.534E-0005	1 348.8482 0.0000 1.021E-0005	1 348.9515 0.0000 1.480E-0004
5 353.1759 0.0000 4.984E-0006	5 353.1875 0.0000 2.026E-0005	5 353.1875 0.0000 2.026E-0005
8 351.3228 0.0000 -2.549E-0005	8 351.3152 0.0000 -3.563E-0005	8 351.3190 0.0000 -3.058E-0005
3.00	7.67	12.33
1 348.8329 0.0000 -1.021E-0005	1 348.8558 0.0000 2.034E-0005	1 348.9630 0.0000 1.633E-0004
5 353.1759 0.0000 4.984E-0006	5 353.1875 0.0000 2.026E-0005	5 353.1914 0.0000 2.536E-0005
8 351.3228 0.0000 -2.549E-0005	8 351.3152 0.0000 -3.563E-0005	8 351.3190 0.0000 -3.058E-0005
3.33	8.00	12.67
1 348.8367 0.0000 -5.127E-0006	1 348.8558 0.0000 2.034E-0005	1 348.9783 0.0000 1.838E-0004
5 353.1759 0.0000 4.984E-0006	5 353.1836 0.0000 1.515E-0005	5 353.1991 0.0000 3.553E-0005
8 351.3190 0.0000 -3.058E-0005	8 351.3152 0.0000 -3.563E-0005	8 351.3228 0.0000 -2.549E-0005
3.67	8.33	13.00
1 348.8367 0.0000 -5.127E-0006	1 348.8596 0.0000 2.547E-0005	1 348.9898 0.0000 1.991E-0004
5 353.1836 0.0000 1.515E-0005	5 353.1798 0.0000 1.009E-0005	5 353.2029 0.0000 4.059E-0005
8 351.3152 0.0000 -3.563E-0005	8 351.3190 0.0000 -3.058E-0005	8 351.3228 0.0000 -2.549E-0005
4.00	8.67	13.33
1 348.8367 0.0000 -5.127E-0006	1 348.8673 0.0000 3.568E-0005	1 349.0051 0.0000 2.194E-0004
5 353.1875 0.0000 2.026E-0005	5 353.1759 0.0000 4.984E-0006	5 353.2068 0.0000 4.570E-0005
8 351.3152 0.0000 -3.563E-0005	8 351.3190 0.0000 -3.058E-0005	8 351.3228 0.0000 -2.549E-0005
4.33	9.00	13.67
1 348.8367 0.0000 -5.127E-0006	1 348.8711 0.0000 4.081E-0005	1 349.0204 0.0000 2.399E-0004
5 353.1914 0.0000 2.536E-0005	5 353.1759 0.0000 4.984E-0006	5 353.2145 0.0000 5.587E-0005
8 351.3113 0.0000 -4.076E-0005	8 351.3190 0.0000 -3.058E-0005	8 351.3228 0.0000 -2.549E-0005

EK-2 (devam) Strain-gage'lerden alınan şekil değişimi verileri

14.00	5 353.3226 0.0000 1.982E-0004	25.00
1 349.0319 0.0000 2.552E-0004	8 351.3344 0.0000 -1.018E-0005	1 349.3804 0.0000 7.199E-0004
5 353.2184 0.0000 6.097E-0005	19.67	5 353.4732 0.0000 3.965E-0004
8 351.3267 0.0000 -2.036E-0005	1 349.2387 0.0000 5.309E-0004	8 351.3267 0.0000 -2.036E-0005
14.33	5 353.3342 0.0000 2.135E-0004	25.33
1 349.0472 0.0000 2.756E-0004	8 351.3344 0.0000 -1.018E-0005	1 349.3881 0.0000 7.301E-0004
5 353.2261 0.0000 7.110E-0005	20.00	5 353.4809 0.0000 4.066E-0004
8 351.3267 0.0000 -2.036E-0005	1 349.2502 0.0000 5.462E-0004	8 351.3267 0.0000 -2.036E-0005
14.67	5 353.3380 0.0000 2.185E-0004	25.67
1 349.0587 0.0000 2.909E-0004	8 351.3305 0.0000 -1.527E-0005	1 349.3958 0.0000 7.403E-0004
5 353.2299 0.0000 7.616E-0005	20.33	5 353.4886 0.0000 4.169E-0004
8 351.3267 0.0000 -2.036E-0005	1 349.2579 0.0000 5.565E-0004	8 351.3267 0.0000 -2.036E-0005
15.00	5 353.3496 0.0000 2.338E-0004	26.00
1 349.0740 0.0000 3.114E-0004	8 351.3305 0.0000 -1.527E-0005	1 349.4035 0.0000 7.506E-0004
5 353.2338 0.0000 8.127E-0005	20.67	5 353.4925 0.0000 4.219E-0004
8 351.3267 0.0000 -2.036E-0005	1 349.2694 0.0000 5.718E-0004	8 351.3267 0.0000 -2.036E-0005
15.33	5 353.3574 0.0000 2.440E-0004	26.33
1 349.0894 0.0000 3.318E-0004	8 351.3305 0.0000 -1.527E-0005	1 349.4111 0.0000 7.608E-0004
5 353.2415 0.0000 9.143E-0005	21.00	5 353.5002 0.0000 4.321E-0004
8 351.3267 0.0000 -2.036E-0005	1 349.2809 0.0000 5.872E-0004	8 351.3228 0.0000 -2.549E-0005
15.67	5 353.3651 0.0000 2.542E-0004	26.67
1 349.1008 0.0000 3.471E-0004	8 351.3305 0.0000 -1.527E-0005	1 349.4188 0.0000 7.710E-0004
5 353.2454 0.0000 9.654E-0005	21.33	5 353.5080 0.0000 4.423E-0004
8 351.3267 0.0000 -2.036E-0005	1 349.2885 0.0000 5.973E-0004	8 351.3228 0.0000 -2.549E-0005
16.00	5 353.3728 0.0000 2.643E-0004	27.00
1 349.1123 0.0000 3.624E-0004	8 351.3305 0.0000 -1.527E-0005	1 349.4264 0.0000 7.812E-0004
5 353.2531 0.0000 1.067E-0004	21.67	5 353.5157 0.0000 4.524E-0004
8 351.3267 0.0000 -2.036E-0005	1 349.3000 0.0000 6.127E-0004	8 351.3228 0.0000 -2.549E-0005
16.33	5 353.3805 0.0000 2.745E-0004	27.33
1 349.1238 0.0000 3.777E-0004	8 351.3305 0.0000 -1.527E-0005	1 349.4341 0.0000 7.914E-0004
5 353.2609 0.0000 1.169E-0004	22.00	5 353.5234 0.0000 4.626E-0004
8 351.3305 0.0000 -1.527E-0005	1 349.3077 0.0000 6.229E-0004	8 351.3228 0.0000 -2.549E-0005
16.67	5 353.3921 0.0000 2.897E-0004	27.67
1 349.1353 0.0000 3.931E-0004	8 351.3305 0.0000 -1.527E-0005	1 349.4418 0.0000 8.017E-0004
5 353.2647 0.0000 1.220E-0004	22.33	5 353.5273 0.0000 4.677E-0004
8 351.3305 0.0000 -1.527E-0005	1 349.3153 0.0000 6.331E-0004	8 351.3228 0.0000 -2.549E-0005
17.00	5 353.3998 0.0000 2.999E-0004	28.00
1 349.1468 0.0000 4.084E-0004	8 351.3305 0.0000 -1.527E-0005	1 349.4533 0.0000 8.170E-0004
5 353.2724 0.0000 1.321E-0004	22.67	5 353.5350 0.0000 4.779E-0004
8 351.3305 0.0000 -1.527E-0005	1 349.3268 0.0000 6.484E-0004	8 351.3228 0.0000 -2.549E-0005
17.33	5 353.4076 0.0000 3.101E-0004	28.33
1 349.1583 0.0000 4.237E-0004	8 351.3305 0.0000 -1.527E-0005	1 349.4609 0.0000 8.272E-0004
5 353.2802 0.0000 1.423E-0004	23.00	5 353.5388 0.0000 4.830E-0004
8 351.3305 0.0000 -1.527E-0005	1 349.3383 0.0000 6.637E-0004	8 351.3228 0.0000 -2.549E-0005
17.67	5 353.4191 0.0000 3.253E-0004	28.67
1 349.1698 0.0000 4.390E-0004	8 351.3305 0.0000 -1.527E-0005	1 349.4648 0.0000 8.323E-0004
5 353.2879 0.0000 1.524E-0004	23.33	5 353.5466 0.0000 4.931E-0004
8 351.3305 0.0000 -1.527E-0005	1 349.3460 0.0000 6.739E-0004	8 351.3190 0.0000 -3.058E-0005
18.00	5 353.4268 0.0000 3.355E-0004	29.00
1 349.1813 0.0000 4.544E-0004	8 351.3305 0.0000 -1.527E-0005	1 349.4724 0.0000 8.426E-0004
5 353.2956 0.0000 1.626E-0004	23.67	5 353.5543 0.0000 5.033E-0004
8 351.3305 0.0000 -1.527E-0005	1 349.3536 0.0000 6.842E-0004	8 351.3190 0.0000 -3.058E-0005
18.33	5 353.4384 0.0000 3.507E-0004	29.33
1 349.1927 0.0000 4.696E-0004	8 351.3267 0.0000 -2.036E-0005	1 349.4801 0.0000 8.527E-0004
5 353.2995 0.0000 1.677E-0004	24.00	5 353.5582 0.0000 5.085E-0004
8 351.3305 0.0000 -1.527E-0005	1 349.3613 0.0000 6.944E-0004	8 351.3152 0.0000 -3.563E-0005
18.67	5 353.4462 0.0000 3.609E-0004	29.67
1 349.2042 0.0000 4.849E-0004	8 351.3267 0.0000 -2.036E-0005	1 349.4878 0.0000 8.630E-0004
5 353.3072 0.0000 1.779E-0004	24.33	5 353.5659 0.0000 5.185E-0004
8 351.3344 0.0000 -1.018E-0005	1 349.3690 0.0000 7.046E-0004	8 351.3152 0.0000 -3.563E-0005
19.00	5 353.4539 0.0000 3.711E-0004	30.00
1 349.2157 0.0000 5.003E-0004	8 351.3305 0.0000 -1.527E-0005	1 349.4954 0.0000 8.732E-0004
5 353.3149 0.0000 1.881E-0004	24.67	5 353.5697 0.0000 5.236E-0004
8 351.3344 0.0000 -1.018E-0005	1 349.3728 0.0000 7.098E-0004	8 351.3113 0.0000 -4.076E-0005
19.33	5 353.4616 0.0000 3.813E-0004	30.33
1 349.2273 0.0000 5.157E-0004	8 351.3267 0.0000 -2.036E-0005	1 349.5031 0.0000 8.835E-0004

EK-2 (devam) Strain-gage'lerden alınan şekil değişimi verileri

5 353.5736 0.0000 5.287E-0004	36.00	5 353.7397 0.0000 7.475E-0004
8 351.3113 0.0000 -4.076E-0005	1 349.5989 0.0000 1.011E-0003	8 351.2075 0.0000 -1.782E-0004
30.67	5 353.6663 0.0000 6.508E-0004	41.67
1 349.5108 0.0000 8.937E-0004	8 351.2690 0.0000 -9.676E-0005	1 349.6832 0.0000 1.124E-0003
5 353.5775 0.0000 5.338E-0004	36.33	5 353.7436 0.0000 7.526E-0004
8 351.3074 0.0000 -4.585E-0005	1 349.6028 0.0000 1.016E-0003	8 351.2075 0.0000 -1.782E-0004
31.00	5 353.6740 0.0000 6.610E-0004	42.00
1 349.5146 0.0000 8.988E-0004	8 351.2690 0.0000 -9.676E-0005	1 349.6871 0.0000 1.129E-0003
5 353.5852 0.0000 5.440E-0004	36.67	5 353.7475 0.0000 7.577E-0004
8 351.3036 0.0000 -5.094E-0005	1 349.6066 0.0000 1.021E-0003	8 351.2036 0.0000 -1.833E-0004
31.33	5 353.6818 0.0000 6.712E-0004	42.33
1 349.5184 0.0000 9.039E-0004	8 351.2690 0.0000 -9.676E-0005	1 349.6948 0.0000 1.139E-0003
5 353.5891 0.0000 5.491E-0004	37.00	5 353.7513 0.0000 7.628E-0004
8 351.3036 0.0000 -5.094E-0005	1 349.6143 0.0000 1.032E-0003	8 351.1960 0.0000 -1.934E-0004
31.67	5 353.6895 0.0000 6.814E-0004	42.67
1 349.5261 0.0000 9.141E-0004	8 351.2651 0.0000 -1.018E-0004	1 349.6986 0.0000 1.144E-0003
5 353.5891 0.0000 5.491E-0004	37.33	5 353.7552 0.0000 7.678E-0004
8 351.3074 0.0000 -4.585E-0005	1 349.6181 0.0000 1.037E-0003	8 351.1882 0.0000 -2.037E-0004
32.00	5 353.6972 0.0000 6.916E-0004	43.00
1 349.5299 0.0000 9.192E-0004	8 351.2651 0.0000 -1.018E-0004	1 349.7024 0.0000 1.149E-0003
5 353.5929 0.0000 5.542E-0004	37.67	5 353.7552 0.0000 7.678E-0004
8 351.3074 0.0000 -4.585E-0005	1 349.6181 0.0000 1.037E-0003	8 351.1806 0.0000 -2.138E-0004
32.33	5 353.7088 0.0000 7.068E-0004	43.33
1 349.5376 0.0000 9.294E-0004	8 351.2613 0.0000 -1.069E-0004	1 349.7063 0.0000 1.154E-0003
5 353.6006 0.0000 5.644E-0004	38.00	5 353.7629 0.0000 7.780E-0004
8 351.3036 0.0000 -5.094E-0005	1 349.6219 0.0000 1.042E-0003	8 351.1767 0.0000 -2.189E-0004
32.67	5 353.7165 0.0000 7.170E-0004	43.67
1 349.5414 0.0000 9.345E-0004	8 351.2574 0.0000 -1.120E-0004	1 349.7101 0.0000 1.159E-0003
5 353.6045 0.0000 5.695E-0004	38.33	5 353.7668 0.0000 7.831E-0004
8 351.2997 0.0000 -5.603E-0005	1 349.6257 0.0000 1.047E-0003	8 351.1690 0.0000 -2.291E-0004
33.00	5 353.7204 0.0000 7.221E-0004	44.00
1 349.5491 0.0000 9.447E-0004	8 351.2536 0.0000 -1.171E-0004	1 349.7101 0.0000 1.159E-0003
5 353.6161 0.0000 5.746E-0004	38.67	5 353.7745 0.0000 7.933E-0004
8 351.2997 0.0000 -5.603E-0005	1 349.6296 0.0000 1.052E-0003	8 351.1575 0.0000 -2.444E-0004
33.33	5 353.7242 0.0000 7.271E-0004	44.33
1 349.5529 0.0000 9.499E-0004	8 351.2497 0.0000 -1.223E-0004	1 349.7101 0.0000 1.159E-0003
5 353.6161 0.0000 5.847E-0004	39.00	5 353.7745 0.0000 7.933E-0004
8 351.2959 0.0000 -6.108E-0005	1 349.6334 0.0000 1.057E-0003	8 351.1536 0.0000 -2.495E-0004
33.67	5 353.7281 0.0000 7.322E-0004	44.67
1 349.5606 0.0000 9.601E-0004	8 351.2459 0.0000 -1.273E-0004	1 349.7139 0.0000 1.164E-0003
5 353.6238 0.0000 5.949E-0004	39.33	5 353.7822 0.0000 8.035E-0004
8 351.2959 0.0000 -6.108E-0005	1 349.6411 0.0000 1.067E-0003	8 351.1460 0.0000 -2.596E-0004
34.00	5 353.7320 0.0000 7.373E-0004	45.00
1 349.5645 0.0000 9.652E-0004	8 351.2421 0.0000 -1.324E-0004	1 349.7139 0.0000 1.164E-0003
5 353.6354 0.0000 6.101E-0004	39.67	5 353.7899 0.0000 8.137E-0004
8 351.2921 0.0000 -6.618E-0005	1 349.6487 0.0000 1.078E-0003	8 351.1344 0.0000 -2.749E-0004
34.33	5 353.7320 0.0000 7.373E-0004	45.33
1 349.5683 0.0000 9.703E-0004	8 351.2383 0.0000 -1.374E-0004	1 349.7139 0.0000 1.164E-0003
5 353.6393 0.0000 6.152E-0004	40.00	5 353.8054 0.0000 8.340E-0004
8 351.2882 0.0000 -7.131E-0005	1 349.6526 0.0000 1.083E-0003	8 351.1229 0.0000 -2.902E-0004
34.67	5 353.7320 0.0000 7.373E-0004	45.67
1 349.5759 0.0000 9.805E-0004	8 351.2305 0.0000 -1.477E-0004	1 349.6794 0.0000 1.119E-0003
5 353.6470 0.0000 6.254E-0004	40.33	5 353.8054 0.0000 8.340E-0004
8 351.2844 0.0000 -7.636E-0005	1 349.6602 0.0000 1.093E-0003	8 351.0691 0.0000 -3.614E-0004
35.00	5 353.7320 0.0000 7.373E-0004	46.00
1 349.5836 0.0000 9.907E-0004	8 351.2228 0.0000 -1.578E-0004	1 349.6257 0.0000 1.047E-0003
5 353.6509 0.0000 6.305E-0004	40.67	5 353.8054 0.0000 8.340E-0004
8 351.2767 0.0000 -8.658E-0005	1 349.6679 0.0000 1.103E-0003	8 350.9768 0.0000 -4.835E-0004
35.33	5 353.7358 0.0000 7.424E-0004	46.33
1 349.5874 0.0000 9.958E-0004	8 351.2190 0.0000 -1.629E-0004	1 349.5951 0.0000 1.006E-0003
5 353.6586 0.0000 6.406E-0004	41.00	5 353.8363 0.0000 8.747E-0004
8 351.2767 0.0000 -8.658E-0005	1 349.6717 0.0000 1.108E-0003	8 350.8308 0.0000 -6.769E-0004
35.67	5 353.7397 0.0000 7.475E-0004	46.67
1 349.5951 0.0000 1.006E-0003	8 351.2113 0.0000 -1.731E-0004	1 349.5529 0.0000 9.499E-0004
5 353.6624 0.0000 6.457E-0004	41.33	5 353.8827 0.0000 9.358E-0004
8 351.2728 0.0000 -9.167E-0005	1 349.6794 0.0000 1.119E-0003	8 350.5772 0.0000 -1.013E-0003

EK-2 (devam) Strain-gage'lerden alınan şekil değişimi verileri

47.00	5 353.2299 0.0000 7.616E-0005	58.00
1 349.5146 0.0000 8.988E-0004	8 350.4429 0.0000 -1.190E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002
5 353.9329 0.0000 1.002E-0003	52.67	5 353.2223 0.0000 6.603E-0005
8 350.3162 0.0000 -1.358E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	8 350.4467 0.0000 -1.185E-0003
47.33	5 353.2299 0.0000 7.616E-0005	58.33
1 349.4993 0.0000 8.783E-0004	8 350.4429 0.0000 -1.190E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002
5 353.9716 0.0000 1.053E-0003	53.00	5 353.2223 0.0000 6.603E-0005
8 350.1128 0.0000 -1.627E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	8 350.4467 0.0000 -1.185E-0003
47.67	5 353.2299 0.0000 7.616E-0005	58.67
1 349.4954 0.0000 8.732E-0004	8 350.4429 0.0000 -1.190E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002
5 353.9948 0.0000 1.083E-0003	53.33	5 353.2223 0.0000 6.603E-0005
8 349.9478 0.0000 -1.846E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	8 350.4467 0.0000 -1.185E-0003
48.00	5 353.2299 0.0000 7.616E-0005	59.00
1 349.4993 0.0000 8.783E-0004	8 350.4429 0.0000 -1.190E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002
5 354.0180 0.0000 1.114E-0003	53.67	5 353.2184 0.0000 6.097E-0005
8 349.8443 0.0000 -1.983E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	8 350.4429 0.0000 -1.190E-0003
48.33	5 353.2261 0.0000 7.110E-0005	59.33
1 349.5184 0.0000 9.039E-0004	8 350.4429 0.0000 -1.190E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002
5 354.0527 0.0000 1.160E-0003	54.00	5 353.2184 0.0000 6.097E-0005
8 349.7791 0.0000 -2.069E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	8 350.4429 0.0000 -1.190E-0003
48.67	5 353.2299 0.0000 7.616E-0005	59.67
1 349.5376 0.0000 9.294E-0004	8 350.4467 0.0000 -1.185E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002
5 354.0837 0.0000 1.201E-0003	54.33	5 353.2184 0.0000 6.097E-0005
8 349.7292 0.0000 -2.135E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	8 350.4429 0.0000 -1.190E-0003
49.00	5 353.2299 0.0000 7.616E-0005	60.00
1 349.5568 0.0000 9.550E-0004	8 350.4467 0.0000 -1.185E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002
5 354.0952 0.0000 1.216E-0003	54.67	5 353.2184 0.0000 6.097E-0005
8 349.6717 0.0000 -2.211E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	8 350.4429 0.0000 -1.190E-0003
49.33	5 353.2299 0.0000 7.616E-0005	60.33
1 349.5836 0.0000 9.907E-0004	8 350.4467 0.0000 -1.185E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002
5 354.1107 0.0000 1.236E-0003	55.00	5 353.2184 0.0000 6.097E-0005
8 349.6181 0.0000 -2.282E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	8 350.4429 0.0000 -1.190E-0003
49.67	5 353.2299 0.0000 7.616E-0005	60.67
1 353.5041 0.0000 6.218E-0003	8 350.4467 0.0000 -1.185E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002
5 353.7242 0.0000 7.271E-0004	55.33	5 353.2184 0.0000 6.097E-0005
8 352.4817 0.0000 1.509E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	8 350.4429 0.0000 -1.190E-0003
50.00	5 353.2261 0.0000 7.110E-0005	61.00
1 357.8862 0.0000 1.206E-0002	8 350.4467 0.0000 -1.185E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002
5 353.2879 0.0000 1.524E-0004	55.67	5 353.2184 0.0000 6.097E-0005
8 352.9059 0.0000 2.070E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	8 350.4429 0.0000 -1.190E-0003
50.33	5 353.2261 0.0000 7.110E-0005	61.33
1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	8 350.4467 0.0000 -1.185E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002
5 353.2415 0.0000 9.143E-0005	56.00	5 353.2184 0.0000 6.097E-0005
8 350.4467 0.0000 -1.185E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	8 350.4429 0.0000 -1.190E-0003
50.67	5 353.2261 0.0000 7.110E-0005	61.67
1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	8 350.4467 0.0000 -1.185E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002
5 353.2377 0.0000 8.633E-0005	56.33	5 353.2184 0.0000 6.097E-0005
8 350.4467 0.0000 -1.185E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	8 350.4429 0.0000 -1.190E-0003
51.00	5 353.2261 0.0000 7.110E-0005	62.00
1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	8 350.4467 0.0000 -1.185E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002
5 353.2338 0.0000 8.127E-0005	56.67	5 353.2145 0.0000 5.587E-0005
8 350.4467 0.0000 -1.185E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	8 350.4429 0.0000 -1.190E-0003
51.33	5 353.2261 0.0000 7.110E-0005	62.33
1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	8 350.4429 0.0000 -1.190E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002
5 353.2338 0.0000 8.127E-0005	57.00	5 353.2145 0.0000 5.587E-0005
8 350.4467 0.0000 -1.185E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	8 350.4429 0.0000 -1.190E-0003
51.67	5 353.2223 0.0000 6.603E-0005	62.67
1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	8 350.4429 0.0000 -1.190E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002
5 353.2338 0.0000 8.127E-0005	57.33	5 353.2145 0.0000 5.587E-0005
8 350.4429 0.0000 -1.190E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	8 350.4390 0.0000 -1.195E-0003
52.00	5 353.2223 0.0000 6.603E-0005	63.00
1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	8 350.4467 0.0000 -1.185E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002
5 353.2299 0.0000 7.616E-0005	57.67	5 353.2145 0.0000 5.587E-0005
8 350.4429 0.0000 -1.190E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	8 350.4390 0.0000 -1.195E-0003
52.33	5 353.2223 0.0000 6.603E-0005	63.33
1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	8 350.4467 0.0000 -1.185E-0003	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002

EK-2 (devam) Strain-gage'lerden alınan şekil değişimi verileri

5 353.2145 0.0000 5.587E-0005	5 353.2107 0.0000 5.080E-0005	5 353.2068 0.0000 4.570E-0005
8 350.4390 0.0000 -1.195E-0003	8 350.4390 0.0000 -1.195E-0003	8 350.4390 0.0000 -1.195E-0003
63.67	66.00	68.33
1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002
5 353.2107 0.0000 5.080E-0005	5 353.2107 0.0000 5.080E-0005	5 353.2068 0.0000 4.570E-0005
8 350.4390 0.0000 -1.195E-0003	8 350.4429 0.0000 -1.190E-0003	8 350.4390 0.0000 -1.195E-0003
64.00	66.33	68.67
1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002
5 353.2107 0.0000 5.080E-0005	5 353.2107 0.0000 5.080E-0005	5 353.2068 0.0000 4.570E-0005
8 350.4390 0.0000 -1.195E-0003	8 350.4390 0.0000 -1.195E-0003	8 350.4390 0.0000 -1.195E-0003
64.33	66.67	69.00
1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002
5 353.2107 0.0000 5.080E-0005	5 353.2068 0.0000 4.570E-0005	5 353.2068 0.0000 4.570E-0005
8 350.4429 0.0000 -1.190E-0003	8 350.4429 0.0000 -1.190E-0003	8 350.4390 0.0000 -1.195E-0003
64.67	67.00	69.33
1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002
5 353.2107 0.0000 5.080E-0005	5 353.2068 0.0000 4.570E-0005	5 353.2068 0.0000 4.570E-0005
8 350.4390 0.0000 -1.195E-0003	8 350.4390 0.0000 -1.195E-0003	8 350.4390 0.0000 -1.195E-0003
65.00	67.33	69.67
1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002
5 353.2107 0.0000 5.080E-0005	5 353.2068 0.0000 4.570E-0005	5 353.2068 0.0000 4.570E-0005
8 350.4390 0.0000 -1.195E-0003	8 350.4390 0.0000 -1.195E-0003	8 350.4390 0.0000 -1.195E-0003
65.33	67.67	70.00
1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002
5 353.2107 0.0000 5.080E-0005	5 353.2068 0.0000 4.570E-0005	5 353.2068 0.0000 4.570E-0005
8 350.4390 0.0000 -1.195E-0003	8 350.4390 0.0000 -1.195E-0003	8 350.4429 0.0000 -1.190E-0003
65.67	68.00	
1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	1 358.4239 0.0000 1.278E-0002	

5 numaralı numune:

Saniye,

Strain-gage bağlandığı devre numarası / direnç değeri / boşluk / şekil değişimi oranı

0.00	5 353.2570 0.0000 -3.252E-0004	4.33
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4536 0.0000 -3.257E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.5002 0.0000 -5.099E-0006	2.33	5 353.2763 0.0000 -2.998E-0004
8 351.6960 0.0000 -5.126E-0006	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4575 0.0000 -3.206E-0004
0.33	5 353.2570 0.0000 -3.252E-0004	4.67
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4536 0.0000 -3.257E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.3728 0.0000 -1.728E-0004	2.67	5 353.2802 0.0000 -2.947E-0004
8 351.5767 0.0000 -1.628E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4613 0.0000 -3.155E-0004
0.67	5 353.2570 0.0000 -3.252E-0004	5.00
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4575 0.0000 -3.206E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.2493 0.0000 -3.353E-0004	3.00	5 353.2879 0.0000 -2.845E-0004
8 351.4613 0.0000 -3.155E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4613 0.0000 -3.155E-0004
1.00	5 353.2570 0.0000 -3.252E-0004	5.33
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4575 0.0000 -3.206E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.2531 0.0000 -3.302E-0004	3.33	5 353.2995 0.0000 -2.693E-0004
8 351.4613 0.0000 -3.155E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4651 0.0000 -3.104E-0004
1.33	5 353.2609 0.0000 -3.201E-0004	5.67
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4575 0.0000 -3.206E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.2531 0.0000 -3.302E-0004	3.67	5 353.3072 0.0000 -2.591E-0004
8 351.4575 0.0000 -3.206E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4651 0.0000 -3.104E-0004
1.67	5 353.2686 0.0000 -3.099E-0004	6.00
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4575 0.0000 -3.206E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.2570 0.0000 -3.252E-0004	4.00	5 353.3149 0.0000 -2.489E-0004
8 351.4536 0.0000 -3.257E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4690 0.0000 -3.053E-0004
2.00	5 353.2724 0.0000 -3.049E-0004	6.33
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4575 0.0000 -3.206E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000

EK-2 (devam) Strain-gage'lerden alınan şekil değişimi verileri

5 353.3226	0.0000	-2.388E-0004	12.00	5 353.5234	0.0000	2.534E-0005				
8 351.4690	0.0000	-3.053E-0004	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	8 351.5152	0.0000	-2.443E-0004		
6.67	5 353.4462	0.0000	-7.625E-0005	17.67	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000			
1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	8 351.4920	0.0000	-2.748E-0004	5 353.5273	0.0000	3.044E-0005		
5 353.3303	0.0000	-2.287E-0004	12.33	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	8 351.5190	0.0000	-2.392E-0004	
8 351.4690	0.0000	-3.053E-0004	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	18.00	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	
7.00	5 353.4539	0.0000	-6.609E-0005	18.33	5 353.5311	0.0000	3.554E-0005			
1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	8 351.4920	0.0000	-2.748E-0004	8 351.5190	0.0000	-2.392E-0004		
5 353.3419	0.0000	-2.134E-0004	12.67	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	18.33	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000
8 351.4728	0.0000	-3.002E-0004	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	18.67	5 353.5350	0.0000	4.059E-0005	
7.33	5 353.4578	0.0000	-6.099E-0005	18.33	8 351.5190	0.0000	-2.392E-0004			
1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	8 351.4920	0.0000	-2.748E-0004	19.00	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	
5 353.3496	0.0000	-2.033E-0004	13.00	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	5 353.5427	0.0000	5.079E-0005	
8 351.4767	0.0000	-2.951E-0004	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	8 351.5229	0.0000	-2.341E-0004		
7.67	5 353.4655	0.0000	-5.087E-0005	19.33	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000			
1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	8 351.4959	0.0000	-2.697E-0004	5 353.5388	0.0000	4.569E-0005		
5 353.3574	0.0000	-1.931E-0004	13.33	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	8 351.5190	0.0000	-2.392E-0004	
8 351.4767	0.0000	-2.951E-0004	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	19.00	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	
8.00	5 353.4732	0.0000	-4.072E-0005	19.33	5 353.5466	0.0000	5.585E-0005			
1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	8 351.4959	0.0000	-2.697E-0004	8 351.5229	0.0000	-2.341E-0004		
5 353.3689	0.0000	-1.779E-0004	13.67	19.67	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000			
8 351.4767	0.0000	-2.951E-0004	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	5 353.5466	0.0000	5.585E-0005		
8.33	5 353.4771	0.0000	-3.562E-0005	19.33	8 351.5229	0.0000	-2.341E-0004			
1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	8 351.4959	0.0000	-2.697E-0004	20.00	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	
5 353.3728	0.0000	-1.728E-0004	14.00	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	5 353.5543	0.0000	6.605E-0005	
8 351.4767	0.0000	-2.951E-0004	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	8 351.5267	0.0000	-2.290E-0004		
8.67	5 353.4848	0.0000	-2.546E-0005	20.67	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000			
1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	8 351.4998	0.0000	-2.646E-0004	5 353.5582	0.0000	7.115E-0005		
5 353.3805	0.0000	-1.626E-0004	14.33	15.67	8 351.5267	0.0000	-2.290E-0004			
8 351.4806	0.0000	-2.900E-0004	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	21.00	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	
9.00	5 353.4886	0.0000	-2.036E-0005	15.33	5 353.5582	0.0000	7.115E-0005			
1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	8 351.4998	0.0000	-2.646E-0004	8 351.5267	0.0000	-2.290E-0004		
5 353.3882	0.0000	-1.525E-0004	14.67	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	21.33	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000
8 351.4806	0.0000	-2.900E-0004	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	5 353.5582	0.0000	7.115E-0005		
9.33	5 353.4925	0.0000	-1.530E-0005	15.00	8 351.5267	0.0000	-2.290E-0004			
1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	8 351.4998	0.0000	-2.646E-0004	21.00	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	
5 353.3960	0.0000	-1.423E-0004	15.00	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	5 353.5582	0.0000	7.115E-0005	
8 351.4844	0.0000	-2.850E-0004	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	8 351.5267	0.0000	-2.290E-0004		
9.67	5 353.4964	0.0000	-1.020E-0005	20.67	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000			
1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	8 351.4998	0.0000	-2.646E-0004	5 353.5582	0.0000	7.115E-0005		
5 353.3998	0.0000	-1.372E-0004	15.33	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	8 351.5267	0.0000	-2.290E-0004	
8 351.4844	0.0000	-2.850E-0004	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	21.00	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	
10.00	5 353.5041	0.0000	0.000E+0000	15.67	5 353.5582	0.0000	7.115E-0005			
1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	8 351.4998	0.0000	-2.646E-0004	8 351.5267	0.0000	-2.290E-0004		
5 353.4076	0.0000	-1.270E-0004	15.00	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	21.33	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000
8 351.4883	0.0000	-2.798E-0004	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	5 353.5582	0.0000	7.115E-0005		
10.33	5 353.5080	0.0000	5.059E-0006	16.00	8 351.5229	0.0000	-2.341E-0004			
1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	8 351.4998	0.0000	-2.646E-0004	21.67	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	
5 353.4153	0.0000	-1.168E-0004	16.33	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	5 353.5620	0.0000	7.613E-0005	
8 351.4883	0.0000	-2.798E-0004	5 353.5157	0.0000	1.518E-0005	8 351.5190	0.0000	-2.392E-0004		
10.67	8 351.5036	0.0000	-2.595E-0004	22.00	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000			
1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	16.67	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	5 353.5659	0.0000	8.123E-0005	
5 353.4191	0.0000	-1.119E-0004	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	8 351.5190	0.0000	-2.392E-0004		
8 351.4883	0.0000	-2.798E-0004	5 353.5195	0.0000	2.024E-0005	22.33	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	
11.00	8 351.5036	0.0000	-2.595E-0004	17.00	5 353.5697	0.0000	8.633E-0005			
1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	8 351.5152	0.0000	-2.443E-0004		
5 353.4268	0.0000	-1.017E-0004	5 353.5195	0.0000	2.024E-0005	22.67	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	
8 351.4920	0.0000	-2.748E-0004	8 351.5113	0.0000	-2.494E-0004	5 353.5736	0.0000	9.139E-0005		
11.33	17.33	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	8 351.5152	0.0000	-2.443E-0004			
1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	17.00	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000				
5 353.4346	0.0000	-9.151E-0005	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000					
8 351.4920	0.0000	-2.748E-0004	5 353.5195	0.0000	2.024E-0005					
11.67	17.33	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000						
1 358.4239	0.0000	0.000E+0000	8 351.5113	0.0000	-2.494E-0004					
5 353.4423	0.0000	-8.131E-0005	17.33	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000				
8 351.4920	0.0000	-2.748E-0004	1 358.4239	0.0000	0.000E+0000					

EK-2 (devam) Strain-gage'lerden alınan şekil değişimi verileri

23.00	5 353.6238 0.0000 1.575E-0004	34.00
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.5152 0.0000 -2.443E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.5736 0.0000 9.139E-0005	28.67	5 353.6740 0.0000 2.236E-0004
8 351.5190 0.0000 -2.392E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4920 0.0000 -2.748E-0004
23.33	5 353.6238 0.0000 1.575E-0004	34.33
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.5152 0.0000 -2.443E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.5775 0.0000 9.649E-0005	29.00	5 353.6779 0.0000 2.286E-0004
8 351.5152 0.0000 -2.443E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4883 0.0000 -2.798E-0004
23.67	5 353.6277 0.0000 1.625E-0004	34.67
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.5152 0.0000 -2.443E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.5852 0.0000 1.067E-0004	29.33	5 353.6818 0.0000 2.337E-0004
8 351.5152 0.0000 -2.443E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4844 0.0000 -2.850E-0004
24.00	5 353.6316 0.0000 1.677E-0004	35.00
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.5152 0.0000 -2.443E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.5852 0.0000 1.067E-0004	29.67	5 353.6856 0.0000 2.388E-0004
8 351.5113 0.0000 -2.494E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4806 0.0000 -2.900E-0004
24.33	5 353.6316 0.0000 1.677E-0004	35.33
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.5152 0.0000 -2.443E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.5891 0.0000 1.117E-0004	30.00	5 353.6895 0.0000 2.439E-0004
8 351.5113 0.0000 -2.494E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4767 0.0000 -2.951E-0004
24.67	5 353.6354 0.0000 1.727E-0004	35.67
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.5152 0.0000 -2.443E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.5891 0.0000 1.117E-0004	30.33	5 353.6934 0.0000 2.490E-0004
8 351.5113 0.0000 -2.494E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4767 0.0000 -2.951E-0004
25.00	5 353.6393 0.0000 1.778E-0004	36.00
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.5152 0.0000 -2.443E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.5929 0.0000 1.168E-0004	30.67	5 353.6972 0.0000 2.541E-0004
8 351.5113 0.0000 -2.494E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4728 0.0000 -3.002E-0004
25.33	5 353.6431 0.0000 1.829E-0004	36.33
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.5152 0.0000 -2.443E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.5968 0.0000 1.219E-0004	31.00	5 353.7011 0.0000 2.591E-0004
8 351.5113 0.0000 -2.494E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4690 0.0000 -3.053E-0004
25.67	5 353.6470 0.0000 1.880E-0004	36.67
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.5113 0.0000 -2.494E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.6006 0.0000 1.270E-0004	31.33	5 353.7050 0.0000 2.642E-0004
8 351.5113 0.0000 -2.494E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4690 0.0000 -3.053E-0004
26.00	5 353.6470 0.0000 1.880E-0004	37.00
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.5113 0.0000 -2.494E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.6045 0.0000 1.321E-0004	31.67	5 353.7088 0.0000 2.693E-0004
8 351.5152 0.0000 -2.443E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4651 0.0000 -3.104E-0004
26.33	5 353.6509 0.0000 1.931E-0004	37.33
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.5074 0.0000 -2.545E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.6084 0.0000 1.372E-0004	32.00	5 353.7165 0.0000 2.795E-0004
8 351.5152 0.0000 -2.443E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4613 0.0000 -3.155E-0004
26.67	5 353.6547 0.0000 1.982E-0004	37.67
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.5074 0.0000 -2.545E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.6084 0.0000 1.372E-0004	32.33	5 353.7165 0.0000 2.795E-0004
8 351.5190 0.0000 -2.392E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4575 0.0000 -3.206E-0004
27.00	5 353.6586 0.0000 2.032E-0004	38.00
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.5036 0.0000 -2.595E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.6122 0.0000 1.422E-0004	32.67	5 353.7165 0.0000 2.795E-0004
8 351.5190 0.0000 -2.392E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4536 0.0000 -3.257E-0004
27.33	5 353.6663 0.0000 2.134E-0004	38.33
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.5036 0.0000 -2.595E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.6161 0.0000 1.473E-0004	33.00	5 353.7165 0.0000 2.795E-0004
8 351.5152 0.0000 -2.443E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4497 0.0000 -3.308E-0004
27.67	5 353.6663 0.0000 2.134E-0004	38.67
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4998 0.0000 -2.646E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.6161 0.0000 1.473E-0004	33.33	5 353.7165 0.0000 2.795E-0004
8 351.5152 0.0000 -2.443E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4459 0.0000 -3.359E-0004
28.00	5 353.6702 0.0000 2.185E-0004	39.00
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4998 0.0000 -2.646E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.6200 0.0000 1.524E-0004	33.67	5 353.7126 0.0000 2.744E-0004
8 351.5152 0.0000 -2.443E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4459 0.0000 -3.359E-0004
28.33	5 353.6740 0.0000 2.236E-0004	39.33
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.4959 0.0000 -2.697E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000

EK-2 (devam) Strain-gage'lerden alınan şekil değişimi verileri

5 353.7126 0.0000 2.744E-0004	45.00	5 353.3188 0.0000 -2.438E-0004
8 351.4459 0.0000 -3.359E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 350.2893 0.0000 -1.865E-0003
39.67	5 353.6856 0.0000 2.388E-0004	50.67
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.3613 0.0000 -4.477E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.7126 0.0000 2.744E-0004	45.33	5 353.3110 0.0000 -2.540E-0004
8 351.4420 0.0000 -3.410E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 350.3047 0.0000 -1.845E-0003
40.00	5 353.6624 0.0000 2.083E-0004	51.00
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.3267 0.0000 -4.935E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.7165 0.0000 2.795E-0004	45.67	5 353.3072 0.0000 -2.591E-0004
8 351.4382 0.0000 -3.460E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 350.3123 0.0000 -1.835E-0003
40.33	5 353.6547 0.0000 1.982E-0004	51.33
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.3190 0.0000 -5.037E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.7204 0.0000 2.846E-0004	46.00	5 353.3072 0.0000 -2.591E-0004
8 351.4344 0.0000 -3.511E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 350.3162 0.0000 -1.830E-0003
40.67	5 353.6431 0.0000 1.829E-0004	51.67
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.3113 0.0000 -5.139E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.7204 0.0000 2.846E-0004	46.33	5 353.3033 0.0000 -2.642E-0004
8 351.4344 0.0000 -3.511E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 350.3200 0.0000 -1.825E-0003
41.00	5 353.6161 0.0000 1.473E-0004	52.00
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.2728 0.0000 -5.647E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.7242 0.0000 2.896E-0004	46.67	5 353.2995 0.0000 -2.693E-0004
8 351.4305 0.0000 -3.562E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 350.3200 0.0000 -1.825E-0003
41.33	5 353.5929 0.0000 1.168E-0004	52.33
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.1921 0.0000 -6.715E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.7204 0.0000 2.846E-0004	47.00	5 353.2995 0.0000 -2.693E-0004
8 351.4267 0.0000 -3.613E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 350.3200 0.0000 -1.825E-0003
41.67	5 353.5968 0.0000 1.219E-0004	52.67
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 351.1037 0.0000 -7.884E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.7165 0.0000 2.795E-0004	47.33	5 353.2995 0.0000 -2.693E-0004
8 351.4229 0.0000 -3.663E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 350.3239 0.0000 -1.820E-0003
42.00	5 353.6316 0.0000 1.677E-0004	53.00
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 350.7770 0.0000 -1.220E-0003	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.7050 0.0000 2.642E-0004	47.67	5 353.2995 0.0000 -2.693E-0004
8 351.4305 0.0000 -3.562E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 350.3239 0.0000 -1.820E-0003
42.33	5 353.7822 0.0000 3.659E-0004	53.33
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 350.1166 0.0000 -2.094E-0003	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.7050 0.0000 2.642E-0004	48.00	5 353.2956 0.0000 -2.744E-0004
8 351.4344 0.0000 -3.511E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 350.3277 0.0000 -1.815E-0003
42.67	5 353.9522 0.0000 5.896E-0004	53.67
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 349.6679 0.0000 -2.687E-0003	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.7050 0.0000 2.642E-0004	48.33	5 353.2956 0.0000 -2.744E-0004
8 351.4344 0.0000 -3.511E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 350.3277 0.0000 -1.815E-0003
43.00	5 354.0257 0.0000 6.863E-0004	54.00
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 349.3766 0.0000 -3.072E-0003	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.7088 0.0000 2.693E-0004	48.67	5 353.2956 0.0000 -2.744E-0004
8 351.4344 0.0000 -3.511E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 350.3277 0.0000 -1.815E-0003
43.33	5 354.0876 0.0000 7.676E-0004	54.33
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 349.0702 0.0000 -3.478E-0003	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.7088 0.0000 2.693E-0004	49.00	5 353.2956 0.0000 -2.744E-0004
8 351.4344 0.0000 -3.511E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 350.3277 0.0000 -1.815E-0003
43.67	5 354.1571 0.0000 8.592E-0004	54.67
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 348.9094 0.0000 -3.690E-0003	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.7126 0.0000 2.744E-0004	49.33	5 353.2956 0.0000 -2.744E-0004
8 351.4344 0.0000 -3.511E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 350.3277 0.0000 -1.815E-0003
44.00	5 354.2190 0.0000 9.406E-0004	55.00
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 349.1851 0.0000 -3.326E-0003	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.7165 0.0000 2.795E-0004	49.67	5 353.2956 0.0000 -2.744E-0004
8 351.4305 0.0000 -3.562E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 350.3277 0.0000 -1.815E-0003
44.33	5 353.9986 0.0000 6.506E-0004	55.33
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 349.5721 0.0000 -2.814E-0003	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.7204 0.0000 2.846E-0004	50.00	5 353.2917 0.0000 -2.795E-0004
8 351.4267 0.0000 -3.613E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 350.3239 0.0000 -1.820E-0003
44.67	5 353.5388 0.0000 4.569E-0005	55.67
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 349.9747 0.0000 -2.281E-0003	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.7088 0.0000 2.693E-0004	50.33	5 353.2917 0.0000 -2.795E-0004
8 351.4074 0.0000 -3.867E-0004	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	8 350.3277 0.0000 -1.815E-0003

EK-2 (devam) Strain-gage'lerden alınan şekil değişimi verileri

56.00	57.67	59.33
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.2917 0.0000 -2.795E-0004	5 353.2917 0.0000 -2.795E-0004	5 353.2879 0.0000 -2.845E-0004
8 350.3277 0.0000 -1.815E-0003	8 350.3277 0.0000 -1.815E-0003	8 350.3277 0.0000 -1.815E-0003
56.33	58.00	59.67
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.2917 0.0000 -2.795E-0004	5 353.2879 0.0000 -2.845E-0004	5 353.2917 0.0000 -2.795E-0004
8 350.3277 0.0000 -1.815E-0003	8 350.3277 0.0000 -1.815E-0003	8 350.3239 0.0000 -1.820E-0003
56.67	58.33	60.00
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.2917 0.0000 -2.795E-0004	5 353.2879 0.0000 -2.845E-0004	5 353.2879 0.0000 -2.845E-0004
8 350.3277 0.0000 -1.815E-0003	8 350.3277 0.0000 -1.815E-0003	8 350.3239 0.0000 -1.820E-0003
57.00	58.67	60.33
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.2917 0.0000 -2.795E-0004	5 353.2879 0.0000 -2.845E-0004	5 353.2879 0.0000 -2.845E-0004
8 350.3277 0.0000 -1.815E-0003	8 350.3277 0.0000 -1.815E-0003	8 350.3277 0.0000 -1.815E-0003
57.33	59.00	60.67
1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000	1 358.4239 0.0000 0.000E+0000
5 353.2917 0.0000 -2.795E-0004	5 353.2879 0.0000 -2.845E-0004	5 353.2879 0.0000 -2.845E-0004
8 350.3277 0.0000 -1.815E-0003	8 350.3277 0.0000 -1.815E-0003	8 350.3277 0.0000 -1.815E-0003

6 numaralı numune:

Saniye,

Strain-gage bağlandığı devre numarası / direnç değeri / boşluk / şekil değişimi oranı

0.00	3.67	7.33
1 118.8818 0.0000 -9.260E-0006	1 118.7840 0.0000 -4.007E-0004	1 118.7817 0.0000 -4.100E-0004
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
0.33	4.00	7.67
1 118.8189 0.0000 -2.609E-0004	1 118.7840 0.0000 -4.007E-0004	1 118.7817 0.0000 -4.100E-0004
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
0.67	4.33	8.00
1 118.7585 0.0000 -5.032E-0004	1 118.7840 0.0000 -4.007E-0004	1 118.7840 0.0000 -4.007E-0004
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
1.00	4.67	8.33
1 118.7608 0.0000 -4.939E-0004	1 118.7817 0.0000 -4.100E-0004	1 118.7840 0.0000 -4.007E-0004
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
1.33	5.00	8.67
1 118.7585 0.0000 -5.032E-0004	1 118.7794 0.0000 -4.193E-0004	1 118.7864 0.0000 -3.914E-0004
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
1.67	5.33	9.00
1 118.7585 0.0000 -5.032E-0004	1 118.7771 0.0000 -4.286E-0004	1 118.7864 0.0000 -3.914E-0004
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
2.00	5.67	9.33
1 118.7585 0.0000 -5.032E-0004	1 118.7771 0.0000 -4.286E-0004	1 118.7887 0.0000 -3.821E-0004
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
2.33	6.00	9.67
1 118.7608 0.0000 -4.939E-0004	1 118.7771 0.0000 -4.286E-0004	1 118.7887 0.0000 -3.821E-0004
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
2.67	6.33	10.00
1 118.7654 0.0000 -4.752E-0004	1 118.7771 0.0000 -4.286E-0004	1 118.7887 0.0000 -3.821E-0004
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
3.00	6.67	10.33
1 118.7724 0.0000 -4.473E-0004	1 118.7771 0.0000 -4.286E-0004	1 118.7910 0.0000 -3.727E-0004
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
3.33	7.00	10.67
1 118.7794 0.0000 -4.193E-0004	1 118.7794 0.0000 -4.193E-0004	1 118.7910 0.0000 -3.727E-0004
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000

EK-2 (devam) Strain-gage'lerden alınan şekil değişimi verileri

11.00	18.33	25.67
1 118.7910 0.0000 -3.727E-0004	1 118.7910 0.0000 -3.727E-0004	1 119.1588 0.0000 1.100E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
11.33	18.67	26.00
1 118.7910 0.0000 -3.727E-0004	1 118.7910 0.0000 -3.727E-0004	1 119.1774 0.0000 1.175E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
11.67	19.00	26.33
1 118.7934 0.0000 -3.634E-0004	1 118.7957 0.0000 -3.541E-0004	1 119.1960 0.0000 1.249E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
12.00	19.33	26.67
1 118.7934 0.0000 -3.634E-0004	1 118.8050 0.0000 -3.168E-0004	1 119.2147 0.0000 1.324E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
12.33	19.67	27.00
1 118.7934 0.0000 -3.634E-0004	1 118.8189 0.0000 -2.609E-0004	1 119.2310 0.0000 1.389E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
12.67	20.00	27.33
1 118.7934 0.0000 -3.634E-0004	1 118.8329 0.0000 -2.050E-0004	1 119.2473 0.0000 1.455E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
13.00	20.33	27.67
1 118.7934 0.0000 -3.634E-0004	1 118.8492 0.0000 -1.398E-0004	1 119.2659 0.0000 1.529E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
13.33	20.67	28.00
1 118.7957 0.0000 -3.541E-0004	1 118.8655 0.0000 -7.450E-0005	1 119.2822 0.0000 1.595E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
13.67	21.00	28.33
1 118.7934 0.0000 -3.634E-0004	1 118.8841 0.0000 0.000E+0000	1 119.2985 0.0000 1.660E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
14.00	21.33	28.67
1 118.7934 0.0000 -3.634E-0004	1 118.9027 0.0000 7.457E-0005	1 119.3148 0.0000 1.725E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
14.33	21.67	29.00
1 118.7934 0.0000 -3.634E-0004	1 118.9213 0.0000 1.492E-0004	1 119.3334 0.0000 1.800E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
14.67	22.00	29.33
1 118.7934 0.0000 -3.634E-0004	1 118.9399 0.0000 2.238E-0004	1 119.3497 0.0000 1.865E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
15.00	22.33	29.67
1 118.7934 0.0000 -3.634E-0004	1 118.9609 0.0000 3.076E-0004	1 119.3684 0.0000 1.940E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
15.33	22.67	30.00
1 118.7934 0.0000 -3.634E-0004	1 118.9818 0.0000 3.915E-0004	1 119.3847 0.0000 2.005E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
15.67	23.00	30.33
1 118.7934 0.0000 -3.634E-0004	1 119.0028 0.0000 4.754E-0004	1 119.4033 0.0000 2.080E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
16.00	23.33	30.67
1 118.7934 0.0000 -3.634E-0004	1 119.0214 0.0000 5.500E-0004	1 119.4196 0.0000 2.145E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
16.33	23.67	31.00
1 118.7910 0.0000 -3.727E-0004	1 119.0424 0.0000 6.340E-0004	1 119.4360 0.0000 2.211E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
16.67	24.00	31.33
1 118.7934 0.0000 -3.634E-0004	1 119.0610 0.0000 7.085E-0004	1 119.4546 0.0000 2.285E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
17.00	24.33	31.67
1 118.7934 0.0000 -3.634E-0004	1 119.0819 0.0000 7.925E-0004	1 119.4709 0.0000 2.350E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
17.33	24.67	32.00
1 118.7910 0.0000 -3.727E-0004	1 119.1006 0.0000 8.671E-0004	1 119.4872 0.0000 2.416E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
17.67	25.00	32.33
1 118.7910 0.0000 -3.727E-0004	1 119.1215 0.0000 9.510E-0004	1 119.5035 0.0000 2.481E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
18.00	25.33	32.67
1 118.7910 0.0000 -3.727E-0004	1 119.1401 0.0000 1.026E-0003	1 119.5222 0.0000 2.556E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000

EK-2 (devam) Strain-gage'lerden alınan şekil değişimi verileri

33.00	40.33	47.67
1 119.5385 0.0000 2.621E-0003	1 119.8696 0.0000 3.947E-0003	1 120.2103 0.0000 5.312E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
33.33	40.67	48.00
1 119.5525 0.0000 2.677E-0003	1 119.8859 0.0000 4.013E-0003	1 120.2243 0.0000 5.368E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
33.67	41.00	48.33
1 119.5688 0.0000 2.743E-0003	1 119.9022 0.0000 4.078E-0003	1 120.2359 0.0000 5.415E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
34.00	41.33	48.67
1 119.5851 0.0000 2.808E-0003	1 119.9162 0.0000 4.134E-0003	1 120.2500 0.0000 5.471E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
34.33	41.67	49.00
1 119.5991 0.0000 2.864E-0003	1 119.9326 0.0000 4.200E-0003	1 120.2640 0.0000 5.527E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
34.67	42.00	49.33
1 119.6154 0.0000 2.929E-0003	1 119.9466 0.0000 4.256E-0003	1 120.2780 0.0000 5.583E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
35.00	42.33	49.67
1 119.6317 0.0000 2.995E-0003	1 119.9629 0.0000 4.321E-0003	1 120.2920 0.0000 5.639E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
35.33	42.67	50.00
1 119.6457 0.0000 3.051E-0003	1 119.9769 0.0000 4.377E-0003	1 120.3060 0.0000 5.695E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
35.67	43.00	50.33
1 119.6597 0.0000 3.107E-0003	1 119.9932 0.0000 4.443E-0003	1 120.3177 0.0000 5.742E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
36.00	43.33	50.67
1 119.6737 0.0000 3.163E-0003	1 120.0095 0.0000 4.508E-0003	1 120.3317 0.0000 5.798E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
36.33	43.67	51.00
1 119.6877 0.0000 3.219E-0003	1 120.0259 0.0000 4.573E-0003	1 120.3480 0.0000 5.864E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
36.67	44.00	51.33
1 119.7040 0.0000 3.284E-0003	1 120.0422 0.0000 4.639E-0003	1 120.3597 0.0000 5.911E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
37.00	44.33	51.67
1 119.7180 0.0000 3.340E-0003	1 120.0562 0.0000 4.695E-0003	1 120.3761 0.0000 5.976E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
37.33	44.67	52.00
1 119.7320 0.0000 3.396E-0003	1 120.0726 0.0000 4.760E-0003	1 120.3924 0.0000 6.042E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
37.67	45.00	52.33
1 119.7460 0.0000 3.452E-0003	1 120.0889 0.0000 4.826E-0003	1 120.4064 0.0000 6.098E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
38.00	45.33	52.67
1 119.7623 0.0000 3.518E-0003	1 120.1052 0.0000 4.891E-0003	1 120.4228 0.0000 6.163E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
38.33	45.67	53.00
1 119.7763 0.0000 3.574E-0003	1 120.1216 0.0000 4.957E-0003	1 120.4391 0.0000 6.229E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
38.67	46.00	53.33
1 119.7926 0.0000 3.639E-0003	1 120.1379 0.0000 5.022E-0003	1 120.4531 0.0000 6.285E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
39.00	46.33	53.67
1 119.8089 0.0000 3.704E-0003	1 120.1519 0.0000 5.078E-0003	1 120.4671 0.0000 6.341E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
39.33	46.67	54.00
1 119.8229 0.0000 3.760E-0003	1 120.1659 0.0000 5.134E-0003	1 120.4812 0.0000 6.397E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
39.67	47.00	54.33
1 119.8393 0.0000 3.826E-0003	1 120.1799 0.0000 5.190E-0003	1 120.4952 0.0000 6.453E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
40.00	47.33	54.67
1 119.8556 0.0000 3.891E-0003	1 120.1963 0.0000 5.256E-0003	1 120.5092 0.0000 6.509E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000

EK-2 (devam) Strain-gage'lerden alınan şekil değişimi verileri

55.00	62.33
1 120.5232 0.0000 6.566E-0003	1 120.8364 0.0000 7.820E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
55.33	62.67
1 120.5372 0.0000 6.622E-0003	1 120.8528 0.0000 7.885E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
55.67	63.00
1 120.5512 0.0000 6.678E-0003	1 120.9533 0.0000 8.288E-0003
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
56.00	63.33
1 120.5653 0.0000 6.734E-0003	1 122.9861 0.0000 1.643E-0002
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
56.33	63.67
1 120.5793 0.0000 6.790E-0003	1 124.9794 0.0000 2.441E-0002
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
56.67	64.00
1 120.5933 0.0000 6.846E-0003	1 124.9794 0.0000 2.441E-0002
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
57.00	64.33
1 120.6073 0.0000 6.902E-0003	1 124.9794 0.0000 2.441E-0002
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
57.33	64.67
1 120.6213 0.0000 6.959E-0003	1 124.9794 0.0000 2.441E-0002
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
57.67	65.00
1 120.6354 0.0000 7.015E-0003	1 124.9794 0.0000 2.441E-0002
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
58.00	65.33
1 120.6471 0.0000 7.062E-0003	1 124.9794 0.0000 2.441E-0002
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
58.33	65.67
1 120.6611 0.0000 7.118E-0003	1 124.9794 0.0000 2.441E-0002
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
58.67	66.00
1 120.6751 0.0000 7.174E-0003	1 124.9794 0.0000 2.441E-0002
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
59.00	66.33
1 120.6914 0.0000 7.239E-0003	1 124.9794 0.0000 2.441E-0002
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
59.33	66.67
1 120.7055 0.0000 7.296E-0003	1 124.9794 0.0000 2.441E-0002
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
59.67	67.00
1 120.7195 0.0000 7.352E-0003	1 124.9794 0.0000 2.441E-0002
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
60.00	67.33
1 120.7359 0.0000 7.417E-0003	1 124.9794 0.0000 2.441E-0002
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
60.33	67.67
1 120.7499 0.0000 7.473E-0003	1 124.9794 0.0000 2.441E-0002
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
60.67	
1 120.7663 0.0000 7.539E-0003	
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	
61.00	
1 120.7803 0.0000 7.595E-0003	
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	
61.33	
1 120.7943 0.0000 7.651E-0003	
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	
61.67	
1 120.8107 0.0000 7.717E-0003	
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	
62.00	
1 120.8224 0.0000 7.764E-0003	
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	

EK-2 (devam) Strain-gage'lerden alınan şekil değişimi verileri

7 numaralı numune:

Saniye,

Strain-gage bağlandığı devre numarası / direnç değeri / boşluk / şekil değişimi oranı

0.00	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.6434 0.0000 2.283E-0003
1 119.0726 0.0000 0.000E+0000	6.33	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.2566 0.0000 7.357E-0004	12.67
0.33	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.6690 0.0000 2.385E-0003
1 119.0703 0.0000 -9.306E-0006	6.67	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.2729 0.0000 8.008E-0004	13.00
0.67	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.6923 0.0000 2.478E-0003
1 119.0726 0.0000 0.000E+0000	7.00	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.2938 0.0000 8.847E-0004	13.33
1.00	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.7156 0.0000 2.572E-0003
1 119.0796 0.0000 2.792E-0005	7.33	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.3148 0.0000 9.685E-0004	13.67
1.33	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.7413 0.0000 2.674E-0003
1 119.0796 0.0000 2.792E-0005	7.67	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.3358 0.0000 1.052E-0003	14.00
1.67	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.7670 0.0000 2.777E-0003
1 119.0796 0.0000 2.792E-0005	8.00	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.3544 0.0000 1.127E-0003	14.33
2.00	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.7926 0.0000 2.879E-0003
1 119.0843 0.0000 4.653E-0005	8.33	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.3777 0.0000 1.220E-0003	14.67
2.33	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.8183 0.0000 2.982E-0003
1 119.0936 0.0000 8.378E-0005	8.67	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.3987 0.0000 1.304E-0003	15.00
2.67	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.8509 0.0000 3.113E-0003
1 119.1006 0.0000 1.117E-0004	9.00	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.4196 0.0000 1.388E-0003	15.33
3.00	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.8859 0.0000 3.252E-0003
1 119.1075 0.0000 1.396E-0004	9.33	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.4406 0.0000 1.472E-0003	15.67
3.33	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.9162 0.0000 3.374E-0003
1 119.1192 0.0000 1.862E-0004	9.67	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.4616 0.0000 1.555E-0003	16.00
3.67	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.9466 0.0000 3.495E-0003
1 119.1331 0.0000 2.420E-0004	10.00	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.4849 0.0000 1.649E-0003	16.33
4.00	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.9746 0.0000 3.607E-0003
1 119.1448 0.0000 2.887E-0004	10.33	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.5082 0.0000 1.742E-0003	16.67
4.33	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 120.0026 0.0000 3.719E-0003
1 119.1588 0.0000 3.445E-0004	10.67	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.5315 0.0000 1.835E-0003	17.00
4.67	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 120.0282 0.0000 3.822E-0003
1 119.1751 0.0000 4.096E-0004	11.00	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.5501 0.0000 1.910E-0003	17.33
5.00	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 120.0539 0.0000 3.924E-0003
1 119.1890 0.0000 4.656E-0004	11.33	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.5734 0.0000 2.003E-0003	17.67
5.33	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 120.0796 0.0000 4.027E-0003
1 119.2053 0.0000 5.307E-0004	11.67	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.5968 0.0000 2.096E-0003	18.00
5.67	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 120.1076 0.0000 4.139E-0003
1 119.2193 0.0000 5.866E-0004	12.00	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 119.6201 0.0000 2.189E-0003	18.33
6.00	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000	1 120.1332 0.0000 4.242E-0003
1 119.2379 0.0000 6.611E-0004	12.33	5 124.9794 0.0000 0.000E+0000

EK-2 (devam) Strain-gage'lerden alınan şekil değişimi verileri

18.67				26.00				33.33				
1 120.1589	0.0000	4.344E-0003		1 120.6143	0.0000	6.166E-0003		1 120.9907	0.0000	7.671E-0003		
5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		
19.00				26.33				33.67				
1 120.1846	0.0000	4.447E-0003		1 120.6307	0.0000	6.231E-0003		1 121.0071	0.0000	7.736E-0003		
5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		
19.33				26.67				34.00				
1 120.2056	0.0000	4.531E-0003		1 120.6471	0.0000	6.296E-0003		1 121.0258	0.0000	7.811E-0003		
5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		
19.67				27.00				34.33				
1 120.2289	0.0000	4.624E-0003		1 120.6657	0.0000	6.371E-0003		1 121.0445	0.0000	7.886E-0003		
5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		
20.00				27.33				34.67				
1 120.2523	0.0000	4.718E-0003		1 120.6821	0.0000	6.437E-0003		1 121.0632	0.0000	7.961E-0003		
5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		
20.33				27.67				35.00				
1 120.2756	0.0000	4.811E-0003		1 120.6985	0.0000	6.502E-0003		1 121.0796	0.0000	8.026E-0003		
5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		
20.67				28.00				35.33				
1 120.2990	0.0000	4.904E-0003		1 120.7172	0.0000	6.577E-0003		1 121.0984	0.0000	8.101E-0003		
5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		
21.00				28.33				35.67				
1 120.3247	0.0000	5.007E-0003		1 120.7335	0.0000	6.642E-0003		1 121.1171	0.0000	8.176E-0003		
5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		
21.33				28.67				36.00				
1 120.3504	0.0000	5.110E-0003		1 120.7476	0.0000	6.698E-0003		1 121.1358	0.0000	8.251E-0003		
5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		
21.67				29.00				36.33				
1 120.3690	0.0000	5.185E-0003		1 120.7616	0.0000	6.754E-0003		1 121.1568	0.0000	8.335E-0003		
5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		
22.00				29.33				36.67				
1 120.3877	0.0000	5.259E-0003		1 120.7780	0.0000	6.820E-0003		1 121.1779	0.0000	8.419E-0003		
5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		
22.33				29.67				37.00				
1 120.4064	0.0000	5.334E-0003		1 120.7943	0.0000	6.885E-0003		1 121.1966	0.0000	8.494E-0003		
5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		
22.67				30.00				37.33				
1 120.4274	0.0000	5.418E-0003		1 120.8107	0.0000	6.951E-0003		1 122.1572	0.0000	1.234E-0002		
5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		
23.00				30.33				37.67				
1 120.4484	0.0000	5.502E-0003		1 120.8270	0.0000	7.016E-0003		1 124.0239	0.0000	1.980E-0002		
5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		
23.33				30.67				38.00				
1 120.4671	0.0000	5.577E-0003		1 120.8434	0.0000	7.082E-0003		1 124.9794	0.0000	2.362E-0002		
5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		
23.67				31.00				38.33				
1 120.4835	0.0000	5.642E-0003		1 120.8621	0.0000	7.156E-0003		1 124.9794	0.0000	2.362E-0002		
5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		
24.00				31.33				38.67				
1 120.4998	0.0000	5.708E-0003		1 120.8808	0.0000	7.231E-0003		1 124.9794	0.0000	2.362E-0002		
5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		
24.33				31.67				39.00				
1 120.5185	0.0000	5.782E-0003		1 120.8995	0.0000	7.306E-0003		1 124.9794	0.0000	2.362E-0002		
5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		
24.67				32.00				39.33				
1 120.5372	0.0000	5.857E-0003		1 120.9159	0.0000	7.372E-0003		1 124.9794	0.0000	2.362E-0002		
5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		
25.00				32.33				39.67				
1 120.5559	0.0000	5.932E-0003		1 120.9346	0.0000	7.446E-0003		1 124.9794	0.0000	2.362E-0002		
5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		
25.33				32.67				40.00				
1 120.5746	0.0000	6.007E-0003		1 120.9533	0.0000	7.521E-0003		1 124.9794	0.0000	2.362E-0002		
5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		
25.67				33.00				40.33				
1 120.5956	0.0000	6.091E-0003		1 120.9720	0.0000	7.596E-0003		1 124.9794	0.0000	2.362E-0002		
5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		5 124.9794	0.0000	0.000E+0000		

EK-2 (devam) Strain-gage'lerden alınan şekil değişimi verileri

40.67
1 124.9794 0.0000 2.362E-0002
5 124.9794 0.0000 0.000E+0000

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : YAVUZYILMAZ, Özkan
Uyruğu : T.C.
Doğum tarihi ve yeri : 07.01.1983 Ankara
Medeni hali : Bekar
Telefon : 0 (312) 4352229
e-mail : ozkanxyavuzyilmaz@hotmail.com.

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet tarihi
Lisans	Kırıkkale Üniversitesi/ Mühendislik Fak.	2004
Lise	TED Ankara Koleji	2000

Yabancı Dil

İngilizce

Hobiler

Bilgisayar teknolojileri, bilgisayar oyunları, sinema